ANALELE
ACADEMIEI ROMANE

SERIA II. — TOMULŬ IV.

ȘEDINȚELE ORDINARE DIN 1881—82,

ȘI

SESIUNEA GENERALĂ A ANULUĬ 1882.

SECȚIUNEA I

PARTEA ADMIMISTRATIVĂ ȘI DESBATERILE.

BUCURESCI
TIPOGRAFIA ACADEMIEI ROMANE (LABORATORIĬ ROMÂNĬ).
26. STRADA ACADEMIEI. 26.
1882.

ANALELE
ACADEMIEI ROMANE

SERIA II. — TOMULŬ IV.

ȘEDINȚELE ORDINARE DIN 1881—82

ȘI

SESIUNEA GENERALĂ A ANULUĬ 1882.

SECȚIUNEA I

PARTEA ADMINISTRATIVĂ ȘI DESBATERILE.

BUCURESCI
TIPOGRAFIA ACADEMIEI ROMANE (LABORATORIĬ ROMÂNĬ).
26. STRADA ACADEMIEI 26
1882.

PARTEA I.

PROCESELE VERBALE ALE ȘEDINȚELORŬ ORDINARE.

DE LA

1 MAIŬ 1881 PÂNĂ LA 5 FEBRUARIE 1882.

ACADEMIA ROMANA

SUMARELE ȘEDINȚELORŬ ORDINARE DIN ANULŬ 1881—1882.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 1 MAIŬ 1881.

Sub Președința D-luĭ *Ion Ghica.*

Secretarŭ : D-lŭ *Gr. Stefănescu.*

D-lŭ Președinte comunică adresa ministeruluĭ cultelorŭ, prin care este invitată Academia a-șĭ da avisulŭ asupra propunerilorŭ S-tuluĭ Sinodŭ relativŭ la limba pentru revisuirea și editarea cărțilorŭ bisericescĭ.

— Acéstă propunere se trimite la secțiunea literară.

Se comunică adresa Academieĭ magiare din Buda-Pesta, prin care rĕspunde la oferirea Academieĭ Române pentru schimbările reciproce de publicațiunĭ.

— Academia ĭa actŭ.

D-lŭ Stanislaŭ Sakowschi, secretarulŭ universitățiĭ din Leopole, rĕspundêndŭ la adresa Academieĭ, declară în numele rectoruluĭ magnificŭ, că universitatea primesce schimbulŭ reciprocŭ de publicațiunĭ.

Prefectura judeţuluĭ Iaşĭ arată aprobarea consiliuluĭ judeţianŭ, a sumeĭ de 300 leĭ pentru înfiinţarea staţiuniĭ meteorologice sub patronagiulŭ Academieĭ Române.

ŞEDINŢA ORDINARĂ DIN 15 MAIŬ 1881.

Sub Preşedinţa D-luĭ *Ion Ghica.*

Secretarŭ : D-lŭ *Gr. Stefănescu.*

Se citesce de D-lŭ Preşedinte o adresă a comisiuniĭ pentru ridicarea statueĭ luĭ Stefanŭ celŭ mare în Iaşĭ, rugândŭ pe Academiă a numi unŭ delegatŭ ca împreună cu unŭ representantŭ alŭ Primărieĭ şi d-lŭ directorŭ alŭ scóleĭ de arte frumóse din Iaşĭ, să alégă loculŭ pentru aşeḑarea aceleĭ statue. Se alege d-lŭ *G. Chiţu.*

ŞEDINŢA ORDINARĂ DIN 22 MAIŬ 1881.

Sub Preşedinţa D-luĭ *Ion Ghica.*

Secretarŭ : D-lŭ *V. Maniu.*

D-lŭ *Dimitrie Sturdza* face o donaţiune Academieĭ, de patru monete, ce le-a procuratŭ pentru colecţiunea numismatică, pentru carĭ Academia exprimă gratitudinea eĭ. (Anexa A).

D-lŭ *Ion Ghica* pune în desbatere cestiunea localuluĭ Academieĭ, arătândŭ între alte motive şi nesiguranţa, în care se găsesce averea Academieĭ în localulŭ de aḑĭ.

D-lŭ *Sturdza* observă, că în momentulŭ de faţă nu s'ar puté obţine de la Statŭ unŭ altŭ localŭ şi este de părere a se căuta alte

mijlóce pentru atingerea resultatuluĭ dorită de a-șĭ avé Academia unŭ edificiŭ alŭ sĕŭ propriŭ.

După desbaterĭ urmate, la carĭ aŭ luatŭ parte D-niĭ *Hasdeŭ*, *Aurelianu, Maniu*, *Stefănescu* și *Ghica*, s'a lăsatŭ în sarcina D-luĭ *Sturdza* și a D-luĭ Președinte *Ghica* a se consulta asupra mijlócelorŭ pentru realisarea acestĕĭ dorințe.

ANEXA A.

Domnule Președinte,

Vĕ rogŭ să bine-voițĭ a comunica Academieĭ, că amŭ avutŭ onórea a depune în colecțiunea sa de monete următórele bucățĭ :

1⁰. AR. de la Stefanŭ alŭ Moldoveĭ, fiulŭ luĭ Alexandru celŭ bunŭ, fratele luĭ Iliașŭ,—ineditŭ și unicŭ.

2⁰. AR. dela Bogdanŭ I.

3⁰. AR. dela Ștefanŭ Locustă.

4⁰. Æ dela Ivonia.

Priimițĭ, Domnule Președinte, expresiunea simțimintelorŭ mele respectuóse.

Bucurescĭ, în 22 Maiŭ 1881. *D. Sturdza.*

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 5 IUNIE 1881.

Sub Președința D-luĭ *D. A. Sturdza.*

Secretarŭ generalŭ : *V. A. Urechiă.*

Se citesce adresa Ministeruluĭ de Finance No. 356, prin care trimite Academieĭ 30 bucățĭ monete române pentru colecțiunea numismatică. Se primescŭ și se daŭ în primirea D-luĭ *D. Sturdza.*

Se ĭa cunoscință de adresa d-luĭ Ministru de Culte cu No. 7149, pentru autorisarea primireĭ donațiuniĭ de 15,000 leĭ, făcută Acade-

demieĭ de frațiĭ Israelŭ Chajemŭ Danielŭ, Leonŭ Danielŭ și Albertŭ E. Danielŭ.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 12 IUNIŬ 1881.

Sub Președința D-luĭ *Ion Ghica.*

Secretarŭ : D-lŭ *V. Maniu.*

D-lŭ Președinte dă lectură comunicațiunilorŭ intrate în decursulŭ sĕptĕmâneĭ. Ele suntŭ următórele :

1) Excelența sa ministrulŭ plenipotențiarŭ alŭ Englitereĭ în Bucurescĭ, d-lŭ White, trimite pentru biblioteca Academieĭ colecțiunea complectă a corespondențeĭ oficiale englese *Blue-Books*, asupra cestiuniĭ orientale pentru aniĭ 1876—1879.

Academia primesce cu recunoscință acestŭ însemnatŭ darŭ.

2) D-lŭ *V. Maniu* supune Academieĭ epistola d-luĭ Brosceanu, din Banatŭ, prin care numitulŭ arată, că dăruesce pentru biblioteca Academieĭ, 50 tomuriĭ din Enciclopedia Economică, scrisă de I. G. Krünitz și 60 tomurĭ din Istoria Universală a luĭ W. Guthrie și I. Gray.

Academia primesce acestŭ frumosŭ darŭ cu o distinsă satisfacțiune, însărcinândŭ pe Delegațiune a exprima d-luĭ Brosceanu în numele Academieĭ recunoscința sa.

3) D-lŭ *D. Sturdza* dăruesce Academieĭ și astă-dată, în generósa sa munificență și solicitudine pentru avêntulŭ Academieĭ, o colecțiune de 29 cărțĭ vechĭ românescĭ cuprinse într'o listă sub a D-sale semnătură, precum și acte relative la proclamarea Regatuluĭ în doue exemplare, pecetea mare regală imprimată în céră roșiă; de asemenea doue talere de lemnŭ, carĭ aŭ servitŭ la masa dată țĕranilorŭ în ḑiua memorabilă de încoronare; în fine doue cane de pămêntŭ smălțuite întrebuințate cu aceeașĭ ocasiune.

Academia și de astă-dată aduce D-luĭ *Sturdza* omagiele de viă recunoscință.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 19 IUNIŬ 1881.

Sub Președința D-luĭ *D. A. Sturdza.*

Secretarŭ-generalŭ : D-lŭ *V. A. Urechiă.*

D-lŭ *Aurelianu* comunică Academieĭ manuscriptulŭ sĕŭ despre starea economică a Românieĭ în secolulŭ alŭ XVIII-lea.

Academia decide să se citéscă succesivŭ în ședință publică.

Ivindu-se imposibilitate de a se publica imediatŭ, se exprimă în unanimitate dorința de a se propune în sesiunea generală viitóre interpretarea art. 35 din regulamentŭ.

D-lŭ *Stefănescu* comunică epistola d-luĭ N. R. Danilescu relativă la o inscripțiune latină găsită la Grădiste.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 26 IUNIŬ 1881.

Sub Președința D-luĭ *Ion Ghica.*

Secretarŭ : D-lŭ *Gr. Stefănescu.*

D-lŭ Președinte comunică Academieĭ trista scire a încetăriĭ din viéță a venerabiluluĭ nostru colegŭ *Paulŭ Vasiciu*, și că imediatŭ după primirea depeșeĭ din partea d-luĭ Dr. Szalkay, ginerele rĕposatuluĭ, a și exprimatŭ familieĭ defunctuluĭ academicianŭ, impresiunea durerósă și regretele profunde, ce s'aŭ încercatŭ pentru perderea dintre noĭ a ilustruluĭ nostru colegŭ.

Academia adâncŭ mișcată de acéstă tristă scire, se asociéză din inimă cu regretele exprimate familieĭ defunctuluĭ de către Președintele sĕŭ.

D-lŭ Grigore Crețu trimite Academieĭ o pecete cu marca unuĭ inelŭ de argintŭ găsitŭ la Suceava de unŭ țĕranŭ și cumpĕratŭ de archiereulŭ Neofitŭ Scribanŭ, și care inelŭ acum se află în posesiunea d-luĭ G. Erbiceanu, profesorŭ la seminarulŭ din Socola.

D-lŭ Crețu maĭ atrage atențiunea Academieĭ asupra uneĭ descoperirĭ făcute, acum vreo ḑece anĭ, într'una din movilele din préjma Hușuluĭ, de către d-lŭ Dr. Mingarelli, a uneĭ urne de lutŭ cu monete romane, și cum acea movilă a fostŭ pe proprietatea Statuluĭ, D-sa este de părere, ca Academia sĕ intervină la guvernŭ pentru a se aduce acele obiecte antice în museulŭ naționalŭ de antichitățĭ.

Ne maĭ fiindŭ nimicŭ la ordinea ḑileĭ ședința se ridică și secțiunea sciințifică intră în ședință de secțiune pentru a studia cestiunea nóuelorŭ stațiunĭ meteorologice, ce sunt a se înființa în țéră.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 28 AUGUSTŬ 1881.

Sub Președința D-luĭ *D. A. Sturdza.*

Secretarŭ : D-lŭ *V. Maniu.*

D-lŭ Obedenaru trimite de la Roma o seriă de 100 paginĭ de copiĭ făcute la Archivulŭ din Veneția de documente privitóre la istoria românilorŭ. D-lŭ Obedenaru atrage atențiunea Academieĭ asupra împrejurăriĭ, că D-lŭ *N. Kretzulescu*, care ca ministru plenipotențiarŭ alŭ țĕreĭ la Roma, a mijlocitŭ culegerea acestorŭ documente, s'a mutatŭ la St. Petersburg, astŭ-felŭ, că primirea copielorŭ acum trimise a făcut'o D-sa; dar' fiindŭ-că D-sa în curêndŭ va părăsi Roma, cere ca Academia să scrie formalŭ Legațiuniĭ de acolo, ca acésta să con-

tinue a primi și a plăti taxele de copiare a documentelorŭ, pe carĭ să le trimită regulatŭ Academieĭ.

D-lŭ *D. A. Sturdza* presintă pentru colecțiunea de documente a Academieĭ următórele :

1. Treĭ fragmente dintr'unŭ documentŭ dela Ieremia Movilă, scrisŭ în limba slavonă pe chărtiă.

2. Unŭ documentŭ slavonŭ pe chărtiă dela acelașĭ Domnŭ cu data 7111 (1603) Martie 21, semnatŭ de *Stroicĭ mare logofĕtŭ.*

3. Douĕ fragmente dintr'unŭ documentŭ dela Vasile-Vodă cu data 7150 (1642) în limba română.

4. Unŭ documentŭ pe chărtiă dela Michaiŭ Racoviță Domnulŭ Moldoveĭ, cu data 7229 (1721) Iunie 14.

5. Unŭ documentŭ de la Grigore Ghica Domnulŭ Moldoveĭ, cu data de 7249 (1741).

D-lŭ *Sturdza* maĭ arată, că a cumpĕratŭ treĭ monete vechĭ de ale domnilorŭ românĭ : una dela Ion Radu voĭvodulŭ Valachieĭ, celelalte douĕ nu s'aŭ putută încă descifra dar' presintă o deosebită importanță. — Prețulŭ 300 leĭ alŭ acestorŭ monete urmézä a se plăti din fondulŭ specialŭ alŭ donațiuniĭ Danielŭ.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 4 SEPTEMBRE 1881.

Sub Președința D-luĭ *P. S. Aurelianu.*

Secretarŭ : D-lŭ *V. Maniu.*

Se comunică următórea scrisóre a D-luĭ *Sion :*

«Făcêndŭ o excursiune în România de susŭ, d-na Elisa Sturdza, născută Hurmuzachi, mĭ-a făcutŭ onórea a-mĭ da plăcuta sarcină să aducŭ și să depunŭ la Academiă, ca darŭ din partea sa :

«1. Unŭ dosarŭ alŭ comitetuluĭ uniriĭ, rĕmasŭ dela rĕposatulŭ fratele sĕŭ Constantinŭ Hurmuzachi, carele a fostŭ membru celŭ maĭ

activŭ și agintele celŭ maĭ energicŭ alŭ mișcăriĭ unioniste dela 1856 până la realisarea dubleĭ alegerĭ a Domnitoruluĭ Alexandru Ioan I.

«2. Unŭ capŭ anticŭ de marmură, represintândŭ dubla figură a luĭ Ianus, provenitŭ din antichitățile găsite în Grecia.

«Nu mĕ îndoescŭ, D-le Președinte, că aceste oferte vorŭ fi binevenite între noĭ și ne vorŭ procura subiectŭ de studiĭ destulŭ de prețióse.»

Academia exprimă mulțămirile sale ilustreĭ donatóre; iar' documentele dăruite se punŭ în vedere secțiuniĭ istorice, însărcinându-se de o cam dată D-lŭ *Sion* cu așeḍarea lorŭ în ordine sistematică.

D-lŭ *G. Sion* comunică Academieĭ o notiță cuprinsă în jurnalulŭ grecescŭ Κλειω (No. 1,039, dela $^{16}/_{28}$ Maiŭ 1881), care tradusă în românesce are următórea cuprindere :

«După jurnalulŭ englesŭ *Athenaeum*, unŭ manuscrisŭ grecescŭ, de o prea mare importanță istorică, s'a descoperitŭ nu de multŭ de profesorulŭ Vasilevski în biblioteca sinodală din Moscova. Acestŭ manuscriptŭ, care cuprinde istoria revoluțiuniĭ Bulgarilorŭ în contra Bizantinilorŭ, este scrisŭ de unŭ bărbatŭ marturŭ ocularŭ alŭ celorŭ petrecute. Autorulŭ tractéză pe largŭ și despre Românĭ (Vlachĭ), pe carĭ i denunță ca autorĭ principalĭ aĭ mișcăriĭ bulgăresci. Autorulŭ descrie cu deamĕnuntulŭ posițiunile geografice ale Vlachilorŭ și înrudirea lorŭ de rasă cu Bessiĭ, carĭ locuescŭ în localitățĭ greŭ de abordatŭ spre Dunăre și spre Sava. Prin găsirea acestuĭ tesaurŭ istoricŭ, cestiunea despre originea Vlachilorŭ, asupra căreia a scrisŭ fórte multŭ Rösler, Iung și alțiĭ, va puté intra pe urma unorŭ noue și maĭ positive cercetărĭ etnologice.»

D-lŭ *Sion* insistă asupra deosebiteĭ importanțe ce acestŭ manuscriptŭ póte să aĭbă pentru istoria nóstră națională, și după propunerea sa, Delegațiunea se însărcinéză a interveni pentru a se împrumuta acestŭ manuscriptŭ ca să pótă fi studiatŭ *de visu*.

ŞEDINŢA ORDINARĂ DIN 11 SEPTEMBRE 1881

Sub Preşedinţa D-luĭ *P. S. Aurelianu.*

Secretarŭ-generalŭ. *V. A. Urechiă.*

D-lŭ secretarŭ-generalŭ *Urechiă* introduce în Academiă pe d-lŭ de Rosny, preşedintele institutuluĭ etnograficŭ din Francia şi membru corespondentŭ alŭ Academieĭ. D-lŭ de Rosny este însoţitŭ de d-lŭ Lessouëf, membru alŭ aceleiaşĭ instituţiunĭ. D-lŭ de Rosny ofere Academieĭ o fórte avută colecţiune de cărţĭ şi charte japonese şi chinese, însoţindu-le de numeróse şi interesante explicaţiunĭ.

I. Cărţĭ chinese :

1. *Kan-ing-pien*, cartea recompenselorŭ şi a pedepselorŭ filosofuluĭ Lao-tsze (secolulŭ VI înainte de era nóstră). Ediţiune populară a uneĭ cărţĭ traduse în francesă de Stanislas Julien. La finea opereĭ se află o seriă de recete medicale,—1 vol.

2. *Loung-tou-koung-ngan*. Causele celebre ale Chineĭ. Povestĭ populare. Maĭ multe din aceste povestĭ aŭ fostŭ traduse de d-niĭ Théodore Paire, Léon de Rosny etc.,—5 vol.

3. *Koung-Tsze-Kiaya-youen-schou*,—Convorbirile familiare ale luĭ Confucius,—2 vol.

4. *Hao-Kieon-tchouen*. Nevasta perfectă. Alŭ doĭlea din capetele de operă ale literatureĭ romanescĭ moderne. Tradusŭ în englesă de Sir Iohn Davis şi în francesă de Guillard d'Arcy,—4 vol.

5. *King-pao*. Monitorulŭ (oficialŭ) din Peking. Câte-va numere specimene în unŭ pachetŭ. Numere detaşate.

6. Sancti Iosephi Magni Sinorum patroni Sanctus mensis sinice Auctore P. B. Brueyre S. I.,—1 vol.

7. *Tsing-Lai-fen-Ki*. Istoria distrucţiuniĭ piraţilorŭ, carĭ infestaŭ mările Chineĭ. Scriere tradusă de Neumann,—1 vol.

8. *Tao-tec-King*. Cartea căliĭ şi a virtuţiĭ filosofuluĭ Lao-tsze. Seculului VI înainte de era nóstră. Scriere filosofică din epoca chiar în care trăia Confucius. Tradusă în francesă de Stanislas Julien,—1 vol.

9. *Siao-Hioh-tî-tchu-ta-tching.* Acéstă scriere cuprinde : 1. *Tchung-King*, saŭ cartea sacră a credinţeĭ, tradusă în francesă de Léon de Rosny; 2. *Hiao-King*, saŭ cartea sacră a pietăţiĭ filiale. 3. *Siao-hioh* saŭ miculŭ studiŭ. Scriere de instrucţiunĭ elementare netraduse încă în nicĭ o limbă europeană,—4 vol.

10. Matris Dei Sanctus Mensis sinice, auctore P. B. Brueyre S. I,—1 vol.

11. Sântele evangeliĭ în chinesă, ediţiune publicată la Singapur,—1 vol.

12. *Tchun-Tsieou* a luĭ Confucius. Primăvéra şi tómna, una din cele 5 cărţĭ sacre ale Chinesilorŭ, cuprindêndŭ istoria regatuluĭ Lou, patria luĭ Confucius. Mare ediţiune făcêndŭ parte din colecţiunea numită *Kiai-Tsze-Youen* cu unŭ comentarŭ perpetuŭ,—6 vol.

13. *Li-Ki-Touh-Pen.* A patra din cărţile sacre ale antichităţiĭ chinese, de comunŭ numită memorialulŭ riturilorŭ. Acéstă scriere de o importanţă capitală pentru cunóscerea instituţiunilorŭ religióse ale Chineĭ antice, a fostŭ tradusă în parte de abatele Callery în memoriile Academieĭ regale din Turinŭ,—5 vol.

14. *Yn-poei-tang-sse-schou-tchin-pen.* Cele 4 cărţĭ clasice ale anticităţiĭ chinese culese de discipuliĭ luĭ Confucius. Ediţiune cu unŭ comentarŭ perpetuŭ. Cele patru cărţĭ pe carĭ Chinesiĭ le punŭ imediatŭ după cele 5 King saŭ cărţĭ sacre şi pe carĭ orĭ ce omŭ instruitŭ trebue să le cunóscă. Cuprindêndŭ : 1. Marele studiŭ aparţinêndŭ luĭ Confucius însuşĭ; 2. Arta de a se manţiné în mediulŭ justŭ; 3. Discuţiunile saŭ convorbirile filosofice; 4. Opera filosofuluĭ Mencius, unulŭ din ceĭ maĭ celebri după Confucius,—6 vol.

15. *Ta-Sing-pien.* Tractatŭ despre nascere,—1 vol.

16. *Tang-chi-Hoh-houen-tsiang-Kiai.* Culegere de poesiĭ celebre ale Tangilorŭ, considerată ca marele seculŭ alŭ poesieĭ chinese,—6 vol.

17. *Tien-tchu-chih-i.* Veritabila noţiune de Dumneḑeŭ, scriere creştină;—1 vol.

18. *Miao-fah-lien-hou-King.* Lotus alŭ buneĭ credinţe. Scriere budistă, tradusă din sanscrită în chinesă. Acéstă scriere considerată ca una din cărţile sacre ale budismuluĭ a fostŭ tradusă din sanscrită în

francesă, de Eug. Bournuf, dar traducerea chinesă presintă, în multe circumstanțe, o claritate, care lipsesce originalului. Unŭ capitulŭ din Lotus a fostŭ tradusŭ după textulŭ tibetanŭ de d-lŭ Foucaux și unŭ altŭ capitulŭ după textulŭ chinesŭ de d-lŭ de Rosny;—2 vol.

19. *Yih-King*. Cartea sacră a transformațiunilorŭ, prima și cea maĭ vechiă dintre cărțile sacre ale Chinesilorŭ și acea căreĭa Confucius i atribuĭa cea maĭ mare importanță. Mare edițiune cu unŭ comentarŭ perpetuŭ. Acéstă scriere a fostŭ tradusă în latină, într'unŭ modŭ fórte imperfectŭ de părintele Regis;—3 vol.

20. Culegerea textelorŭ chinese în scrierea *Tsao*-cursivă și în scrierea *li* saŭ scrierea bĭurourilorŭ. Imprimată cu litere albe pe fondŭ negru;—1 vol.

21. *Ping-chan-lui-Yen* saŭ cele doue tinere fete literate, de comunŭ desemnată ca alŭ 4-lea capŭ de operă alŭ literatureĭ chinese moderne, acéstă scriere a fostŭ tradusă în francesă de D-lŭ Stanislas Julien;—1 vol.

22. Culegerea de istorióre împrumutate din istoria occidentuluĭ, cu gravurĭ;—2 vol.

23. *Ki-ho-Youen-pen*. Tratatŭ de geometriă chinesă publicatŭ sub direcțiunea D-luĭ Wylie;—8 vol.

24. *Tien-tchu-loung-Seng-Yen-Hing-Ki-lioh*. Istoria vĭețeĭ D. N. Isusŭ Christosŭ;—1 vol.

25. *Hoei-lan-Ki*. Istoria cerculuĭ de cretă, comediă chinesă. Edițiune litografiată la Paris. Acéstă comediă a fostŭ tradusă în francesă de Stanislas Julien;—1 vol. 4°.

26. *Kieon-i-tchao-tching-chou*. Vechiulŭ testamentŭ tradusŭ în limba chinesă, 4 vol. Noulŭ testamentŭ în unŭ vol.;—5 vol.

27. *Chen-seng-fouh-tchoung-tching-lou*. Drépta cale pentru a ajunge la o bună viéță și la unŭ finitŭ fericitŭ. Manuscrisŭ chinesŭ de 167 foĭ micĭ, pe chărtiă de China și cu o frumósă scrisóre. Acestŭ manuscriptŭ a fostŭ punctuatŭ și numele propriĭ aŭ fostŭ indicate cu ajutorulŭ uneĭ duble trăsăturĭ verticale juxte-liniare. Acestŭ manuscriptŭ e ineditŭ.

II. Cărți japonese:

1. *Dai-Nippon-Yei-Tai-Seţŭ-Yô-Mu-Zin-Zau.* Mare dicţionarŭ japonesŭ-chinesŭ clasatŭ după ordinea cântuluĭ silabaruluĭ precedatŭ de-o enciclopediă generale a cunoscinţelorŭ usuale cu numeróse figurĭ în negru şi în culorĭ. În partea superióră a dicţionaruluĭ se găsesce în specialŭ o istoriă prescurtată a împĕraţilorŭ Japonieĭ dela creaţiune;—1 vol.

2. *Zô-ho-Syo-kan-Tai-Sei.* Manualŭ de stilŭ epistolarŭ în scriere cursivă;—1 vol.

3. *Dai-Zen-Haya-Biki-Siţŭ-Yô-Siû.* Dicţionarŭ japonesŭ-chinesŭ aşeḑatŭ la începutŭ după ordinea cântuluĭ şi la fine după acea a silabelorŭ, carĭ compunŭ cuvintele; — 1 vol., oblongŭ.

4. *Yec-Gakŭ-ki-Kyau.* Suplimentŭ la enciclopedia medicală saŭ marele herbariŭ chinesŭ cunoscutŭ sub numele de *pen-sao;* — 1 vol.

5. *Ni-sen-nen-sade-Kagami.* Oglindă de busunarŭ pentru doue miĭ de anĭ; — 1 vol.

6. *Tan-sô-ren-ziu-si-kakŭ.* Dicţionarulŭ locuţiunilorŭ elegante împrumutate dela poeţiĭ chinesĭ din dinastia Tang (Tan) şi din dinastia Soug (San); — 3 vol., oblonge.

7. *Yori-Tomo-Sei-Un-Ki.* Istoria noruluĭ albastru alŭ Syau-Gun saŭ locotenentŭ-generalŭ Yori-Tomo. Romanŭ popularŭ cu gravurĭ;—1 vol.

8. *Yoannesŭ-No-Tayori-Yorokobi.* Evangelia sântuluĭ Ioan în japonesa. Facsimilŭ litograficŭ alŭ traducţiuniĭ fórte rarĭ imprimate la Singapur; — 1 vol.

9. *An-Sei-Yo-bun-Sijan.* Modele de litere compuse după stilulŭ anilorŭ an-sei; — 1 vol.

10. *Sai-Yan-Di-Rian-Kau.* Cercetare asupra greutăţilorŭ şi mĕsurilorŭ din ţĕrile occidentale; — 1 vol.

11. *Nippon-Ţi-Ḑŭ.* Chartă generală a imperiuluĭ japonesŭ. Mare ediţiune oficială în 4 părţĭ. Primele 2 cuprindŭ Japonia, a treĭa insula de Yeso şi a patra insula de la Karafuto, 4 cărţĭ în o cutiă.

Academia aduce mulţămirĭ ilustruluĭ sĕŭ corespondinte.

D-lŭ de Rosny promite pentru şedinţa din viitórea Vinere să facă o comunicaţiune Academieĭ.

Se priimesce asemenea cu viĭ mulţumirĭ.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 18 SEPTEMBRE 1881.

Sub Președința D-luĭ *D. A. Sturdza.*
Secretarŭ : D-lŭ *V. Maniu.*

Se comunică o scrisóre a D-luĭ G. Popescu, pe lângă care dăruesce Academieĭ 22 bucățĭ monete romane, bisantine, turce, adunate de D-sa în comuna Meidankioi din Dobrogea.

D-lŭ *Sturdza* arată, că maĭ importante din aceste monete suntŭ : una de la Severŭ, alta a Istruluĭ. D-luĭ propune ca mulțumindu-se donatoruluĭ, Academia, neavêndŭ ea singură o colecțiune de monete romane și grece, să dé aceste monete pentru colecțiunea museuluĭ naționalŭ.

Acéstă propunere se primesce.

D-lŭ *Sturdza* încunosciințéză că a maĭ primitŭ pentru Academiă de la D-lŭ Cazotti maĭ multe medaliĭ de argintŭ și aramă, romane, grecescĭ și unele din evulŭ mediŭ. — D-sa propune și Academia aprobă ca aceste medaliĭ să fiă și ele date museuluĭ naționalŭ, exprimându-se mulțămirĭ D-luĭ Cazotti.

D-lŭ L. de Rosny, membru corespondentŭ alŭ Academieĭ, vorbesce despre originea scrisoriĭ în vechĭulŭ și noulŭ continentŭ, și insistă maĭ alesŭ asupra proprielorŭ sale descoperirĭ relative la grafia inventată în continentulŭ noŭ.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 16 OCTOMBRE 1881

Sub Președința D-luĭ *P. S. Aurelianu.*

Secretarŭ-generalŭ : D-lŭ *V. A. Urechiă.*

D-lŭ *V. A. Urechiă* comunică Academieĭ din partea D-luĭ Stati, comandantuluĭ *Grivițeĭ*, o monetă polonă dela 1583. Se primesce cu mulțumire

D-sa atrage atențiunea Academieĭ asupra importanțeĭ ruinelorŭ de la *Ieni-Sali* de lângă Babadagŭ (Dobrogea). Acele ruine suntŭ numite de bĕtrâniĭ românĭ din sate : *Ilacria* (Heraclea ?)

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 6 NOEMBRE 1881

Sub Președința D-luĭ *Ion Ghica.*

Secretarŭ-generalŭ : D-lŭ *V. A. Urechiă.*

D-lŭ secretarŭ-generalŭ *Urechiă*, depune pentru biblioteca Academieĭ, în numele *M. S. Regeluĭ*, doue copiĭ autenticate de directorulŭ *bibliotecei Marciana* din Veneția în 23 Septembre 1881. Aceste copiĭ reproducŭ doue documente originale din disa bibliotecă, relative la relațiunile luĭ Stefanŭ celŭ mare cu Uzum Asan, în limba persiană. Academia le primesce cu expresiunea recunoscințeĭ sale pentru *M. S. Regele,* Președintele sĕŭ de onóre.

D-lŭ Președinte dândŭ cuvêntulŭ D-luĭ *Maiorescu*, D-sa arată, că luase îndatorirea de a citi în ședința de astădĭ o lucrare a sa despre *Neologisme.* Fiindŭ-că acea lucrare a apucatŭ a fi publicată de către *Convorbirile literare*, D-lŭ *Maiorescu* va înlocui-o cu o alta, despre primirea, ce s'a făcutŭ în Germania unorŭ traducerĭ maĭ recente din limba română în limba germană, de poesiĭ și nuvele populare. D-lŭ *Maio-*

rescu face acea lectură urmărită de Academiă cu multŭ interesŭ și în aplausele publiculuĭ.

Ședința se suspendă la 2 ore pe cincĭ minute.

La redeschiderea ședințeĭ, D-lŭ Președinte dă cuvêntulŭ D-luĭ *Aurelianu,* carele dă lectură lucrăriĭ sale, despre starea economică a țěreĭ în secululŭ alŭ XVIII.

Academia urmăresce studiulŭ acesta cu tótă atențiunea multŭ meritată.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 13 NOEMBRE 1881

Sub Președința D-luĭ *Ion Ghica.*

Secretarŭ-generalŭ : D-lŭ *V. A. Urechiă.*

P. S. S. Melchisedecŭ citesce memoriulŭ asupra descopeririĭ adevěratuluĭ portretŭ alŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare, în Evangeliariulŭ de la Homorŭ păstratŭ la Metropolia din Cernăuțĭ (Anexa B).

D-lŭ *N. Ionescu* susține opiniunile și propunerile P. S. S. Episcopuluĭ *Melchisedecŭ.* D-sa pune în evidență importanța acesteĭ descoperirĭ istorice. Tipulŭ veridicŭ alŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare, a existatŭ ḑice, și în biserica St. Nicolae din Iașĭ într'o zugrăvitură murală. Acestŭ portretŭ a rěmasŭ neobservatŭ, din causă, că este ascunsŭ îndĕrĕtulŭ unuĭ cafasŭ. Tipulŭ luĭ Stefanŭ dela St. Nicolae, séměnă fórte multŭ cu celŭ din Evangeliarulŭ dela Homorŭ. Academia e datóre încă să dé comitetuluĭ statueĭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare din Iașĭ, opiniunea sa asupra adevěratuluĭ portretŭ alŭ luĭ Stefanŭ-Vodă. Acestŭ comitetŭ chieltuesce preste 120,000 leĭ pentru statuă. Elŭ va face noulŭ sacrificiŭ în privința schimbăriĭ capuluĭ. Uniĭ membri din comitetŭ, s'aŭ opusŭ maĭ ântâĭŭ la acéstă schimbare, preferindŭ figura cea legendară; dar figura acésta, ḑisă legendară, este curatŭ o figură de Christosŭ. Însușĭ comitetulŭ n'a maĭ resistatŭ înaintea evidențeĭ și în urma comunicăriĭ, ce eŭ ĭ-amŭ făcutŭ, comitetulŭ a telegrafiatŭ artistuluĭ Frémiet să aștepte noue instrucțiunĭ. Academia va face bine să se gră-

bescă de a aduce contribuțiunea sa la lucrare, elucidândŭ întrebarea portretelorŭ luĭ Stefanŭ-Vodă. S'ar cădé ca și în sala ședințelorŭ nóstre să posedămŭ adevĕratulŭ portretŭ alŭ Domnitoruluĭ-eroŭ.

D-lŭ *Ion Ghica*. Totalitatea Academieĭ și secțiunea istorică să desbată întrebarea portretuluĭ. Secțiunea să presinte unŭ raportŭ detaliatŭ și unŭ proĭectŭ pentru a se decopia portretulŭ în mărime naturală. Asemenea să se facă copiĭ de pe paginele maĭ importante ale Evangeliaruluĭ de cătră chiar meritosulŭ pictorŭ, care a ajutatŭ pe P. S. S. Episcopulŭ *Melchisedecŭ* și pe D-lŭ *Ionescu*. Aceste copiĭ să se vulgariseze câtŭ maĭ multŭ prin anume publicațiunĭ.

D-lŭ *Sturdza* nu cunósce nicĭ o descoperire așa de importantă ca acea a P. S. S. Episcopuluĭ de Romanŭ. Avemŭ acumŭ o evangeliă maĭ multŭ dela Stefanŭ-Vodă, unŭ monumentŭ istoricŭ, ba încă și adevĕratulŭ portretŭ alŭ mareluĭ Domnŭ. Inscripțiunea din evangeliarŭ este de tótă însemnătatea. Acéstă descoperire completată prin lucrările D-luĭ *N. Ionescu* impunŭ Academieĭ o datoriă. Nu e de ajunsŭ să decopiămŭ și să păstrămŭ pentru noĭ în Academiă aceste tesaure. Academia trebue să adauge la ele pomelniculŭ dela Bistrița, listă autentică și cea maĭ vechiă a Domnilorŭ moldovenĭ din timpulŭ luĭ Alexandru celŭ Bunŭ, și orĭ ce alte monumente de asemenea însemnătate și să le publice, să le facă cunoscute Românilorŭ. Maĭ trebue ca Academia să urmărescă lucrările istorice nu numaĭ ca până astăḑĭ în modŭ sporadicŭ. Ea nu are de a se ocupa numaĭ de traducerĭ latine. Fondurile nóstre să ne serve la lucrărĭ maĭ propriĭ a ridica simțulŭ naționalŭ prin investigațiunĭ asupra trecutuluĭ. D-lŭ *Sturdza* cere să nu se păstreze portretulŭ luĭ Stefanŭ numaĭ în cartónele Academieĭ, ci împreună cu cele-lalte facsimile dela *P. S. S.* Episcopulŭ *Melchisedecŭ* să se publice, să se facă unŭ albumŭ alŭ Domnieĭ luĭ Stefanŭ-Vodă, în care să aĭbă locŭ și evangeliulŭ dela mănastirea Némțuluĭ oferitŭ totŭ de Stefanŭ celŭ Mare după bătălia dela Cosminŭ. D-lŭ *Sturdza* propune încă ca D-lŭ Lecomte să fiă însărcinatŭ a scóte portretulŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare dela Sf. Nicolae din Iașĭ, cu totulŭ din loculŭ luĭ, ca să se păstreze aĭurea unde-va maĭ bine, sub sticlă. Secțiunea istorică să se ocupe

îndată de cestiune. D-lŭ *Sturdza* profită de presenţa D-luĭ ministru alŭ instrucţiuniĭ publice spre a-lŭ ruga se dé Academieĭ o instalare definitivă pentru ca să-şĭ pótă utilisa colecţiunile. Numaĭ aşa se va complini opera independenţeĭ ţĕreĭ. Acum documentele şi colecţiunile se ţinŭ prin lădĭ, în câtŭ nimenĭ nu póte lucra cu ele.

D-lŭ *Urechiă* arată, că guvernulŭ are tótă bună-voinţa de a ajuta construcţiunea localuluĭ propriŭ alŭ Academieĭ. Ar fi bine să se grăbéscă Academia a hotărî planulŭ construcţiuniĭ sale.

D-lŭ *Sturdza* crede, că Statulŭ ar trebui să doneze Acadamieĭ vre o moşiă, venitulŭ căreïa să servéscă ca anuitate pentru construcţiune.

Se decide ca memoriulŭ şi facsimilele depuse de P. S. S. *Melchisedecŭ* şi de D-lŭ *N. Ionescu* să se trimită în studiulŭ secţiuniĭ istorice.

P. S. S. Episcopulŭ Melchisedecŭ. depune pentru archiva Academieĭ unŭ chrisovŭ dela Iliă Vodă, fecĭorulŭ luĭ Alexandru celŭ Bunŭ. I l'a datŭ unŭ rĕzăşŭ cu condiţiune să-lŭ dé la o casă publică cu luare de adeverinţă.

Se primesce cu mulţumire şi se decide a se da adeverinţă în regulă.

D-lŭ *Dimitrie Sturdza* donéză doue portrete, alŭ luĭ Fotiadi dascălulŭ de grecesce, şi alŭ unuĭ generalŭ rusŭ Radovicĭ, *sauveur de Bucharest,* la 1807.

D-lŭ *Papadopolŭ-Calimachŭ* donéză unŭ manuscrisŭ autografŭ alŭ luĭ Beldimanŭ din 1784, cu titlulŭ : *Milostivirea luĭ Titu.*

Se primesce cu mulţumire.

D-lŭ *Preşedinte Ghica* anunţă, că Academia a asistatŭ la deschiderea facultăţiĭ de teologiă.

Se decide ca D-lŭ *Sion* să represinte Academia la serbarea desvĕliriĭ statueĭ luĭ Heliade.

D-lŭ *N. Ionescu* arată, că a fostŭ însărcinatŭ de D-lŭ Ministru alŭ instrucţiuniĭ publice cu cercetarea bisericeĭ luĭ Stefanŭ celŭ mare din Vasluĭŭ; cu acéstă ocasiune a aflatŭ o inscripţiune la Podulŭ-Naltŭ pe Bĕrladŭ, la 1 şi jumătate oră de la Vasluĭŭ. Decalculŭ acesteĭ inscripţiunĭ 'lŭ depune pe biuroulŭ Academieĭ. D-luĭ nu a descifrat'o nefiindŭ, ḑice, archeologŭ saŭ epigrafistŭ. Acéstă inscripţiune, d-lŭ *Ionescu* crede, că este propriă a schimba aserţiunea din cronica luĭ Urechiă că bătălia cu Turciĭ s'a datŭ la Gura-Racoveĭ, ci ea s'a întêmplatŭ la Podulŭ-Naltŭ de pe Bĕrladŭ.

ANEXA B.

MEMORIULŬ P. S. S. EPISCOPULUĬ MELCHISEDECŬ DESPRE TETRAVANGELULŬ LUĬ STEFANŬ CELŬ MARE, DE LA HOMORŬ ŞI TETRAVANGELULŬ MITROPOLITULUĬ GRIGORIE, DELA VORONEŢŬ, AMBE MANUSCRIPTE.

Domnule Preşedinte,

În tómna acésta pe la mijloculŭ luĭ Septembre, am făcutŭ o excursiune în Bucovina până la Cernăuţĭ. Aflându-mĕ la reşedinţa Sfinteĭ Mitropolie de acolo, Înaltŭ Prea Sfinţitulŭ Mitropolitŭ alŭ Bucovineĭ şi Dalmaţieĭ D.D. Silvestru Andreevicĭ Morariulŭ, primindu-mĕ cu cea maĭ afabilă bună-voinţă şi dragoste adevĕratŭ frăţéscă, pentru care nu-lŭ voĭŭ uĭta nicĭ o dată, între altele mi-a pusŭ la dispoşiţiune doue Evangeliĭ antice în limba salvonă, carea se întrebuinţa în vechime prin bisericele şi cancelariele Românieĭ. Amêndoue aceste cărţĭ suntŭ proprietate a mănăstirelorŭ române bucovinene: Homorulŭ şi Voroneţulŭ. Dar' acum se păstréză în biblioteca Mitropolieĭ din Cernăuţĭ. Cea dela Homorŭ este făcută şi dată mănăstiriĭ Homorulŭ de marele eroŭ alŭ Moldavieĭ Stefanŭ celŭ Mare, în anulŭ 1473, adică cam pe la alŭ 16-lea anŭ alŭ Domnieĭ sale.

A doua Evangeliă datéză dela anulŭ 1550, scrisă cu cheltuéla Mitropolituluĭ Moldoveĭ Grigorie, şi legată de elŭ în anulŭ 1557 sub domnia luĭ Alexandru Lăpuşneanu şi în primulŭ anŭ alŭ archipăstorieĭ luĭ Grigorie şi dată de dênsulŭ mănăstiriĭ Voroneţuluĭ, unde elŭ şi-a petrecutŭ tinereţele şi a îmbrăcatŭ schima monachală.

Amêndoue aceste cărţĭ massive şi scrise pe pergamentŭ, suntŭ nisce monumente fórte preţióse pentru archeologia nóstră, pe de o parte ca obiecte de artă, fiindŭ amêndoue legate în argintŭ massivŭ, şi ornate cu desemnurĭ şi figurĭ artistice; ĭar' pe altă parte pentru nisce noţiunĭ istorice ce se găsescŭ în ele. Dar' ce este maĭ multŭ, Evangelia mareluĭ Stefanŭ, cuprinde între alte icóne artistice, portretulŭ mareluĭ eroŭ, carele dupe tóte semnele este adevĕratulŭ luĭ portretŭ, ĭară nu fantasiă a vreunuĭ pictorŭ ulteriorŭ, de exemplu, ca portretulŭ ce este cunoscutŭ până astădĭ şi carele este copiatŭ de pe zidulŭ vre uneĭ bisericĭ actuale de D-lŭ G. Asaky.

Anume la sfîrşitulŭ Evangelieĭ saŭ tetravangeluluĭ dela Homorŭ este o icónă frumósă zugrăvită, carea represintă pe Sânta-Fecióră cu pruncului Christosŭ şedêndŭ pe tronŭ. La piciórele tronuluĭ se represintă marele Stefanŭ îngenunchĭatŭ şi oferindŭ Sânteĭ Fecióre tetravangelulŭ sĕŭ. Mănăstirea Homorulŭ este dedicată Maĭceĭ Domnuluĭ.

Considerândŭ, că evangelia acésta este poruncită şi plătită de însuşĭ marele nostru eroŭ; considerândŭ, că icónele zugrăvite în ea arată în autorulŭ lorŭ unŭ pictorŭ distinsŭ; considerândŭ, că etatea în carea se represintă eroulŭ din portretŭ corespunde cu epoca vieţeĭ luĭ, când s'a scrisŭ evangelia şi zugrăvitŭ portretulŭ; considerândŭ, că trăsurile fisionomice ale portretuluĭ corespundŭ însuşirilorŭ erouluĭ; considerândŭ particularităţile costumuluĭ regalŭ contimporanŭ alŭ erouluĭ; considerândŭ, că cartea în carea se află portretulŭ a fostŭ chiar în mâna mareluĭ Domnitorŭ, care o ordonase: pentru mine n'a maĭ rĕmasŭ nicĭ o îndoélă, că acesta este adevĕratulŭ şi autenticulŭ portretŭ alŭ mareluĭ Stefanŭ şi că elŭ nu trebue să maĭ rĕmâe ascunsŭ, ci datŭ publicităţiĭ, spre a-lŭ avé fiă care românŭ în casa sa şi a se inspira dela elŭ privindu-lŭ şi amintindu-şĭ faptele luĭ cele marĭ, eroice şi creştinescĭ.

Decĭ arătându-lŭ Înaltŭ Prea Sânţituluĭ Mitropolitŭ a rĕmasŭ şi Înaltŭ Prea Sânţia Sa plinŭ de bucuriă pentru acéstă mare comóră naţională, ce se află în biblioteca Sânteĭ Mitropoliĭ, şi îndată ne-amŭ înţelesŭ, ca Înaltŭ Prea Sânţia Sa să însărcineze pe pictorulŭ distinsŭ alŭ Bucovineĭ, D-lŭ Epaminonda Bucevski, carele are locunţa

sa la reședința mitropolitană, ca să scótă nisce facsimile și desemnurĭ de pe aceste Evangelie, pe care eŭ am promisŭ a le supune la cunoscința Academieĭ Române, spre a fi utilisate de învĕțațiĭ noștriĭ la trebuință, ĭară portretulŭ mareluĭ Stefanŭ spre a-lŭ studia, și a se eda după acéstă copiă adevĕratulŭ portretŭ alŭ mareluĭ eroŭ românŭ.

Acum de curêndŭ, anume la 2 Noemvre am primitŭ de la D-lŭ pictorŭ Bucevski, pe lângă epistola sa, unŭ albumŭ cu maĭ multe desemne și facsimile, luate întocmaĭ de pe acele douĕ Evangeliĭ. Facsimilele aceste și desemnurile din albumulŭ menționatŭ, suntŭ următórele :

I. Din Evangelia Mareluĭ Stefanŭ cea de la Homorŭ.

1. Facsimile de pe o însemnare istorică în limba slavonă, din anulŭ 1538. În ea se spune, că de frica prădăcĭuneĭ, ce aŭ făcutŭ Turciĭ în țéră, când aŭ năvălitŭ eĭ asupra luĭ Petru Rareșŭ, la finele domnieĭ ântâiŭ a acestuĭ Voevodŭ, călugăriĭ dela Homorŭ, ca să scape tetravangelulŭ mareluĭ Stefanŭ, carele era unŭ odorŭ de mare prețŭ, l'aŭ trimisŭ în țéra unguréscă la cetatea domnéscă Ciceulŭ. Petru Rareșŭ fugindŭ de Turcĭ în acea cetate a sa, a găsitŭ acolo tetravangelulŭ tatăluĭ sĕŭ, l'a luatŭ la sine, și l'a purtatŭ cu sine pe la Constantinopole, și apoĭ venindŭ ĭarășĭ la Domniă, l'a trimisŭ din noŭ la mănăstirea Homoruluĭ, unde se afla igumenŭ totŭ Ieromonachulŭ Paisie, carele 'lŭ trimisese la Ciceŭ. Traducemŭ aicĭ acéstă notiță istorică întocmaĭ după textulŭ slavonŭ alŭ tetravangeluluĭ.

Notița este pusă pe o pagină, ce rĕmăsese nescrisă, îndată după precuvêntarea dela evangelistulŭ Matheiŭ :

«În anulŭ patru-ḑecĭ și șése peste mia a șéptea, fost'a când s'a năpustitŭ împĕratulŭ turcescŭ cu tóte țĕrile din partea rĕsărituluĭ cu cea tătăréscă și cu a Ungrovlachieĭ, asupra bĭeteĭ țĕrĭ a Moldavieĭ, în ḑilele Domnuluĭ Petru Voevodŭ. Și s'a spăĭmêntatŭ tótă țéra. Ĭară noĭ călugăriĭ dela Homorŭ, de frica, ce s'a întêmplatŭ țĕreĭ, trimis'amŭ acestŭ tetravangelŭ în țéra ungurésca la cetatea Ciceulŭ. Și când s'a întêmplatŭ Domnuluĭ Petru Voevodŭ să ésă din cetate, s'a dusŭ

în ţéra unguréscă în cetatea sa Ciceulŭ şi a aflatŭ acestŭ tetravangelŭ acolo, şi l'a luatŭ la sine şi în mânile sale şi l'a ţinutŭ cu sine, câtŭ a vieţuitŭ în cetatea Ciceulŭ, şi când s'a dusŭ în ţéra turcéscă ïarăşĭ l'a luatŭ cu sine şi în Ţarigradŭ, şi acolo fiindŭ a ţinutŭ Sânta Evangelia în mânele sale, şi trecêndŭ puţină vreme, fiindŭ în ţéra turcéscă nu s'a înduratŭ de dênsulŭ Prea Curata Maĭcă şi ĭ-a dăruitŭ coróna regatuluĭ (царствїа) ca să fiă ïarăşĭ Domnitorŭ ţĕreĭ Moldavieĭ şi creştinilorŭ, şi a venitŭ cu Turcĭ şi a luatŭ sceptrulŭ ţĕreĭ Moldavieĭ, adică stégurile şi bine a venitŭ în prea slăvita sa cetate şi capitală Sucéva. Şi a datŭ ïarăşĭ sfântulŭ tetravangelŭ mănăstiriĭ Homoruluĭ, pentru sufletulŭ sĕŭ şi pentru sufletulŭ tatăluĭ sĕŭ Stefanŭ Voevodŭ celŭ bĕtrânŭ.

«Fiindŭ atuncĭ egumenŭ Paisie Ïeromonachŭ şi de dênsulŭ fiindŭ trimisŭ (la Ciceŭ).»

2. Facsimile de pe o altă notiţă istorică, carea se află chiar la începutulŭ tetravangeluluĭ, scrisă în anulŭ 1657 de însuşĭ Georgie Stefanŭ Domnulŭ Moldoveĭ. În ea se spune, că Timuşŭ Hmelninţk ginerele luĭ Vasile Voevodŭ, venindŭ cu Cazaciĭ, ca să scóţă pe sócra sa din cetatea Sucéveĭ, aŭ prădatŭ satele şi mănăstirile, între altele şi mănăstirea Homoruluĭ, când a luatŭ şi acestŭ tetravangelŭ. Dar' pre urmă venindŭ asupra lorŭ Georgie Stefanŭ cu óste moldovenéscă şi cu óste dela Racoţi principele Ardéluluĭ, sub comanda generaluluĭ Kimen Ianăşĭ, aŭ bătutŭ pre Cazacĭ şi le-aŭ luatŭ prădile. Tetravangelulŭ a ajunsŭ la generalulŭ transilvanŭ, dela carele Georgie Stefanŭ l'a rĕscumpĕratŭ şi l'a trimisŭ ïarăşĭ la mănăstirea Homorulŭ, pentru ertarea pĕcatelorŭ sale. -- Reproducemŭ în românesce şi acéstă notiţă întrégă.

«În curgerea anuluĭ 7162, venit'a Timuşŭ Hmelneţski cu Cazaciĭ în ţéra nóstră a Moldoveĭ, fiindŭ Dómna luĭ Vasile Voevodŭ închisă în cetatea Sucéva Ïar' Timuşŭ Hmelneţski era ginere luĭ Vasile Voevodŭ şi a venitŭ cu óste, ca să o scóţă de acolo. Şi în acea vreme a prădatŭ şi a arsŭ bisericele şi mănăstirile. Aŭ datŭ rĕsboiŭ şi sânteĭ mănăstirĭ a Homoruluĭ, carea era împodobită cu tótă mag-

nificenţa, cu podóbe de odóre şi cu odăjdiĭ, şi nimica n'a rĕmasŭ din averea Sânteĭ Mănăstirĭ, şi s'a întêmplatŭ să fiă luatŭ de mânele Cazacilorŭ şi acestŭ Sântŭ Tetravangelŭ. Între acestea, cu ajutorulŭ luĭ Dumneḑeŭ venit'amŭ noĭ cu oştirea nóstră, şi dela Georgie Racoţi graţia sa cnézulŭ celorŭ şépte cetăţĭ (*Sedmogradia*, Ardealulŭ), şi în mijloculŭ lupteĭ cu Cazaciĭ a luatŭ óstea ungurésca (prada) de la Cazacĭ, şi a venitŭ acestŭ sântŭ Tetravangelŭ în mânele mareluĭ generalŭ anume Kimin Ĭanăşĭ, ĭar' dela graţia luĭ l'amŭ rĕscumpĕratŭ noĭ Georgie Stefanŭ Voevoda, cu mila luĭ D-ḑeŭ Domnŭ ţĕreĭ Moldoveĭ, şi ĭarăşĭ Domnia mea ne amŭ milostivitŭ şi amŭ datŭ acestŭ Sântŭ Tetravangelŭ ĭarăşĭ la cea maĭ susŭ scrisă sântă mănăstire Homorulŭ, ca să fiă Domnieĭ mele pomenire şi ajutorŭ, când se cere ajutorŭ pentru ĭertarea pĕcatelorŭ. Acum când amŭ rĕscumpĕrat'o este curgerea anuluĭ dela Adamŭ 7165, luna Septemvrie 25 de ḑile.»

Adică rĕscumpĕrarea cărţiĭ s'a făcutŭ după trecerea de maĭ multŭ timpŭ dela rĕsboĭulŭ contra luĭ Hmelniţski.

3. Facsimile de pe notiţa, ce se află la finele Evangelieĭ dela Ioanŭ scrisă de însuşĭ caligrafulŭ întreguluĭ Tetravangelŭ.

În ea se spune, că cartea este scrisă din ordinnlŭ mareluĭ Stefanŭ, de Ieromonachulŭ Nicodimŭ în anulŭ 1473. Traducerea românéscă a acesteĭ notiţe sună aşa :

«Euseviosulŭ şi iubitorulŭ de Christosŭ regele (ţarŭ) Io Stefanŭ Voevodŭ Domnŭ ţĕreĭ Moldovlachieĭ, a datŭ şi a scrisŭ acestŭ Tetroevangelŭ, cu mâna Eromonachuluĭ Nicodimŭ şi l'a datŭ mănăstistiriĭ, care este pe Homorŭ, întru pomenire pentru sufletulŭ sĕŭ şi pentru părinţiĭ seĭ şi pentru copiiĭ luĭ. Fiindŭ atuncĭ Egumenŭ popa Gerondie, s'a sĕvêrşitŭ în luna luĭ Iunie 17 în anulŭ 6981.»

4. Desemnulŭ alŭ patrulea arată dispuseciunea tablouluĭ întregŭ alŭ icóneĭ dela finele Evangelieĭ, în carea este portretulŭ mareluĭ Stefanŭ.

5. Facsimile a părţiĭ din icónă, carea represintă portretulŭ luĭ Stefanŭ, oferindŭ Evangelia.

6. Facsimile de iniţiale şi ornamente aflătóre în Tetravangelulŭ mareluĭ Stefanŭ.

7. O fotografiă de pe portretulŭ mareluĭ Stefanŭ, scósă de pe aceeaşĭ icónă din Tetravangelŭ.

Domnulŭ pictorŭ Bucevsky, trimiţêndu-mĭ acestŭ albumŭ mĕ încunosciinţéză, că acum de curêndŭ, călĕtorindŭ la mănăstirea Putna, a fostŭ fericitŭ a descoperi acolo pe o icónă cusută şi dăruită mănăstiriĭ de marele Stefanŭ, unŭ altŭ portretŭ cu aceléşĭ semne caracteristice, ca şi acelŭ din Tetravangelŭ, şi că a comunicatŭ unŭ facsimile de pe acea icónă D-luĭ *Nicolae Ionescu*, onorabiluluĭ nostru colegŭ. Spune maĭ departe, că cu acelaşĭ scopŭ se duce la mănăstirea Homoruluĭ spre cercetărĭ archeologice de felulŭ acesta.

Peste patruspreḑece anĭ dela prescrierea sa, Tetravangelulŭ a fostŭ legatŭ cu argintŭ şi poleitŭ de marele Stefanŭ şi anume în anulŭ 1487, precum se arată în inscripţia întipărită în argintulŭ legătureĭ.

Pe partea de d'asupra legătureĭ se represintă în reliefŭ icóna Învierеĭ Domnuluĭ, carele trage cu sine din ĭadŭ pre Adamŭ şi pre Eva, ţinêndu-ĭ de mânĭ, ĭar' împrejurulŭ lorŭ doue grupurĭ, cariĭ represintă pe drepţiĭ din legea vechiă, scoşĭ de Christosŭ din ĭadŭ împreună cu Adamŭ şi cu Eva.

În doue rîndurĭ deasupra acesteĭ icóne şi în alte doue rîndurĭ de desuptulŭ eĭ se citesce inscripţia menţionată, anume : Iѡ Стефан воевода бжїею мл҃тїю Господарь ꙁемли Молдабскои : снъ Богдана воеводи ѡкова сїе Євангелїе : въ монастири ѡт Хоморь. въ л҃та ҂ꙅцчє. но. к҃. (6995).

Pe reverulŭ legătureĭ este representată totŭ în reliefŭ icóna Adormiriĭ Maĭceĭ Domnuluĭ. Corpulŭ eĭ este încungĭuratŭ de Apostolĭ, ĭară d'asupra se înfăţişéză Christosŭ ţinêndŭ în braţe sufletulŭ Maĭceĭ Sale în formă de pruncŭ înfăşatŭ.

Amêndoue tablele de argintŭ suntŭ împreunate la rădĕcina legăturei prin o țesĕtură din sîrmă de argintŭ.

Filele pe marginea exterióră aŭ fostŭ colorate cu roșŭ. Tustrele laturele filelorŭ în afară eraŭ ornate cu desemnulŭ crucii, ĭară în mijloculŭ crucilorŭ, începêndŭ dela laturea de josŭ, suntŭ scrise aceste cuvinte : (pe laturea de josŭ) Четире, (pe laturea dréptă) бл҃го, (pe laturea de susŭ) вѣстие. Adică : cele patru evangeliĭ.

II. Evangelia Mitropolitului Grigorie, cea dela Voronețŭ

Acéstă evangeliă este maĭ mică și maĭ puținŭ ornată de câtŭ a mareluĭ Stefanŭ. Ea este de asemenea scrisă pe pergamentŭ, ferecată cu argintŭ și poleită cu aurŭ, la legătură, cu țesĕturĭ de sîrmă de argintŭ, ca și a mareluĭ Stefanŭ. Pe partea superióră are în reliefŭ aceeașĭ icónă a învieriĭ, ca și cea dela Stefanŭ celŭ Mare. Ĭar' pe reversŭ, represintă icóna Sântuluĭ Daniilŭ dela Voronețŭ, în întréga luĭ statură, cu suprascrierea (с҃ты Даніилъ). Tablele de argintŭ, de amêndouĕ părțile suntŭ încunjurate cu o inscripțiă slavonă cu litere marĭ în următórea cuprindere :

Pe laturea de asupra : «Acestŭ Tetravangelŭ l'a făcutŭ Kyr Grigorie devenindŭ Mitropolitŭ [1], și l'a datŭ la Mănăstire la Voronețŭ, unde este chramulŭ Sântuluĭ George și alŭ părinteluĭ Daniilŭ celŭ noŭ, și să fiă luĭ vecĭnică poménă și părin—(pe partea de desuptŭ)—țilorŭ luĭ, unde din copilăriă s'a ostenitŭ și a întăritŭ mănăstirea și acolo a primitŭ schima ângeréscă. În ḑilele evseviosuluĭ Ion Alexandru Voevodŭ în anulŭ 7065, luna Fevruariu 16.»

La finele Evangelistuluĭ Mateĭŭ găsimŭ o notiță slavonă în următórea cuprindere :

«Acestŭ stâlpŭ s'a scrisŭ cu ajutorulŭ luĭ Dumneḑeŭ din ordinulŭ Archiepiscopuluĭ Kir Grigorie Mitropolitulŭ Sucéveĭ, carele aprinsŭ fiindŭ de dragostea luĭ Christosŭ, n'a cruțatŭ aurulŭ și argintulŭ, carĭ suntŭ trecĕtóre ca umbra. Ĭară cu scrierea s'a ostenitŭ puținŭ min-

(1) Scrierea Tetravangeluluĭ coincide cu anulŭ d'ântâiŭ alŭ Archipăstorieĭ luĭ Grigorie.

tosulŭ diaconŭ Michailŭ. S'a sĕvêrșitŭ în luna Aprilŭ 26, Sâmbătă în anulŭ 7058.»

La finele evangelistuluĭ Luca se găsesce o altă notă istorică, totŭ în limba slavonă din partea Mitropolituluĭ ctitorŭ, carele în traducere se exprimă așa :

«Cu voința Tătăluĭ și cu ajutorulŭ Fiuluĭ și cu conlucrarea Sântuluĭ Duchŭ, cu porunca și cu lucrarea Prea Sânțituluĭ Kir Mitropolitŭ Grigorie. Ĭată eŭ cu dorŭ am doritŭ din inimă și am datŭ din dréptă averea mea și am făcutŭ acestŭ Tetravangelŭ, și l'am datŭ la mănăstire la Voronețŭ unde este hramulŭ Sântuluĭ mareluĭ martirŭ Georgie, unde din frageda (1) copilăriă m'am făgăduitŭ luĭ Dumnedeŭ cu rugăcĭunile Sântuluĭ părinteluĭ nostru Daniilŭ celŭ noŭ, și aicĭ am primitŭ schima ângerescă. Și unde multŭ s'a ostenitŭ sufletesce și a întăritŭ și a împuternicitŭ Sânta Mônăstire în tótă viéța sa din agonisita și din averea sa cea dréptă și de Dumnedeŭ dată, ca să fiă luĭ spre bine-cuvêntare și spre vecĭnica pomenire. Și o amŭ datŭ spre rugă mie și părinților meĭ.—Ĭară cine se va încerca să strice darea mea, séŭ să o ia și să o vêndă de la Sânta Mônăstire și de la sânta Biserică, să fiă blăstematŭ de ceĭ 318 sânțĭ părințĭ dela Nicea și de ceĭalalțĭ sânțĭ părințĭ, cariĭ aŭ strălucitŭ în lumea acésta și de marele martirŭ Georgie și de sântulŭ părintele nostru Daniilŭ celŭ noŭ, aminŭ.»

Sântulŭ Daniilŭ celŭ noŭ, carele este representatŭ pe legătura evangelieĭ Mitropolituluĭ Grigorie și de carele se pomenesce cu evlaviă în notițele reproduse din acéstă evangeliă, a fostŭ unulŭ dintre cuvioșiĭ sichastri contimporanĭ cu marele Stefanŭ, pe carĭ elŭ i stima de la carĭ elŭ se edifica sufletesce și se inspira în timpĭ greĭ, când omulŭ are maĭ multŭ trebuință de curagĭulŭ credințeĭ religióse. Tradițiunea ne-a păstratŭ legenda despre marele Stefanŭ, care după nenorocita bătăliă dela Resboĭenĭ, rĕmânêndŭ învinsŭ și muma sa neprimindu-lŭ în cetate, elŭ s'a dusŭ la sichastrulŭ Daniilŭ dela Voronețŭ și a cerutŭ consiliulŭ luĭ despre ceea ce trebue să facă în așa vreme

(1) În slavonesce frăgedimea vêrsteĭ se exprimă prin ѿ младых ногтей de când eram cu unghiĭ pruncescĭ.

fatală pentru țéră, carea se afla în prada ordielorŭ turcescĭ victoriόse. Acéstă legendă ne o predă cronicarulŭ Ioanŭ Niculcea, în tomulŭ alŭ 2-lea alŭ Letopisețilorŭ Moldoveĭ, p. 199, în următorulŭ modŭ : «Ĭară Stefanŭ Vodă, mergêndŭ de la cetatea Némțuluĭ în susŭ spre Moldova, a mersŭ pe la Voronețŭ, unde trăia unŭ părinte sichastru, pre anume Daniilŭ, și bătêndŭ Stefanŭ Vodă în ușa sichastruluĭ să-ĭ descuïe, a rĕspunsŭ sichastrulŭ : să aștepte Stefanŭ Vodă afară până șĭ-a isprăvi ruga și după ce șĭ-a isprăvitŭ sichastrulŭ ruga, l'a chiămatŭ în chiliă pe Stefanŭ Vodă și s'a ispoveduitŭ Stefanŭ Vodă la dênsulŭ și a întrebatŭ Stefanŭ Vodă pe sichastrulŭ : ce va maĭ face că nu póte să se maĭ bată cu Turciĭ. Închina-va țéra la Turcĭ aŭ ba? Ĭară sichastrulŭ ĭ-a dișŭ să nu o închine, că rĕsboĭulŭ este alŭ luĭ. numaĭ după ce va isbândi să facă o mônăstire acolo, în numele sântuluĭ Georgie să fiă chramulŭ bisericeĭ. Decĭ a și purcesŭ Stefanŭ Vodă în susŭ pe la Cernăuțĭ și pe la Hotinŭ și a strînsŭ óste felŭ de felŭ de ómenĭ și aŭ purcesŭ în josŭ. Ĭară Turciĭ înțelegêndŭ, că vrea să viă Stefanŭ Vodă cu óste în josŭ, aŭ lăsatŭ și eĭ cetatea Némțuluĭ de a o maĭ bate, și aŭ începutŭ a fugire spre Dunăre. Ĭară Stefanŭ Vodă a începutŭ a-ĭ gonire în urmă și a-ĭ batere până ĭ-aŭ trecutŭ de Dunărea. Și întorcêndu-se înapoĭ Stefanŭ Vodă, s'a apucatŭ de a făcutŭ mônăstirea Voronețulŭ și a pusŭ chramulŭ bisericeĭ Sântulŭ Georgie.»

Din inscripțiile evangelieĭ Mitropolituluĭ Grigorie se vede, că pe timpulŭ luĭ, adică pe la jumătatea véculuĭ alŭ 16-lea, cuviosulŭ Daniilŭ era numeratŭ între sânțiĭ bisericeĭ române, și mŏnăstirea Voronețuluĭ cu deosebire-lŭ venera ca pe primulŭ eĭ fondatorŭ și organisatorŭ alŭ eĭ, după zidirea mônăstiriĭ de marele Stefanŭ, pentru care a și înființatŭ în onórea Sântuluĭ Daniilŭ unŭ alŭ doilea chramŭ alŭ mănăstiriĭ pe lângă celŭ alŭ Sântuluĭ Georgie.

În véculŭ alŭ 17-lea numele Sântuluĭ Daniilŭ era cunoscutŭ și veneratŭ în tótă Moldova, împreună cu alțĭ cuvioșĭ sichastri românĭ, cariĭ s'aŭ nevoitŭ și aŭ trăitŭ viéță pusnicéscă prin munțiĭ Moldoveĭ, din cariĭ mulțĭ până astădĭ pórtă numele acestorŭ sichastri anticĭ, precum : Pachomie, Kiriacŭ, Simonŭ, Pangratie, etc. Mitropolitulŭ Do-

soteĭŭ în Prologariulŭ sĕŭ tipăritŭ în Iașĭ la 1682, p. 152, amintindŭ de cuvioșiĭ sichastri românĭ, atâtŭ anteriorĭ câtŭ şi contimporanĭ cu dênsulŭ, numesce și pe Sântulŭ Daniilŭ de la Voronețŭ. Ĭată cuvintele luĭ Dosoteĭŭ : «Încă și din Românĭ mulţĭ suntŭ a cărora am și vĕḑutŭ vĭéța și traiulŭ lorŭ, dar' n'aŭ fostŭ căutaţĭ fără numaĭ Daniilŭ de Voronețŭ și Rafailŭ de Agapia, a căruia ĭ-am serutatŭ și sfintele mósște.» Vrea să ḑică pe vremea luĭ Dosoteĭŭ cuviosulŭ Daniilŭ era căutatŭ, adică obștesce cunoscutŭ și veneratŭ în Moldova ca sântŭ.(1)

Pentru însemnătatea istorică a acestuĭ cuviosŭ părinte și spre a nu se perde memoria luĭ dintre Românĭ, am rugatŭ pe D-lŭ pictorŭ Bucevsky să scótă unŭ facsimile și de pe icóna Sântuluĭ Daniilŭ, cum se înfățoșéză ea pe ferecătura Evangelieĭ Mitropolituluĭ Grigorie. Acestŭ facsimile l'am și dobênditŭ împreună cu cele amintite maĭ susŭ și este alăturatŭ la ele în albumŭ, sub No. 8.

Depunêndŭ la onorabila Academiă spre păstrare albumulŭ primitŭ dela D-lŭ pictorŭ Bucevsky, odată cu acéstă relațiune a mea despre albumŭ, credŭ că Academia ar face unŭ bunŭ serviciŭ istorieĭ nóstre naționale, luândŭ mĕsurele, ce le va crede maĭ nemerite :

1. Pentru facerea unuĭ adevĕratŭ și autenticŭ portretŭ alŭ mareluĭ Stefanŭ, după monumentele istorice acum în urmă descoperite, precum s'a arĕtatŭ maĭ susŭ. Portretulŭ originalŭ zugrăvitŭ de unŭ pictorŭ eminentŭ să se păstreze în sala Academieĭ, ĭară copie de pe dênsulŭ să se rĕspândéscă în țéră la toțĭ doritoriĭ de a avé portretulŭ mareluĭ nostru eroŭ.

2. Asemenea să se urmeze și cu icóna cuviosuluĭ Daniilŭ dela Voronețŭ.

Eŭ din partea mea propunŭ, ca asemenea însărcinare să se pună D-luĭ Epaminonda Bucevsky, unŭ pictorŭ, care cunósce arta cu profunditate și are la dispozițiune maĭ multe documente privitóre la acéstă operă, și carele ne-a și procuratŭ albumulŭ ce-lŭ avemŭ de fațĭ. Ostenelele sale negreșitŭ că vorŭ trebui recompensate.

Episcopŭ *Melchisedecŭ.*

(1) Prin deslipirea Bucovineĭ dela Moldova și prin desființarea mônăstireĭ Voronețuluĭ, numele Sântuluĭ Daniilŭ maĭ cu totulŭ s'a ștersŭ din memoria poporuluĭ românŭ.

ŞEDINŢA ORDINARĂ DIN 20 NOEMBRE 1881

Sub Preşedinţa D-luĭ *Ion Ghica.*
Secretarŭ-generalŭ : D-lŭ *V. A. Urechiă.*

Se citesce adresa ministeruluĭ cultelorŭ şi instrucţiuniĭ publice No. 16,703, prin care donéză biblioteceĭ Academieĭ copia făcută prin îngrijirile D-luĭ Ubicini după manuscrisulŭ din biblioteca naţională din Paris, traducerea în limba francesă după Amiras Nicolas Grenier de Smyrne 1749 (Anexa C).

Se primesce cu mulţumire.

Se citesce adresa aceluĭaşĭ ministerŭ No. 16,602, trimiţêndŭ manuscrisulŭ traduceriĭ repausatuluĭ profesorŭ C. Aristia, rapsodiele II—VII din Omerŭ (prima fiindŭ deja tipărită), împreună cu doue documente : unulŭ dela comisiunea financiară cătră obştésca adunare din 1837, şi altulŭ unŭ raportŭ cătră Domnŭ cu No. 193 din 1840 Marte 7. Aceste diverse manuscrise şi documente le donéză D-na Alexandrina Aristia, vĕduva repausatuluĭ scriitorŭ, biblioteceĭ Academieĭ.

Se primescŭ cu mulţumire.

D-lŭ Hepites comunică Academieĭ memoriulŭ sĕŭ asupra temperatureĭ dileĭ de 25 Augustŭ st. n. 1881 la Brăila.

Se ascultă cu tótă atenţiunea de cătră Academiă şi se trimite la secţiunea respectivă.

Totŭ D-lŭ Hepites maĭ comunică o notiţă asupra Bolidului din séra dela 25 Augustŭ 1881, vĕdutŭ la Brăila.

Se începe desbaterea asupra întrebăriĭ despre adevĕratulŭ portretŭ alŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare.

D-lŭ Preşedinte *Ion Ghica* arată pĕrerea sa de rĕŭ că D-lŭ *Hasdeŭ* lipsesce de la şedinţă, ca să-şĭ susţină vederile sale în cestiune.

D-lŭ *Negruzzi* nu se îndoesce de autenticitatea portretuluĭ. Acelŭ

atribuitŭ până acum luĭ Stefanŭ celŭ Mare este numaĭ unŭ portretŭ tradiţionalŭ, dându-ne unŭ chipŭ venerabilŭ, dar' de locŭ rĕsboĭnicŭ; din contră, tipulŭ după evangeliarulŭ dela Homorŭ este multŭ maĭ conformŭ cu ceea ce scimŭ de caracterulŭ mareluĭ Domnŭ. Are caracteristica timpuluĭ şi a fostŭ legatŭ încă de atuncĭ în Evangeliu. Apoĭ inscripţiunea молдовлаской corespunde cu faptele istorice dela 1473. Ferecătura evangelieĭ este dela Stefanŭ celŭ Mare, căcĭ arată inscripţiunea : Iѡ *Stefanŭ Voĭvoda*. Prin urmare cine ar voi să susţină. că filele cu ilustraţiunile şi cu portretulŭ Domnuluĭ aŭ fostŭ adause maĭ târḑiŭ, se va isbi de faptulŭ legăriĭ evangeliaruluĭ încă de la Stefanŭ celŭ Mare. D-lŭ *Negruzzi* observă apoĭ, că lucrarea din punctulŭ de vedere alŭ arteĭ nu este aceeaşĭ sub Stefanŭ celŭ Mare şi sub Petru Rareşŭ : corecţiunea de desemnŭ maĭ mare se află în lucrările de sub Stefanŭ; sub Petru Rareşŭ arta în genere este maĭ puţinŭ recomandabilă.

D-lŭ *D. Sturdza* trece în revisiune tóte stampele aduse de *P. S. S. Păr. Melchisedecŭ* şi de D-lŭ *N. Ionescu*, şi susţine autenticitatea portretuluĭ din Evangeliarulŭ dela Homorŭ, pentru ca să se dé unŭ rĕspunsŭ grabnicŭ artistuluĭ din Francia însărcinatŭ cu turnarea statueĭ luĭ Stefanŭ-Vodă. D-lŭ *Sturdza* arată, că evangeliarulŭ dela Homorŭ este bine asiguratŭ în mânile P. S. S. Mitropolituluĭ din Cernăuţĭ, D-sa doresce să se asigure totŭ aşa şi frescurile dela St. Nicolae din Ĭaşĭ.

D-lŭ *Urechiă* arată, că ministerulŭ a datŭ ordine severe ca până la altă disposiţiune să se închidă cu desĕvêrşire cafasulŭ.

D-lŭ *Sturdza*, mulţumindŭ pentru asemenea mĕsurĭ, exprimă dorinţa, ca D-lŭ Lecomte să fiă însărcinatŭ a studia şi a propune mĕsurile pentru conservarea intactă a portretelorŭ dela St. Nicolae. În privinţa cestiuneĭ, D-sa propune întrunirea imediată a secţiuniĭ istorice şi a celeĭ filologice, ca să se pronunţe, şi nu se îndoesce, că votulŭ Academieĭ va avé şi unŭ efectŭ moralŭ însemnatŭ : va atrage atenţiunea asupra frescurilorŭ de la St. Nicolae şi se vorŭ reţine mânele sacrilege de a le maĭ atinge.

D-lŭ *Alecsandri* ca preşedinte alŭ comitetuluĭ pentru ridicarea statueĭ

luĭ Stefanŭ la Ĭașĭ, doresce grabniculŭ votŭ alŭ Academieĭ. Orĭ câtŭ figura închipuită deja de sculptorulŭ Frémiet este frumósă, ea este numaĭ o ficțiune și se cade să nu negligemŭ de a pune în fața publiculuĭ adevĕratulŭ chipŭ alŭ mareluĭ Domnŭ. Dacă rĕposatulŭ Asachi, inspiratŭ de altmintrelea de nobile sentimente, nu inventa tipulŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare, pe care D-lŭ *Negruzzi* l'a numitŭ tradiționalŭ, nu era să fiă discuțiune astădĭ în fața adevĕratuluĭ portretŭ din Evangeliarŭ și dela St. Nicolae. Asachi a maĭ vulgarisatŭ alte tipurĭ de fantasiă, ca Aprodulŭ Purice, Dragoșŭ-Vodă, etc. Acestŭ bărbatŭ era și puținŭ pictorŭ și ca atare șĭ-a închipuitŭ pe Stefanŭ cu barbă.

D-lŭ *Alecsandri* nu a prea fostŭ mulțumitŭ de chipulŭ luĭ Stefanŭ Vodă din evangeliulŭ dela Homorŭ, dar' vĕdêndŭ pe acelŭ de la St. Nicolae nu ĭ-a maĭ rĕmasŭ nicĭ o îndoélă de autenticitatea luĭ. Acestŭ din urmă este tocmaĭ cum cine-va-șĭ póte închipui pe vitézulŭ Domnŭ; elŭ represintă pe adevĕratulŭ rĕsboĭnicŭ.

D-lŭ *Negruzzi* întrébă pe D-lŭ *Sturdza* de nu cum-va există vre o monetă română dela Stefanŭ cu chipulŭ luĭ. Este întrebarea în privința lipseĭ de barbă din portretulŭ din evangeliarŭ. dar' totŭ fără barbă se găsesce și pe epitafulŭ dela mônăstirea Putna. Este urgență a se da luĭ Frémiet capulŭ adevĕratŭ, măcar, că schimbarea va costa 12 miĭ leĭ.

D-lŭ *Sturdza* adauge și D-luĭ, că portretulŭ cunoscutŭ până acum alŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare este apocrifŭ, invențiune fiă câtŭ de patriotică a luĭ Asachi. Colecțiunea de portrete a Academieĭ, cuprinde destule plăsmuirĭ de acéstă natură. Convingerea acésta șĭ-a format'o maĭ alesŭ la deschiderea mormintelorŭ dela Putna, care s'a făcutŭ în urma unorŭ investigațiunĭ marĭ. Pictoriĭ austriacĭ aŭ visitatŭ mônăstirile și aŭ decopiatŭ frescurile, maĭ cu sémă la Sucevița și Dragomirna. Aceste le-aŭ aflatŭ eĭ d'o scólă de pictură superióră. Dela frațiĭ Hurmuzachi amŭ aflatŭ, că pictoriĭ austriacĭ aŭ declaratŭ, că pictură mônăstireĭ Putna este modernă. Decĭ picturile din acéstă mônăstire nu suntŭ din epoca înfloriteĭ scolĭ de pictură de pe timpulŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare. Pe monetele vechĭ, dice D-lŭ *Stur-*

dza, nu există chipŭ de Domnŭ, nicĭ pe cele moldovenescĭ, nicĭ pe cele muntenescĭ, din epoca luĭ Stefanŭ Vodă.

D-lŭ *Alecsandri* revine a combate aserțiunile negative cătŭ privesce autenticitatea portretuluĭ de la St. Nicolae, apoĭ rógă pe *D-lŭ Urechiă* să facă a se da la o parte cafasulŭ. ca să se pótă vedé figurile întregĭ ale Domnilorŭ. D-sa crede, că și în alte părțĭ ale bisericeĭ o zugrăvitură cu apă va fi astupatŭ zugrăvéla anterióră în uleĭŭ. Să se védă, de nu se póte spĕla zugrăvéla cea cu apă.

D-lŭ *Ion Ghica* arată, că a convocatŭ secțiunea istorică conformŭ votuluĭ Academieĭ, ca să facă unŭ proiectŭ complectŭ relativŭ la publicațiunea acestorŭ prețióse facsimile. D-lŭ *Ion Ghica* este pentru autenticitatea portretuluĭ.

Cestiunea publicăriĭ interesézá tótă țéra și nu se îndoesce D-lŭ *Ghica*. că va fi ajutată de D-lŭ Ministru alŭ instrucțiuniĭ publice și că D-sa va lua tóte mĕsurile pentru conservarea frescurilorŭ dela Ĭașĭ.

D-lŭ *Alecsandri* arată, că de o cam dată a recomandatŭ îngrijitoruluĭ bisericeĭ St. Nicolae să garanteze aceste frescurĭ cu unŭ paravanŭ de scândurĭ, pentru ca nu cum-va ceĭ ce se urcă în cafasŭ să pótă a le atinge cu piciórele.

Se decide a se grăbi convocarea secțiunilorŭ, istorică și filologică, pe ḑiua de Duminică, 22 Noembre.

ANEXA C.

Bucurescĭ, 19 Noembre 1881.

Domnule Președinte,

Trăgêndu-se prin îngrijirea Ministeruluĭ o copiă a Cronicelorŭ Românieĭ traduse în limba francesă, după Miron Costinŭ, de Nicolas Grenier de Smyrne (1741), și credêndŭ, că celŭ maĭ bunŭ serviciŭ, este celŭ ce ar puté aduce Ministerulŭ prin acéstă copiă Acadamieĭ, subscrisulŭ 'șĭ face deosebita plăcere a înăinta acéstă copiă Academieĭ prin Dvóstră, bine-voindŭ, vĕ rogŭ, a ne rĕspunde de a eĭ primire.

Primițĭ, etc.

p. Ministru, *G. Mihăilescu.*

Șefulŭ Divisieĭ, *G. Manu.*

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 27 NOVEMBRE 1881.

Sub Președința D-luĭ *D. A. Sturdza.*

Secretarŭ-generalŭ : D-lŭ *V. A. Urechiă.*

D-lŭ Secretarŭ-generalŭ citesce adresa D-luĭ Nic. Densușianŭ, pe lângă care alătură Evangeliarulŭ dela Homorŭ.

D-lŭ *Urechiă* anunță Academieĭ, că după dorința exprimată Ministruluĭ instrucțiuniĭ publice de D-lŭ membru *N. Ionescu*, erĭ la 2 ore a telegrafiatŭ imediatŭ D-luĭ profesorŭ Urechiă dela Universitatea din Ĭașĭ, să priméscă îndată dela îngrijitorulŭ bisericeĭ St. Nicolae celŭ mare, Evangeliarulŭ slavonŭ alŭ luĭ Stefanŭ-Vodă. D-lŭ profesorŭ a și sositŭ astă diminéță și mi-a datŭ ocasiunea plăcută a depune pe bĭuroulŭ Academieĭ doritulŭ Evangeliarŭ. D-lŭ *Urechiă* 'lŭ însoțesce de o ilustrațiune după unŭ Evangeliarŭ alŭ luĭ Alexandru celŭ Bunŭ, făcută în Bucovina prin îngrijirile D-luĭ Panaiteanu din Ĭașĭ. În acéstă icónă Alexandru celŭ Bunŭ este represintatŭ, ca și Stefanŭ celŭ Mare în Evangeliarulŭ dela Homorŭ, *afiorisândŭ* cartea Evangelielorŭ.

D-lŭ *Maiorescu* observă, că la ședință fiindŭ câțĭ-va óspețĭ, carĭ nu cunoscŭ póte *status causae* ar fi bine să-lŭ espună prealabilŭ D-lŭ Președinte *Sturdza.*

D-lŭ *Sturdza*, făcêndŭ exposițiunea cerută, arată cum *P. S. S. Episcopulŭ Melchisedecŭ* a datŭ la Cernăuțĭ de Evangeliarulŭ dela Homorŭ cu portretulŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare. D-lŭ *Sturdza* descrie apoĭ acestŭ Evangeliarŭ în partea sa materială, arată că ferecătura luĭ este din timpulŭ luĭ Stefanŭ-Vodă, dovadă inscripțiunea, că înainte de sinaxarŭ se află o pagină cu inscripțiune, din care se vede, că evangeliulŭ a fostŭ scrisŭ de ieromonachulŭ Nicodimŭ din Homorŭ la 1473, că acéstă dată amintesce, ca și inscripțiunea, o epocă însemnată din istoria mareluĭ Domnŭ, că numele de *Rege alŭ Moldo-Vlachieĭ* din inscripțiune demonstră, că evangeliulŭ este după ce Stefanŭ a bătutŭ pe Radu-Vodă și a luatŭ pe fica luĭ de soție. Evangeliulŭ este ferecatŭ cu vr'o 14 anĭ maĭ apoĭ după scriere, pe la 1487. La începutulŭ E-

vangeliului suntŭ doue foĭ albe, apoĭ urméză inscripţiunea dela George Stefanŭ, arătândŭ, că Evangelia a fostŭ răpită de Cazacĭ şi că venindŭ elŭ cu armată dela Racoţi sub conducerea luĭ Kemeni Ianoşĭ, acesta a reluat'o dela Cazacĭ, împreună cu alte spolie. Iară elŭ George Stefanŭ a cumpĕrat'o dela Kemeni Ianoşĭ şi a reînapoĭat'o mŏnăstiriĭ Homorŭ la 1657 séŭ 7165 dela Adamŭ. La pag. 4—7 Evangeliulŭ luĭ Mateĭŭ pe contra-pagină dela a 7-ea filă există o inscripţiune, acea dela Petru Rareşŭ, care a datŭ ocasiune D-luĭ *Hasdeŭ* să ridice obiecţiunea cunoscută de Academiă. Acéstă inscripţiune sună : «În anulŭ patru-ḑecĭ şi şése peste mia a şéptea, fost'a când s'a năpus«titŭ împĕratulŭ turcescŭ cu tóte ţĕrile din partea rĕsărituluĭ, cu cea «tătăréscă şi cu a Ungro-Vlachieĭ, asupra bieteĭ ţĕrĭ a Moldoveĭ, în «ḑilele Domnuluĭ Petru-Voĭvodŭ. Şi s'a spăĭmântatŭ tótă ţéra. Iară «noĭ călugăriĭ dela Homorŭ, de frica ce s'a întêmplatŭ ţĕreĭ trimis'amŭ «acestŭ tetravangelŭ în Ţéra ungurésca la cetatea Ciceuluĭ. Şi când «s'a întêmplatŭ Domnuluĭ Petru-Voĭvodŭ să ésă din cetate s'a dusŭ în «Ţéra-ungurésca în cetatea sa Ciceulŭ, şi a aflatŭ acestŭ tetravangelŭ «acolo şi l'a luatŭ la sine şi în mânele sale şi l'a ţinutŭ cu sine câtŭ a «vieţuitŭ în cetatea Ciceuluĭ. şi când s'a dusŭ în ţéra turcéscă, ĭarăşĭ «l'a luatŭ cu sine si în Ţarigradŭ, şi acolo fiindŭ a ţinutŭ sânta E«vangeliă în mânele sale şi trecêndŭ puţină vreme fiindŭ în ţéra «turcéscă, nu s'a înduratŭ de dênsulŭ Prea Curata Maĭcă, şi i-a dă«ruitŭ coróna Regatuluĭ (цлрствіл) ca să fiă ĭarăşĭ Domnitorŭ ţĕreĭ Mol«doveĭ şi creştinilorŭ şi a venitŭ cu Turciĭ şi a luatŭ sceptrulŭ ţĕ«reĭ Moldoveĭ adică stégurile şi bine a venitŭ în prea slăvita sa ce«tate şi capitala Sucéva. Şi a datŭ ĭarăşĭ sântulŭ tetravangelŭ mô«năstiriĭ Homoruluĭ, pentru sufletulŭ sĕŭ şi pentru sufletulŭ tatăluĭ «sĕŭ Ştefanŭ-Voĭvodŭ celŭ bĕtrânŭ. Fiindŭ atuncĭ egumenŭ Paisie «ieromonachulŭ şi de dênsulŭ fiindŭ trimisŭ (la Ciceŭ).»

Pagina a opta este albă şi pe contra-pagină se află iluminaţiunea evengelistuluĭ. Există în fruntea fiă căreĭa din cele patru rîndurĭ de evangeliĭ câte o ilustraţiune analogă celeĭ de la pagina a opta. Iluminaţiunĭ se maĭ găsescŭ litere marĭ, frontispiciĭ şi unele ornamente atâtŭ în cursulŭ opereĭ câtŭ şi la sinaxarŭ. Înainte de stâlpiĭ evan-

gelieloră este ilustrațiunea cea interesantă : Maĭca Domnuluĭ ședêndŭ pe tronŭ cu Christŭ în brațe, ea arată cu mâna în josŭ unde se vede unŭ Domnŭ cu corónă și cu chlamidă, oferindŭ Maĭceĭ Domnuluĭ evangeliarulŭ; la drépta este lăsatŭ unŭ locŭ albŭ, și arabescurĭ, carĭ din drépta în parte lipsescŭ, nefiindŭ dată de câtŭ colórea cea roșiă. Acésta este, adaugă D-lŭ *Sturdza*, starea materială a evangeliaruluĭ. D-sa amintesce apoĭ, că *P. S. S. Episcopulŭ Melchisedecŭ*, a datŭ cu gândulŭ, că portretulŭ acesta de Domnŭ este alŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare, ĭar, D-lŭ *Hasdeŭ* a susținutŭ, că este alŭ luĭ Petru Rareșŭ, pe temeĭulŭ inscripțiuniĭ de maĭ susŭ dela acestŭ Domnŭ, în care se dice că Petru Rareșŭ a ținutŭ *în mânele sale* evangeliarulŭ.

D-lŭ *Urechiă* observă în trécătŭ, că verbulŭ *a ținé* are în limba română și înțelesulŭ de *a posede*, și că deci nu trebue legată expresiunea din inscripțiune cu actulŭ representatŭ în icóna, ce avemŭ de față.

D-lŭ *Hasdeŭ*, care a venitŭ la ședință, dice, că întâlnindŭ pe D-lŭ Densușianu de diminéță l'a întrebatŭ : este Stefanŭ celŭ Mare? După câte i-a spusŭ D-lŭ Densușianu, începuse a sta pe gândurĭ. A venitŭ însă maĭ târdiŭ și a examinatŭ cartea și s'a convinsŭ, că nu este Stefanŭ celŭ Mare. În manuscriptele din evulŭ-mediŭ, celŭ ce donéză o carte uneĭ bisericĭ nu era zugrăvitŭ la sfârșitulŭ cărțiĭ, ci în capulŭ eĭ. În evangeliarulŭ dela Homorŭ se vede că zugravulŭ a profitatŭ de o fóĭă rĕmasă albă după sinaxarŭ și care fóĭă după obiceĭulŭ scriitorilorŭ rĕmâneá albă pentru inscripțiunĭ și notițe posterióre. Vr'unŭ pictorŭ posteriorŭ a închipuitŭ pe acéstă fóĭă albă unŭ felŭ de comentațiune a inscripțiuniĭ luĭ Petru-Rareșŭ. S'ar puté infirma aserțiunea mea, dacă s'arŭ constata, că acéstă icónă este de aceeașĭ mână făcută, care a zugrăvitŭ pre evangeliștĭ, carĭ aceĭa suntŭ necontestatŭ din timpulŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare. D-lŭ *Hasdeŭ* nu află icóna zugrăvită de acelașĭ artistŭ, care a zugrăvitŭ pre evangeliștĭ, este maĭ multă artă în capulŭ Domnitoruluĭ de câtŭ alŭ evangeliștilorŭ.

D-lŭ *Urechiă*. Pentru că icónele se făceaŭ după anume tiparurĭ tradiționale.

D-lŭ *Hasdeŭ*. Apoĭ chiar după colorĭ se vede diversitatea de mânĭ,

la evangeliștĭ este altŭ albastru decâtŭ celŭ din icóna ḑisă a luĭ Stefanŭ. Violetulŭ dela mantaua Maiceĭ Domnuluĭ nu există la apostolĭ.

D-lŭ *Stefănescu.* De ce să nu credemŭ, că văpséua acésta era reservată pentru Maĭca Domnuluĭ.

D-lŭ *Hasdeŭ.* La nicĭ unulŭ din ceĭ patru evangeliștĭ nu există acéstă colóre. Totŭ așa roșulŭ ponsŭ din icóna luĭ Stefanŭ Vodă nu există la evangeliștĭ. Bănuelile mele decĭ potŭ fi legitime. Până astăḑĭ acestŭ portretŭ nu este demonstratŭ alŭ luĭ Stefanŭ Vodă, pe când portretulŭ publicatŭ de Asachi, are o basă, căcĭ e găsitŭ în biserica dela Bădăuțĭ în Bucovina, fondată de Stefanŭ celŭ Mare și posedêndŭ portretele murale ale familieĭ domnescĭ chiar din acea epocă fără nicĭ unŭ anacronismŭ în inscripțiunĭ. precum suntŭ anacronisme în portretele dela biserica St. Nicolae din Ĭașĭ. Apoĭ portretulŭ de la Bădăuțĭ ne represintă pe Stefanŭ cu barbă de colóre închisă. Cine are barbă va fi zugrăvitŭ cu barbă, orĭ câtŭ de prostŭ ar fi pictorulŭ; icóna de față este fără barbă. Maĭ suntŭ și considerațiunĭ psicologice : figura acésta imberbă și rubicundă nu-mĭ amintesce pe Stefanŭ celŭ Mare. care este maĭ bine închipuitŭ la Bădăuțĭ sub aerulŭ de călugĕrŭ șiretŭ. Într'adevĕrŭ, Stefanŭ celŭ Mare, pe tronulŭ papalŭ, ar fi fostŭ unŭ Sixtŭ V; eŭ nu vĕdŭ în Stefanŭ numaĭ pe rĕsboĭniculŭ, ci și pe vicleanulŭ, maĭ alesŭ pe vicleanulŭ.

D-lŭ *Chițu.* Dar ce facĭ cu portretulŭ de la St. Nicolae, care și acela este asemenea cu celŭ din cartea de la Homorŭ?

D-lŭ *Hasdeŭ.* De acela potŭ vorbi fără chiar alŭ vedé. Nu este portretulŭ luĭ Stefanŭ-Vodă de la Sfântulŭ Nicolae zugrăvitŭ din timpulŭ luĭ Stefanŭ-Vodă, ci a fostŭ zugrăvitŭ de vr'unŭ pictorŭ maĭ târḑiŭ, care s'a luatŭ după cronica luĭ Urechiă, dovadă am zugrăvirea lângă Stefanŭ, a Dómneĭ Eudoxia, care era mórtă când a începutŭ a se clădi acea biserică. Apoĭ ce cată Eudoxia acolo unde se află Bogdanŭ, care nu este fiulŭ eĭ, ci alŭ Marieĭ?

D-lŭ *Urechiă*, Credŭ că D-lŭ *Hasdeŭ* să înșélă în privința portretelorŭ murale de St. Nicolae. Ipotesă pentru ipotesă, eŭ credŭ că maĭ ântâiŭ și chiar în timpulŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare aŭ fostŭ zu-

grăviţĭ Stefanŭ şi cu Eudoxia, care pe atuncĭ trăĭa. Bogdanŭ-Vodă terminândŭ, pe cum se scie, adornamentarea internă a St. Nicolae, zugravulŭ l'a închipuitŭ şi pe elŭ înainte de Stefanŭ celŭ Mare şi n'a simţitŭ nevoĭa să stérgă pe Eudoxia şi să pună în locu-ĭ pe Maria. Când cafasulŭ va dispare, se va limpeḑi multŭ maĭ lesne acéstă întrebare.

D-lŭ *Hasdeŭ* vorbesce apoĭ despre epitafŭ, despre care nu se póte pronuncia pâna nu-lŭ ar avé de faţă. Unŭ aerŭ nu se face într'unŭ anŭ séŭ doĭ, s'a pututŭ fórte bine că aerulŭ pusŭ în lucrare sub Stefanŭ celŭ Mare să se sfârşéscă numaĭ sub Petru Rareşŭ, aşa că inscripţiunea sa fiă de la Stefanŭ celŭ Mare, ĭar' portretulŭ să fiă alŭ Domnuluĭ din urmă.

P. S. S. *Episcopulŭ Melchisedecŭ*, respinge argumentaţiunea pe diferinţa de colorĭ. Zugraviĭ bisericescĭ până astăḑĭ aŭ tipurĭ şi colorĭ determinate pentru fiă care sântŭ. Acésta se vede chiar în icóna de la Homorŭ, unde vedeţĭ cum mâna Maiceĭ Domnuluĭ amintesce pe ale evangeliştilorŭ şi aŭ ceva de caracteristicŭ, pe care miniaturistulŭ nu s'a sciutŭ obligatŭ să-lŭ mănţină şi la mâna omuluĭ Domnitorŭ.

D-lŭ *Maiorescu* analiséză unulŭ după altulŭ argumentele negative aduse de D-lŭ *Hasdeŭ*. Portretulŭ de la Bădăuţĭ, este totŭ atâtŭ de fără de basă câtŭ şi celŭ de faţă. Pentru ce, celŭ de Bădăuţĭ şi nu celŭ de la St Nicolae ar fi maĭ autenticŭ? Că unulŭ are barbă cel-laltŭ nu are, nu este o basă. Tocmaĭ că avemŭ maĭ multe portrete fără barbă : la Homorŭ, la St. Nicolae, pe epitafŭ, presumpţiunea devine maĭ favorabilă portretelorŭ, ce ne staŭ de faţă, presupuindŭ că şi pentru portretele postume ar fi servitŭ o tradiţiune în acéstă privinţă. Argumentulŭ alŭ doĭlea, că nu totŭ acelaşĭ artistŭ a zugrăvitŭ icóna luĭ Stefanŭ şi ale evangeliştilorŭ, nu este maĭ resistentŭ, mĭ închipuescŭ că, pentru scrierea evangeliaruluĭ s'a cerutŭ unŭ timpŭ de câţĭ-va anĭ; nu se póte dar ca în acestŭ timpŭ, murindŭ primulŭ iluminatorŭ, unŭ altulŭ să-ĭ continue opera? Nicodimŭ a scrisŭ, dar iluminatorĭ aŭ pututŭ fi maĭ mulţĭ. Cum vĕ explicaţĭ chiar că lucrarea pare neisprăvită şi este lăsatŭ şi unŭ locŭ albŭ chiar în icónă?

D-lŭ *Hasdeŭ*. Când Stefanŭ a datŭ Evangeliulŭ la Homorŭ, elŭ era terminatŭ şi nu era nicĭ o grabă de óre-ce a fostŭ ferecatŭ numaĭ patru anĭ de la scriere. Toţĭ evangeliştiĭ suntŭ desemnurĭ terminate, numaĭ icóna cu Domnitorulŭ este neterminată, ceea ce probéză că acestŭ desemnŭ, esecutatŭ de vr'unŭ călugĕrŭ posteriorŭ a fostŭ făcutŭ nu sub Stefanŭ celŭ Mare, care n'ar fi donatŭ unŭ Evangeliarŭ pe deplinŭ gata, unde însă nu era gata tocmaĭ portretulŭ luĭ Ştefanŭ celŭ mare.

D-lŭ *Chiţu* crede, că loculŭ lăsatŭ în albŭ era destinatŭ sĕ priméscă vr'unŭ altŭ portretŭ.

D-lŭ *Urechiă* nu se îndoesce, că loculŭ albŭ era reservatŭ pentru inscripţiune precum este inscripţiunea după icóna luĭ Ognatz Dux Valachiae, pe care o pune în vederea Academieĭ.

D-lŭ *Maiorescu*, nu aprobă explicaţiunea D-luĭ *Hasdeŭ*. Nu era nicĭ o grabă sub Petru Rareşŭ, care înapoiéză evangeliarulŭ mônăstiriĭ Homoruluĭ, prin urmare călugărulŭ de care vorbesce D-lŭ *Hasdeŭ*, putea să-şĭ fi terminatŭ lucrarea în tótă liniscea. Nu aşa, sub Stefanŭ celŭ Mare, care după atâţea anĭ de lucrare, ţinea să ajungă a-lŭ da mônăstiriĭ. Dacă evangeliarulŭ in starea în care-lŭ vedemŭ era redatŭ mônăstiriĭ de către Petru Rareşŭ, urma că în desemnulŭ aceşteĭ cărţĭ din mânile Domnitoruluĭ să ne presinte aspectulŭ externŭ alŭ acestuĭ evangeliarŭ; din contra, în icóna se vede o carte încă neferecată şi altŭ-felŭ ornamentată, e probabilŭ că este tocmaĭ aspectulŭ evangeliaruluĭ înainte de ferecare, căcĭ acéstă ferecare s'a făcutŭ patru anĭ maĭ târḑiŭ, va să ḑică personagiulŭ care dona cartea din icónă nu putea fi Petru Rareşŭ, ci Stefanŭ celŭ Mare.

D-lŭ *Chiţu*. Nu importă cestiunea barbeĭ pe care în genere ceĭ vechĭ aĭ noştri o purtaŭ numaĭ la bĕtrâneţe; deosebirea între expresiunea fisică a portretuluĭ din evangeliarŭ, de expresiunea fisică a portretuluĭ celuĭ cu aerŭ de călugărŭ, este în favórea autenticităţeĭ portretuluĭ ce avemŭ înainte. Despre acésta vorbesce neîndoiosŭ şi altă împrejurare: Óre obiectulŭ principalŭ alŭ icóneĭ să fie darea de Petru Rareşŭ, a unuĭ lucru, care nu era alŭ sĕŭ? Acestŭ momentŭ materialŭ alŭ dăreĭ putea elŭ să împingă pe iluminatorulŭ evangelia-

rului de a zugrăvi pe Petru Rareșŭ restituitorulŭ și nu pre Stefanŭ Vodă primulŭ donatorŭ? În acéstă icónă eŭ vĕdŭ o ofrandă ĭar' nu o restituţiune. Pentru acéstă restituţiune era de ajunsŭ inscripţiunea dela Petru Rareșŭ. D-lŭ *Chiţu* conchide la autenticitatea portretuluĭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare.

D-lŭ *N. Ionescu* arată, cum D-sa a venitŭ la convicţiunea, că acestŭ portretŭ este celŭ maĭ vechiŭ alŭ luĭ Stefanŭ Vodă : elŭ s'a săvârșitŭ în Iunie 1473, în ce împrejurărĭ? — După cérta cu Radu-Vodă, carele, bătutŭ, autorisă pe Stefanŭ să se numéscă царъ молдовлахїискои. Acéstă titulatură este a unuĭ momentŭ fórte scurtŭ din viéţa luĭ Stefanŭ; lucrurile se întorcŭ apoĭ și titulatura acésta nu maĭ este posibilă. D-lŭ *Ionescu* citesce din cronica luĭ Urechiă bătăliele dela Brăila, dela Socĭ și din Cursulŭ-Apeĭ. Evangeliulŭ este cu doĭ anĭ în urma bătălieĭ cu Turciĭ dela Bârladŭ, la 1475. La 1476 Stefanŭ este stropșitŭ la Valea-albă prin intervenirea la Turcĭ a luĭ Radu Vodă. Evangeliulŭ a fostŭ scrisŭ decĭ într'unŭ momentŭ tulbure și de isbândă efemeră din 1473, după bătălia dela Cursulŭ-Apeĭ. La Noembre acelașĭ anŭ Stefanŭ ĭa Dómnă pe Maria fata luĭ Radu. În nesciinţa în care era miniaturistulŭ, cine va fi Dómna luĭ Stefanŭ celŭ Mare, póte a lăsatŭ elŭ locŭ albŭ ca să-ĭ facă apoĭ portretulŭ. Icóna după evangeliarŭ a trebuitŭ să fiă luată după natură. Mônastirea Homorŭ este înzestrată la 1492 numaĭ, ĭar' până la acéstă dată, ea nu era domnéscă și decĭ nu adese visitată de Stefanŭ, așa că pictorulŭ a trebuitŭ să aștepte ocasiunea de a-lŭ întâlni, când dar Stefanŭ trecu spre Ţéra-unguréscă. La Putna chipulŭ luĭ Stefanŭ este convenţionalŭ și de bună-sémă după mórte. Portretulŭ dela St. Nicolae din Iașĭ este de bună-sémă alŭ doĭlea după celŭ din evangeliarŭ. St. Nicolae a fostŭ ziditŭ în urma bătălieĭ de la 1475, deși s'a isprăvitŭ numaĭ la 1492, în anulŭ în care a fostŭ înzestratŭ și Homorulŭ. Apropiaţĭ aceste date, ḑice D-lŭ *Ionescu*, și veţĭ conchide ca și mine. La obiecţiunea adusă de D-lŭ *Hasdeŭ* în privinţa portretuluĭ Eudoxieĭ, D-lŭ *Ionescu*, ca și D-lŭ *Urechiă*, crede, că Bogdanŭ s'a adăogitŭ pe sineșĭ maĭ târḑiŭ înaintea portretuluĭ tatăluĭ sĕŭ și a lăsatŭ neștersŭ pe alŭ Eudoxieĭ vitregeĭ sale. Por-

tretulŭ dela St. Nicolae contrastéză pe acelŭ dela Putna. Se află la Mitropolia din Ĭașĭ unŭ portretŭ, care trece de alŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare, acesta încă e cu barbă și mustățĭ, dar nu este altulŭ de câtŭ portretulŭ luĭ Bogdanŭ dela St. Nicolae. Pânza acésta, la 1804 a luat'o Veniaminŭ Costachi Mitropolitulŭ, credêndŭ că este Stefanŭ, pe cândŭ este Bogdanŭ. La St. Nicolae după ce se va ridica cafasulŭ, este unŭ studiŭ de făcutŭ, care va aduce luminĭ noue asupra cestiuneĭ de care ne ocupămŭ.

ȘEDINȚA EXTRA-ORDINARĂ DIN 28 NOEMBRE 1881.

Sub Președința D-luĭ *D. A. Sturdza.*

Secretarŭ generalŭ : D-lŭ *V. A. Urechiă.*

D-lŭ *N. Ionescu.* Evangeliarele ilustrate eraŭ o datină maĭ vechĭă, fiindŭ-că înainte de evangeliulŭ acesta, care a fostŭ datŭ de Stefanŭ mônastireĭ Homoruluĭ, maĭ este evangeliarulŭ dela Alexandru celŭ Bunŭ, și unŭ altŭ evangeliarŭ totŭ ilustratŭ cu 4 icóne ale evangeliștilorŭ, dăruitŭ totŭ de Stefanŭ celŭ Mare mônastireĭ Bistrițeĭ, care se află la St. Nicolae din Ĭașĭ. Ce este acum evangelia acésta dela mônastirea Homoruluĭ, în care pe lângă cele 4 icóne ale evangeliștilorŭ se află și icóna Maĭceĭ Domnuluĭ, dinaintea căreĭa stă în genuchĭ Stefanŭ, zugrăvitŭ în miniatură? Este unŭ darŭ făcutŭ de Stefanŭ mônăstireĭ Homoruluĭ, mônăstire, care tocmaĭ maĭ târḍiŭ a fostŭ dotată cu averĭ totŭ de Stefanŭ celŭ Mare. A cincea icónă din evangeliarulŭ dela Homorŭ, este comentariulŭ plasticŭ alŭ dedicațiuneĭ făcute de Stefanŭ celŭ Mare. Inscripțiunea ce se cuprinde pe fața verso a fóiĭ a 15-a, despre scórța din drépta, spune faptulŭ dedicăreĭ și arată data când s'a terminatŭ lucrarea, la 17 Iunie 1473. Nimicŭ nu se opune acesteĭ dedicațiunĭ scrise, cele-lalte doue adnotațiuni, cuprindŭ fóĭa a treĭa dela scórța din stânga și fóĭa a șéptea

și amêndouě aceste inscripțiunĭ diferescŭ prin caligrafia lorŭ. Ele împreună luate, forméză o notiță istorică despre identitatea și autenticitatea codiceluĭ. Ambiĭ Domnĭ, carĭ aŭ readusŭ la mônăstirea Ilomorŭ darulŭ făcutŭ de Stefanŭ, aŭ respectatŭ donațiunea. Acestŭ codice scrisŭ de mâna ieromonahuluĭ Nicodimŭ, pe care-lŭ vomŭ numi Evangeliarulŭ Homorianŭ, este de o perfectă conservațiune cu legătură cu totŭ. O băgare de sémă câtŭ de superficială asupra evangeliaruluĭ, ne arată învederatŭ, că miniatura luĭ Stefanŭ celŭ Mare, săvârșită o dată cu scrierea cărțiĭ, este unŭ portretŭ de pe natură pusŭ la sfârșitŭ. Acestŭ portretŭ este pe o pagină a căreĭa partea dréptă este acoperită cu textŭ, o particularitate diferită de aceea, ce ne înfățișéză cele-lalte miniaturĭ ale codiceluĭ. De asemenea notița dedicatoriă este scrisă totŭ pe una din paginele din urmă. Conținutulŭ notițeĭ este în deplină concordanță cu împrejurările politice ale epoceĭ. Stefanŭ se intituléză Царь și Domnŭ alŭ țěreĭ *Moldo Românescĭ*. Este de observatŭ că cele-lalte doue adnotațiunĭ relative la identitatea codiceluĭ și la istoriculŭ conservațiuneĭ luĭ, suntŭ scrise de altă mână cu doue soĭurĭ diferite de scrisorĭ, și pe paginele lăsate albe dela începutulŭ codiceluĭ. Adnotațiunea cea maĭ vechiă, cuprinde istoria adăpostiriĭ evangeliaruluĭ în cetatea Ciceulŭ și găsirea luĭ acolo de către Petru Rareșŭ. Din conținutulŭ acesteĭ notițe și de pe loculŭ unde ea s'a pusŭ în carte, și anume fóĭa a 7-a, de la scórța din stânga pe *vĕrso*, pe când pe *recto* este textulŭ, arată învederatŭ, că intențiunea acesteĭ notițe n'a fostŭ alta, de câtŭ să memoreze, cum Petru Rareșŭ a luatŭ tetravangelulŭ din Ciceŭ și l'a întorsŭ însușĭ la Homorŭ, cu venirea sa la a doua Domniă în țéră. A doua notiță dela Stefanŭ Gheorghiță, maĭ târḑiŭ cu o sută de anĭ, și maĭ bine se află pe a treĭa fóiă din cele albe dela începutŭ totŭ pe *verso* și e învederatŭ, că este destinată numaĭ spre a constata minunata preservare a codiceluĭ și restituirea sa la loculŭ sântuluĭ locașŭ, unde a fostŭ dedicatŭ de Stefanŭ celŭ Mare. Din ambe aceste notițe puse la începutŭ, se vede lămuritŭ, că și Petru Rareșŭ, ca și George Stefăniță, șĭ-aŭ îndeplinitŭ o sântă datoriă de a procura mônăstireĭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare, prețiosulŭ darŭ. Când deci a

avutŭ Petru Rareşŭ în mână evangeliarulŭ, cele treĭ foĭ albe dela începutŭ eraŭ libere pe ambele fețe, și dacă Petru Rareşŭ, elŭ, copilulŭ luĭ Stefanŭ, ar fi vrutŭ să-șĭ pună în fruntea cărțiĭ portretulŭ sĕŭ, acolo era loculŭ celŭ maĭ bunŭ și nu pe pagina *verso* din cele din urmă foĭ ale cărțiĭ. Maĭ conformŭ cu sentimentele pióse ale luĭ Stefanŭ este punerea portretuluĭ sĕŭ propriŭ în urma celorŭ 4 evangeliștĭ, elŭ, care după bătaĭa dela Podulŭ-naltŭ, a ordonatŭ, ca nimenĭ să nu-ĭ atribue dênsuluĭ victoria, ci luĭ Dumnedeŭ. Dar vedemŭ că pe nesimțite am alunecatŭ a rĕspunde la obiecțiunile făcute în contra autenticitățiĭ portretuluĭ din evangeliarŭ.

În ceea ce privesce chipulŭ de pe aerŭ cu pletele crețe, blonde, étă cum 'lŭ descrie pictorulŭ Epaminonda Bucewski : «Am încer-«catŭ, dice pictorulŭ bucovineanŭ, am cercatŭ și am aflatŭ unŭ «tabloŭ cusutŭ cu firŭ de argintŭ și de aurŭ și cu puține mĕtă-«surĭ colorate, carĭ represintă pe mântuitorulŭ rĕstignitŭ, încungiu-«ratŭ de optŭ persóne jălitóre, pe marginea dréptă și stângă; în «formatŭ cu multŭ maĭ micŭ de câtŭ persónele tablouluĭ, se află «unŭ portretŭ bărbătescŭ de a drépta, ĭar' de a stânga unŭ portretŭ «femeescŭ, ambele în posițiunea îndatinată a donatorilorŭ, ĭar' în par-«tea de josŭ a tablouluĭ se află în unŭ șirŭ cusutŭ cu firŭ de aurŭ «inscripțiunea slavonéscă, care ne spune, că acestŭ aerŭ este dă-«ruitŭ de Ion Șerbanŭ Voevodŭ, fiulŭ luĭ Bogdanŭ Voevodŭ, dim-«preună cu soția sa Maria, fica luĭ Radu Voevodŭ, mônăstireĭ Putna, «la anulŭ 7008 (1500 d. Chr.), puținĭ anĭ înaintea morțiĭ eroluĭ «nostru.» Fără tótă îndoiéla, dice pictorulŭ, figurile donatorilorŭ represintă pe Stefanŭ Voevodŭ și pe soția sa Maria. Avemŭ așa dar', încă unŭ documentŭ noŭ pentru autenticitatea portretuluĭ aflatŭ în evangeliarulŭ luĭ Stefanŭ. Cusătura acésta, de și primitivă, totușĭ din ea se vede, cum că eroulŭ nostru nicĭ când n'a purtatŭ barbă, ci a fostŭ chiar și la bĕtrânețe cu barba rasă, fața ĭ-a fostŭ plină și pĕrulŭ blondŭ.

Aceea ce coroboréză autenticitatea acestuĭ chipŭ, este portretulŭ muralŭ dela Ĭașĭ. Cine se îndoesce, că nu e alŭ luĭ Stefanŭ, n'are de câtŭ să-lŭ védă și se va pĕtrunde de unŭ lucru, că trăsurile suntŭ

aceleașĭ din evangeliŭ câtŭ și din portretulŭ muralŭ, că tóte cele-alte elemente ale fisionomieĭ : ochiĭ deschișĭ, sprâncenile arcate, nasulŭ coroiatŭ și nările îmflate, fața bucălată; aceste tóte se vědŭ în portretulŭ, peste care aŭ trecutŭ sute de anĭ. Caracteristicŭ maĭ este că pěrulŭ este blondŭ, barba rasă. Încrețiturile frunțiĭ suntŭ maĭ expresive în portretulŭ dela Ĭașĭ, și acésta arată, că mărimea în care s'a făcutŭ portretulŭ, a permisŭ pictoruluĭ să adauge detaliurĭ, să facă fisionomia maĭ expresivă. Nu scimŭ ce se va maĭ descoperi în biserica de la Ĭașĭ, fiindŭ-că portretulŭ este acoperitŭ de cafasŭ, în totŭ casulŭ inscripțiunea arată, că s'a făcutŭ orĭ refăcutŭ după mórtea luĭ Stefanŭ, fiindŭ pusŭ acolo Bogdanŭ ca autocratŭ, și Stefanŭ și soția luĭ, ca să arate pe ctitoriĭ bisericeĭ. Chipulŭ din evangeliă este prototipulŭ portretuluĭ luĭ Stefanŭ, ĭar' portretulŭ dela Bădăuțĭ este o fantasiă, este imaginea luĭ Stefanŭ când elŭ era canonisatŭ. Nu rěmâne astŭ-felŭ îndoéla, ca portretulŭ din evangelia dela Homorŭ este luatŭ de pe natură, elŭ ne dă expresiunea adevěrată a fisionomieĭ luĭ Stefanŭ, care concórdă pe deplinŭ cu însușirile psicologice ale acestuĭ mare Domnŭ.

D-lŭ *Hasdeŭ*. In contra argumentelorŭ mele nu s'a adusŭ nicĭ unŭ contra-argumentŭ. D-lŭ *Ionescu* voesce a susține cu titlulŭ молдовлахїискои, că portretulŭ din evangelia dela Homorŭ este chipulŭ luĭ Stefanŭ. Titlulŭ acesta însă există și în alte documente și nu are a face nimicu cu portretulŭ din evangeliă. Eŭ am ḑisŭ : dacă portretulŭ acesta era alŭ luĭ Stefanŭ, dacă era făcutŭ înainte de a se da evangelia la mônăstirea Homorŭ, atuncĭ portretulŭ ar fi fostŭ pusŭ la începutulŭ evangelieĭ, ĭar nu la fine; și la acestŭ argumentŭ nu mi s'a rěspunsŭ nimicŭ. Am ḑisŭ că daca ar fi fostŭ făcutŭ înainte de închinarea evangelieĭ, atuncĭ ar fi fostŭ terminatŭ, ĭar nu cum ni se presintă astăḑĭ; și argumentulŭ acesta a rěmasŭ intactŭ. Am ḑisŭ maĭ departe, că portretulŭ este lucratŭ de unŭ altŭ artistŭ de câtŭ acela, care a esecutatŭ chipurile evangeliștilorŭ și am adusŭ ca probă colorile. Regretŭ fórte multŭ că în ședința de ĭerĭ nu a vorbitŭ și d-lŭ Berindeĭŭ. D-lŭ Berindeĭŭ, care este unŭ miniaturistŭ specialŭ a declaratŭ după ședință, că sub raportulŭ artisticŭ portretulŭ

domnescŭ nu este lucratŭ de acelașĭ pictorŭ, care a zugrăvitŭ și pe evangeliștĭ. Mi s'a făcutŭ o obiecțiune gravă în aparență și anume : că dacă portretulŭ s'ar fi făcutŭ după mórtea luĭ Stefanŭ, atuncĭ legătura evangelieĭ, ce este representată în portretŭ nu ar avé acele petre scumpe, ce le vedemŭ acolo și nu ar fi deosebită de legătura de astădĭ. Argumentulŭ este gravŭ în aparență. însă pe artistŭ nu-lŭ ocupa legătura evangelieĭ, ci portretulŭ, lŭ ocupa frumuseța estetică, i trebuia să pună petre scumpe pe evangeliă fiindŭ-că nu scia cum să umbréscă aurulŭ. D-lŭ *Chițu* a disŭ, că Stefanŭ a fostŭ donatorulŭ și Petru Rareșŭ numaĭ a restituitŭ evangelia, și înțelege, ca în evangeliă să figureze portretulŭ donatoruluĭ și nu alŭ luĭ Petru Rareșŭ. Eŭ nu vĕdŭ aicĭ nicĭ unŭ argumentŭ. căcĭ tocmaĭ așa amŭ puté dice, că celŭ ce restitue, acela are să figureze, fiindŭ-că rarŭ se întêmplă ca cine-va să maĭ înapoieze unŭ lucru odată luatŭ. Când eŭ dicŭ, că e Petru Rareșŭ, recunoscŭ, că este o ipotesă, o ipotesă însă contra căreĭa nu mi se dă nicĭ unŭ argumentŭ, pe când există multe argumente contra ipoteseĭ. că ar fi Stefanŭ celŭ Mare.

P. S. S. Episcopulŭ Melchisedecŭ, față cu afirmațiunea D-luĭ *Hasdeŭ*, că pictorulŭ nu putea să represinte placa de aurŭ a evangelieĭ, susține, că în totŭ casulŭ se putea represinta în icónă crucile, carĭ se vĕdŭ pe marginele evangelieĭ, și fiindŭ-că forma externă, ce o are evangelia din portretulŭ domnescŭ difere de legătura, care s'a făcutŭ maĭ târdiŭ, urméză, că portretulŭ domnescŭ este făcutŭ sub Domnia luĭ Stefanŭ Vodă.

D-lŭ Tocilescu, membru corespondentŭ, susține, că portretele luĭ Stefanŭ de pe păreții bisericelorŭ dela Bădăuțĭ și Iașĭ precum și celŭ de pe aerulŭ dela Putna suntŭ autentice. D-lŭ *Ionescu,* dice D-sa, a adusŭ argumente puternice pentru portretulŭ luĭ Stefanŭ din evangelia dela Homorŭ și nu crede, că acele argumente potŭ fi combătute, fiindŭ-că portretulŭ din evangelia dela Homorŭ se aséměnă cu celŭ dela St. Nicolae si dela Putna, și în fine există inscripțiunea, că Stefanŭ a datŭ acéstă evangeliă, prin urmare am convicțiune, dice D-sa, că este portretulŭ luĭ Stefanŭ. La museulŭ Statuluĭ avemŭ, ce

e dreptŭ, o evangeliă scrisă din timpulŭ luĭ Michnea, în care nu găsimŭ portretulŭ luĭ Michnea, ci din contră alŭ altuĭ Domnŭ posteriorŭ, alŭ luĭ Mateĭŭ Basarabŭ și alŭ Dómneĭ sale. Acésta se póte explica astă-felŭ, că evangelia a fostŭ perdută și Mateĭŭ a restituit'o ĭarăși mônăstireĭ. Eŭ însă invocŭ asemĕnarea perfectă, ce există între portretele luĭ Stefanŭ dela Homorŭ, dela Putna și de la Ĭașĭ, și prin urmare, dacă noĭ ne-amŭ formatŭ convicțiunea, acum este rîndulŭ D-luĭ *Hasdeŭ* să viă și să ne-o sgudue.

D-lŭ *Hasdeu*, pentru afirmațiunile mele există încă unŭ argumentŭ. Abĭa erĭ am observatŭ, că în evangelia dela Homorŭ evangeliștiĭ suntŭ zugrăvițĭ pe o pagină a pergameneĭ, alŭ căreĭ dosŭ este lăsatŭ albŭ nescrisŭ. Acésta dovedesce, că evangeliștiĭ suntŭ zugrăvițĭ din ordinulŭ luĭ Stefanŭ. Nu este însă astŭ-felŭ cu portretulŭ luĭ Stefanŭ. Elŭ este zugrăvitŭ pe o fóĭă, care este scrisă în dosŭ. În alte evangeliĭ manuscrise din secululŭ alŭ XVI și XVII, vĕdŭ că la finele volumuluĭ se lasă maĭ totŭ-d'a-una câte o fóĭă albă pentru anotațiunĭ posterióre, cum este de exemplu în evangelia dela St. Nicolae din Ĭașĭ; nu sufere îndoélă așa dar', că portretulŭ domnescŭ din evangelia dela Homorŭ este posteriorŭ epoceĭ luĭ Stefanŭ. Se vede, că unŭ călugărŭ a găsitŭ aci o pagină albă, și a zugrăvitŭ pe unŭ Domnŭ; susținŭ dar' că loculŭ unde este portretulŭ acesta în timpulŭ luĭ Stefanŭ Vodă rĕmăsese o pagină albă. În orĭ-ce casŭ artistulŭ, care a lucratŭ din ordinulŭ luĭ Stefanŭ ĭ-arŭ fi pusŭ portretulŭ sĕŭ la începutŭ și nu la fine, saŭ ĭ-arŭ fi lăsatŭ o fóĭă întrégă albă. Până când nu mi se va arĕta unŭ manuscrisŭ cu portretulŭ donatoruluĭ la fine, eŭ nu potŭ admite să fiă Stefanŭ Vodă. În occidentŭ există multe manuscrise cu figura donatoruluĭ, dar' acéstă figură vine totŭ-dé-una înainte. Uniculŭ argumentŭ, ce există pentru Stefanŭ, este concordanța între cele treĭ portrete dela Homorŭ, din Iașĭ, și de pe aerŭ. Însă trebue să declarŭ, că portretulŭ muralŭ de la Ĭașĭ nu póte fi luatŭ în considerațiune, fiindŭ-că acolo portretulŭ Eudochieĭ alăturea cu Bogdanŭ este unŭ anacronismŭ. Eudochia era sora și fica principilorŭ dela Chiew din familia Olelcovicĭ. În cronice se spune, că Eudochia a muritŭ la anulŭ 1468, așa dar', înainte de

anulŭ 1475, când a începutŭ a se clădi biserica dela Ĭașĭ; prin urmare icóna murală din biserica St. Nicolae nu póte fi autentică, ci trebue lăsată afară din combinațiune, rĕmânêndŭ singurŭ numaĭ portretulŭ de pe aerulŭ dela Putna. Așĭ voi însă să vĕdŭ aerulŭ acesta, dacă nu cum-va figura este posteriórĕ inscripțiuniĭ; acolo se află și alte figurĭ de ale sânțilorŭ și ușorŭ s'ar puté distinge. Câtŭ de imperiosŭ a fostŭ ca să esaminămŭ evangelia dela Homorŭ după originalŭ. totŭ așa de imperiosŭ ar fi să esaminămŭ si aerulŭ după originalŭ.

P. S. S. Episcopulŭ Melchisedecŭ. Facŭ o observațiune D-luĭ *Hasdeŭ.* D-sa aduce ca argumentŭ în combaterile D-sale că portretulŭ este zugrăvitŭ pe fóĭă scrisă în dosŭ. Eŭ din contră credŭ, că acésta s'a făcutŭ pentru maĭ multă siguranță ca portretulŭ să nu se ștérgă și să fiă maĭ bine conservatŭ.

D-lŭ Președinte *D. A. Sturdza.* Eŭ voĭŭ împărți ceea ce am de spusŭ în două părțĭ : în partea privitóre la tetravangelŭ și în alta privitóre la propunerĭ practice asupra datoriilorŭ, ce ne impune acéstă descoperire. Investigațiunile istorice trebue mănținute pe unŭ terenŭ certŭ în cerculŭ uneĭ argumentațiunĭ basate pe fapte palpabile Am unŭ mare respectŭ pentru D-lŭ *Hasdeŭ*, dar' câte-odată opiniunile sale se arvêrlŭ prea tare în conjecturĭ, pe carĭ le pune înainte ca certitudini. Astŭ-felŭ credŭ, că face în cestiunea ce ne preocupă D-lŭ *Hasdeŭ* ne arată pe Stefanŭ Vodă ca unŭ călugărŭ, a căruĭ trăsură principală de caracterŭ era viclenia și cugetarea, ĭar nu de a fi rĕsboĭnicŭ și vitézŭ. Acésta nu se potrivesce însă cu cuvintele luĭ Urechiă, care în stilŭ adevĕratŭ lapidarŭ caracteriséză pe acestŭ mare Domnŭ. Ĭată ce scrie acestŭ cronicarŭ despre Stefanŭ Vodă :

«Era acestŭ Ștefanŭ Vodă omŭ nu mare la statŭ, mâniosŭ și de «grabă vĕrsa sânge nevinovatŭ; de multe orĭ la ospețe omorĭa fără «județŭ. Era întregŭ la minte, nelenevosŭ și lucrulŭ sĕŭ scia să-lŭ «acopere; și unde nu cugetaĭ acolo-lŭ aflaĭ. La lucrurĭ de rĕsbóĭe «meșterŭ, unde era nevoiă însușĭ se vîra, ca vĕḑêndu-lŭ aĭ sĕĭ să «nu îndĕrepteze. Și pentru aceea rarŭ rĕsboiŭ de nu biruĭa. Așisde-

«rea și unde-lŭ biruĭaŭ alțiĭ nu perdea nădejdea, că sciindu-se că-«ḍutŭ josŭ să ridica deasupra biruitorilorŭ.»

«Ĭară după mórtea luĭ și fiulŭ sĕŭ Bogdanŭ urma luĭ luase de lu-«crurile vitejescĭ, cum se întêmplă din pomulŭ bunŭ și ródă bună «se face. Îngropat'aŭ pe Stefanŭ Vodă în mônăstirea Putna cu multă «jale și plângere a tuturorŭ locuitorilorŭ țêreĭ, câtŭ plângeaŭ toțĭ ca «după unŭ părinte alŭ lorŭ, că cunosceaŭ toțĭ că s'aŭ scăpatŭ de «multŭ bine și apĕrare. Ce după mórtea luĭ i ḍiceaŭ *Sfântulŭ Stefanŭ* «*Vodă*, nu pentru sufletŭ. că este în mâna luĭ Dumneḍeŭ, că elŭ «încă a fostŭ omŭ cu pĕcate. ci pentru lucrurile sale cele vitejescĭ, «carele nime din Domnĭ nicĭ maĭ înainte nicĭ după aceea nu l'a «ajunsŭ» (1).

Să revenimŭ la tetravanghelŭ. Elŭ începe cu treĭ foĭ albe. după carĭ urmézā textulŭ cu scara evangelistuluĭ Mateĭŭ și cuvêntarea luĭ Teofilactŭ. care lasă o pagină albă, după care vine evangelistulŭ Mateĭŭ. Fóĭa acésta e alba pe dosŭ și în fața evangelistuluĭ se începe evangelia cu arabescurĭ în frunte și cu litere înfrumusețate. Acésta se repetă la fiă care evangelistŭ. Pe dosulŭ fóiĭ unde se termină ultima evangeliă a S-tuluĭ Ioanŭ se află inscripțiunea dedicatóre, după care vine sinaxarulŭ Evangelieĭ, și pe ultima fóiă a sinaxaruluĭ se află portretulŭ, care ne preocupă și în fața portretuluĭ este ultima fóĭă a manuscriptuluĭ cu stâlpulŭ Evangelieĭ. Eŭ credŭ, că portretulŭ donatoruluĭ naturalmente e pusŭ la finele tetravangeluluĭ. ca și inscripțiunea dedicatóre. Pe timpurile acelea de mare modestiă și sinceră pietate nicĭ nu putea fi altŭ-felŭ. Cartea luĭ Dumneḍeŭ se începea cu cuvîntulŭ luĭ, și pomenirea omuluĭ piosŭ se punea maĭ la o parte, de aceea și inscripțiunea dedicatóre are în tetravangelŭ o bordură de o mare simplicitate. care contrastă cu restulŭ ornamentațiunilorŭ. Când după multe preregrinațiunĭ tetravangelulŭ vine iarășĭ în mônăstirea Homoruluĭ, călugăriĭ amintescŭ acéstă întêmplare pe singura pagină liberă a textuluĭ afară de dosulŭ pagineĭ unde sunt figurile evangeliștilorŭ, eĭ facŭ amintirea acestuĭ evenimentŭ pe pagina liberă

(1) *Grigorie Urechiă*. Domnĭ țêreĭ Moldoveĭ și viéța lorŭ în «Cronic le Românieĭ» de M Kogălniceanu, I. pag. 178.

înaintea foiĭ cu evangelistulŭ Mateĭŭ şi pe dosulŭ paginei unde se sfârsesce cuvêntarea luĭ Teofilactŭ. Ĭară Georgiu Stefanŭ scrie despre cele întêmplate cu acestŭ tetravangelŭ pe una din foile rĕmasc albe de la începutŭ. Amêndouĕ notiţele arŭ fi pututŭ fi scrise pe marginea uneĭ foĭ interióre ca notiţă după tetravangelulŭ de la St. Nicolae, saŭ maĭ bine de la Bistriţa, însă evenimentele de notatŭ eraŭ prea importante şi d'aceea s'aŭ scrisŭ maĭ cu solemnitate. Vĕ întrebŭ, când ni s'ar fi presentatŭ tetravangelulŭ fără de notiţele istorice ale călugărilorŭ din Homorŭ şi ale luĭ Georgiu Stefanŭ, ce amŭ fi ḑisŭ? Nu rĕmânea îndoélă, că portretulŭ e alŭ luĭ Stefanŭ, donatorulŭ tetravangeluluĭ, acela care-lŭ oferi Maiceĭ Domnuluĭ, patróna bisericeĭ din Homorŭ. Din causa notiţelorŭ istorice, carĭ nu conţinŭ nimicŭ despre portretŭ, d-lŭ *Hasdeŭ* vine şi ne sgudue convincţiunea şi ne asigură, că portretulŭ nu e alŭ luĭ Stefan Vodă, ci alŭ luĭ Petre Rareşŭ. Întrebŭ maĭ departe dacă tetravangelulŭ nu conţinea portretulŭ luĭ Stefanŭ Vodă, ce arŭ fi pututŭ împinge pe Petru Rareşŭ saŭ pe călugăriĭ de la Homorŭ să ilustreze tetravangelulŭ cu portretulŭ acestuĭ din urmă? Cum? Donatorulŭ nu-şĭ face portretulŭ, elŭ, care fondéză Evangelia, şi celŭ care o redă 'şĭ pune portretulŭ ca şi cum elŭ ar fi donatorŭ? Nimenĭ pe timpurile acelea n'ar fi îndrăsnitŭ să facă unŭ asemenea lucru. Tetravangelulŭ era unŭ lucru scumpŭ pe atuncĭ şi vedemŭ ce importanţă se da acestuĭa din notele istorice. Reintórcerea luĭ la mônastire nu putea să fiă maĭ importantă de câtŭ chiar donaţiunea luĭ. Dacă D-lŭ *Hasdeŭ* ḑice, că tóte portretele donatorilorŭ trebue să fiă la începutŭ. cu totŭ respectulŭ ce am pentru aserţiunile D-sale, însă ar trebui D-sa să ne probeze acésta, căcĭ singurulŭ tetravangelŭ cu portretŭ ce ne este cunoscutu, este acesta de la Homorŭ, căcĭ acelŭ de la Putna, ce are portretulŭ luĭ Alexandru celŭ Bunŭ, nimenĭ din noĭ nu l'a vĕḑutŭ şi nu cunóscemŭ unde se află portretulŭ donatoruluĭ. D-lŭ *Hasdĕŭ* trebue să ne aducă probe positive şi nu negative despre aserţiunea D-sale. trebue să avemŭ dovedĭ pipăite. că portretulŭ nu e alŭ luĭ Stefanŭ, pentru ca sĕ conchidemŭ. că e alŭ luĭ Petru Rareşŭ. Nu reese nicĭ de cum, că portretulŭ e alŭ luĭ Rareşŭ, fiindŭ că amŭ crede. că

portretulŭ trebue să fiă la începutulŭ tetravangeluluĭ, și fiindŭ-că ne închipuimŭ, că tetravangelulŭ luĭ Stefanŭ nu avea nicĭ de cum portretulŭ donatoruluĭ.

Mergemŭ maĭ departe. Călugăriĭ de la Homorŭ facŭ o notiță fórte minuțiósă despre cele întêmplate cu acestŭ tetravangelŭ în timpulŭ luĭ Petru Rareșŭ. Eĭ amintescŭ chiar că acesta a redatŭ tetravangelulŭ la mônastire întru pomenirea sa, a consorteĭ sale și a strămoșilorŭ sĕĭ, și citéză pe Stefanŭ Vodă celŭ bĕtrânŭ, pomenescŭ de egumenulŭ mônăstiriĭ, dar nu dicŭ nimicŭ despre portretŭ. Óre nu ar fi adăugatŭ. că a pusŭ de s'a făcutŭ portretulŭ luĭ Rareșŭ din parte-le, spre pomenirea Domnitoruluĭ, ce le-a redatŭ acéstă carte prețiósă? Argumentulŭ d-luĭ Tocilescu trasŭ din tetravangelulŭ de la Motru, nu este putericŭ. Evangelia de la Motru e scrisă de unŭ călugărŭ sêrbŭ, pentru o mônastire óre-care, nu e scrisă pentru unŭ Domnŭ, nu e o donațiune domnéscă. Ea se perde și cade în mânile luĭ Mateĭŭ Basarabŭ. Acesta o ferecă frumosŭ și o donéză mônastiriĭ de la Motru. Putea decĭ să se considere ca donatorŭ și să pună să se facă în Evangeliă portretulŭ sĕŭ și alŭ dómneĭ Elena. Aceste portrete în tetravangelŭ suntŭ astă-dĭ deslipite de corpulŭ luĭ, în câtŭ nu putemŭ sci dacă ele eraŭ puse la începutŭ saŭ la fine. Dar' dacă Petru Rareșŭ-șĭ făcea portretulŭ ca donatorŭ, óre nu ar fi făcutŭ elŭ o inscripțiune provenindŭ de la dênsulŭ, precum a făcutŭ George Stefanŭ? Credŭ din contra, că Petru Rareșŭ a găsitŭ Evangelia la Ciceŭ purtândŭ portretulŭ tatăluĭ sĕŭ, acestŭ portretŭ ĭ-o făcea îndoitŭ de prețuită. Elŭ a luat'o cu dênsulŭ în tóte perigrinațiunile sale, până s'a întorsŭ în țeră și a redat'o mônastiriĭ. Călugăriĭ aŭ scrisŭ istoria eșiriĭ tetravangeluluĭ din mônastire și a reintrăriĭ luĭ acolo. Asemenea a făcutŭ și George Stefanŭ și nicĭ acesta și nicĭ Raresŭ nu aŭ cugetatŭ a-șĭ pune portretulŭ lorŭ pe o carte sântă fundată de Stefanŭ Vodă celŭ Mare. și unde se afla portretulŭ acestuĭa. Dacă portretulŭ luĭ Stefanŭ nu se afla de la începutŭ, nimenĭ nu ar fi îndrăsnitŭ să pună portretulŭ unuĭ Domnŭ posteriorŭ. Să cercetămŭ partea artistică a tetravangeluluĭ. Iluminatoriĭ nostri ca ómenĭ fórte iscusițĭ și carĭ aŭ produsŭ opere superióre celorŭ bisantine saŭ slavone din véculŭ de mijlocŭ, aveaŭ pentru

sânţĭ chipurĭ certe. Ca să ne convingemŭ, nu avemŭ de câtŭ să ne uĭtămŭ la evangeliştiĭ din tetravangelulŭ de la Homorŭ, de la Bistriţa, de la Monacŭ, de la Viena, şi la evangelistiĭ separaţĭ, pe câtŭ se credŭ din timpulŭ luĭ Petru Rareşŭ, din colecţiunile Academieĭ. Dar' nu numaĭ contururile eraŭ aceleaşĭ, ci şi modulŭ de a modula faţa, mânile şi colorile lorŭ. În acéstă privire toţĭ patru evangelistiĭ din tetravangelŭ şi Maica Domnuluĭ séměnă uniĭ cu alţiĭ. Numaĭ figura donatoruluĭ e lucrată în modŭ deosebitŭ. Acésta este observaţiunea d-luĭ Berendeĭŭ şi nimicŭ maĭ multŭ. D-sa a observatŭ fórte bine, că se vede, că pe când evăngelistiĭ şi Maĭca Domnuluĭ pórtă stilulŭ tipicŭ alŭ picturilorŭ bisericescĭ, Domnitorulŭ e necontestatŭ făcutŭ după natură, cum o confirmă vioiciunea colorilorŭ şi impresiunea caracteristică a fisionomieĭ. Afară de acésta Stefanŭ e făcutŭ cu maĭ multă solicitudine şi cu mâna maĭ liberă de câtŭ toţĭ ceĭ-alţĭ sânţĭ; există în portretulŭ luĭ o incarnaţiune naturală.

În ceea-ce privesce diferinţa colorilorŭ roşu şi albastru, eŭ celŭ puţinŭ nu potŭ afla acea distincţiune mare despre care vorbesce D-lŭ *Hasděu*. În totŭ casulŭ distincţiunea e atâtŭ de mică, în câtŭ nu póte cine-va basa pe dênsa o întrégă teoriă despre artistĭ diferiţĭ, carĭ aŭ făcutŭ aceste portrete.

Dar' ca dovadă, că acelaşĭ penelŭ, care a făcutŭ pe evangeliştĭ a făcutŭ şi portretulŭ, voĭŭ cita modulŭ de a trata covórele asternute pe josŭ, tronulŭ Maiceĭ Domnuluĭ şi pupitrulŭ evangelistuluĭ Ĭoanŭ. D-lŭ *Hasděu* pune multŭ preţŭ pe portretulŭ muralŭ de la Bădăuţĭ. Eu-mĭ permitŭ de a-lŭ pune la carantină, precum punŭ şi pe celŭ de la sântulŭ Nicolae din Ĭaşĭ şi pe acelŭ de la mônastirea Putneĭ. Portretele murale trebue examinate cu mare atenţiune, căcĭ cele maĭ multe bisericĭ la noĭ aŭ fostŭ obiectulŭ unorŭ transformărĭ radicale în ornamentaţiunea şi pictura din lăuntru. Am puté însă ḑice, că amŭ dori să posedemŭ argumente tarĭ, că portretulŭ din tetravangelŭ e alŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare. În acéstă privire orĭ-ce îndoĭélă s'ar precurma când amŭ afla unŭ portretŭ cu o inscripţiune certă. Dar' chiar cum staŭ astă-ḑĭ lucrurile, presumţiunea puternică e pentru şi nu în contra luĭ Stefanŭ celŭ Mare, totŭ astŭ-felŭ precum ar

fi când tetravangelului nu ar maĭ avé altă notiță de câtŭ inscripțiunea dedicatóre. Acésta însă nu ne légă ca să stămŭ loculuĭ, să nu maĭ cercetămŭ și să nu împingemŭ maĭ departe investigațiunile nóstre. Opiniunea isolată a unuĭ eruditŭ ca D-lŭ *Hasdeŭ* ne îndatoresce din contra la cercetărĭ amĕrunte și imediate. Acéstă cerință se adreséză Academieĭ și mĕ conduce la alŭ doĭlea punctŭ ce-mĭ propusesemŭ să deslușescŭ.

Să observămŭ, dice D-lŭ *Sturdza,* că o simplă călĕtoriă fără scopŭ istoricŭ determinatŭ a produsŭ importanta descoperire a venerabiluluĭ nostru colegŭ, a P. S. S. Părinteluĭ *Melchisedecŭ.*

Punŭ întrebarea : ce tesaure nu s'arŭ puté descoperi în câmpulŭ istorieĭ nóstre naționale, când ne-amŭ pune pe cercetărĭ seriósе, continue, întinse peste totŭ loculŭ și alimentate prin publicațiunea investigațiunilorŭ făcute. Acéstă descoperire a adusŭ ca fructe ale eĭ cunoscința maĭ de aprópe cu tetravangelulŭ de la Ĭașĭ, discuțiunea în sînulŭ Academieĭ. Suntŭ însă aceste destule? căcĭ vedețĭ, ce se maĭ întêmplă. Descoperirile făcute de D-lŭ *Hasdeŭ* la Monacŭ și Viena a douĕ tetravangele de la Stefanŭ celŭ Mare, zacŭ necunoscute de noĭ in museulŭ naționalŭ și de abĭa acum facemŭ cunoscință cu ele. Avemŭ păstrate din timpurile glorieĭ străbune multe tetravangele, 3 de la Alexandru celŭ Bunŭ, la Putna, la mônastirea Némțuluĭ și la Oxford; 5 de la Stefanŭ-Vodă, la Homorŭ 1473 celŭ maĭ vechiŭ, la Monacŭ 1494, la Némțu 1495, la Bistrița (Ĭașĭ) 1502, la Viena 1502. D-lŭ Tocilescu ne spune și de 2 tetravangele din acelașĭ timpŭ, carĭ se află la Moscva. Ĭată vre-o dece tetravangeliĭ, tóte puținŭ cunoscute, neprelucrate. și despre a cărorŭ valóre literară, artistică și istorică nu avemŭ de câtŭ ideĭ rudimentare. Întrebŭ acum : este ertatŭ să maĭ stămŭ cu toțiĭ cu mânele încrucișate, cu inima și simțirea rece, ca dinaintea unorŭ obiecte de puțină importanță și străine cu totulŭ nouă? De sigurŭ că nu. Trebue dar' să eșimŭ din acéstă stare de pasivitate și de indolență, căcĭ ceea ce amŭ câștigatŭ pe terenulŭ politicŭ nu se va puté manține de câtŭ lucrândŭ și producêndŭ pe terenulŭ sciințelorŭ. De vomŭ urma pe altă cale, vomŭ merge de sigurŭ înapoĭ și vomŭ perde ceea ce amŭ câștigatŭ până

acumŭ prin munca laboriósă a multorŭ generațiunĭ. de carĭ trebue și noĭ să ne facemŭ demnĭ Și pe terenulŭ sciințificŭ este multŭ de făcutŭ, pentru a nu dice totulŭ. Nu uĭtațĭ că Academia de abia în anulŭ acesta a fostŭ pusă în putință prin o donațiune, a dispune în modŭ regulatŭ de o sumă anuală de 900 leĭ pentru achisițiunĭ privitóre la istoria saŭ la literatura românéscă. Ce suntŭ însă 900 leĭ în față cu necesitățile ce se impunŭ? Dar' pentru investigațiunĭ și publicațiunĭ istorice sciințifice, ce are. Academia? Durere, a dice : nimica. Lipsa de fondurĭ trage după sine lipsa de muncă, și óre nu e cine-va cuprinsŭ de durere și rușine când te găsescĭ în neputință de a interesa pe străinătatea luminată și învĕțată, la patria nóstră? Nu ar fi unŭ lucru neĭertatŭ când Tetravangelulŭ dela Homorŭ s'ar publica de străinĭ? și în starea de astădĭ lucrulŭ e cu putință. Maĭ vedemŭ, că chiar monumente istorice disparŭ din țéră și devinŭ proprietatea străinilorŭ. Nu s'a aflatŭ unŭ documentŭ minunatŭ dela Alexandru celŭ Bunŭ la Wiesbaden, la unŭ anticarŭ, de unde prin buna-voința uneĭ dame române a venitŭ în Academiă? Nu este galbenulŭ luĭ Despotŭ la Pesta? Nu aŭ dispărutŭ din țéră multe și prețióse manuscripte, carĭ precum Cronica luĭ Moxa, eraŭ până maĭ alaltăĭerĭ ale nóstre? E dar' o cerință absolută :

1. A se face investigațiunĭ maĭ lățite asupra tetravangelelorŭ nóstre cele vechĭ.

2. A se pregăti o publicațiune demnă de aceste monumente străbune.

Acésta este cererea minimală ce se adreséză nouă și prin noĭ guvernuluĭ. Guvernulŭ a luatŭ averile mônăstirescĭ și bine a făcutŭ. Eraŭ timpurĭ grele și nevoĭ marĭ ale țereĭ : Pentru dênsele se făcuse acele donațiunĭ. Noriĭ s'aŭ maĭ subțiatŭ acum, cerulŭ e maĭ rĕcoritŭ, și trebue ca măcar o părticică din acea avere, destinată cultureĭ naționale, să fiă redată acestĕĭa, pentru ca să fiă putincĭósă să vieze, să se desvolte. Și statulŭ póte să facă acéstă cheltuélă, căcĭ laudă Domnuluĭ, amŭ ajunsŭ într'o stare financiară unde 100,000 și 200,000 leĭ pe anŭ se potŭ da pentru scopurĭ de cultură națională, fără ca echilibrulŭ budgetarŭ să fiă sdruncinatŭ. Firescę că acestĕĭ liberali-

tățĭ a statuluĭ stă în préjmă datoria nóstră de a bine întrebuința baniĭ ce s'arŭ da, ca să reésă celŭ maĭ mare folosŭ posibilŭ pentru națiune. Starea de astădĭ este miserabilă. Amŭ ăjunsŭ a dori ca D-niĭ *Ghica*, *Aurelianŭ*, *Maiorescu*, *Hasdeŭ* și noĭ toțĭ să nu maĭ scriemŭ și să nu maĭ citimŭ memoriĭ, pentru că nu avemŭ fondurĭ de unde să plătimŭ tipărirea lorŭ. Guvernulŭ, Academia posedŭ documente și obiecte importante, carĭ staŭ închise, necunoscute, nestudiate, expuse perderiĭ, stricăcĭuniĭ, distrugeriĭ. Ce lucru maĭ ușorŭ este, ca edificiulŭ în care stămŭ acumŭ, saŭ archiva statuluĭ să fiă prada foculuĭ? Ce tesaure nu s'arŭ perde? și ce valóre? Când le-amŭ vinde ele arŭ produce milióne și arŭ valora maĭ multŭ de câtŭ câte-va sute de miĭ de leĭ, întrebuințate anualŭ saŭ pentru a le adăposti saŭ pentru a le face cunoscute. Afară de acésta trebue să punemŭ pe ómeniĭ noștriĭ învĕțațĭ în putință de à lucra, de a publica și de a nu muri de fóme. Trebue, ca tinerimea nóstră să fiă pusă în putință a îmbrăcișa cariera sciințifică, și a nu se deda tótă lumea la o lucrare, avêndŭ de scopŭ a aduna ĭute o avere, Dumnedeŭ scie cum, și a o cheltui și maĭ ĭute, fără a produce nimicŭ seriosŭ, fără a-șĭ fi făcutŭ datoria cătră națiune și statŭ. Facŭ dar' apelŭ căldurosŭ colegului nostru, D-luĭ Ministru alŭ cultelorŭ și instrucțiuniĭ publice, ca să facă astă-dĭ ceea ce nu s'a făcutŭ, ceea ce nu s'a putută face până acum : să creeze fondurĭ pentru institutele de cultură națională și pentru înaintarea lorŭ. Fiă, ca acestŭ Tetravangelŭ de la Homorŭ, să fiă ca vocea ilustrilorŭ Domnĭ aĭ trecutuluĭ, carĭ ne strigă : Treziți-vĕ, lucrațĭ și voĭ precum aŭ lucratŭ cetățeniĭ din timpurile strămoșescĭ.

P. S. S. Episcopulŭ *Melchisedecŭ.* Ce decidemŭ acum?

D-lŭ Președinte *Sturdza.* Așteptămŭ să decidă guvernulŭ. Când nu avemŭ fondurĭ nicĭ de a face investigațiunĭ, nicĭ de a publica, când nu avemŭ nicĭ chiarŭ 200—300 leĭ disponibilĭ, ca să putemŭ aduce acestŭ sântŭ tetravanghelŭ de la Homorŭ, este o datoriă mare a guvernuluĭ să ne pună în posițiune, ca să putemŭ lucra; altu-felŭ să închidemŭ documentele și prețiósele nóstre colecțiunĭ, să le punemŭ sub dece cheĭ, să trămitemŭ evangelia de la Homorŭ înapoĭ, și să dormimŭ somnulŭ de vecĭ. Nu vĕdŭ posibilitate să facemŭ

altŭ-felŭ. Eŭ credŭ că guvernulŭ și Camerile în fața acesteĭ grave și dureróse situațiunĭ, care aruncă o umbră tristă asupra țěreĭ întregĭ. vorŭ face câtŭ maĭ răpede, ca să delăture pedicile, ce staŭ înaintea desvoltăriĭ nóstre naționale.

D-lŭ Secretarŭ generalŭ *V. A Urechiă.* În câtŭ depinde de mine ca Ministru voĭŭ lucra în sensulŭ cuvinteĭorŭ onor. D-nu *Sturdza.* Domnia-vóstră scițĭ însă, că eŭ nu lucru singurŭ. că trebue să mě adresezŭ la Consiliu de miniștrĭ, la Senatŭ... parlamentŭ. Numaĭ ajutatŭ de D-vóstră de toțĭ, voĭŭ cerca să-mĭ facŭ datoria.

D-lŭ *Negruzzi.* Așĭ voi să întrebŭ pe D-lŭ *Hasdeŭ,* dacă din întêmplare portretulŭ de la Bădăuțĭ nu ar fi descoperitŭ și ar fi cunoscute numaĭ cele de la Homorŭ, Ĭașĭ și Putna, așa că atuncĭ D-sa nu ar maĭ fi avutŭ nicĭ o obiecțiune în contra acestuĭ portretŭ, ar fi ḑisŭ și D-luĭ, că este alŭ luĭ Stefanŭ? Dar' mě întorcŭ la comisiunea statueĭ. D-vóstră cunóscețĭ cu toțiĭ grava situațiune în care se află astă-ḑĭ acestŭ comitetŭ, și elŭ vě rógă să dațĭ o soluțiune acesteĭ cestiunĭ, pentru ca să aĭbă unŭ temeĭŭ în ce privesce figura erouluĭ.

D-lŭ *Hasdeŭ.* S'a obiectatŭ, că eŭ așĭ fi fostŭ neconsecuentŭ fiindŭ-că am admisŭ ca valabilŭ portretulŭ muralŭ de la Bădăuțĭ și am contestatŭ valórea portretuluĭ din biserica de la Ĭașĭ. Eŭ nu contestŭ în generalŭ valórea portretelorŭ murale, am combătutŭ autenticitatea portretuluĭ de la Ĭașĭ, fiindŭ-că acolo există unŭ anacronismŭ. La Bădăuțĭ vědŭ patru portrete, carĭ tóte sunt pe deplinŭ conforme cu datele istorice și nicĭ nu potŭ bănui, că nu arŭ fi contimporane. Așa dar' în casulŭ de față nu Stefanŭ este partea positivă. ci din contră elŭ este partea negativă, fiindŭ-că Stefanŭ de la Bădăuțĭ nu póte fi combătutŭ; și astŭ-felŭ eŭ credŭ în portretulŭ luĭ Stefanŭ unde dênsulŭ este înfățișatŭ cu barbă, și am convicțiunea. că acesta se va și verifica.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 11 DECEMBRE 1881

Sub Președința D-luĭ *D. A. Sturdza.*
Secretarŭ generalŭ : D-lŭ *V. A. Urechiă.*

D-lŭ *Sturdza* a fostŭ de curêndŭ la Ĭașĭ, a visitatŭ biserica St. Nicolae și s'a convinsŭ, că portretele murale sunt de o dată posterióră luĭ Stefanŭ celŭ Mare. Acésta o probéză forma literelorŭ din inscripțiunile portretelorŭ. Apoĭ pe lângă portretele luĭ Bogdanŭ, ale luĭ Stefanŭ și alŭ Eudoxieĭ, maĭ suntŭ și alte portrete precum alŭ Anastasieĭ, dómna luĭ Duca-Vodă. E posibilŭ, că atuncĭ când se va rădica cafasulŭ se va descoperi și portretulŭ luĭ Duca saŭ alŭ luĭ Dabija-Vodă. După unŭ alŭ doĭlea cafasŭ maĭ este și portretulŭ luĭ Antonie Rosetŭ cu Dómna și treĭ feciorĭ. În altarulŭ din drépta este mormentulŭ luĭ Antonie Rosetŭ. Tóte aceste portrete posterióre și maĭ alesŭ inscripțiunea grecéscă de lângă portretulŭ luĭ Stefanŭ Vodă, probéză, că avemŭ a face cu portrete posterióre.

D-lŭ *Urechiă* arată. că după dorința Academieĭ, Ministrulŭ de culte a trimisŭ pictoruluĭ Bucevschi parale de drumŭ ca se vină între 20 și 23 Decembre la Ĭașĭ, să se pună la disposițiunea Academieĭ împreună cu architectulŭ ministeruluĭ, pentru ridicarea cafaselorŭ și luarea celorŭ-al-alte disposițiunĭ relative la portretele murale.

D-lŭ *Sturdza.* Țéra a voitŭ să facă statua luĭ Stefanŭ celŭ Mare, dar' după ce portretŭ? Trebuia să se facă prealabile investigațiunĭ la mònăstirĭ, ca să se afle adevĕratulŭ portretŭ. În locŭ de a se face acésta, ni se dă unŭ chipŭ alŭ fantasieĭ. Lipsa de o pășire critică în privirea cestiunilorŭ istorice este învederată la noĭ. Dacă astă-dĭ s'ar dovedi definitivŭ, că portretulŭ tetravangeluluĭ de la Homorŭ este în adevĕrŭ alŭ luĭ Stefanŭ. ce va fi cu statua? D-lŭ *Sturdza* crede dar', că a sositŭ timpulŭ ca și guvernulŭ și Academia să dé o direcțiune solidă întrebărilorŭ istorice.

D-lŭ *Urechiă* arată, că guvernulŭ este fórte bine dispusŭ în sen-

sulŭ cererilorŭ D-luĭ *Sturdza.* În budgetulŭ pe 1882 s'a înscrisŭ o sumă pentru cercetările archeologice ale Academieĭ.

D-lŭ *Sturdza* maĭ are o comunicaţiune de făcutŭ. La Viena în Ambrasersamlung s'a găsitŭ unŭ portretŭ alŭ luĭ Vladŭ-Ţepeşŭ, cu ocasiunea transmiteriĭ colecţiuniĭ în noulŭ museŭ. Portretulŭ este cam de 12 c. m. şi este după cum se dice, de la 1594. Custodele museuluĭ şi profesorulŭ Carabaceck doreseŭ a avé relaţiunĭ despre acestŭ portretŭ. Cum l'a vĕdutŭ, D-lŭ *Sturdza*, în decalculŭ, ce presintă Academieĭ, a recunoscutŭ portretulŭ luĭ Ţepeşŭ din cartea luĭ Engel. D-sa 'a rugatŭ pe D. Carabaceck să permită decopiarea de către unŭ pictorŭ a acestuĭ portretŭ, care pare a fi în uleĭŭ. Data de 1594 nu se pare exactă, maĭ corespundĕtóre ar fi cea de 1490 când Ţepeşŭ a fostŭ la Buda. D-lŭ *Sturdza* arată şi de astă-dată necesitatea pentru Academiă de a avé fondurĭ pentru urmărirea studielorŭ istorice.

D-lŭ *Hasdeŭ* a vĕdutŭ o propunere dată în cameră de D-lŭ *Chiţu* pentru construcţiunea maĭ multorŭ edificiĭ, între carĭ şi alŭ bibliotecceĭ, alŭ museelorŭ şi alŭ archiveĭ. D. Ministru de culte Urechiă a fostŭ luatŭ mĕsurĭ pentru facerea planurilorŭ unorŭ asemenea edificiĭ. D-lŭ *Hasdeŭ* întrébă : lucrarea D-luĭ *Chiţu* nu contradice pe a D-luĭ Ministru?

D-lŭ *Urechiă* de şi acéstă întrebare nu este tocmaĭ de resortulŭ Academieĭ, dă explicaţiunĭ din carĭ D-lŭ *Hasdeŭ* să lămuresce, că lucrarea întreprinsă de ministru de culte nu este de locŭ împedecată de propunerea deputatuluĭ *Chiţu*, propunere dată în necunoscinţă de legea generală deja votată pentru diferite edificiĭ ale Statuluĭ.

D-lŭ *Sturdza* pentru archivă ar recomanda planulŭ archivelorŭ de la Fulda.

D-lŭ *Bacaloglu* arată, că unele jurnale dicŭ cum-că Academia a admisŭ portretulŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare cu barbă, ïar' nu după cum este în evangeliarulŭ de la Homorŭ.

D-lŭ *Urechiă.* Ceea ce publică gazetele particulare nu privesce pe Academiă. Noĭ nu amŭ datŭ votŭ în cestiune şi nicĭ sciŭ până la ce punctŭ amŭ puté să-lŭ dămŭ, căcĭ dacă mâne unŭ altŭ portretŭ găsitŭ din noŭ ar resturna autenticitatea celuĭ de la Homorŭ. cum ar rĕmâné votulŭ nostru? Monitorulŭ va publica neîntârdiatŭ

procesele-verbale ale ședințelorŭ importante, în carĭ s'a desbătutŭ cestiunea evangeliaruluĭ din Homorŭ, și publiculŭ va redresa așa erorile străcurate prin jurnale.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 18 DECEMBRE 1881.

Sub Președința D-luĭ *P. S. Aurelianu.*

Secretarŭ generalŭ : D-lŭ *V. A. Urechiă.*

D-lŭ *Hasdeŭ* citesce o scrisóre particulară către D-luĭ de la D-lŭ *Marianŭ* din Cernăuțĭ relativă la portretulŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare, D-lŭ *Hasdeŭ* arată, că tóte portretele, de la Bădăuțĭ, Voronețŭ, St. Ilie, suntŭ cu barbă, cum se vede în copia, ce prin D-luĭ s'a făcutŭ pentru Museulŭ Statuluĭ după portretulŭ de la Bădăuțĭ.

D-lŭ *Sturdza* esprimă dorința, ca Academia să termine lucrarea cu evangeliarulŭ de la Homorŭ, căcĭ s'aŭ terminatŭ cele 4 săptămânĭ, pentru câtŭ ni s'a împrumutatŭ. Guvernulŭ să grăbéscă a da mijlóce pentru publicarea lucrăriĭ.

D-lŭ *Urechiă.* Determinarea adevĕratuluĭ portretŭ alŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare intereséză lucrarea de restaurațiune a portretelorŭ de la S-tulŭ Nicolae și de pe la alte mônăstirĭ zidite de Stefanŭ celŭ Mare. Ministerulŭ de culte are fondŭ, din care să facă restaurațiunea și decĭ și studiele pregătitóre pentru acésta. Să bine-voescă dar' D-lŭ *Sturdza* a se însărcina cu priveghiarea fotografiăriĭ și facsimiliăriĭ evangeliaruluĭ de la Homorŭ. Nu credŭ ca acéstă lucrare să coste prea multŭ.

D-lŭ *Sturdza* primesce însărcinarea. D-luĭ anunță, că s'a maĭ aflatŭ unŭ portretŭ de Domnŭ românŭ la castelulŭ Ambras în Tirolŭ și aștéptă asupra acestuĭa o notiță, pe care o va comunica Academieĭ.

D-lŭ *Hasdeŭ* arată, că maĭ există unŭ portretŭ alŭ luĭ Aronŭ Vodă de la 1550. Acesta se află în museulŭ de la Buda-Pesta. În colecțiunea Seceni este unŭ evangeliarŭ ca și acelŭ de la Homorŭ. D-lŭ *Hasdeŭ*

propune a se scrie D-luĭ Romanŭ, ca să facă o copiă după acestŭ evangeliarŭ.

Se primesce propunerea.

Se citesce adresa Ministeruluĭ Instrucţiuniĭ publice No. 18054, prin care pune la disposiţiunea Academieĭ cólele tipărite de Ministerŭ cu ḑece anĭ în urmă. din manuscrisulŭ luĭ Udriste Năsturelŭ asupra vieţeĭ luĭ Varlamŭ şi Iosafŭ.

ŞEDINŢA ORDINARĂ DIN 8 IANUARIŬ 1832.

Sub Preşedinţa D-luĭ *P. S. Aurelianu.*

Secretarŭ : D-lŭ *V. Maniu.*

D-lŭ Secretarŭ comunică, că afară de opulŭ d-luĭ I. Stefanelli se aŭ presentatŭ la concursurile Academieĭ încă următórele cărţĭ : D-lŭ Stefanŭ Popŭ, profesorŭ în Blajŭ înainţéză 12 esemplare din cartea sa intitulată «Economia rurală» pentru a se avé în vedere la decernerea premiuluĭ Năsturelŭ-Herescu de 4000 leĭ.

D-lŭ Ionŭ Popescu, din Sibiu, trimite asemenea pentru premiĭ 12 esemplare din scrierea sa : «Psichologia empirică saŭ sciinţa despre sufletŭ».

D-lŭ P. Ispirescu cere a fi admisŭ la concursulŭ premiuluĭ Năsturelŭ, depunêndŭ 12 esemplare din «Basmele românescĭ».

D-lŭ Ionŭ Slavicĭ înainteză scrierea d-sale «Novele din poporŭ» în 12 esemplare totŭ pentru a se avé în vedere la decernerea premielorŭ.

D-lŭ N. Cucu depune pentru premiulŭ Lazarŭ saŭ Năsturelŭ-Herescu 12 esemplare din cartea d-sale «Petroleulŭ, derivatele şi aplicaţiunile luĭ».

O adresă anonimă şi unŭ plicŭ cu motto : «Ce pĕcatŭ este să robescĭ pe frate-tĕŭ. Nic. Costinŭ», — prin care se presintă unŭ manuscriptŭ pentru disertaţiunea pusă la concursŭ «Ţĕranulŭ Românŭ».

Tóte petiţiunile acestea fiindŭ întrate în termenulŭ regulamentarŭ, se voiŭ înainta la comisiunile pentru premiĭ.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 22 IANUARIŬ 1882

Sub Președința D-luĭ *D. Sturdza.*

Secretarŭ generalŭ : D-lŭ *V. A. Urechiă.*

D-lŭ secretarŭ-generalŭ *Urechiă* comunică scirea, că d-lŭ P. Ispirescu în numele d-luĭ *V. Alecsandri* a depusŭ pentru biblioteca Academieĭ manuscriptulŭ intitulatŭ : «Пilде, повъцѹїрі і кѹвіnте адевърате ші повеці адѹnате дъ Ворnікѹл Іордаке Голескѹл, фіїѹл ръпосатѹлѹї Банѹл Радѹл Голескѹл. (2⁰ pag. 854).

Se primesce cu mulțumire.

ȘEDINȚA EXTRA-ORDINARĂ DIN 24 IANUARIŬ 1882.

Sub Președința D-luĭ *D. A. Sturdza.*

Secretarŭ generalŭ D-lŭ *V. A. Urechia.*

D-lŭ Secretarŭ generalŭ *Urechiă* presintă Academieĭ pe D-lŭ Bucewschi, artistŭ-pictorŭ, carele a bine-voitŭ a aduce Academieĭ copiele de portrete de Domnĭ, făcute în Bucovina și Ĭașĭ, și propriĭ de a servi Academieĭ la desbaterile sale asupra portretuluĭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare.

D-lŭ *Bucewschi*, la invitarea Academieĭ. bine-voesce a da următórele informațiunĭ :

Portretele luĭ Stefanŭ Vodă, de la Voronețŭ, de la St. Ilie, de la Parhauțĭ și de la Sucéva, suntŭ tóte fără barbă. D-lŭ Bucewschi presintă portretele copiate la Voronețŭ. Unulŭ singurŭ are puțină barbă, de și abĭa însemnată. Că este totŭ alŭ luĭ Stefanŭ probéză inscripțiunile bisericeĭ. D-lŭ Bucewschi arată Academieĭ portretele copiate la St. Nicolae din Ĭașĭ. Aceste portrete D-luĭ le crede făcute în timpulŭ luĭ Duca-Vodă, pe când celŭ de la Voronețŭ este celŭ maĭ vechiŭ portretŭ alŭ luĭ Stefanŭ Vodă. Portretulŭ de la St. Dumitru

din Suceava, are inscripiune din timpulŭ luĭ Petru Rareșŭ. La Voronețŭ există unŭ pridvorŭ adausŭ de mitropolitulŭ Grigorie. Aci în acestu pridvorŭ esistă portretulŭ acestuĭ vechiŭ mitropolitŭ și D-lŭ Bucewschi a adusŭ o copiă fórte frumósă, care o depune la examinarea Academieĭ. D-lŭ Bucewschy a maĭ adusŭ și o copiă de pe portretulŭ luĭ Petru Rareșŭ, din Homorŭ. Decĭ tesa D-luĭ Hasdĕu, că pe evangeliarulŭ de la Homorŭ nu este portretulŭ luĭ Stefanŭ Vodă, ci alŭ luĭ Petru Rareșŭ, nu maĭ se póte susținé, neasemĕnândŭ portretulŭ din evangeliarŭ cu celŭ adevĕratŭ alŭ luĭ Petru Rareșŭ de la Homorŭ.

D-lŭ *V. A. Urechiă.* Din portretele de la St. Nicolae din Iașĭ. se vede, că acela pe care onor. D-lŭ *N. Ionescu* -lŭ luase dreptŭ portretulŭ luĭ Stefanŭ Vodă, este alŭ luĭ Bogdanŭ, și că celŭ *spânatecŭ* de la drépta luĭ Bogdanŭ este Stefanŭ Vodă. Numele de Stefanŭ însă a dispărutŭ din causă, că s'a făcutŭ o ușă, care nu era pe planulŭ vechiŭ alŭ bisericeĭ.

D-lŭ *Tocilescu* supune Academieĭ patrafirulŭ aflatŭ în musĕŭ și adusŭ aci acum 5 anĭ dela Dobrovĕțŭ. Asemenea depune la privirea Academieĭ și unŭ epitafŭ de la aceeașĭ mônăstire. A datŭ de elŭ cu ocasiunea fotografiăreĭ unorŭ odăjdiĭ pentru d-lŭ Lecomte. architectulŭ restauratorŭ alŭ curțiĭ de Argeșŭ. Pe patrafirŭ este portretulŭ cusutŭ alŭ luĭ Ștefanŭ Vodă și alŭ DómneĭMaria. Acesta sémănă multŭ cu celŭ din evangeliarulŭ dela Homorŭ. Este fără barbă, blondŭ, cu fața bucălată. Portretele murale rĕmânŭ în critica Academieĭ pe alŭ doĭlea planŭ : ele aŭ putut fi restaurate și decĭ schimbate: nu așa cu cele cusute pe odăjdiĭ din chiar timpulŭ luĭ Stefanŭ Vodă. Cerceteze-se modulŭ cum suntŭ brodate tóte odăjdiele acestea și fiăcine se va convinge de sincronicitatea lorŭ, și de valórea lorŭ ca documente istorice.

D-lŭ *Urechiă.* Mereŭ s'a obiectatŭ aducêndu-se înainte portretulŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare dela Bădăuțĭ. D-lŭ *Hasdeŭ* a argumentatŭ cu elŭ. D-lŭ Bucewschi nu póte a ne da informațiunĭ despre acestŭ portretŭ, după care d-lŭ *Hasdeŭ* a și dăruitŭ o copiă museuluĭ nostru?

D-lŭ *Bucewschi* dice că însușĭ a făcutŭ copia d-luĭ *Hasdeŭ*, însărcinatŭ de d-lŭ Hurmuzachi din Cernăuțĭ. Pe atuncĭ eramŭ fórte tênĕrŭ. Maĭ

apoĭ amŭ mersŭ la Bădăuțĭ ĭarăşĭ şi voindŭ să mě încredințezŭ daca portretulŭ ḑisŭ alŭ luĭ Stefanŭ era o pictură vechiă, amŭ aflatŭ că a fostŭ zugrăvitŭ de unŭ bĭetŭ zugravŭ, care şi aḑĭ trăesce dóră la Seretŭ. Acésta amŭ verificatŭ : ştergêndŭ o parte din pictura nouă am aflatŭ, că o fi fostŭ odinióră unŭ portretŭ alŭ luĭ Stefanŭ Vodă acolo. Dar nu maĭ rěmăsese din elŭ de câtŭ o bucată de frunte şi coróna. Zugravulŭ dela Seretŭ l'a închipuitŭ cum a creḑutŭ!

D-lŭ *B. P. Hasdeŭ* reamintesce cursulŭ desbaterilorŭ dela originea lorŭ şi după ce face *status causæ* arată, că acum cestiunea a făcutŭ unŭ pasŭ decisivŭ. D-nialuĭ se felicită, că a făcutŭ oposițiune teseĭ susținute de Academiă pe temeĭulŭ evangeliaruluĭ de la Homorŭ. Ĭată acum avemŭ numeróse documente noĭ, ceea ce probéză adevěrulŭ aceleĭ definițiunĭ a luĭ Carmen Sylva că «o critică bună este o bicĭuire care te face să te aruncĭ înainte». Dintre tóte aceste documente patrafirulŭ de la Dobrověțŭ este celŭ maĭ isbitorŭ. Cu elŭ lumina se face aḑĭ aprópe deplină. D-lŭ *Hasdeŭ* amintesce cele ḑise în şedința de la 28 Noembre. D-luĭ cerea să se aducă aerulŭ de la Putna; acesta nu s'a pututŭ avé, dar avemŭ ceva şi maĭ de valóre în patrafirŭ. Lasŭ la o parte reproducerile D-luĭ Bucewschi; patrafirulŭ n'are din nenorocire dată, dar' maĭ multe împrejurărĭ concurgŭ să probeze că elŭ este de la Stefanŭ celŭ Mare : 1, Dobrověțulŭ e ziditŭ de Stefanŭ celŭ Mare; 2, iată totŭ de acolo unŭ epitafŭ cu data sigură de 1496, şi carele se vede făcutŭ de aceleaşĭ mânĭ carĭ aŭ făcutŭ patrafirulŭ; 3, dacă nu este Stefanŭ celŭ Mare, care Stefanŭ póte fi? Să fiă Stefăniță Vodă fiulŭ luĭ Bogdanŭ? Şi acesta avu o Maria de nevéstă, şi cum patrafirulŭ n'are dată, s'ar puté bănui, că este de la elŭ. Însă cronicariĭ spunŭ, că Stefăniță semăna întru tóte cu Stefanŭ-Vodă, unchiulŭ sěŭ. Decĭ chiar de ar fi să ḑicemŭ, că pe patrafirŭ este portretulŭ luĭ Stefăniță-Vodă totŭ amŭ avé unŭ portretŭ indirectŭ, celŭ maĭ apropiatŭ alŭ luĭ Stefanŭ Vodă; 4, apoĭ Stefăniță se urcă pe tronŭ la 18 anĭ *(Acta Tomiciana)*, şi domnesce până la 27. Era decĭ omŭ fórte têněrŭ. Apoĭ pe patrafirŭ nu maĭ avemŭ unŭ omŭ numaĭ de acéstă vêrstă, decĭ nu este chipulŭ unuĭ bětrânŭ. Decĭ urméză, că pe patrafirŭ este portre-

tulŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare. Comparându-lŭ cu celŭ din evangeliarŭ l'aflamŭ identicŭ. Deci și acolo e portretulŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare.

D-lŭ *Hasdeŭ* maĭ arată că rĕmânŭ însă neînlăturate maĭ multe din argumentele aduse de D-luĭ despre evangeliarulŭ de la Homorŭ. D-luĭ totŭ crede, că portretulŭ e maĭ în urmă făcutŭ de câtŭ celelalte ilustrațiunĭ. Colorile suntŭ diferite. Apoĭ nu i s'a rĕspunsŭ de ce portretulŭ este la finea cărțiĭ și neterminatŭ la o parte? D-lŭ *Hasdeŭ* conchide, că portretulŭ din evangeliarŭ este, alŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare, dar' este esecutatŭ maĭ târḑiŭ, după dăruirea evangeliaruluĭ, de vre unŭ călugărŭ. D-lŭ *Hasdeŭ* termină ḑicêndŭ : «după cum până aci portretulŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare era portretulŭ cu barbă, de asemenea de aci înainte, celŭ *fără barbă* rĕmâne portretulŭ luĭ, până la probă plausibilă contrariă. Mĕ unescŭ pe deplinŭ deci cu părerea, că Stefanŭ celŭ Mare este represintatŭ în evangeliarulŭ de la Homorŭ în concordanță cu patrafirulŭ de la Dobrovĕțŭ.

D-lŭ *N. Ionescu.* Onorurile ședințeĭ suntŭ ale D-luĭ *Hasdeŭ,* căcĭ cu imparțialitate, a recunoscutŭ față cu probele aduse temeĭnicia convicțiuniĭ nóstre. D-lŭ Bucewschi acum să fiă rugatŭ a ridica și cele maĭ micĭ bănuelĭ ale D-luĭ *Hasdeŭ*, relative la miniatura din evangeliarŭ. Spună-ne D-lŭ Bucewschi de este întemeĭată arătarea D-luĭ *Hasdeŭ* despre diferința de colorĭ în miniatura luĭ Stefanŭ Vodă și ale apostolilorŭ.

D-lŭ Bucewschi crede aceste ilustrațiunĭ din acelașĭ timpŭ, dar' dacă evangeliarulŭ ar fi de față l'ar maĭ examina.

D-lŭ *Ionescu.* Loculŭ rĕmasŭ deșertŭ în miniatură este totŭ atâtŭ de mare, ca celŭ ocupatŭ de portretŭ. Era póte lăsatŭ pentru o nouă figură.

D-lŭ *Hasdeŭ* positivŭ.

D-lŭ *N. Ionescu.* Și marginea este neterminată. Tocmaĭ Stefanŭ celŭ Mare de la 1468—1473 este vĕduvŭ (evangeliarulŭ are inscripțiunea, că s'a făcutŭ la 1473). La 14 Septembre 1472, aduce pe Maria de Magopŭ de soțiă. La 1473 ĭa captivă pe soția luĭ Radu, pe Domnița Maria. În véra anuluĭ 1475 ḑice Urechiă, Stefanŭ a intratŭ cu alaĭŭ la Suceava. Nu putemŭ admite, că era destinatŭ acestŭ locŭ

liberŭ din miniatură pentru altŭ portretŭ de câtŭ alŭ Dómneĭ. Se vede, că pictorulŭ neputêndŭ pune pe Maria de Magopŭ repudiată, a lăsatŭ loculŭ liberŭ. Pe patrafirŭ figuréză *Maria*, decĭ patrafirulŭ este după 1473.

D-lŭ *Urechiă*. Óre nu putea să fiă lăsatŭ loculŭ liberŭ pentru o inscripţiune, cum vedemŭ în icóna luĭ Ognads dux Valachiae?

D-lŭ *Ionescu* susţine, că a trebuitŭ să fi fostŭ lăsatŭ pentru portretŭ.

D-lŭ *Stefănescu*. Evangeliarulŭ era o carte grea şi Stefanŭ de avea s'o ţiă singurŭ nu era să fiă zugrăvitŭ ţinênd'o de unŭ capĕtŭ — ceea ce era imposibilŭ. Se vede că de celŭ-al-altŭ colţŭ era să o ţină Dómna, după ce era să fiă zugrăvită în loculŭ rĕmasŭ liberŭ.

D-lŭ *Sturdza* recapituléză mersulŭ desbaterilorŭ. Portretulŭ de la Bădăuţĭ este înlăturatŭ cu desăvârşire din desbatere. Acelŭ portretŭ este o lucrare modernă, asemenea şi portretulŭ de la Putna. Acesta am ḑisŭ încă când am presintatŭ Academieĭ memoriulŭ meŭ despre portretele domnescĭ, adică pe când noĭ nu ne ocupamŭ de adevĕratulŭ portretŭ alŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare. Alŭ 2-lea: portretulŭ, dela Ĭaşĭ, este dela Duca Vodă : ne-a probatŭ acésta d-lŭ Bucewschi.

D-lŭ *Bucewschy*. Şi letopisiţele probéză acésta.

D-lŭ *Sturdza*. Alŭ 3-lea constatămŭ asemĕnarea portretuluĭ din evangeliarŭ cu acelŭ de pe patrafirŭ şi aerulŭ dela Putna de pe copia d-luĭ Bucewschi. În tóte Stefanŭ are figura bucălată şi numaĭ cu mustéţă. Alŭ 4-lea, Portretulŭ dela Voroneţŭ nu mi se pare a fi alŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare. Póte să fi fostŭ alŭ luĭ Stefăniţă Vodă. Maĭ avemŭ unŭ portretŭ alŭ luĭ Petru Rareşŭ, care după felulŭ pictureĭ mi se pare din acelaşĭ timpŭ cu portretulŭ mitropolituluĭ Grigore dela Voronețŭ, decĭ fórte vechiŭ; şi până la proba contrariă, e adevĕratulŭ portretŭ alŭ luĭ Petru Rareşŭ. Ĭată cum o descoperire aduce pe alta. Ce urméză de aci? Că trebue ca investigaţiunile să fiă multiple. D-lŭ *Sturdza* rógă dar' pe d-lŭ *Urechiă*, ca ministru, să aducă în cercetarea Academieĭ încă câte-va documente : tetravangelulŭ dela Slatina cu două saŭ treĭ cărţĭ de rugăciunĭ ilustrate aflate totŭ acolo şi două aere, carĭ aŭ inscripţiunĭ şi date încă necitite de nimenĭ.

D-lŭ *Sturdza* adauge, că d-lŭ Bucewschi plécă adĭ la Viena şi decĭ nu se póte face nimica dar' d-lŭ Bucewschi să ne revină curêndŭ, să ne dea sfatŭ cuĭ să dămŭ pentru decopiare esactă evangeliarulŭ dela Homorŭ şi cu cine să pregătimŭ imprimarea opuluĭ. D-lŭ *Sturdza*, n'a mersŭ însuşĭ la fotografŭ, că nu se pricepe să-ĭ explice tréba ce are a face. D-lŭ Bucewschi ar face lucrulŭ directŭ şi fără fotografiă D-lŭ *Sturdza* cere, ca pentru tipărirea acésta şi a tuturorŭ tetravangelielorŭ nóstre să nu se dé guvernulŭ îndĕrĕtŭ, să acorde Academieĭ 50,000 leĭ. Totŭ ce s'a făcutŭ până adĭ este numaĭ pe cale indirectă. Să céră D-lŭ *Urechiă* fără sfiélă 100,000 leĭ dela colegiĭ sĕĭ, ca este unŭ excedentŭ de 7,000,000. Să ridicămŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare pe lângă monumentulŭ dela Ĭaşĭ, unŭ altŭ monumentŭ, reproducêndŭ tótă opera artistică a timpuluĭ sĕŭ. Cunóscemŭ pe Stefanŭ celŭ Mare ca rĕsboĭnicŭ; să-lŭ arĕtămŭ şi Domnŭ protectorŭ alŭ arteĭ. Când vomŭ avé banĭ, vomŭ puté face investigaţiunĭ pe la mônăstirĭ D-lŭ Bucewschi a găsitŭ aerulŭ dela Putna în o başcă; aşa va fi şi la noĭ. D-lŭ *Sturdza* cere, ca, cu ocasiunea mergeriĭ la Viena a d-luĭ Bucewschi să fiă însărcinatŭ a pregăti copia esactă pentru tipărirea după evangeliarulŭ dela Homorŭ şi după celŭ-al-altŭ evangeliarŭ totŭ dela Stefanŭ celŭ Mare din biblioteca din Viena.

D-lŭ *V. A. Urechiă* revenindŭ la cestiunea portretuluĭ arată, că după D-luĭ, este mare asemĕnare între portretulŭ luĭ Stefanŭ celŭ Mare de la St. Nicolae din Ĭaşĭ, şi celŭ de pe patrafirŭ. D-lŭ *Urechiă* crede că înainte de zugrăvirea sântuluĭ Nicolae din Ĭaşĭ de către Duca Vodă şi Antonie Rosetŭ, a pututŭ esista deja zugrăvitŭ portretulŭ luĭ Stefanŭ Vodă, titorulŭ bisericeĭ. Acelŭ portretŭ a pututŭ fi restauratŭ în timpulŭ când cronicele ne spunŭ, că Duca Vodă a pusŭ să se zugrăvéscă biserica până la ferestre. Ne arată acésta cele doue felurĭ de inscripţiunĭ unele maĭ vechĭ în limba slavă şi altele maĭ nóue în limba grécă. E pĕcatŭ, că încă nu s'a descifratŭ inscripţiunea grécă, căcĭ ea póte ne-ar da dorita explicaţiune.

D-lŭ *N. Ionescu.* Descoperirea de la St. Nicolae ne pune în faţa maĭ multorŭ probleme generale în cercetările istorice : 1, când fură făcute portretele murale ale luĭ Stefanŭ fără barbă şi când cele cu

barbă? Când portretulŭ, care séměnă unuĭ Christŭ a înlocuitŭ pe acelŭ de prima manieră? Socotŭ că pentru a rĕspunde la problemă ar trebui să întindemŭ cercetările nóstre la bisericile restaurate de Petru Rareșŭ, cari suntŭ 7 orĭ 8, după cum dicŭ cronicele. Rareșŭ pe unele le-a isprăvitŭ și pe altele numaĭ le-a restauratŭ. S'ar cădé să începemŭ cu mônastirea domnéscă a luĭ Petru Rareșŭ, cu Probota. La St. Nicolae maĭ esistă și alte portrete, precum alŭ Domniței Nastasia, alŭ luĭ Duca-Vodă și Antonie Rosetŭ, carele a zugrăvitŭ biserica. Se scie, că de la Duca-Vodă și până la Antonie Rosetŭ biserica St. Nicolae a statŭ închisă din causă, că unŭ muezinŭ a fostŭ cântatŭ din clopotniță. Duca, care o restaurase maĭ ântâiŭ, șĭ-a pusŭ portretulŭ luĭ și ale familieĭ la drépta, adică, că-șĭ dă titlulŭ de titorŭ. Numaĭ după ce portrete anterióre se vorŭ fi zugrăvitŭ la stânga portretele Stefaniane? Luatu-s'a Duca-Vodă după tradițiune? Nu sciŭ. La 1804 Veniaminŭ pune pe unŭ bălatŭ din casă să zugrăvéscă deosebitŭ pe pânză portretulŭ luĭ Stefanŭ-Vodă. Acéstă pânză există la Mitropolia din Ĭașĭ. Ce se maĭ vede încă? Că pe la începutulŭ secoluluĭ XIX, nu era altŭ tipŭ tradiționalŭ alŭ luĭ Stefanŭ Vodă, de câtŭ celŭ cu pĕrŭ blondŭ, fața bucălată și rasŭ la barbă, de la St. Nicolae. Apoĭ se face cafasulŭ. Fiindŭ că acesta avea să astupe portretele, se apucă la 1830 să scótă pe pânză, deosebitŭ, chipurile Stefaniane și ale familieĭ Duca. Acum vine încurcătura : pe pânza de la 1830 nu maĭ se reproduce chipulŭ luĭ cum era și cum-lŭ aflarămŭ pe murĭ, ci ca la Putna și pe pânză avemŭ și pe *Maria*. Construirea cafasuluĭ și în biserica adausă de Antonie Rosetŭ, a datŭ nascere și aci la o altă pânză cu familia luĭ Antonie Rosetŭ. Asemenea portrete murale suntŭ importante, pentru ele aŭ trebuitŭ Domniĭ să fiă posatŭ, căcĭ St. Nicolae era biserică catedrală și aveaŭ înlesnire de a posa fiindŭ biserica în capitală. Acum portretele Stefaniane suntŭ ele contimporane cu Stefanŭ orĭ în adevĕrŭ posterióre? Când vomŭ fi examinatŭ tóte portretele murale din bisericele restaurate de Petru Rareșŭ, de sigurŭ vomŭ da de rĕspunsŭ bunŭ. Nu este permisă însă ipotesa, până la proba contrariă, că dacă portretele Stefaniane dela St. Nicolae suntŭ posterióre Domnieĭ luĭ. ele aŭ putŭtŭ fi închi-

puite după evangeliare și după broderiĭ de pe veștminte. Altă observare, celŭ d'ântâiŭ portretŭ la stânga, la St. Nicolae, e alŭ luĭ Stefanŭ. Numele luĭ nu este, că a fostŭ stricatŭ pentru a se face ușa, a rĕmasŭ numaĭ «Velichi Samoderjeț». Ce atitudine va fi avutŭ mâna luĭ Stefanŭ? Bogdanŭ ține biserica, când noĭ scimŭ, că Stefanŭ a făcut'o. De ce Bogdanŭ titorŭ? Avea óre și Stefanŭ în mână biserica? În orĭ-ce casŭ, orĭ după care modelŭ va fi fostŭ făcutŭ portretulŭ muralŭ alŭ luĭ Stefanŭ Vodă dela St. Nicolae, acelŭ modelŭ tradiționalŭ ne face prețiósă și autentică icóna luĭ Stefanŭ din Ĭașĭ, și putemŭ considera acestŭ portretŭ ca din cele maĭ bune.

D-lŭ *Ionescu*, analiséză apoĭ maĭ de aprópe asemĕnările și neasemănările dintre aceste și acele din evangeliarŭ și de pe patrafirŭ și dela Voronețŭ. Cestiunea barbeĭ se reduce la acésta, că la bĕtrânețe zugraviĭ puneaŭ luĭ Stefanŭ ceva fulgĭ de barbă, dar' atâtŭ numaĭ ca să se védă că era spânŭ.

D-lŭ *Hasdeŭ* crede și D-nialuĭ, că zugraviĭ aŭ alteratŭ primulŭ tipŭ fără barbă și că treptatŭ Stefanŭ a devenitŭ cu barbă, sub penelulŭ necredinciosŭ alŭ acelorŭ zugravĭ. În pictură s'a procedatŭ ca în archeologiă, în eraldică, unde din 2 córne și unŭ capŭ de boŭ, cu timpulŭ ajunseră la adevĕrate ieroglife, la semne carĭ prin ele singure nu țĭ-ar spune nimicŭ. Copiatoriĭ aŭ redusŭ saŭ încărcatŭ portretulŭ, și din copiatorĭ în copiatorĭ Stefanŭ dela Putna nu a maĭ fostŭ adevĕratulŭ Stefanŭ.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 29 IANUARIŬ 1882.

Sub Președința D-luĭ *D. A. Sturdza.*
Secretarŭ-generalŭ : D-lŭ *V. A. Urechiă.*

D-lŭ Ión Petrica, advocatŭ în Turda, trămite Academieĭ unŭ memoriŭ cu titlulŭ : «Analisa cuvintelorŭ, critica și reformele ortografieĭ.» Se decide a se comunica secțiuniĭ literare.

D-lŭ *Gr. Stefănescu* comunică Academieĭ depunerea discursuluĭ de recepţiune alŭ D-luĭ *Marianŭ*, despre «Cromatica poporuluĭ românŭ.» Academia decide, că d-lŭ *Hasdeŭ* va rĕspunde d-luĭ *Marianŭ* în proxima sesiune.

ŞEDINŢA ORDINARĂ DIN 5 FEBRUARIŬ 1882.

Sub Preşedinţa D-luĭ *D. A. Sturdza.*
Secretarŭ-generalŭ : D-lŭ *V. A. Urechiă.*

P. S. S. Părintele *Melchisedecŭ* depune «Biografia P. S. S. Dionisie, Episcopulŭ de Buzĕŭ.»

D-lŭ *Gr. Stefănescu* face Academieĭ anexata comunicaţiune despre congresulŭ geologicŭ internaţionalŭ (Anexa D).

D-lŭ *B. P. Hasdeŭ* dă lectură părţiĭ I, a memoriuluĭ D-sale, despre manuscriptulŭ evangeliaruluĭ românŭ, din British-Museum dela 1574.

D-lŭ *V. A. Urechiă* citesce o parte din darea sa de sémă despre cronica inedită şi anonimă cu titlulŭ : «Istoria jăfuitorilorŭ ţĕreĭ romănescĭ.»

ANEXA D.

COMUNICAŢIUNEA D-LUĬ GR. ŞTEFĂNESCU

DESPRE DECISIUNILE CONGRESULUĬ GEOLÓGICŬ INTERNAŢIONALŬ ŢINUTŬ LA BOLONIA IN A. 1881.

Domnilorŭ Colegĭ,

Vĕ este cunoscutŭ, că în calitate de membru alŭ *Congresuluĭ geologicŭ internaţionalŭ* şi ca membru delegatŭ de primulŭ Congresŭ ţinutŭ la Paris, în *Comisiunea internaţională pentru unificarea nomenclaturiĭ geolo-*

gice, a trebuitŭ să mergŭ ca să ĭaŭ parte și la celŭ de alŭ 2-a Congresŭ internaționalŭ, care s'a ținutŭ în Septembre trecutŭ, la Bolonia.

În sesiunea generală voiŭ avé onórea să daŭ séma Academieĭ de cestiunile discutate și de hotărîrile luate în acestŭ Congresŭ, astădĭ nu facŭ de câtŭ să vě punŭ în vedere, că pe lângă cele-al-alte decisiunĭ luate în Bolonia, a fostŭ și aceea de a se face,—cestiunea unificăriĭ coloriatuluĭ și figuratuluĭ părțilorŭ geologice, fiindŭ cu desăvîrșire deslegată de acestŭ Congresŭ,—de a se face dicŭ, sub auspiciele Congresuluĭ o a 2-a edițiune a charteĭ geologice a Europeĭ, care să fiă conformă cu nóuele cercetărĭ făcute în timpiĭ din urmă. edițiune, care dacă nu mě înșelŭ, este prima lucrare sciințifică. care se face nu de unŭ individŭ saŭ de o societate sciințifică națională, ci de unŭ Congresŭ internaționalŭ, și la care trebue să participe materialicesce și sciințificesce tóte statele.

Acéstă chartă s'a hotărîtŭ a se face de unŭ comitetŭ internaționalŭ restrînsŭ și sub direcțiunea învețațilorŭ geologĭ prusianĭ, DD. *Beyrich Hauchecorne*, și acésta, fiindŭ-că într'o asemenea lucrare avea absolută necesitate de o direcțiune de esecutare unică. și fiindŭ-că s'a găsitŭ că Berlinulŭ era orașulŭ care dispunea de maĭ întinse miljóce pentru esecutarea de charte.

Colegulŭ D-vóstre, ca unulŭ din Vice-președențĭ în Biuroulŭ acestuĭ Congresŭ, ale căruĭ puterĭ, după organisarea sa, se continuă până la viitorulŭ Congresŭ. care se va ţiné în 1884, și ca membru alŭ Comisiuniĭ geologice internaționale a priimitŭ sunt acum patru, cincĭ dile de la direcțiunea din Berlinŭ dóuě circulărĭ și unŭ memoriŭ relativŭ la měsurile. ce s'a luatŭ de direcțiunea chărțeĭ geologice pentru a se puté ajunge la confecționarea eĭ, prin concursulŭ tutorŭ statelorŭ și tuturorŭ învěțațilorŭ din Europa. Mě simtŭ dară datorŭ să vě aducŭ la cunoscință acéstă cestiune, și pentru acésta, să-mĭ permitețĭ să vě daŭ citire acestorŭ circulărĭ :

Berlinŭ, Ianuariŭ 1882

Planulŭ execuțiuniĭ charteĭ geologice a Europeĭ, care s'a hotărîtŭ de congresulŭ geologicŭ internaționalŭ din Bolonia în ședința de la 30 Septembre 1881,

a fostŭ fixatŭ în modulŭ descrisŭ maĭ la vale, în urma unuĭ examenŭ rigurosŭ, cu privire la scopulŭ charteĭ şi mijlóce disponibile şi în conformitate cu discuţiunile şi decisiunile comisiunii speciale luate în şedinţele sale dela 27, 28, 29 şi 30 Septembre.

Charta geologică va cuprinde întrégă Europa până la cósta de rĕsăritŭ a Uralilorŭ şi conţinêndŭ totŭ basinulŭ Mediteraneĭ.

Meridianulŭ mijlociŭ (verticalŭ) va fi de 13° la rĕsăritŭ de Paris, care corespunde cu o disposiţiune simetrică relativă la conţinutulŭ charteĭ.

Scara charteĭ va fi de 1 ; 1,500,000 Şi fiind-că după acéstă scară, charta va ocupa o suprafaţă de 372 cm. de lărgime şi 336 cm. de înălţime, este indispensabilŭ a se divisa în secţiunĭ.

Pentru alegerea uneĭ divisiunĭ convenabile, este esenţialŭ ca secţiunile şi atlasulŭ, ce le va cuprinde, să fiă de unŭ formatŭ comodŭ, şi liniele de intersecţiune să fiă dispuse astŭ-felŭ, ca să fiă uşorŭ de a forma charte speciale ale ţĕrilorŭ marĭ din Europa, combinându-se unŭ numĕrŭ restrînsŭ de secţiunĭ. Pe lângă acésta trebue a ţine sémă de anumite puncte de vedere practice, în ce privesce execuţiunea tipografică a charteĭ.

Divisiunea în 49 secţiunĭ (7×7), de 53 cm. lărgime şi 48 cm. înălţime, corespunde maĭ bine acestorŭ puncte de vedere. Cu acéstă divisiune se vorŭ forma charte speciale fórte limitate, compunêndu-se din 4 foĭ pentru Englitera, Francia, Spania cu Portugalia, Germania şi Italia, de 6 foĭ pentru Austro-Ungaria şi Scandinavia, şi de 20 foĭ pentru Rusia.

În ce privesce conţinutulŭ charteĭ, în primulŭ locŭ ea este destinată a presinta unŭ tabloŭ destulŭ de clarŭ despre configuraţiunea geologică a Europeĭ Cu privire la acestŭ scopŭ, orografia nu póte fi representată, fiindŭ că ar împedeca claritatea figuraţiuniĭ geologice. Din contră reţelele rîurilorŭ, vorŭ fi făcute într'unŭ modŭ câtŭ să póte maĭ completŭ, dimpreună cu numele lorŭ: de asemenea, se vorŭ indica şi numele oraşelorŭ principale şi alŭ localităţilorŭ, carĭ presintă unŭ interesŭ geologicŭ specialŭ : în fine se vorŭ representa numele principalelorŭ catene de munţĭ şi înălţimele cele maĭ importante.

Pe lângă acésta, se vorŭ maĭ adauge curbele, ce represintă nivelulŭ adâncimelorŭ măriĭ.

Dorinţa, ca pe lângă charta geologică să se esecute o chartă topografică cu aceaşĭ scară, şi care să represinte tóte detaliurile topografice dispărute de pe charta geologică, nu se pote esecuta din causa cheltuelelorŭ fórte marĭ, carĭ arŭ necesita acéstă lucrare, şi carĭ nu se arŭ puté plăti prin unŭ debitŭ echivalentŭ.

Cu tóte acestea, daca se ar puté procura resultatele nivelărilorŭ esecutate în diferite state, atuncĭ s'ar puté póte lua în consideraţiune confecţionarea uneĭ

charte hipsometrice pe aceeaşĭ scară, şi care ar trebui să fiă anexată la charta geologică.

Basa topografică a charteĭ geologice cu scara indicată, trebue să fiă întrégă construită şi detaliată din noŭ, după cele maĭ bune charte, ce se vorŭ puté obţiné. Pentru ca lucrarea se pótă ajunge la o perfecţiune completă şi egală este indispensabilŭ, să fiă esecutată sub direcţiunea unuĭ geografŭ fórte distinsŭ, şi este multŭ de doritŭ ca guvernele Europeĭ să ne pună cu acestŭ scopŭ la disposiţiune chartele cele maĭ recente şi cele maĭ complete ale ţĕrilorŭ lorŭ. Cele maĭ bune pentru scopulŭ acesta arŭ fi chartele statelorŭ majore, fiindŭ că în generalŭ pe ele se întemeiéză chartele geologice, de carĭ ne vomŭ servi pentru combinarea charteĭ Europeĭ. Ĭară a transpune desemnulŭ geologicŭ pe o chartă cu scară redusă şi care nu s'ar raporta la aceeaşĭ chartă topografică la care se rapórtă charta geologică originală, acésta, ar oferi dificultaţĭ fórte serióse.

În ce privesce redacţiunea baseĭ topografice a charteĭ, cu acésta a bine-voitŭ a se însărcina profesorulŭ H. Kiepert din Berlinŭ, ceea-ce oferă garanţia unuĭ succesŭ perfectŭ a acesteĭ părţĭ a lucrăriĭ.

Cursulŭ execuţiuniĭ lucrărilorŭ va fi aşa dar' acesta :

Maĭ ântâiŭ, chartele topografice ale diferitelorŭ ţĕrĭ se vorŭ trimite la direcţiune. Ele vorŭ servi ca originale pentru desemnulŭ charteĭ Europeĭ.

Din momentulŭ în care câte-va 'secţiunĭ vorŭ fi terminate şi imprimate, se vorŭ trimite probe la vice-preşedinţĭ, representanţĭ aĭ ţerilorŭ respective, pentru ca să facă revisiunea topografieĭ şi a desemnuluĭ conţinutuluĭ geologicŭ.

În fine aceste foĭ se vorŭ înapoĭa ca originale la direcţiunea charteĭ, care va face concentrarea.

Va fi indespensabilŭ de a se trimite totŭ o dată şi chartele geologice originale de carĭ direcţiunea va avé trebuinţă, ca să ajungă la o redacţiune sciinţifice îngrijită.

În ceea ce privesce cursulŭ adminstrativŭ alŭ afaceriĭ, ni s'a părutŭ indispensabilŭ de a ne pune de la începutŭ în relaţiune cu unŭ editorŭ. Amŭ alesŭ casa D-luĭ Reimer & C-ie din Berlinŭ. În înţelegere cu ea şi basându-ne pe experienţa acesteĭ marĭ case, precum şi pe experienţa institutuluĭ geologicŭ din Prusia, a profesoruluĭ Kiepert şi a unuĭ atelierŭ litograficŭ din cele d'ântâtŭ din Berlinŭ. noĭ am stabilitŭ unŭ devisŭ estimativŭ, ale cărorŭ sume aŭ fostŭ examinate cu tótă grija pe câtŭ s'a pututŭ face fără a avé în mânĭ chartele geologice maĭ recente asupra uneĭ marĭ părţĭ a Europeĭ.

După acestŭ devisŭ, cheltuelele pentru confecţionarea charteĭ geologice a Europeĭ se vorŭ ridica la sumele următóre pentru 1000 esemplare :

1. Desemnulŭ basei topografice	12,500	Mărcĭ
2. Litografia topografieĭ şi a conţinutuluĭ geologicŭ alŭ charteĭ întregĭ . .	37,000	»
3. Imprimarea. chărtia cheltuelĭ generale etc	30,500	»
Totalŭ. .	80.000	Mărcĭ
saŭ	100.000	leĭ

În acestŭ devisŭ nu suntŭ socotite tóte cheltuelile, carĭ ar puté să resulte din redacţiunea geologică, ce vomŭ avé a face la Berlinŭ, fiindŭ că socotimŭ a puté esecuta acéstă lucrare gratis cu forţele ce suntŭ la dispoziţiunea nóstră.

Cheltuelele ce s'ar recere pentru confecţionarea uneĭ charte hipsometrice nu potŭ fi încă estimate, fiindŭ-că materialele disponibile pentru acéstă lucrare nu ne suntŭ cunoscute.

În discuţiunile comisiuniĭ pentru charta de la Bolonia, s'a credutŭ echitabilŭ, că ar fi bine ca Statele Europeĭ se participe la cheltuelele de întreprindere a charteĭ după modulŭ următorŭ :

Cele 8 ţerĭ marĭ, Englitera. Francia, Ispania, Scandinavia, Germania, Austro-Ungaria, Italia şi Rusia, ar participa fiă care la o a nóua parte; cele şése ţérĭ maĭ micĭ, Portugalia. Danemarca, Olanda, Belgia, Elveţia şi România s'arŭ însărcina tóte împreună cu cea din urmă a nóua parte.

Amŭ negociatŭ cu editorulŭ în acestŭ sensŭ, că guvernele vorŭ participa după proporţiunea indicată. Cu tóte acestea aicĭ nu este cestiune de alocaţiunĭ de fondurĭ perdute, ci numaĭ de o îndatorire pentru a cumpĕra unŭ numĕrŭ restrînsŭ de exemplare din întréga chartă cu unŭ preţŭ de favóre, fixatŭ maĭ dinainte şi de a anticipa o parte din cheltuelile în cursulŭ execuţiuniĭ charteĭ.

Editorulŭ este dispusŭ în adevĕrŭ a întreprinde confecţiunea şi ediţiunea charteĭ cu condiţiunile următóre :

D-lŭ *Reiner* & *Cie* se însărcinéză cu confecţiunea technică a charteĭ geologice a Europeĭ în 49 foĭ şi cu tóte cheltuelele carĭ ar resulta.

Lucrările vorŭ fi dirigiate de directoriĭ charteĭ, D-niĭ *Beyrich* şi *Hauchecorne*, carĭ vorŭ decide de tóte amănuntele execuţiuniĭ.

De altă parte, guvernele ţerilorŭ interesate la acésta chartă vorŭ garantă editoruluĭ cumpĕrarea a celŭ puţinŭ 900 exemplare din întréga charta. Preţulŭ acestorŭ exemplare comandate de maĭ înainte, se fixéză la 80 mărcĭ (100 leĭ), in timpŭ ce preţulŭ vinderiĭ generale va fi de 100 mărcĭ (125 leĭ).

Cheltuelile totalĭ pentru 900 exemplare se vorŭ ridica decĭ 72.000 mărcĭ (90.000 leĭ); totalulŭ pentru fiă care din cele 8 ţerĭ marĭ şi pentru grupa celorŭ 6 ţerĭ micĭ se va ridica la a noua parte, adică 8000 mărcĭ (10.000 leĭ) pentru 1000 exemplare.

În casŭ când guvernele vorŭ avé trebuinţă de unŭ numĕrŭ maĭ mare de exemplare, editorulŭ le va acorda preţulŭ de 80 mărcĭ (100 leĭ), dacă le vorŭ comanda de maĭ înainte.

Execuţiunea lucrărilorŭ charteĭ va recere celŭ puţinŭ 6 anĭ. Pentru a înlesni întreprinderea editoruluĭ guvernele i vorŭ da avansurĭ în cursulŭ acestuĭ timpŭ; şi anume :

1. treĭ lunĭ după încheĭarea tractatuluĭ	13,500 mărcĭ	(16,875 leĭ)	adică pe ¹/₉	1,500 mărcĭ	(1857 leĭ)
2. după terminarea gravureĭ baseĭ topografice a primelorŭ 16 foĭ	13,500	— (16.875 —)	—	1,500	— (1,875 —)
3. id. a secundelorŭ 16 foĭ	13,500	— (16,875 —)	—	1.500	— (1.875 —)
4. id a ultimelorŭ 17 foĭ	13,500	— (16,875 —)	—	1,500	— (1,875 —)
5. ultimulŭ termenŭ de	18,000	— (22,500 —)	—	2,000	— (2.500 —)

se va plăti cu ocasiunea furnisăriĭ celorŭ 900 exemplare ale charteĭ geologice.

În casŭ când s'ar decide maĭ în urmă confecţionarea uneĭ charte hipsometrice, editorulŭ va fi dispusŭ a întreprinde editura acesteĭa în condiţiunĭ analóge. Dacă, de exemplu, cheltuelile pentru acéstă lucrare s'ar ridica la 50.000 mărcĭ pentru o tragere de 1000 exemplare, ceĭ interesaţĭ la chartă ar trebui să se oblige a garanta o cumpĕrare de 900 exemplare, cu unŭ preţŭ de $^5/_8$. 80 = 50 mărcĭ saŭ în totalŭ 45.000 mărcĭ.

S'a stabilitŭ în fine, că editorulŭ se va obliga a executa în intervale periodice póte în 10 anĭ, ediţiunĭ nóue revĕdute din charta geologică, dacă ceĭ interesaţĭ vorŭ cere.

La din contră, editorulŭ va rĕmâné pentru totŭ-de-una proprietarulŭ charteĭ.

Se va recunósce, că condiţiunile acesteĭ convenţiunĭ cu editorulŭ suntŭ favorabile. Charta geologică a Europeĭ este de o importanţă aşa de generală. nu numaĭ pentru sciinţă, ci pentru alte multe puncte de vedere practice, încâtŭ participarea indirectă cu 100 exemplare nu va fi de locŭ suficientă nicĭ celorŭ maĭ restrînse trebuinţe ale ţerilorŭ marĭ.

Vomŭ cuteza decĭ să sperămŭ, că guvernele vorŭ fi dispuse a sprijini opera nóstră acordândŭ acéstă participaţiune.

Pe lângă acésta ar exercita o influenţă importantă asupra lucrărilorŭ atâtŭ de grele ale charteĭ faptulŭ, dacă guvernele ar bine-voi a manifesta buna lorŭ voinţă faţa de opera nóstră punêndŭ la disposiţiunea direcţiuniĭ materialele cele maĭ propriĭ pentru a extrage basa topografică a charteĭ geologice a Europeĭ.

Directoriĭ charteĭ geologice a Europeĭ.
Beyrich. Hauchecorne.

Memoriulŭ fiindŭ maĭ lungŭ mĕ mărginescŭ a-lŭ depune pe biuroulŭ Academieĭ, pentru biblioteca sa.

După cum vedeţĭ, onorabilĭ colegĭ, România este invitată, şi-mĭ pare, pentru prima óră, a lua parte la o lucrare sciinţifică internaţională. Nu Domnielorŭ vóstre amŭ trebuinţă să vĕ spunŭ că Ro-

mânia nu póte sta indiferentă, la invitarea onorătóre ce i se face, nu póte să nu ĭa parte la acéstă lucrare *«noblesse oblige»*. Pentru acésta însă este necesitate de anume fondurĭ și de sprijinulŭ guvernuluĭ; de aceea îndată ce amŭ priimitŭ circulările și memoriulŭ de la Berlinŭ, amŭ și făcutŭ cerere la Onor. Consiliŭ de ministri, supunêndŭ aprețiăriĭ sale aceste circulărĭ și memoriŭ; la acésta eram de altmintrelea obligatŭ, după cum ațĭ vědutŭ și prin însele circulările Direcțiuniĭ de esecutare a charteĭ geologice și l'amŭ rugatŭ să bine-voéscă a lua o decisiune în acéstă privință, pentru a puté și eŭ la rîndulŭ meŭ să comunicŭ Direcțiuniĭ de la Berlinŭ, dacă guvernulŭ voesce saŭ nu să luămŭ parte la acea lucrare.

Până la ședința viitóre sperŭ, că onor. guvernŭ mĭ va comunica decisiunea, ce va fi luatŭ și vě voĭŭ puté face și D-vóstre cunoscutŭ acésta.

Gr. Stefănescu.

SECȚIUNEA SCIINȚIFICĂ.

Ședința de la 27 Iuniu 1881.

Membriĭ presențĭ D-niĭ: *Aurelianu P. S.*, *Brândză D.*, *Ghica Ion*, *Stefănescu Gr.*

La ordinea dileĭ fiindŭ cestiunea regulăriĭ celorŭ doué stațiunĭ meteorologice, înființate de Academiă la T. Jiuluĭ și la C. Lungŭ, precum și a nóueĭ stațiunĭ meteorologice de înființatŭ în județulŭ Ĭașĭ, conformŭ interveniriĭ d-luĭ prefectŭ localŭ, prin care face cunoscutŭ Academieĭ, că consiliulŭ județianŭ a prevědutŭ anulŭ acesta în budgetulŭ sěŭ suma de 300 leĭ, pe care o pune la disposițiunea Academieĭ pentru a cumpěra instrumentele necesare uneĭ asemenea stațiunĭ;

Secțiunea, în urma discuțiunilorŭ urmate a luatŭ următórele hotărîrĭ:

1. Să se céră de la d-lŭ prefectŭ de Iașĭ suma de 300 leĭ pentru a se puté face comanda instrumentelorŭ și să se róge d-lŭ Hepites a face acéstă comandă cum a făcutŭ și pentru celelalte stațiunĭ.

2. Până la sosirea instrumentelorŭ să se facă cunoscutŭ d-luĭ prefectŭ de Iașĭ, că ar fi maĭ bine ca nóua stațiune să se așeḑe la Târgu-Frumosŭ, Bucĭumiĭ fiindŭ prea aprópe de Iașĭ, unde deja esistă o stațiune de observațiunĭ meteorologice.

3. Să se tipăréscă formularele de observațiunĭ anexate la memoriulŭ d-luĭ Hepites, asupra stațiunilorŭ meteorologice, și să se împartă pe la diferitele stațiunĭ în numĕrulŭ cuvenitŭ.

4. Să se róge d-lŭ Hepites a merge la localitățile destinate pentru nóuele stațiunĭ, spre a face instalarea instrumentelorŭ și a da D-nilorŭ, carĭ s'aŭ oferitŭ a se însărcina cu facerea observațiunilorŭ, esplicațiunile necesare în privința înscrieriĭ acelorŭ observațiunĭ, pentru ca ele să se facă într'unŭ modŭ uniformŭ pretutindenĭ; pentru acésta Academia va înlesni d-luĭ Hepites mijlócele de transportŭ.

Secretarulŭ secțiuniĭ,. *Gr. Stefănescu.*

PARTEA II.

SESIUNEA GENERALĂ DIN ANULŬ 1882.

SESIUNEA GENERALĂ DIN ANULŬ 1882.

ȘEDINȚA DIN 23 FEBRUARIŬ 1882.

Sub Președința D-luĭ *Titu Maiorescu.*

Secretarŭ generalŭ : D-lŭ *V. A. Urechiă.*

D-lŭ vice-președinte *Maiorescu* deschide ședința exprimândŭ în numele Academieĭ regretulŭ. că D-lŭ *Ion Ghica*, Președintele, nu a putută să se afle la postulŭ sĕŭ, reținutŭ în Londra de afacerile înalteĭ sale demnitățĭ. D-lŭ *Maiorescu* speră, că peste câte-va ḑile, precum anunță gazetele, onor. D-lŭ *Ion Ghica* se va fi reîntorsŭ între noĭ.

D-lŭ Secretarŭ generalŭ *V. A. Urechiă* dă citire raportuluĭ sĕŭ despre lucrările Academieĭ în cursulŭ anuluĭ încetatŭ academicŭ în cuprindere :

I. În conformitate cu art. 12, din regulamentulŭ nostru generalŭ am onóre a presenta D-vóstre, raportulŭ meŭ cu arĕtarea pe scurtŭ a lucrărilorŭ urmate în cursulŭ anuluĭ încetatŭ academicŭ.

Maĭ înainte de tóte Secretarulŭ generalŭ-șĭ împlinesce datoria tristă de a aminti D-vóstre perderea unuĭa dintre ceĭ maĭ muncitorĭ bărbațĭ de sciință, a coleguluĭ nostru D-lŭ *Dr. Vasiciŭ.* În numele Academieĭ, Delegațiunea a comunicatŭ familieĭ regretatuluĭ colegŭ, condolențele sale, și îndată ce vețĭ fi datŭ neîndoĭósa D-vóstre aprobare, portretulŭ luĭ va lua loculŭ, ce i se cuvine în galeria Academieĭ, alăturea cu ale neuĭtațilorŭ *Laurianŭ* și *Hodoșiu*, așeḑate aci

de curêndŭ, ceĭ maĭ recenţĭ premergĕtorĭ luĭ Vasiciŭ în calea eternităţiĭ. Cum nu vomŭ voi să revedemŭ şi să salutămŭ cu iubire şi recunoscinţă chipurile scumpe nouĕ ale acelora maĭ din înainte plecaţĭ din sinulŭ Românieĭ, pe acea cale fără întórcere? Aşa salutat'a Academia, în trecutulŭ an, pre neuĭtatulŭ sĕŭ Preşedinte *I. Heliade Rădulescu*, la piciórele statueĭ, ce ĭ-a ridicatŭ recunoscinţa ţĕreĭ. D-lŭ membru *V. Maniu*, la ocasiunea solemneĭ desvelirĭ a acesteĭ statue, a dusŭ umbreĭ mareluĭ literatorŭ, graĭŭ de la inima vechilorŭ seĭ colegĭ.

Ca şi D-lŭ *Maniu* în Bucurescĭ, în Transilvania D-lŭ *G. Baritiu* salută în numele Academieĭ, la desvelirea sa solemnă, chipulŭ de marmoră alŭ altuĭ colegŭ neuitatŭ, alŭ luĭ *Papiŭ Ilarianŭ*, aşeḑatŭ pe colţulŭ de pămentŭ, în care repausă rĕmăşiţele luĭ mortale.

Fiă, Domnilorŭ membri, ca să putemŭ neîntârḑiatŭ saluta, alăturea cu aceste meritate statue, statuele tuturorŭ acelora, carĭ aŭ precedatŭ pe toţĭ aceştĭ bărbaţĭ, în opera mare a regenerăriĭ nóstre naţionale!

II. Activitatea de peste anŭ a Academieĭ se manifestă prin 40 şedinţe, ţinute, cum se constată prin atâtea procese-verbale ale lorŭ.

Din aceste şedinţe cele maĭ multe, şi pe lângă aceste şi treĭ estraordinare, fură necesitate de desbaterile, carĭ putemŭ ḑice, că aŭ interesatŭ întréga românime, asupra comunicaţiuniĭ atâtŭ de importante a P. S. Episcopuluĭ *Melchisedecŭ*, despre adevĕratulŭ portretŭ alŭ luĭ Ştefanŭ celŭ Mare, după o miniatură, ce descoperi în Evangeliarulŭ de la Homorŭ din Bucovina.

Academia, la propunerea secţiunilorŭ istorice şi literare, a aflatŭ utilŭ a vota de urgenţă o misiune la Cernăuţĭ, trămiţêndŭ pe D-lŭ Densuşianu, membrulŭ sĕŭ corespondente, pentru a mijloci comunicaţiunea pe puţinŭ timpŭ a preţiosuluĭ Evangeliarŭ de la Homorŭ. Avemŭ de a mulţămi P. S. P. Mitropolitŭ alŭ Bucovineĭ pentru primirea rugăciuneĭ nóstre. Ministerulŭ cultelorŭ a pusŭ de asemenea la disposiţiunea nóstră unele odóre mônăstiresci, şi maĭ alesŭ abilulŭ penelŭ alŭ meritosuluĭ artistŭ românŭ d-lŭ Bucewschi, carele a decopiatŭ maĭ multe portrete muralĭ şi inscripţiunĭ din Bucovina şi de

la St. Nicolae din Ĭașĭ, portrete și inscripțiunĭ, carĭ ornéză acuma galeria nóstră și fură propriĭ a oferi prețióse elemente la interesantele desbaterĭ, carĭ se agitară în Academiă, cu ocasiunea, atâtŭ a memoriuluĭ maĭ sus citatŭ alŭ P. S. P. *Melchisedecŭ*, câtŭ și a uneĭ alte comunicărĭ, relative la aceeașĭ materiă, a colegeluĭ nostru D-luĭ *N. Ionescu*, despre portretele domnescĭ, ce D-luĭ descoperi în Ĭașĭ la St. Nicolae celŭ Mare. Asemenea elemente multiple aduse în desbatere, și maĭ cu sémă epatrafirulŭ de la mônăstirea Dobrovĕțu, conservatŭ la muzeŭ și comunicatŭ de D-lŭ membru corespondente Tocilescu, a înlesnitŭ soluțiunea cea maĭ deplină a cestiuniĭ în desbatere. Este de doritŭ acum, ca Academia să dispună de mijlóce pentru a publica diversele Evangeliare Stefaniane și reproducerea portretelorŭ și a operelorŭ de artă, de natură a arĕta lumiĭ române, că Stefanŭ nu scia numaĭ a mănui o spadă viteză în profitulŭ țĕreĭ sale, ci era și unŭ ilustru protectorŭ alŭ artelorŭ puse în serviciulŭ altarelorŭ.

III. Venindŭ la ordinea imprimatelorŭ esecutate în acestŭ anŭ, amintescŭ D-vóstre că s'a împărțitŭ Tomulŭ II, Seria II, Secția II, *Discursurĭ și memorie*, din Analele Academieĭ, iar Tomulŭ alŭ III-lea Secțiunea I, va fi gata și se va distribui peste puține ḑile. Asemenea din Analele Academieĭ, secțiunea observațiunilorŭ meteorologice pe aniĭ 1879 și 1880, s'aŭ tipăritŭ până acum observațiunile făcute la Brăila și acele din Ĭașĭ. De îndată ce vorŭ fi tipărite și cele de la scóla de agricultură din Bucurescĭ, se vorŭ pune tóte în usulŭ publiculuĭ.

Tomulŭ III, secțiunea II (*Memoriĭ*) este sub presă. Din operile luĭ Demetrie Cantemirŭ, «*Istoria Ieroglifică*» este tipărită sub îngrijirea D-luĭ *Odobescu*. Ea nu s'a datŭ în publicitate din causă, că învĕțatulŭ nostru colegŭ voesce s'o însoțéscă de o precuvêntare esplicativă și de unŭ glosarŭ.

D-lŭ *Odobescu* a tipăritŭ de asemenea «*Pravila cea mică*» de la Govora (1640). Nicĭ acésta nu a pututŭ fi dată în usulŭ publiculuĭ, ne fiindŭ terminatŭ de D-lŭ *Odobescu* studiulŭ limbisticŭ, ce crede indispensabilŭ pentru frasele, cuvintele și observațiunile slavone din textŭ.

Manuscriptulŭ luĭ *Udriste Năsturelŭ*, (Viéța sfințilorŭ părințĭ Varlaamŭ și Ioasafŭ) a începutŭ a se tipări cu textŭ cirilicŭ și transcripțiune, dar' nu putemŭ spera, că D-lŭ *Odobescu*, care s'a însărcinatŭ cu acéstă lucrare, să o pótă duce la capĕtŭ neîntârḑiatŭ. Nu ne îndoimŭ, că dacă perdemŭ prin întârḑiere, vomŭ fi recompensațĭ prin modulŭ cum D-lŭ *Odobescu* va realisa esecuțiunea deplină a lucrăriĭ ce a primitŭ să facă.

Totŭ numaĭ precuvêntarea lipsesce la scrierea principeluĭ D. Cantemiru «*Vita Constantini Cantemirii*». Acéstă operă este tipărită prin D-lŭ *Odobescu* și va fi dată publicitățiĭ de îndată ce D-luĭ va trămite prefața, cu care doresce s'o însoțéscă. D-vóstră vețĭ avé însă a decide, dacă în decursulŭ nouluĭ anŭ academicŭ nu ar fi bine să se imprime acéstă operă și în traducțiune românéscă, cum s'a făcută și cu «Descriptio Moldaviae».

Comentariele și Glosariulŭ «Psaltiriĭ luĭ Coresi» constituindŭ tomulŭ alŭ II-lĕa alŭ publicăriĭ, cu care este însărcinatŭ colegulŭ nostru D-lŭ *Hasdeŭ*, suntŭ, după arĕtarea D-sale, în cursŭ de publicare. D-luĭ vĕ va spune, la timpŭ, pe când speră a ne puté da acéstă operă.

Din *Documentele Hurmuzachi* s'aŭ tipăritŭ din Tom. IV 79 cóle, și din *Fragmente* 3 cóle.

IV. La concursurile pentru cele maĭ bune cărțĭ tipărite în decursulŭ anuluĭ expiratŭ, s'aŭ presentatŭ ḑece autorĭ cu scrierĭ din direcțiunea literară și sciințifică. Operele aceste s'aŭ trămisŭ în cercetarea comisiunilorŭ respective. Asupra raporturilorŭ acestorŭ comisiunĭ vomŭ avé, Domnilorŭ, a decide despre premiele Lazărŭ și Năsturelŭ-Herescu, de 5000 și de 4000 leĭ.

Pentru premiulŭ destinatŭ uneĭ disertațiunĭ asupra «*Țĕranuluĭ Românŭ*», a intratŭ, în termenulŭ legale, unŭ manuscrisŭ, carele și acesta s'a datŭ în cercetarea comisiuniĭ respective.

Asupra celorŭ-al-alte materiĭ, pentru carĭ Academia a deschisŭ concursurĭ, nu s'aŭ presentatŭ nicĭ unŭ concurentŭ. Vomŭ avé decĭ.

D-lorŭ, a lua o nouă decisiune asupra următórelorŭ disertațiunĭ și traducțiunĭ :

1. Descrierea completă sub raportulŭ fisicŭ și economicŭ a unuĭ județŭ. (Premiulŭ Năsturelŭ, de 5000 leĭ).

2. Despre sufixulŭ licuidŭ (l. r.) și sufixulŭ guturalŭ (k. g.) în limba română.

3. Despre activitatea literară și pedagogică a luĭ Ionŭ Heliade Rădulescu în raportŭ cu epoca anterióră, adecă cu finele secululuĭ alŭ XVIIĪ, cu erudițiĭ din Blajŭ și cu Văcăresciĭ.

4. Traducțiunea din Amianŭ Marcelinŭ, destinată a se premia din fondulŭ Zappa.

V. Academia va asculta, credemŭ, în sesiunea acésta discursulŭ de recepțiune alŭ D-lorŭ *S. Fl. Marianŭ*, *Negruzzi* și *At. Marienescu*. D. *Marianŭ* a și comunicatŭ discursulŭ sĕŭ asupra uneĭ materiĭ cu totulŭ nóue și plină de interesŭ : «*Chromatica română*». Cu rĕspunsulŭ a fostŭ însărcinatŭ D-lŭ *Hasdeŭ*. Se aștéptă acum și discursulŭ de recepțiune din partea d-lorŭ *Negruzzi* și *Marienescu*.

VI. Comisiuniĭ pentru esplorarea Dobrogeĭ s'a pusŭ la disposițiune spesele otărîte. Când timpulŭ va permite d-lorŭ membriĭ a o întreprinde, vorŭ realisa însărcinarea, ce aŭ primitŭ de la D-vóstră, în interesulŭ sciințeĭ și alŭ înavuțiriĭ colecțiunilorŭ nóstre.

VII. Aceste colecțiunĭ s'aŭ maĭ sporitŭ și de estŭ-timpŭ. D-lŭ *D. Sturdza* cu neobosire îmmulțesce prețiósa colecțiune numismatică română.

Biblioteca s'a adausŭ prin donațiunĭ și prin cumpĕrărĭ în marginele creditelorŭ, ce ațĭ bine-voitŭ a acorda prin budgetŭ. Prețióse cărțĭ și manuscripte ne-aŭ fostŭ oferite, de D-niĭ: *Odobescu*, *Alecsandri*, Adrianŭ, Ministerulŭ cultelorŭ și instrucțiuneĭ publice, *D. Sturdza*, *Urechiă*, etc. Numeróse opere ne-aŭ intratŭ din relațiunile sporite ale Academieĭ cu diverse societățĭ învĕțate, cu carĭ amŭ schimbatŭ publicațiunile nóstre. Din acestea vomŭ cita pre Academia de inscripțiunĭ și bele-litere din Paris, acea dei Lincei din Roma, acea din

Stockolm, acea din Barcelona, acea de sciinţe din Paris, din Copenhaga, observatórele din Petersburg, Brusela, Viena, Fiume, Cracovia, München, Londra, Richemond, Buda-Pesta, etc.

Colecţiunea documentelorŭ ia proporţiunĭ îmbucurătóre. Din Veneţia ne aŭ sositu preţióse caete de copie, continuândŭ, cu spese fórte reduse, lucrarea începută de colegulŭ nostru D-lŭ *N. Kretzulescu.*

Asemenea colecţiune de documente s'a adausŭ prin maĭ multe donaţiunĭ intrate, din carĭ două documente oferite de M. S. *Regele*, despre relaţiunile luĭ Stefanŭ celŭ Mare cu estremulŭ orientŭ, şi altele de la D-lŭ *D. Sturdza.* De la D-na Elisa Sturdza s'a primitŭ unŭ darŭ nu maĭ puţinŭ preţiosŭ: *Dosarulŭ lucrărilorŭ comitetuluĭ unireĭ. din Moldova*, care dosarŭ a rĕmasŭ de la fratele D-neĭ Sturdza, repausatulŭ regretatŭ bunŭ şi învĕţatŭ românŭ, D-lŭ Const. Hurmuzachi, membru influinte alŭ mişcăriĭ unioniste din 1856.

VIII. În urma acesteĭ îmmulţirĭ a colecţiunilorŭ nóstre era o necesitate neevitabilă adăugirea mobilelorŭ de conservare. Graţiă creditelorŭ acordate de D-vóstră, acéstă necesitate a fostŭ pe câtŭ posibilŭ îndestulată prin confecţionarea a patru dulapurĭ nóue. Acéstă adăugire de mobiliarŭ va face şi maĭ simţită imposibilitatea Academieĭ d'a maĭ rĕmâné pe multŭ timpŭ în localulŭ, ce ocupă astă-dĭ. Cestiunea construcţiuniĭ de localŭ propriŭ se impune Academieĭ, ca o condiţiune sine qua non de viéţă şi de desvoltare.

IX. Casierulŭ-comptabilŭ va presenta, conformŭ alin. 3, de la art. 12, darea sa de sémă anuală. Aci Secretariatulŭ D-vóstre generalŭ va consemna numaĭ donaţiunea făcută Academieĭ prin augustele mânĭ ale M. S. *Regeluĭ*, de către D-niĭ fraţĭ Daniel. Aceştia aŭ donatŭ 15,000 leĭ în 30 de obligaţiunĭ de statŭ cu 6 la sută, arĕtândŭ dorinţa, că venitulŭ acestuĭ fondŭ se serve la înavuţirea colecţiunilorŭ privitóre la istoria patrieĭ : chrisóve, documente, cărţĭ vechĭ, monete românescĭ, manuscrise, etc. Acéstă donaţiune a şi fostŭ primită de Delegaţiunea Academieĭ cu învoirea Statuluĭ românŭ, în puterea conclusuluĭ D-vóstre din 23 Martie 1881.

Cu câtŭ asemenea donaţiunĭ se vorŭ înmulţi, repetimŭ, cu atâtŭ maĭ urgentă va deveni pentru Academiă, strămutarea sa în localŭ propriŭ. Ţera, care a simţitŭ necesitatea creaţiuniĭ acestuĭ paladiŭ alŭ limbeĭ şi istorieĭ sale, refusare-ar óre să înlesnéscă Academieĭ construcţiunea palatuluĭ sĕŭ? Eŭ nu credŭ, după cele ce deja a făcutŭ pentru acéstă înaltă instituţiune naţională, şi cu acéstă speranţă în inimă, terminŭ raportulŭ meŭ, dorindŭ, ca elŭ să fiă celŭ multŭ penultimulŭ, ce voiŭ fi avutŭ a face cătră D-vóstră, în acestŭ localŭ.

Secretarŭ generalŭ, *V. A. Urechiă.*

Se citesce adresa d-luĭ *Dr. Fĕtu*, anunţândŭ, că nu póte de estŭ-timpŭ lua parte la desbaterile Academieĭ.

Se citesce adresa d-luĭ *I. Sbiera*, cu aceiaşĭ arĕtare, ca maĭ susŭ.

Se ĭa actŭ de ambele declaraţiunĭ.

Cu plăcere ĭa cunoscinţă Academia de o altă epistolă a D-luĭ Canonicŭ *Tim. Cipariu*, anunţândŭ, că se va nevoi a veni la Bucurescĭ, spre a lua parte la sesiunea generală a Academieĭ.

D-lŭ Preşedinte dă în cunoscinţa Academieĭ programa lucrărilorŭ, în cuprindere :

1. Raportulŭ anualŭ alŭ Secretaruluĭ generalŭ despre activitatea Academieĭ şi a secţiunilorŭ în decursulŭ anuluĭ încetatŭ. (Art. 17 statute şi art. 12 regulamentŭ).

2. Alegerea *comisiuniĭ* pentru examinarea lucrărilorŭ făcute de Delegaţiune în decursulŭ anuluĭ,—a *comisiuniĭ* pentru cercetarea compturilorŭ din anulŭ încetatŭ — şi a *comisiuniĭ* pentru combinarea budgetuluĭ pe anulŭ 1882—1883. (Art. 27 regulamentŭ).

3. Alegerea unuĭ membru în secţiunea sciinţifică în loculŭ devenitŭ vacantŭ prin decedarea academiculuĭ P. Vasiciŭ. (Art. 22 statute).

4. Recepţiunea solemnă a noilorŭ membriĭ : *At. Marienescu, Iacobŭ Negruzzi* şi *Simeonŭ Fl. Marianŭ.* (Art. 7 lit. g, şi Art. 25 statute).

5. Raportulŭ D-luĭ *Baritiu* despre desvelirea monumentuluĭ funerarŭ alŭ luĭ *Papiŭ Ilarianŭ* (Procesŭ-verbalŭ din 30 Octobre 1881. No. 28).

6. Raportulŭ comisiuniĭ însărcinate cu cercetarea cărţilorŭ intrate la concursŭ pentru premiulŭ Lazărŭ de 5,000 leĭ, şi Năsturelŭ-Herescu de 4,000 leĭ.

7. Raportulŭ comisiuniĭ însărcinate cu cercetarea manuscrisuluĭ «Ţĕranulŭ românŭ», presentatŭ la concursŭ pentru premiulŭ Năsturelŭ de 5,000 leĭ.

8. Decisiune pentru publicarea documentelorŭ istorice într'o ediţiune specială. (Procesŭ-verbalŭ din 12 Iunie 1881, No. 8).

9. Decisiunea asupra traducţiunilorŭ din Titu Liviŭ, făcute de d-niĭ N. Barbu şi I. Cotovŭ. (Procesulŭ-verbalŭ din 1 Maiŭ 1881).

10. Raportulŭ comisiuniĭ însărcinate cu cercetarea lucrărilorŭ Delegaţiuniĭ în decursulŭ anuluĭ 1881—1882. (Art. 27 din regulamentŭ).

11. Raportŭ asupra stăriĭ financiare a Academieĭ (Art. 7 lit *l*, statute).

12. Determinarea subiectelorŭ de pusŭ la concursŭ pe aniĭ viitorĭ, (Art. 7 lit. *a*, statute).

13. Alegerea comisiunilorŭ pentru cercetarea operatelorŭ, ce vorŭ intra la concursŭ în anulŭ viitorŭ (Art. 7 lit. *c*. statute).

14. Raportulŭ comisiuniĭ biblioteceĭ;

15. Alegerea Delegaţiuniĭ. (Art. 7 lit. *i*, şi art. 15 statute).

16. Interpretarea art. 35 din regulamentulŭ Academieĭ. (Procesulŭ-verbalŭ din 19 Iunie 1881).

17. Propunerĭ diverse din partea secţiunilorŭ, literare, istorice şi sciinţific

18. Formarea budgetuluĭ pe anulŭ 1882—1883 (Art. 7 lit. *m* şi Art. 40 statute).

19. Raportulŭ Secretaruluĭ generalŭ asupra lucrărilorŭ sesiuneĭ generale (Art. 12 regulamentŭ).

D-lŭ Preşedinte *Maiorescu* amintesce Academieĭ, că după cuprinsulŭ art. 27, din regulamentŭ, este a se alege o comisiune cu misiunea de a examina şi opina asupra lucrărilorŭ făcute de Delegaţiune în decursulŭ anuluĭ.

Se procede la votarea a 3 membri pentru acéstă comisiune şi întrunescŭ :

D-lŭ *G. Bariţiŭ*, 17 voturĭ; D-lŭ *N. Ionescu*, 16 voturĭ; D-lŭ *Dr. Felix*, 15 voturĭ.

Se procede apoĭ la alegerea comisiuniĭ compturilorŭ şi a budgetuluĭ şi D-lŭ Preşedinte proclamă pe :

D-lŭ *V. Babeşiŭ*, 18 voturĭ; D-lŭ *Gr. Stefănescu*, 17 voturĭ; D-lŭ *Quintescu* 16 voturĭ.

ŞEDINŢA DIN 24 FEBRUARIU 1882.

Sub Preşedinţa D-luĭ *T. Maiorescu.*
Secretarŭ generalŭ : *V. A. Urechiă.*

D-lŭ *V. A. Urechiă* arată Academieĭ, că stăruindŭ pe lângă D-lŭ Dimitriu, ginerile rĕpaosatuluĭ de bună memoriă G. Sĕulescu, a obţinutŭ, spre publicare, la ministerŭ, tóte scrierile aceluĭ neuĭtatŭ şi ne obositŭ lucrătorŭ în ogorulŭ cultureĭ naţionale. D-lŭ *Urechiă* ca ministru, rógă Academia să ĭé actŭ de aducere în sînulŭ eĭ a scrierilorŭ luĭ Sĕulescu—după anexatulŭ inventarŭ generalŭ—şi pe lângă D-niĭ *Tocilescu* şi *Sion*, carĭ deja aŭ primitŭ însărcinarea a clasifica şi alege scrierile de tipăritŭ, să bine-voéscă a însărcina cu acéstă alegere pe câte unŭ membru din cele doue secţiunĭ istorice şi literare. Pentru că scrierile cele maĭ multe, suntŭ la unŭ locŭ legate şi nu s'arŭ puté desface spre a se împărţi pe la secţiunile respective, de aceea va trebui să fiă studiate, cercetate şi alese de acea comisiune mixtă.

D-lŭ *Hasdeŭ* propune numirea uneĭ comisiunĭ de treĭ, doĭ din comisiunea literară şi unulŭ din cea istorică.

Se primesce propunerea.

D-lŭ *Stef. I. Fălcoianu.* O telegramă de la gara Vârciorova ĭ-a comunicatŭ, că unŭ şefŭ de biuroŭ de la *Staatsbahn* a sositŭ, trimisŭ să fotografieze Porţile-de-ferŭ, căcĭ apele Dunăriĭ suntŭ fórte scădute, ca rare orĭ, şi presintă unŭ spectaculŭ fórte interesantŭ. Se vĕdŭ şi pilastriĭ poduluĭ luĭ Traianŭ. D-lŭ *Fălcoianu* crede, că ar fi utilŭ, ca

Academia să trămită și ea unŭ membru saŭ doĭ, carĭ să studieze și să pună a se fotografia pilastriĭ poduluĭ și cataractele.

D-lŭ *Urechiă* amintesce, că asemenea scădere de apă a maĭ permisŭ, suntŭ acumŭ câțĭ va anĭ, la 1858, studiulŭ resturilorŭ poduluĭ luĭ Apolodorŭ. Guvernulŭ austriacu a însărcinatŭ atuncĭ pe D-lŭ Aschbach, carele a și publicatŭ o fórte frumósă monografiă asupra acestuĭ podŭ. Totușĭ, dacă apele Dunăriĭ suntŭ iarășĭ scădute, recunósce utilitatea propuneriĭ D-luĭ *St. Fălcoianu.*

D-lŭ *Chițu* se teme, că apele Dunăriĭ aŭ recrescutŭ. căci jurnalele aŭ publicatŭ unŭ avisŭ alŭ societățiĭ de navigațiune, anunțândŭ acéstă sporire a apelorŭ. D-luĭ crede încă, că studiele luĭ Aschbach din 1858 suntŭ suficiente în orĭ-ce casŭ.

D. Fălcoianu este încredințatŭ, că anunciulŭ societățiĭ de navigațiune nu corespunde realitățiĭ, totușĭ va aduce scirĭ positive mâne despre starea apelorŭ Dunăriĭ. Alaltăierĭ a vědutŭ Dunărea la Giurgiu; ómenĭ bětrânĭ de 70 și 80 anĭ, nu-șĭ amintescŭ s'o fi vědutŭ maĭ scădută. Acéstă scădere a apelorŭ la cataracte, a trasŭ asupra aceluĭ punctŭ atențiunea până și a societățiĭ *Staatsbahn.* D-luĭ va mijloci la mininisterulŭ lucrărilorŭ publice să se pună la disposițiunea Academieĭ unŭ vagonŭ, cu care D-niĭ membriĭ să pótă admira înșiĭ acestŭ spectaculŭ extra-ordinarŭ.

D-luĭ *Chițu* i s'a spusŭ de ómenĭ de la localitate, că Dunărea totŭ nu este scăduta ca între Săntă-Măriele de la 1858.

D-lŭ *Alecsandri* nu-lŭ intereséză să scie, că la 1858 apele Dunăriĭ eraŭ maĭ scădute ca în 1882, dar' daca adĭ să vědŭ pilastriĭ poduluĭ să nu să pérdă ocasiunea de a se avé o fotografiă după eĭ; ea va fi maĭ prețiósă ca desemnulŭ luĭ Aschbach făcutŭ cu mâna liberă. De ce să nu vedemŭ prin noĭ înșine aceste ruine minunate?

D-lŭ *Maiorescu* nu înțelege bine oposițiunea, aparentă celŭ puținŭ, a D-luĭ *Chițu* la propunerea D-luĭ *Fălcoianu.* Aschbach a făcutŭ la 1858 lucrarea luĭ cunoscută și D-lŭ *Maiorescu* crede utilŭ, ca de câte orĭ se póte, asemenea lucrărĭ să fiă din noŭ controlate. Aceste ocasiunĭ suntŭ rare, la 20, 30 de anĭ. Să profitămŭ de scăderea Dunăriĭ pentru a confirma óre cum cu nóuele nóstre lucrărĭ asupra poduluĭ, lucră-

rile anterióre străine. Ș'apoĭ óre de la 1858 până ađĭ nu se va fi modificatŭ starea pilastrilorŭ? Ar fi decĭ interesantŭ să se arete de Academiă acele modificărĭ a stăriĭ de la 1858. D-lŭ *Maiorescu* propune să se trămită D-lŭ *Densușianu*, care să facă studiĭ comparative cu Aschbach în mână și să noteze tóte diferințele între starea actuală și acea descrisă la 1858.

D-lŭ *Stefănescu* este de părere și D-luĭ să se facă constatarea de Academiă a acestorŭ diferințe de situațiunĭ. D-luĭ propune urgența, căcĭ apele potŭ cresce până mâne. D-luĭ cere să se însărcineze unŭ membru saŭ D-lŭ *Tocilescu*, ca să nu să descompleteze Academia — și acesta să aĭbă ajutorŭ unŭ architectŭ și unŭ fotografŭ.—

D-lŭ *Babesiu* a trecutŭ alaltăierĭ pe la Vârciorova și n'a băgatŭ de sémă despre scăderea cea mare a Dunăriĭ. Apele aŭ pututŭ cresce, căcĭ e de ajunsŭ spre acésta o nópte. D-lŭ *Babesiu* recunósce, că dacă în adevĕrŭ pilastriĭ se vĕdŭ, afară de ceĭ în mijlocŭ, carĭ aŭ dispărutŭ cu insula pe care eraŭ pușĭ, apoĭ ar fi utilă controlarea, ce se propune a stăriĭ actuale în comparare cu 1858.

D-lŭ *Fălcoianu* propune să mérgă din partea Academieĭ să visiteze și să studieze pilastriĭ D-lŭ *Gr. Stefănescu.*

D-lŭ *Urechiă* va cere prin telegramă îndată la prefectŭ sciință despre starea apelorŭ și dacă se vĕdŭ pilastriĭ. Până mâne vomŭ avé rĕspunsulŭ și vomŭ sci ce să facemŭ.

D-lŭ *Hasdeŭ* ca și D-lŭ *Chițu* crede, că lucrarea luĭ Aschbach îndeplinesce bine trebuința. Aschbach a studiatŭ ruinele poduluĭ la 1858 cu Dione Casiu în mână. În ce s'a pututŭ modifica situațiunea de la 1858 și conclusiunile luĭ Aschbach sub rođetorulŭ dinte alŭ valurilorŭ? D-lŭ *Hasdeŭ* preferă în genere desemnulŭ architectonicŭ la fotografiĭ. Este însă D-lŭ *Hasdeŭ* pentru o visită colectivă a membrilorŭ la Severinŭ, unde se potŭ studia și alte monumente și mulțămesce D-luĭ *Fălcoianu* de promisiunea de a pune la disposițiunea Academieĭ un vagonŭ pe calea ferată.

D-lŭ *Alecsandri* nu voesce numaĭ escursiune, ci studiĭ. Altmintrelea nu amŭ avé de câtŭ să ceremŭ de la Staatsbahn o copiă după fotografia ce-ĭ va fi făcutŭ impiegatulŭ, ce ea a trimisŭ la Vârciorova.

Unŭ spectaculŭ, o ocasiune ce nu se repetă de câtŭ la 30, 40 anĭ, nu ar trebui lăsată să trécă fără profitulŭ sciinţei române.

D-lŭ *Gr. Stefănescu* nu voesce ca totŭ străiniĭ și numaĭ străiniĭ să studieze ţéra nóstră. Academia trebue să-șĭ facă datoria.

Se primesce propunerea D-luĭ *Urechiă* d'a se aştepta până mâne rĕspunsulŭ prefectuluĭ despre situaţiunea apelorŭ Dunăriĭ.

D-lŭ *Fălcoianu* promite a pune inginerulŭ căilorŭ ferate din Severinŭ, la disposiţiunea comisiuniĭ, ce va trimite Academia acolo.

La punctulŭ 9, din programa lucrărilorŭ, D-niĭ *Urechiă*, *Sion* și *Quintescu* arĕtândŭ câtŭ suntŭ de necorespundĕtóre traducerile din Titŭ Liviu, se decide ca ele să fiă din noŭ cercetate de către secţiunea respectivă, care de le va afla în adevĕrŭ maĭ josŭ de câtŭ primele probe premiate, să fiă respinse definitivŭ.

D-lŭ *Chițu* întrébă unde stă afacerea revisuiriĭ Dicţionaruluĭ? Lumea aşteptă acéstă lucrare.

D-lŭ *Sion*, ca membru în comisiune, amintesce, că a fostŭ din începutŭ în contra procederiĭ comisiuniĭ de a subordina revisiunea Dicţionaruluĭ la prealabila reimpresiune a autorilorŭ vechĭ, după care apoĭ era să se facă Glosare.

D-lŭ *Urechiă* a fostŭ în prima comisiune de revisiune cu D-niĭ *Odobescu*, *Barițiu* etc. Atuncĭ se luase o disposiţiune maĭ bună : se însărcinaseră membriĭ a culege vorbele din autoriĭ vechĭ : Coresi, Dositeĭŭ, etc., și a aduna cuvintele din eĭ cu citaţiunĭ de cugetarĭ, etc., cari să servéscă, apoĭ, la confecţionarea dicţionaruluĭ realŭ alŭ limbeĭ vorbite române, ĭar' nu a limbeĭ viitoruluĭ. Comisiunea de a doua óră numită a întârdiatŭ lucrarea subordonând'o la prealabila tipărire a autorilorŭ vechĭ. Acum câţĭ-va din aceștĭ autorĭ sunt tipărițĭ și de și ne daţĭ publiculuĭ, căcĭ le lipsescŭ prefeţele etc., potŭ să fiă utilisaţĭ de comisiune. D-lŭ *Urechiă* crede, că este utilŭ a se provoca comisiunea lexicografică să-șĭ activeze lucrarea.

ANEXA E.

INVENTARULŬ MANUSCRISELORŬ LUĬ G. SĔULESCU, DEPUSE DIN PARTEA MINISTERIULUĬ INSTRUCŢIUNIĬ PUBLICE, ÎN BIBLIOTECA ACADEMIEĬ ROMÂNE.

1. Glosarulŭ Psaltiriĭ luĭ Coresi; 1 pachetŭ cu foĭ nelegate.
2. » Evangelieĭ luĭ Coresi; 1 pachetŭ » » »
3. » La Psaltirea luĭ Dosoteiŭ în prosă; 1 pach. »
4. » La Psaltirea luĭ Dosoteiŭ în versurĭ; 1 pach. »
5. » Dosoteiŭ: Profirologion; 1 pachetŭ »
6. » Din Evangelia Varlaamŭ; 1 pachetŭ »
7. Codicele luĭ Vasile Lupu; 1 pachetŭ »
8. » Din chronica luĭ Huru şi Clanăŭ; 1 pach. »
9. » Croniceĭ luĭ Arbore şi Huru; 1 pachetŭ »
10. » Bizantino-Romănu; 1 pachetŭ »
11. » Romăno-Bizantinu; 1 pachetŭ »
12. » din gura poporuluĭ din limba slavonă şi elenă; 1 pach. cu foĭ nelegate
13. luĭ K. Loga: Viéţa luĭ Christosŭ; 1 pachetŭ cu foĭ nelegate.
14. » limbeĭ române de G. Săulescu, 1 pachetŭ cu foĭ nelegate.
15. Descrierĭ istorice universale şi în specialŭ a Românilorŭ, Bulgarilorŭ etc. 1 pachetŭ cu foĭ nelegate.
16. Restaurarea scólelorŭ în Moldova la 1828 şi Notiţe la biografia luĭ G. Asachi: 1 pachetŭ cu foĭ nelegate.
17. Descântece: 1 pachetŭ cu foĭ nelegate.
18. Oficiele şi boeriele curţiĭ constantinopolitane de unde le aŭ luatŭ şi domniĭ Moldoveĭ; 1 pachetŭ cu foĭ nelegate.
19. Unŭ respunsŭ d-luĭ H.: 1 pachetŭ cu foĭ nelegate.
20. Unŭ discursŭ; 1 pachetŭ cu foĭ nelegate.
21. Poesiele luĭ G. Sĕulescu. 1 vol. legatŭ şi foĭ întrepuse.
22. Unŭ altŭ volumŭ manuscrisŭ de poesiĭ legatŭ.
23. Câte-va foĭ imprimate şi manuscrise.

ȘEDINȚA DIN 26 FEBRUARIŬ 1882.

Sub Preșědința D-luĭ *P. S. Aurelianu.*
Secretarŭ generalŭ : D-lŭ *V. A. Urechiă.*

D-lŭ *Urechiă* anunță, că prefectulŭ de la Severinŭ prin telegrama de ierĭ séră arétă, că apele Dunăriĭ recrescêndŭ aŭ acoperitŭ din noŭ pilastriĭ poduluĭ luĭ Traianŭ.

Academia ia actŭ de acésta și amână trimiterea comisiuniĭ, care să studieze acelŭ podŭ.

P. S. S. Episcopulŭ *Melchisedecŭ* are cuvêntulŭ și citesce biografia *P. S. Dionisie* episcopŭ de Buzĕŭ.

Academia a ascultatŭ cu incordată atențiŭne și cu aplause acéstă lucrare însemnată.

La redeschiderea ședințeĭ D-lŭ *Aurelianŭ* cere, ca interesantulŭ memoriŭ alŭ P. S. S. Episcopuluĭ *Melchisedecŭ* să se publice în Anale.

D-lŭ *Alecsandri.* În biografia episcopuluĭ *Dionisie Romano* am fostŭ fórte uĭmitŭ de o frasă, că la mormêntulŭ luĭ nu se află nicĭ o pétră comemorativă, așa că peste puținŭ nu se va maĭ sci nici loculŭ unde zacŭ osemintele acestuĭ meritosŭ bărbatŭ. D-luĭ propune a se ruga ministerulŭ cultelorŭ să ridice acolo o pétră comemorativă, până i se va înălța unŭ monumentŭ, pentru care cum e informatŭ, s'a și constituitŭ unŭ comitetŭ în Buzĕŭ.

P. S. S. Episcopulŭ *Melchisedecŭ* și D-lŭ *Maniu* se asociéză la acéstă propunere.

D-lŭ *G. Baritiu* citesce raportulŭ sĕŭ despre înaugurarea monumentuluĭ luĭ *Papiu Ilarianŭ* în Sibiŭ. Se ascultă cu atențiune și aplause și se va publica în Analele Academieĭ (Anexa F).

ANEXA F.

RAPORTŬ DESPRE MONUMENTULŬ RIDICATŬ ÎN MEMORIA LUÏ ALEXANDRU PAPIU ILARIANŬ. ÎN SIBIU.

Onorabilĭ Domnĭ Colegĭ, membriĭ aĭ Academieĭ Române!

Prin raportulŭ meŭ din 23 Martiŭ (4 Aprilie) alŭ anuluĭ espiratŭ făcusemŭ cunoscutŭ, că monumentulŭ destinatŭ de cătră D-vóstră a perpetua memoria fostuluĭ nostru colegŭ iubitŭ Alexandru Il. Papiŭ, adusŭ de la Kreuznach la Sibiŭ, s'a așeḑatŭ de asupra oseminteloră luĭ, conformŭ instrucțiunilorŭ date mie. După aceea din sesiunea precedentă avêndŭ onorifica misiune, 1) de a îngriji pentru desvelirea cu óreșĭ-care solemnitate a aceluĭ monumentŭ, cu ocasiunea adunăriĭ generale a *Asociațiuniĭ transilvane pentru literatura și cultura poporuluĭ românŭ* din marele Principatŭ alŭ Transilvanieĭ, convocate la Sibiŭ pe ḑiua de St. Maria mare, când fu deschisă și esposițiunea nóstră națională pentru acea parte a Românimeĭ; 2) a asigura ḑisulŭ monumentŭ cu unŭ grilagiŭ de ferŭ și cu unŭ învelișiŭ în contra orĭ-cărorŭ alterărĭ și vătămărĭ, ce i s'ar puté întêmpla saŭ prin tempestățĭ, saŭ póte și din rĕutate omenéscă.

Ambele acestea misiunĭ fuseră împlinite și anume cea de ântâia între împregiurărĭ nu tocmaĭ favorabilĭ.

Comitetulŭ Asociațiuniĭ transilvane inspiratŭ de o nobilă ambițiune de a rivalisa óreșĭ-cum cu Academia română întru celebrarea meritelorŭ sciințifice a le luĭ Papiŭ, decisese cu voturile unanime ale celorŭ 12 membriĭ aĭ sĕĭ, ca la solemnitatea desveliriĭ monumentuluĭ să facă a participa Adunarea generală a Asociațiuniĭ în corpore. În ceĭ doue-ḑecĭ de anĭ aĭ existențeĭ aceleĭ Asociațiunĭ, adunare maĭ numerósă nu se vĕḑuse. Sute de familiĭ alergaseră la acea sĕrbătóre triplă națională, din treĭ țĕrĭ, și Sibiulŭ avea în acele câte-va ḑile aspectulŭ ce-și l'ar puté imagina cine-va despre Bethlehem de înainte cu 1881 de anĭ și vre-o 70 de ḑile.

În ḑiua de St. Mariă după terminarea serviciuluĭ divinŭ în bi-

serica mitropolitană se deschise, în presența autorităţiĭ superióre politice și a celeĭ locale poliţiene, Adunarea generală și peste una óră esposiţiunea, acésta însă, nu prin comitetulŭ Asociaţiuniĭ de cultură și lìteratură, căreĭ i s'a fostŭ interḑisŭ arangiarea de esposiţiunĭ industrialĭ și agronomice prin ordonanța ministerială din 26 Iuniŭ Nr. 28784/1881, ci prin unŭ altŭ comitetŭ improvisatŭ de către 32 persóne particulare, în estrema necesitate.

Conformŭ programeĭ comitetuluĭ Asociaţiuniĭ, a doua ḑi era să participe Adunarea generală în corpore la solemnitatea desveliriĭ monumentuluĭ. După sânta liturgiă, pre când se celebra parastasulŭ la biserica, în a căreĭ apropriere repauséză Alexandru Papiŭ până la judecata de apoĭ, mi se spune ca din chiar seninŭ, că Adunarea în calitate de Asociaţiune pentru literatură și cultură, *nu* trebue să ĭa parte la acea solemnitate.

«Daca Adunarea nu póte, ómenilorŭ le va fi permisŭ a merge la biserică și a se ruga pentru sufletele repausaţilorŭ fraţĭ și surorĭ.»

După acestŭ rĕspunsŭ laconicŭ datŭ, eșirămŭ din sală în direcţiunĭ diverse, pentru ca să convenimŭ cu toţiĭ la biserica situată într'o suburbe departe de centrulŭ cetăţiĭ. Acolo eŭ avuĭ consolaţiunea sufletéscă să mĕ vĕdŭ însoţitŭ maĭ preste așteptarea mea de domniĭ colegĭ și amicĭ aĭ meĭ *George Sion*, *Vicentiu Babesiu* și *Alexandru Romanu.*

Aveam să pronunţŭ în numele Academieĭ unŭ discursŭ funebralŭ; dară după scena, prin care trecusemŭ, eram emoţionatŭ precum abia mi-se maĭ întêmplase de treĭ patru orĭ în viéţa mea. În acele momente vĕḑêndŭ și pe surorile luĭ Papiŭ, cum vĕrsaŭ torenţĭ de lacrime pe mormêntŭ, mĭ veni în memoriă ca prin fulgerŭ împrejurarea, că tatălŭ luĭ Papiŭ, parochulŭ din comuna Budêĭŭ, unulŭ dintre preoţiĭ ceĭ maĭ venerabilĭ, suferise mórte violentă și atroce numaĭ din causă, că după ce fiulŭ sĕŭ scăpase cu viéţă în munţĭ, tatălŭ-sĕŭ tocmaĭ să fi voitŭ, ceea ce ar fi o crimă a-șĭ cugeta, nu ar fi fostŭ în stare de a denunţa loculŭ petreceriĭ luĭ.

În acéstă disposiţiune sufletéscă am cuvêntatŭ la mormêntulŭ luĭ Papiŭ, către mulţimea de ómenĭ, care împluse biserica, curtea și

strada. Ce voiŭ fi vorbitŭ, nu vĕ maĭ sciu spune. Mĭ aducŭ numaĭ aminte, că am relevatŭ sciințele juridice și pre cele istorice ale repausatuluĭ nostru colegŭ și compatriotŭ. De am maĭ ḑisŭ ceva în acea jumĕtate de oră, potŭ să scie maĭ bine colegiĭ nostriĭ, carĭ aŭ asistatŭ. Credŭ însă, că nu am compromisŭ nicĭ am vătămatŭ pe nimenĭ prin acelŭ discursŭ alŭ meŭ.

În câtŭ pentru a doua parte a problemeĭ, ce aveam să deslegŭ, aceea fu maĭ ușóră. Grilagiulŭ este pusŭ întocmaĭ după desemnulŭ presentatŭ de maĭestrulŭ petrariŭ Roubischeh în anulŭ trecutŭ, și monumentulŭ coperitŭ așa, ca bustulŭ să se veḑă numaĭ din o distanță maĭ mică. Era timpulŭ supremŭ, ca să se ĭé acea precauțiune; căcĭ adecă după întórcerea mea în Aprilie anulŭ trecutŭ la Sibiŭ, protopopulŭ, carele este și parochŭ, mĭ arătase, că după ce ferestrile aceleĭ bisericĭ aŭ maĭ fostŭ sparte și altă-dată. înainte cu câte-va ḑile aŭ aruncatŭ cine-va cu petre și în monumentulŭ luĭ Papiŭ și cu o pétră aŭ nemeritŭ bustulŭ dreptŭ în față spre nasŭ de a stânga. Atuncĭ mĭ veni în minte cunoscuta sentență a luĭ Tacitŭ : id proprium est ingenii humani, odisse quem laeseris. Alexandru Papiŭ fusese în anulŭ 1849 vĕtămatŭ de mórte în persóna părinteluĭ sĕŭ; urma decĭ, după Tacitŭ, ca fiiĭ celorŭ, ce se aflaseră în acțiune pe acele timpurĭ de grea cercare, să uréscă chiar și bustulŭ sĕŭ produsŭ din marmorŭ mutŭ și rece.

Spesele însoțite de compturĭ, făcute atâtŭ cu grilagiulŭ și învelișulŭ, câtŭ și cu parastasŭ, colivă, florĭ și cununĭ maĭ marĭ și maĭ micĭ de florĭ, pantlica de atlasŭ albŭ cu inscripțiune din partea Academieĭ, nivelarea împrejurulŭ mormêntuluĭ, în fine miluirea unorŭ vĕduve sărace și alte spese mărunte, s'aŭ coperitŭ din aceĭ 700 leĭ noĭ votațĭ spre acelŭ scopŭ de către D-vóstră în budgetulŭ Academieĭ pe anulŭ trecutŭ.

Preoțiĭ, carĭ aŭ servitŭ parastasulŭ, în locŭ de a ține la stichulŭ St. Scripturĭ : celŭ ce servesce la altariŭ, de la altariŭ se trăéscă, mĭ rĕspunseră prin d-lŭ protopopŭ alŭ loculuĭ: în darŭ amŭ luatŭ în darŭ amŭ datŭ.

Comptulŭ și documentele respective la acelea, am să le depunŭ la biuroŭ.

Bucurescĭ 26 Febr. Martiŭ 1882.

G. Baritiu.

ȘEDINȚA DIN 1 MARTIU 1882.

Sub Președința D-luĭ *D. A. Sturdza.*
Secretarŭ-generalŭ : D-lŭ *V. A. Urechiă.*

Se citesce raportulŭ comisiuniĭ cercetătóre operelorŭ rĕpausatuluĭ Sĕulescu.

D. *Alecsandri* arétă, că aceste scrierĭ suntŭ fórte multe și scrise în mare parte cu caractere vechĭ, greŭ de citiŭ. Ca să se facă cercetarea lorŭ va trebui o comisiune de maĭ mulțĭ bărbațĭ și să lucreze în timpŭ maĭ îndelungatŭ. Óre aŭ aceste opere o valóre atâtŭ de mare, ca să merite acéstă lucrare ? În orĭ-ce casŭ Academia să dé comisiuniĭ timpŭ maĭ îndelungatŭ de studiatŭ.

D-lŭ *Sion* n'a fostŭ de față la decisiunea luată de comisiune. D-luĭ e convinsŭ, că aceste scrierĭ trebuescŭ cercetate. A cunoscutŭ de aprópe autorulŭ, care de și n'a fostŭ unŭ geniŭ mare, era însă unŭ lucrătorŭ agerŭ, laboriosŭ și din ceĭ ântâĭŭ învĕțațĭ, carĭ aŭ studiatŭ în Grecia. D-lŭ *Sion* cere, ca să nu se facă comisiunea prea numerósă, că maĭ greŭ se va face atuncĭ lucrarea și din contra o comisiune maĭ mică va lucra maĭ răpede.

D-lŭ *N. Ionescu* a cunoscutŭ pe Săulescu, s'a bucuratŭ de intimitatea luĭ G. Sĕulescu, care ĭ-a arĕtatŭ maĭ multe lucrărĭ și cărțĭ vechĭ. N'am vĕḑutŭ, ḑice D-lŭ *Ionescu*, lada ce ni s'a depusŭ, cu manuscriptele luĭ, dar', după mulțimea lorŭ vĕdŭ, că cercetarea acestora n'ar fi prea multŭ să se dea la o întrégă secțiune, ca să pótă intra în arcanele scrieriĭ ale acestuĭ bărbatŭ. D-lŭ *N. Ionescu* face etopea

luĭ Sĕulescu, l'arată apoĭ bunŭ vorbitorŭ, plinŭ de atracţiune. caldŭ, dar' ca scriitorŭ cade în patosŭ. D-lŭ *N. Ionescu* propune, ca să se alégă scrierile luĭ Sĕulescu şi glosarele luĭ despre Dositeĭŭ, Coresi etc.. să se încredinţeze membrilorŭ Academieĭ însărcinaţĭ cu editarea operelorŭ acelorŭ scriitorĭ. «Aceştĭ colegĭ aĭ noştri vorŭ consulta cu profitŭ, póte, lucrarea luĭ Săulescu. Cele-alte manuscripte Secretariatulŭ generalŭ, să le împartă pe secţiunĭ.»

D-lŭ *D. Sturdza*, manuscriptele luĭ Sĕulescu aŭ trecutŭ prin mânile D-sale. Şi D-luĭ a cunoscutŭ pe Sĕulescu. Era unŭ omŭ remarcabilŭ pentru timpulŭ sĕŭ. Era unŭ învĕţătorŭ zelosŭ, care împingea şi pe alţiĭ la cercetarea istorieĭ şi limbeĭ naţionale. D-lŭ *Sturdza* face reserve asupra profunditaţiĭ învĕţăturiĭ luĭ: acéstă învĕţătură ar fi insuficientă adĭ. Aşa de exemplu în anticităţĭ elŭ este acela, care o monetă de la Ion Zemisca a luat'o de o medaliă de la *Municipium Iassiorum*, ceea ce nu era permisŭ. Negreşitŭ, că pe atuncĭ era maĭ greŭ de a studia: lipsiaŭ bibliotece, colecţiunĭ etc. Acum 10 anĭ D-lŭ *Sturdza* a voitŭ să cumpere de la Sĕulescu Psaltirea luĭ Coresi, dar' cu nicĭ unŭ preţŭ n'a voitŭ să o cedeze.

«După ce a muritŭ am âmblatŭ iar' să punŭ mâna pe acéstă carte, am cumpĕratŭ în adevĕrŭ multe cărţĭ şi pretiosulŭ manuscriptŭ alŭ Psaltiriiĭ luĭ Dositeĭŭ, acum proprietatea Academieĭ. N'am pututŭ sĕ le cumpĕrŭ pe tóte fiindŭ-că mi se cerea multŭ.» D-lŭ *Sturdza* le-a studiatŭ pe tóte. D-lŭ *Sturdza* s'a convinsŭ, că în neregula, în care se află, d. e. glosarulŭ luĭ Dositeĭŭ, lucrarea luĭ Sĕulescu nu póte ajuta multŭ pe membrulŭ Academieĭ însărcinatŭ cu editarea luĭ Dositeĭŭ. D-lŭ *Sturdza* face apoĭ critica punctuluĭ de plecare alŭ scóleĭ de care se ţinu Sĕulescu : patriotismulŭ, românismulŭ exageratŭ, care l'a împinsŭ a pune în gura poporuluĭ,—spre a proba latinitatea nóstră, — vorbe, carĭ poporulŭ românŭ nu le-a cunoscutŭ. În interesulŭ urmăriteĭ ideĭ, Sĕulescu este din acea epocă în care se fabricară documente, ca fragmentulŭ luĭ Huru. D-lŭ *Sturdza* se asociéză, terminândŭ, cu propunerea D-luĭ *N. Ionescu,* pe care-lŭ rógă să nu ié în nume de rĕŭ, cele ce a disŭ despre Huru, pe care-lŭ crede posteriorŭ luĭ Stefanŭ, judecându-lŭ după scrisóre şi din atâtea alte puncte de vedere.

D-lŭ *N. Ionescu* ridică cuvêntulŭ, ca să rectifice cele ḑise de D-lŭ *Sturdza*. D-luĭ amintesce, că împreună cu D-niĭ *Kogălniceanu*, *Laurianu*, aŭ fostŭ chiămaţĭ să-şĭ dé părerea asupra autenticităţiĭ manuscriptuluĭ, care l'a fostŭ propusŭ de cumpĕrare *C. Sion* hatmanuluĭ Lăţescu. Trebue să declarŭ, că Sĕulescu a cunoscutŭ maĭ târḑiŭ decâtŭ noĭ manuscriptulŭ, pe care apoĭ l'a studiatŭ cu zelŭ şi pasiune. Ţineam să cruţŭ memoria luĭ Sĕulescu de bănuéla de a fi fabricatŭ acéstă scriere.

D-lŭ *Negruzzi* întrébă unde se păstréză manuscriptulŭ luĭ Huru?

D-lŭ *N. Ionescu* : la biblioteca din Ĭaşĭ. D-lŭ *Hasdeŭ*, care a fostŭ bibliotecarŭ la Ĭaşĭ o fi sciindŭ. D-lŭ Lăţescu a fostŭ îndemnatŭ de noĭ să cumpere manuscriptulŭ, care nu ni s'a părutŭ a fi falşŭ. G. Asachi l'a publicatŭ şi s'a decisŭ, ca elŭ se dé originalulŭ la biblioteca Academieĭ. Mĭ aducŭ aminte cum era : unŭ tratatŭ de formatŭ micŭ, chârtiă turcéscă, cu unŭ aerŭ de vetustate....... Sciŭ că s'a ḑisŭ că acestŭ aerŭ se póte da ferbêndŭ chârtia, în zémă de fasole. Dar' scrisórea manuscriptuluĭ este din timpulŭ luĭ Cantemirŭ, o copiă, crede din acelŭ timpŭ fórte acuratŭ scrisă. D-lŭ *Ionescu* a căutatŭ, originalulŭ la Academia din Ĭaşĭ, dar' n'a datŭ de urma luĭ. Şi D-lŭ *N. Ionescu* a fostŭ sub-bibliotecarŭ sub D-lŭ Teodorŭ Codrescu, dar' apoĭ a fostŭ D-lŭ *Hasdeŭ*.

D-lŭ *Hasdeŭ*. Pe la 1861.

D-lŭ *N. Ionescu*: manuscriptulŭ a fostŭ depusŭ între 1855—1856. O fi unde-va rătăcitŭ, de va fi bine căutatŭ se va afla. D-lŭ Caragiani ne va spune ce scie, ca bibliotecarŭ actualŭ. D-lŭ *N. Ionescu* revine a susţiné autenticitatatea acestuĭ documentŭ. D-luĭ a vorbitŭ despre elŭ cu repaosatulŭ *Laurianŭ*, care scia latinesce bine si l'a întrebatŭ de ar presupune pe cine-va, câtŭ de sciutorŭ de latinesce, capabilŭ să facă o lucrare atâtŭ de consecintă în totalitatea eĭ, ca scrierea luĭ Huru? D-lŭ *Laurianŭ* a convenitŭ, că nu era posibilŭ. D-lŭ *N. Ionescu* crede, că după cum nu se póte ḑice, că nu este autentică, de exemplu balada «*Movila luĭ Purcelŭ*», de şi nu o avemŭ scrisă cu scrisóre din timpulŭ faceriĭ eĭ, totŭ asemenea cu fragmentulŭ luĭ Huru : faptele suntŭ necontestabile de şi icóna scri-

soreĭ nu este a timpuluĭ; a pututŭ fi o copiă ulterióră. În orĭ-ce casŭ cestiunea autenticitățiĭ acesteĭ scrierĭ merită să atragă atențiunea desbaterilorŭ Academieĭ.

D-lŭ *Hasdeŭ* arétă, că pe când a fostŭ bibliotecarŭ la Ĭașĭ n'a aflatŭ acelŭ manuscriptŭ, pe care doria însușĭ să-lŭ végă, căcĭ D-luĭ l'a contestatŭ. Nicĭ bibliotecarulŭ, ce a fostŭ maĭ înainte de D-luĭ, d-lŭ Botezŭ, nu a aflatŭ în bibliotecă asemenea manuscriptŭ. D-lŭ *Hasdeŭ* susține, că este apocrifŭ și că atâtŭ unele ideĭ câtŭ și icóna scrisoriĭ, sunt o imitațiune după Cantemirŭ, imitațiune în care s'a copiatŭ până și unele greșele din Cantemirŭ, de exemplu derivarea numeluĭ de Fălciŭ de la Taifali.

D-lŭ *Caragiani* arétă, că primindŭ biblioteca pre sémă a trebuitŭ să o végă tótă și n'a aflatŭ manuscriptulŭ luĭ Huru.

D-lŭ *Papadopolu-Calimachŭ.* În 1856 s'a tipăritŭ la G. Asachi broșura fragmentuluĭ în cestiune, cu facsimilele, care séměnă cu acelŭ din Cantemirŭ. Hatmanulŭ Lățescu a însărcinatŭ pe G. Asachi să-ĭ tipăréscă 1,000 exemplare din acéstă scriere, carĭ, aceste exemplare, în parte s'aŭ și împărțitŭ pe lângă «Gazeta Moldoveĭ», redactată de Asachi. Vodă Ghica a rînduitŭ o comisiune să cerceteze acestŭ fragmentŭ. Eŭ am fostŭ secretarŭ acesteĭ comisiunĭ compusă din Kogălnicianu, Laurianu, Asachi, Sěulescu, C. Negruzzi, Alecu Donicĭ etc. Comisiunea a făcutŭ unŭ raportŭ detaliatŭ, redactatŭ în mare parte de repausatulŭ Hurmuzachi, și toțĭ afară de Sěulescu, care nicĭ a luatŭ parte asiduă la comisiune, aŭ convenitŭ, că documentulŭ e apocrifŭ. Unŭ argumentŭ despre acésta era și pecetea pusă în tușŭ orĭ cernélă. D-lŭ *Kogălnicianu* rěmăsese însărcinatŭ cu ultima redactare a raportuluĭ și D-luĭ ne ar puté spune, ce a devenitŭ documentulŭ. D-lŭ *Papadopolŭ* conservă decretulŭ de numire în comisiune a repausatuluĭ Donicĭ.

Se admite de Academiă propunerea D-luĭ *N. Ionescu* de a se trimite manuscriptele la secțiunĭ și la membriĭ editorĭ de cărțĭ vechĭ.

D-lŭ Maiorŭ Papazoglu propune Academieĭ să-ĭ vêndă unŭ micŭ

portretŭ pe pânză, ce-lŭ ḑice a repausatuluĭ Ienăchiță Văcărescu.

Academia trimite portretulŭ și propunerea în cercetarea și opinarea secțiunilorŭ de litere și istoriă.

Se primesce la biuroŭ propunerea a șépte membri cerêndŭ schimbarea dateĭ reuniuniĭ Academieĭ în sesiune generală.

Se va pune la ordinea ḑileĭ când Academia va fi maĭ în numĕrŭ.

Se depunŭ dóue propunerĭ de numire de membri corespondențĭ și onorarĭ.

Se punŭ la ordinea ḑileĭ pe mâne.

D-lŭ *D. A. Sturdza* donéză o condică de la Mitropolia din Iașĭ, din timpulŭ luĭ N. Mavrocordatŭ, cuprinḑêndŭ copie de chrisóve și cărțĭ domnescĭ de mare interesŭ. D-luĭ maĭ dăruesce maĭ multe alte acte originale și cărțĭ și o condică cu copiĭ de documente ale uneĭ proprietățĭ particulare, de la 1824. Pe multe pagine este subscrierea luĭ Andronachi Donicĭ.

Se maĭ primesce cu mulțumirĭ repețite, de la D-lŭ *D. A. Sturdza* și unŭ manuscriptŭ filosofico-istoricŭ din 1825.

D-lŭ *Sion*. Este traducerea luĭ Erotocritŭ.

D-lŭ *Sturdza*, maĭ depune pentru bibliotecă 3 broșurĭ din fóia «Din Moldova» a D-luĭ *Hasdeŭ*.

D lŭ *Chițu*, mulțumindŭ D-luĭ *D. A. Sturdza* pentru zelulŭ, cu care înavuțesce colecțiunile și biblioteca Academieĭ, aștéptă de la D-luĭ și o dare de sémă de conținutulŭ condiciĭ, ce a donatŭ, de la Mavrocordatŭ.

ȘEDINȚA DIN 3 MARTIŬ 1882.

Sub Președința D-luĭ *D. A. Sturdza*.

Secretarŭ generalŭ : D-lŭ *V. A. Urechiă*.

D. Președinte amintesce, că după cuprinsulŭ articululuĭ 63 din Re-

gulamentŭ este a se alege o comisiune, care să védă discursurile d-lorŭ *Marianŭ* și *Hasdeŭ*.

Se alegŭ și se proclamă DD. *Maiorescu* cu 21 voturĭ, *Aurelianu*, cu 19 și *N. Ionescu* cu 17.

D-lŭ *Negruzzi* propune să se mijlocéscă la cine se cuvine dăruirea cătră Academiă a bibliotecei, ce adunase «Ateneulŭ românŭ» și care se conserva fără nicĭ unŭ profitŭ alŭ nimenuĭ și în unŭ chioscŭ din o grădină particulară.

D-lŭ *Urechiă*. Academia póte face cererea propusă de d-lŭ *Negruzzi* pe lângă d-lŭ Esarcu.

D-lŭ *Hasdeŭ* aretă, că acéstă bibliotecă nu e nicĭ așa mare, nicĭ așa de importantă, câtŭ s'ar puté crede, cunoscêndu-se pasiunea, ce avea pentru cărţĭ Grafulŭ Rosetti, donatorulŭ eĭ la Ateneŭ.

D-lŭ *Sion*. Cere să se ié în desbatere propunerea de schimbare a timpuluĭ defiptŭ pentru sesiunea generală a Academieĭ, în cuprinderea următóre.

PROPUNERE.

Avêndŭ în vedere, că unŭ mare numĕrŭ, din membriĭ Academieĭ facŭ parte și din corpurile legiuitóre;

Avêndŭ în vedere, că de ordinarŭ, sesiunile legislative se continuă pănă la Pașcĭ și ast-felŭ coincidêndŭ cu sesiunea generală a Academieĭ, membriĭ, deputaţĭ și senatorĭ, nu potŭ lua parte într'unŭ modŭ eficace la discuţiunile Academieĭ;

Subsemnaţiĭ, conformŭ art. 46 din statute, propunemŭ, ca primulŭ aliniatŭ, alŭ art. 7, din statute, să se modifice în modulŭ următorŭ:

Art. 7. O dată pe anŭ, în cursŭ de 25 ḑile, începêndŭ din a dóua Duminecă după Pașcĭ, Academia se întrunesce în sesiune generală.

Sion, *D. Brândză*, *V. Babesiu*, *P. Aurelianu*, *T. Maiorescu*, *Gr. Stefănescu*. *G. Baritiu*.

D-lŭ *Babesiu*, amintesce, că și d-lorŭ a subscris'o.

D-lŭ *Sion*, arétă din esperiență, că nu e posibilŭ a se ţiné sesiune pe câtŭ timpŭ este cameră și senatŭ, căcĭ mulțĭ din academicĭ sunt membriĭ acelorŭ adunărĭ și vorŭ fi silițĭ să absenteze, orĭ din o parte orĭ din alta. Propunerea cere, ca Adunarea generală a Academieĭ să se țină dela a dóua duminecă după Pașcĭ, totŭ pe 25 ḑile.

D-lŭ *Romanu* este pentru schimbarea epoceĭ de convocare, dar' cere ă se facă acésta de la 15 Augustŭ—15 Septembre.

D-lŭ *Stefanŭ Ión Falcoianu* semnaléză neacordulŭ acesta între membriĭ în privința fixăriĭ epoceĭ sesiuniĭ.

D-lŭ *Alecsandri*, cere să se otăréscă asupra propuneriĭ, căcĭ se află față 24 membri, adecă cele dóue treimĭ regulamentare. La Augustŭ nu vede posibilisatea de întrunirĭ, căcĭ nu numaĭ este luna cea maĭ caldă în Bucurescĭ și maĭ incomodă pentru lucru, dar' încă ceĭ maĭ mulțĭ membriĭ sunt absențĭ, dușĭ pe la băĭ, în escursiunĭ, și după Pașcĭ este epoca cea maĭ potrivită.

D-lŭ *Negruzzi*, nu primesce schimbarea epoceĭ actuale, căcĭ acésta ar obliga pre uniĭ membri, carĭ sunt și profesorĭ, să nu pótă veni, ca să nu lipséscă de la catedre și peste timpulŭ în care lipsescŭ de la ele, chiămațĭ în Bucurescĭ ca deputațĭ orĭ senatorĭ. D-lŭ *Negruzzi* cere să se așeḑe epoca sesiuniĭ după conveninṭa maĭ alesŭ a membrilorŭ, carĭ vinŭ din depărtare.

D-lŭ *Stefănescu*, recapituléză inconvenientele ţineriĭ sesiuniĭ la epoca actuală, și susține strămutarea după Pașcĭ.

D-lŭ *Negruzzi*, revine asupra combateriĭ propuneriĭ. Timpulŭ acesta e celŭ maĭ potrivitŭ. Nu vomŭ fi silițĭ a absenta de la casele nóstre o lună maĭ multŭ peste ceea ce cheltuimŭ aci ca deputațĭ și senatorĭ.

D-lŭ *Marianŭ*, află epoca de după Pașcĭ multŭ maĭ convenabilă pentru membriĭ bucovinenĭ. Ca preotŭ este reținutŭ în postulŭ mare la datoriile séle și numaĭ cu greutate s'a pututŭ absenta de astă dată. D. *Marianŭ* ar dori să nu lipséscă nicĭ o dată de la sesiunea generală.

D-lŭ *Sion*. Motivulŭ îndepărtăriĭ nu maĭ esistă, grațiă căilorŭ ferate. Alte ocupațiunĭ, carĭ ne arŭ obliga să stămŭ pe a casă nu trebue

să prevaleze asupra obligațiunilorŭ, ce avemŭ ca membri aĭ Academieĭ.

D-lŭ *Stefanŭ Ión Falcoianu* cere, ca discuțiunea să se facă între ceĭ, carĭ susținŭ propunerea și ceĭ carĭ o combatŭ, că nu potŭ să maĭ vină a dóua óră în Bucurescĭ, după Pașcĭ. DD. *Negruzzi, Ionescu,* ceĭ carĭ suntŭ silițĭ a absenta de la catedrele d-lorŭ, să fiă ascultațĭ în cestiune, éră nu noĭ ceștĭ de aicĭ.

D-lŭ *Stefănescu.* S'a ḑisŭ, că să împăcămŭ pre ceĭ, carĭ vinŭ din depărtare. Apoĭ DD. *Baritiu, Bubesiu și Marianŭ,* carĭ vinŭ din depărtare aŭ aderatŭ la propunere, Nu e posibilŭ a se combina tóte dorințele. Să facemŭ abstracțiune de propriulŭ comodŭ și să vedemŭ, cum ar merge maĭ bine interesele Academieĭ. D-luĭ nu vede epocă maĭ propriă la lucru ca după Pașcĭ.

D-lŭ *Alecsandri* amintesce, că inconvenientulŭ sincronisticeĭ activitățiĭ, a camereĭ și a senatuluĭ cu a Academieĭ se va repeta și după Pașcĭ, considerândŭ practica de maĭ mulțĭ anĭ. Totușĭ crede maĭ bine alesŭ pentru sesiunea generală timpulŭ de după Pașcĭ.

D-lŭ *Urechiă*, susține propunerea și cere, ca D-lŭ Președinte să nu pună în discuțiune altŭ termenŭ de câtŭ celŭ de după Pașcĭ, căcĭ altă propunere sprijinită de șépte membriĭ nu s'a datŭ la oficiŭ și nu putemŭ desbate propunerĭ orĭ amendamente nescrise și neregulamentare.

D-lŭ *Caragiani* combate propunerea. Obiecțiunea, că la epoca regulamentară nu potŭ veni DD. profesorĭ din Bucurescĭ, nu este admisibilă. Și d-lŭ *Caragiani* e profesorŭ și se absentéză de la catedră. Apoĭ de ce DD. profesorĭ din Bucurescĭ nu-șĭ schimbă orele de clasă, ca să aĭbă liberă diminéța, când arŭ puté lua parte la lucrărĭ și membriĭ, carĭ sunt deputațĭ saŭ senatorĭ. Noĭ din Moldova amŭ fi siliţĭ, de se va primi propunerea de a se ține sesiunea după Pașcĭ, să lipsimŭ de a casă și de la ocupațiunĭ, de la Novembre până la Maĭŭ

D-lŭ *Bacaloglo*, ține la tradițiunĭ, nu voesce să se totŭ schimbe regulamentele. Nu are o garanțiă, că și după Pașcĭ nu se vorŭ presenta aceleașĭ inconveniente, ce propunerea se încércă a înlătura și decĭ va vota contra eĭ.

D. *Romanŭ* crede, că majoritatea va fi pentru neschimbare. Și d-luĭ

este deputatŭ și profesorŭ. Înainte de Pașcĭ póte veni maĭ lesne; după Pașcĭ are esamene și nu póte lipsi. Tómna ar fi multŭ maĭ bine alésă pentru sesiunea generală. D-lŭ *Romanŭ* -șĭ retrage adhesiunea la propunerea de modificarea epoceĭ sesiuniĭ, dacă se primesce timpulŭ ce d-luĭ propune.

D. *Poni* propune să se țină sesiunea în a dóua jumĕtate a luneĭ Septembre. Atuncĭ nu este așa de caldŭ și noĭ profesoriĭ suntemŭ încă liberĭ de cursurĭ. Așa, sesiunea Academieĭ n'ar fi în detrimentulŭ șcólelorŭ. D-lŭ *Poni* este de opiniunea d-luĭ *Romanŭ.*

D-lŭ *Urechiă* repetă cererea sa, ca să se înlăture din discuțiune orĭ ce propunere verbală saŭ ne susținută de membriĭ cerutĭ de regulamentŭ.

D-lŭ *Romanŭ* cere scinderea propuneriĭ în dóuĕ : 1-a parte va fi votarea în principiŭ asupra necesitățiĭ de a se schimba timpulŭ pentru ținerea sesiuniĭ generale, și alŭ doilea votŭ va fixa acelŭ timpŭ.

D-lŭ *Președinte* află, că asemenea scindĕrĭ de propunerĭ nu sunt regulamentare.

D-lŭ *Babesiu* susține, că scinderea propusă de D. *Romanŭ* se practică și pe la alte adunărĭ.

D-lŭ *D. A. Sturdza* arĕtă, că acesta nu este în regulamentulŭ Academieĭ și nicĭ la alte adunărĭ din țéră.

Se cere închiderea discuțiuniĭ.

Se pune la votŭ propunerea de schimbarea timpuluĭ sesiuniĭ la a dóua Duminecă după Pașcĭ.

Votéză pentru 12 membrĭ și anume : D. D. *Alecsandri Vasile, Maiorescu Titu, Quintescu N., Sion George, Babesiu V., Baritiŭ G., Marianŭ Simionŭ Fl., Urechiă V., Aurelianu P., Brândză D., Felix Iacob, Stefănescu Gr.*, votéză contra 11 și anume D. D. *Caragiani I., Negruzzi Iacobŭ, Romanŭ Alex., Ionescu N. Maniu Vasile, P. S. S. Melchisedecŭ, Papadopolŭ-Calimachŭ, Sturdza D. A., Bacaloglo Em., Fălcoianu I. Stefanŭ* și *Poni Petru.*

Conformŭ regulamentuluĭ propunerea va reveni la ordinea dileĭ și la votŭ noŭ după treĭ ședințe.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 5 MARTIU 1882.

Sub Președința Maiestățiĭ Sale a *Regeluĭ.*
Secretarŭ generalŭ: D-lŭ *V. A. Urechiă.*

M. S. *Regele*, bine-voindŭ a lua Președința ședințeĭ, salută Academia reîntrunită în Sesiune generală și donéză *Stürme von Carmen Sylva* (Bonn, 1881), cu autografulŭ augustŭ alŭ Maiestățiĭ sale.

M. S. *Regele* donéză asemenea Academieĭ unŭ esemplarŭ din biografia ilustreĭ scriitóre *Carmen Sylva* de D-na Mite Kremnitz (Breslau, 1882). — M. S. *Regele* amintesce la acéstă ocasiune, serviciele aduse literatureĭ naționale de D-na Kremnitz, prin numeróse traducerĭ de opurĭ românescĭ, carĭ așa s'aŭ făcutŭ cunoscute și lumiĭ culte europene.

D-lŭ *V. Alecsandri*, în numele Academieĭ, rógă pe M. Sa *Regele* sĕ demneze a se însărcina cu viile mulțumirĭ ale Academieĭ pentru M. S. *Regina*, căreĭa, cu țéra întrégă, Academia doresce cea maĭ grabnică însănătoșire, ca să pótă mulți și numeroșĭ anĭ înainte adauge la salba de margăritare, cu care a împodobitŭ pe *Carmen Sylva* și prin ea literatura româna.

D-lŭ *Caragiani* donéză biblioteceĭ Academieĭ opera intitulată «Etudes historiques sur les Valaques du Pinde». Constantinopole, 1881.

Se primesce cu mulțumire.

Asupra adreseĭ, Epitropieĭ Sânteĭ-Vinerĭ No. 10 din 23 Febr., se decide a se trimite comisiuniĭ budgetare spre studiare.

D-lŭ *Urechiă* citesce scrisórea comitetuluĭ Societățiĭ pentru cultura și limba română în Bucovina, aducêndŭ scirea tristă de mórtea Baronuluĭ Georgiŭ de Hurmuzachi.

Academia decide, la propunerea D-luĭ *D. A. Sturdza*, să se esprime familieĭ rĕposatuluĭ simțimintele sale de adâncă părere de rĕŭ pentru

perderea ilustrului bărbatŭ, care prin meritele sale, prin faptele sale, a bine-meritatŭ de la Românime.

D-lŭ *Urechiă* comunică Academieĭ frumósa scire, că *Societatea de cultură și literatură română în Bucovina* recunoscêndŭ, că nu sĕ maĭ potŭ isola și maĭ departe în provincialismulŭ ortograficŭ, admitŭ, că trebue sĕ urmeze votuluĭ majorităţiĭ Românilorŭ inteligenţĭ, și adoptă, ḑice d-lŭ Bumbacŭ, în calendarulŭ pe anulŭ 1882 (Cernăuţĭ, tipariulŭ luĭ Rudolf Eckhardt) o ortografiă nóuă, croită pe basa principielorŭ stabilite și adoptate de celŭ maĭ învĕţatŭ corpŭ naţionalŭ, de *Academia Română* din Bucurescĭ.

Academia este fericită a lua actŭ de asemenea scire și uréză Societăţiĭ neprecurmată prosperitate.

M. S. *Regele*, ca Președinte dă cuvêntulŭ d-luĭ *V. Alecsandri*, carele citesce lucrarea D-sale despre C. Negruzzi.

Academia ascultă acéstă lucrare cu celŭ maĭ viŭ interesŭ.

M. S. *Regele* dă apoĭ cuvêntulŭ D-luĭ *P. Poni* carele face comunicaţiunea sa : «Cercetărĭ asupra mineralelorŭ din massivulŭ de la Broscenĭ».

Cu încordată atenţiune ascultă Academia și acestŭ importantŭ memoriŭ.

M. S. *Regele* permite, în urmă, d-luĭ *Gr. Stefănescu* să dé lectură memoriuluĭ: «Consideraţiunĭ geologice asupra albieĭ Dâmboviţeĭ».

Academia mulţumesce cetitoruluĭ pentru acéstă comunicaţiune atâtŭ de interesantă.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 6 MARTIŬ 1882.

Sub Președința D-luĭ *D. A. Sturdza.*
Secretarŭ generalŭ : D-lŭ *V. A. Urechiă.*

La ordinea ḍileĭ fiindŭ a dóua votare asupra propuneriĭ pentru *modificarea art. 7.* din statute, cu privire la fixarea epoceĭ sesiuniĭ generale, D-lŭ secretarŭ generalŭ dă citire propuneriĭ formulate de D-niĭ *Aurelianŭ*, *Maiorescu*, *Barițiu*, *Babesiu*, *Sion*, Dr. *Brândza* și *Gr. Stefănescu*, în cuprinderea următóre :

«Art. 7. O dată pe anŭ, în cursŭ de 25 ḍile, din a dóua Duminecă după Pașcĭ, Academia se întrunesce în sesiune generală.»

Propunerea se pune la votŭ prin apelŭ nominalŭ, și resultatulŭ votuluĭ este:

Votanțĭ 25.
15 voturĭ *pentru.*
10 voturĭ *contra.*

D-lŭ Președinte *Sturdza* declară, că votulŭ neîntrunindŭ dóue treimĭ din numĕrulŭ membrilorŭ presențĭ, propunerea, în conformitate cu regulamentulŭ, se va pune din noŭ la votŭ, după unŭ intervalŭ de treĭ ḍile.

D-lŭ *Barițiu.* Între alte lucrărĭ ale secțiuniĭ istorice avemŭ să ne îngrijimŭ și pentru o mulțime de publicațiunĭ istorice și pentru căutarea documentelorŭ, spre a împlini o mulțime de lacune din istoria nóstră națională. M'am informatŭ despre starea budgetuluĭ pe anulŭ viitorŭ și m'am convinsŭ, că veniturile Academieĭ nicĭ pe de parte nu ajungŭ ca să corespundă scopuluĭ. Când facemŭ o paralelă între publicațiunile Academieĭ nóstre și între publicațiunile altorŭ societățĭ învĕțate, diferința este fórte mare și rĕulŭ jace în sărăcia Academieĭ nóstre, care nu póte să publice nicĭ ce are și cu atâtŭ maĭ puținŭ póte să facă investigațiunĭ. Astŭ-felŭ, în ședința penultimă a Secțiuniĭ istorice s'a decisŭ a se ruga Academia în corpore, să intervină la guvernŭ și prin guvernŭ la corpurile legiuĭtóre, ca dênsele, conduse

de adevĕratuluĭ patriotismŭ și de sublimitatea scopuluĭ nostru, se întindă Academieĭ unŭ ajutorŭ maĭ mare de cum s'a datŭ până acumŭ. Eŭ așĭ dori. ca acéstă dorință a secțiuniĭ istorice să se pună la ordinea dileĭ, și cestiunea este cu atâtŭ maĭ urgentă, fiindŭ că sesiunea corpurilorŭ legiuitóre nu are să țină multŭ.

D-lŭ *Maniu*. La cele expuse de onorabilulŭ nostru colegŭ D-lŭ *Barițiŭ* 'mĭ permitŭ a adauge, că este o condițiune de viéță pentru Academia nóstră, ca ea să fiă dotată din partea țĕreĭ. Cestiunea acésta s'a pusŭ în secțiunea istorică, din partea onorabiluluĭ nostru vice-președinte, D-lŭ *Sturdza*. Dênsulŭ ni-a spusŭ, carĭ suntŭ condițiunile viețeĭ și esistințeĭ nóstre, și eŭ amŭ rĕmasŭ sub impresiunea căldurószelorŭ cuvinte ale D-sale, căcĭ scimŭ câtŭ zelŭ a pusŭ și pune ca să ridice véda și interesele Academieĭ nóstre. Ideile D-luĭ vice-președinte *Sturdza* aŭ fostŭ susținute de întréga secțiune și maĭ alesŭ de D-niĭ *Barițiŭ* și *Babeșiu*, carĭ aŭ arĕtatŭ greșita direcțiune a întreguluĭ nostru sistemŭ de cultură superióră. Secțiunea istorică a făcutŭ o rugare cătră D-lŭ Președinte *Sturdza*, care rugare s'a și trecutŭ în procesulŭ verbalŭ, că D-sa va bine voi să espună în sinulŭ plenuluĭ vederile secțiuniĭ. Amintindŭ așa dar' acéstă resoluțiune a secțiuniĭ, rogŭ pe D-lŭ Președinte *Sturdza* să bine-voéscă a informa Academia asupra acesteĭ cestiunĭ, și Academia să alégă din sînulŭ sĕŭ unŭ membru, care să intervină pe lângă guvernŭ.

D-lŭ *Chițu*. D-lŭ Barițiu a formulatŭ o dorință, că ar fi bine să ne adresămŭ la guvernŭ pentru publicațiunile istorice, fiindŭ că secțiunea nu numaĭ că este lipsită de fondurĭ, dar' este și datóre la tipografiĭ pentru publicațiunile din trecutŭ.

«Eŭ sciŭ că la ministerulŭ instrucțiuniĭ publice se află depuse diferite donațiunĭ și sume de banĭ pentru universitate. Chiar eŭ am acceptatŭ, când eram la ministerulŭ instrucțiuniĭ, vre o douĕ donațiunĭ de acesta natură, în suma de 15—16 miĭ de leĭ, și atuncĭ aflasemŭ, că și maĭ înainte se făcuse, astŭ-felŭ de legate pentru universitate; sciŭ că legatele acele s'aŭ datŭ la casa de depunerĭ și sumele staŭ neîntrebuințate. Ar fi bine, ca ministerulŭ instrucțiuniĭ publice să adune tóte legatele aceste, să vină cu unŭ proiectŭ de

lege înaintea corpurilorŭ legiuitóre, pentru a se da legatele în administrațiunea Academieĭ, care se facă premiĭ pentru cărțĭ didactice și alte publicațiunĭ. În orĭ-ce casŭ, aducerea acestorŭ sume în visteria Academieĭ ar fi maĭ corespundĕtóre cu dorința celorŭ ce aŭ făcutŭ legatele și ar fi totŭ odată și o ușurare pentru Academiă. De altmintrelea ministerulŭ ar puté face să se trécă în bugetŭ o sumă de 7—9 miĭ leĭ pe anulŭ acesta; făcêndŭ totŭ o dată ca legatele susŭ menționate să se concédă Academieĭ pentru scopurĭ de cultură.

D-lŭ *P. S. Aurelianŭ*. Eŭ nu credŭ, că póte cine-va să schimbe destinațiunea legatelorŭ, ce s'aŭ făcutŭ pentru universitate, și totŭ asemenea nicĭ camera și nicĭ guvernulŭ nu póte sĕ schimbe destinațiunea unuĭ fondŭ. Eŭ gândiamŭ alt-ceva: să se pună pe chârtiă, ce avemŭ să publicămŭ și prin ministerŭ să înaintămŭ acésta la cameră, că-cĭ nime nu va puté să ne refuse 15—20 miĭ de francĭ, iar' legatele făcute universitățiĭ, acele nu potŭ fi întrebuințate pentru Academiă.

D-lŭ *Baritiŭ*. Eŭ credŭ, că discuțiunea se va scurta déca On. Academiă va bine-voi a da cuvêntulŭ d-luĭ secretarŭ alŭ secțiuniĭ istorice, ca să citéscă procesulŭ verbalŭ, din care se va vedé maĭ lămuritŭ, ce trebuințe are secțiunea istorică.

D-lŭ Maniu dă lectură procesuluĭ verbalŭ alŭ secțiuniĭ istorice din 1 Martie 1882. (Anexa G).

D-lŭ *Babesiŭ*. Cestiunea ridicată în secțiunea istorică a urmatŭ din lipsa de mijlóce pentru a satisface unorŭ cerințe urgențĭ, fiindŭ-că pe fiăcare ḍi se descoperŭ nóue documente istorice, și este pĕcatŭ, că acele sĕ péră și să se facă neacesibile publiculuĭ. În secțiunea istorică s'a acentuatŭ, că statulŭ românŭ face, ce e dreptŭ, marĭ sacrificiĭ pentru desvoltarea puteriĭ militare și administrative, dar' acesta nu este de ajunsŭ: este ne apărată trebuință, ca progresulŭ sciințelorŭ să mérgă mână în mână cu desvoltarea politică a țĕreĭ. Academia din Agramŭ dispune de mijlóce de 4 orĭ maĭ marĭ ca ale nóstre, de și Croația nu are maĭ multŭ de 3 milióne locuitorĭ. Până acum amŭ fostŭ în stare de formațiune, iar' astăḍĭ suntemŭ în stare de a lucra, și aceste considerațiunĭ aŭ făcutŭ ca secțiunea istorică se vină în plenŭ cu acéstă cestiune.

D-lŭ *Chițu.* La cele obiectate de d-lŭ *Aurelianŭ*, cu privire la legatele universitățiĭ, am se observŭ că Academia nu cere ceva ilegalŭ. Legatele și donațiunile acele suntŭ lăsate universitățiĭ din Bucurescĭ, ca din venitulŭ lorŭ să facă a progresa sciința saŭ cartea în România. Când esistă acum ast-felŭ de legate, óre nu se póte delega Academia ca să le administreze, ca să contribue ast-felŭ la cultura națională? Eŭ credŭ, că ar trebui să se ia mĕsurĭ maĭ eficace din partea Academieĭ, pentru ca să se simță că trăesce. Academia în starea în care se află astădĭ, este ca o ființă tolerată și eŭ credŭ că o subvențiune s'ar puté face.

D-lŭ *Stefănescu.* În ce privesce legatele universitățiĭ, eŭ sciŭ numaĭ de unŭ legatŭ alŭ luĭ Hillel, care are clause precise, iar de alte legate nu-mĭ aducŭ aminte. Atâtŭ însă sciŭ, că facultatea de sciențe cere pe totŭ anulŭ ajutóre dela ministerŭ, și daca ar esiste astŭ-felŭ de legate, de sigurŭ câ ministerulŭ nu ar întârdia să îmbunătățéscă starea facultățiĭ de sciințe, dar' acésta nu se întêmplă și de aceea eŭ credŭ, că nu esistă astŭ-felŭ de legate.

D-lŭ *Chițu.* Eŭ ca ministru alŭ instrucțiuniĭ publice am acceptatŭ dóuĕ legate de acéstă natură și potŭ asigura pe D-lŭ *Stefănescu*, că maĭ esistă și altele.

D-lŭ Președinte *D. A. Sturdza.* Noĭ începemŭ a trăi acum o viéță propriă, cu multŭ maĭ cunoscută ca maĭ înainte, și una din necesitățile propășireĭ țĕreĭ nóstre este de a înainta în tóte ramurile sciințelorŭ. Nu rĕmâne insă îndoiĕlă ca istoria nóstră propriă priméză, pentru momentŭ, orĭ ce alte ramure. O națiune trebue maĭ ântâĭŭ a-șĭ cunósce viéța eĭ propriă, trebue a se cunósce pe sineșĭ, pentru a vedé posițiunea în care se află și calea pe care trebue să apuce, pentru a căpĕta puterile necesare. Noĭ nu amŭ făcutŭ nimicŭ în acéstă privire, precum nu am făcutŭ nimicŭ nicĭ în cele lalte ramurĭ de sciențe. Nu putemŭ face nimicŭ, fiindŭ că materialulŭ ne lipsesce. Maĭ ântâĭŭ țéra nu are o bibliotecă și cum voițĭ ca bărbațiĭ noștriĭ de sciențe se propășéscă, se înainteze și se scrie, când le lipsescŭ mijlócele de desvoltare cele maĭ necesarĭ? Nu avemŭ unŭ cabinetŭ de fisică, de chimiă, de fisiologiă, colecțiunĭ zoologice

și mineralogice. Chiar și micele colecțiunĭ, ce le avemŭ, nu sunt espuse și clasate, astŭ-felŭ ca sĕ putemŭ lucra și profita de dênsele; ele sunt ticsite, unele peste altele, ast-felŭ în câtŭ nu se potŭ întrebuința. Chiar nicĭ nu avemŭ unde să le punemŭ, lăsândŭ a ḑice că ḑilnicŭ sunt espuse a fi prada foculuĭ. În acéstă privire lucrurile staŭ însă și maĭ rĕŭ. Nu ar suferi óre guvernulŭ și cu dênsulŭ țéra perderĭ de maĭ multe milióne, perderĭ ireparabile și neînlocuibile, când arŭ arde colecțiunile, carĭ esistă. Nu uitațĭ că în Muzeŭ, în biblioteca Academieĭ și în Archiva statuluĭ stau adunate monumente de o importanță capitală, cu atâtŭ maĭ prețióse cu câtŭ puține monumente aŭ remasŭ națiuniĭ în urma vijelielorŭ, carĭ, seculĭ întregĭ, aŭ trecutŭ peste ea. Prudentŭ este de a perde câteva milióne în valóre, pentru că nu amŭ voi să cheltuimŭ pe anŭ 100,000 leĭ, pentru a păstra tóte aceste și a le utilisa? Așa dară, prima cerință pentru ca să ne desvoltămŭ, este, că trebue să zidimŭ o clădire unde să putemŭ depune în siguranță colecțiunile nóstre și unde să le putemŭ așeḑa astŭ-felŭ, ca ele să fiă utilisate. Să ne mărginimŭ apoĭ numaĭ aicĭ? Biblioteca nóstră trebue complectată și înavuțită pe fiăcare anŭ. Cu 2—3 miĭ leĭ pe anŭ ea nu se póte nicĭ măcar alimenta. Apoĭ dacă vremŭ o istoriă națională, istoria nu se scrie pe născocirile din capulŭ unuĭa și alŭ altuĭa, ci pe documente. D-vóstră scițĭ câtă luptă amŭ avutŭ chiarŭ pentru publicarea documentelorŭ luĭ Hurmuzachi, dăruite statuluĭ românŭ cu condițiune de a le da la lumină. Astŭ-felŭ de lucrurĭ nu trebue ânsă să se întâmple, căcĭ chiar documentele Hurmuzachi nu suntŭ suficiente pentru a scrie o istoriă. E de nevoiă a cunósce și a cerceta totŭ, pentru a scrie istoria nóstră națională, și fără publicărĭ nu putemŭ face nimicŭ. Spre acestŭ sfârșitŭ ne trebuie însă bărbațĭ, carĭ să capete o educațiune, specială, trebuie bărbațĭ, carĭ să se dedée de tinerĭ studielorŭ. Orĭ-ce s'ar ḑice, atâta este certŭ, că daca statulŭ nu va așeḑa basa materială, pe care să se ridice și desvolte sciința, este imposibilŭ ca țéra să progreseze. În secțiunea istorică avemŭ maĭ multe lucrărĭ gata cum suntŭ monumentele epigrafice a le museuluĭ, numismatica română, psaltirea în versurĭ a luĭ Dositeiu, și manuscrisele staŭ în-

chise și nu se potŭ publica, fiindŭ-că ne lipsescŭ fondurile necesarĭ. Până acum amŭ lucratŭ așa ḑicêndŭ acoperitŭ, cam pentru plăcerea nóstră, acum trebue să lucrămŭ descoperitŭ și de datoriă pentru viitorulŭ țěreĭ. Totŭ ce amŭ pututŭ arěta până acum străinătățiĭ este publicațiunea documentelorŭ luĭ Hurmuzachi, dar' și opera acésta nu este a nóstră ci a familieĭ Hurmuzachi, și sumele ce le cheltuesce statulŭ pentru publicarea documentelorŭ acestora nu atingŭ nicĭ pe departe valórea lorŭ. Tóte cercetările nóstre de până acum aŭ fostŭ numaĭ sporadice. Așa d. e. s'a dusŭ P. S. S. Părintele *Melchisedecŭ* la Cernauțĭ și a datŭ peste evangelia de la Homorŭ. Amŭ adusŭ aicĭ acestŭ monumentŭ minunatŭ. Dar' ce făcemŭ cu elŭ? Mâne-poimâne vomŭ trebui să trimitemŭ acestŭ tetravangelŭ înapoĭ, fără ca istoria nóstră să tragă vre unŭ folosŭ din acéstă importantă descoperire. S'a vorbitŭ de 3—10 miĭ leĭ, carĭ să ne dee statulŭ pentru a face unele publicațiunĭ. Dar', o sumă ca acésta este cu totulŭ insuficientă. Ceea ce ne trebue este maĭ multŭ: Localŭ maĭ ântâĭŭ, fondŭ pentru bibliotecă alŭ doĭlea, mijlóce de investigațiunĭ și de cercetărĭ, alŭ treĭlea, în fine putința de a publica tóte producțiunile sciințifice. Trebuie se ajungemŭ în o stare de a nu ne speria când d-lŭ *Aurelianŭ* va aduce o lucrare scienţifică, fiindŭ că e prea voluminósă și nu avemŭ cu ce să o tipărimŭ. Lucrurile nu maĭ potŭ merge astŭ felŭ. Ne avêndŭ posibilitatea să publicămŭ ce amŭ lucratŭ, nu lucrămŭ și ne deprindemŭ a nu lucra. Lucrulŭ stă astŭ-felŭ. Statulŭ ar trebui să cedeze Academieĭ câte-va moșiĭ de unŭ venitŭ anualŭ de 100,000 leĭ pentru a îndeplini tóte nevoile semnalate. Este o datoriă a insiste pe lângă guvernŭ și a-ĭ arěta importanța și gravitatea situațiuniĭ. Fără sciință nicĭ o țéră nu póte prospera, fără sciință vomŭ perde ce amŭ câștigatŭ cu atâta muncă.

D-lŭ *Chițu*. În ce privesce clădirea unuĭ edificiŭ pentru Academiă d-lŭ Președinte scie bine, că în anulŭ trecutŭ ne amŭ fostŭ ocupatŭ aicĭ cu unŭ proiectŭ de lege, ca statulŭ să doteze Academia cu una saŭ doue moșiĭ, dar' sesiunea corpurilorŭ legiuitóre s'a închisŭ curêndŭ după aceea și proiectulŭ nu a pututŭ să vină în desbatere. În anulŭ acesta, vědêndŭ că s'a înființatŭ o societate de con-

strucțiunĭ, care s'a oferitŭ a face diferite clădirĭ pentru statŭ și județe, cu plătire în anuitățĭ, eŭ dimpreună cu maĭ mulțĭ deputațĭ, amŭ propusŭ unŭ proiectŭ de lege pentru a se construi în capitală : 1) unŭ palatŭ regalŭ; 2) unŭ palatŭ pentru cameră și senatŭ; 3) unŭ edificiŭ pentru Academiă și archivele statuluĭ, pentru bibliotecĭ și pinacotecă, 4⁰ pentru liceele St. Sava și Mateĭŭ Basarabŭ, asemenea pentru 5 școlĭ-modele de băețĭ și de fete. Proĭectulŭ acesta a trecutŭ prin maĭ multe secțiunĭ și sperămŭ, că în sesiunea extraordinară, ce va urma póte în luna luĭ Maĭŭ, proĭectulŭ va veni în discuțiunea camereĭ, ĭar' în ce privesce subvențiunea anuală de 100.000 leĭ, eŭ încă sunt de părere, că statulŭ să ne dée acestŭ ajutorŭ.

D-lŭ Președinte *D. A. Sturdza.* Cu měsurile indicate stabililimentele de cultură vorŭ remâné cele din urmă. Statulŭ a luatŭ averile mônăstiresci, când avea elŭ nevoĭ marĭ. Bine a făcutŭ, că le a luatŭ. Dar' nu trebue uitatŭ, că averile mônăstiresci eraŭ destinate pentru cultura națională. Acum că statulŭ se află maĭ la largulŭ sěŭ, e dreptŭ ca să se dé o mică parte din aceste veniturĭ iarășĭ cultureĭ. Academia este celŭ de ântâĭŭ institutŭ de cultură națională, și ea merită de a fi pusă în posițiune de a produce ceea ce trebue să producă. Dacă ar lângedi când va fi pusă în stare de a prospera, atuncĭ lumea nóstră va puté cârti, până atuncĭ însă nu. Cunoscŭ situațiunea tesauruluĭ publicŭ fórte bine și sciŭ că statulŭ póte dota Academia cu venitulŭ indicatŭ, fără de a sdruncina întru nimicŭ ecilibrulŭ budgetarŭ, pe care nimenĭ din noĭ nu póte dori a-lŭ vedé pusŭ în cestiune.

Timpulŭ fiindŭ înaintatŭ, continuarea discuțiuniĭ se amână pe altă ședință.

ANEXA G.

SECŢIUNEA ISTORICĂ

ŞEDINŢA DIN 1 MARTIŬ 1882.

Sub preşedinţa D-luĭ *G. Barițiŭ.*

Secretarŭ : D-lŭ *V. Maniŭ.*

Membriĭ presenţĭ : Domniĭ *Babesiu Vicentiŭ; Barițiŭ George; Ionescu Nicolae; Maniu Vasile; Melchisedecŭ P. S. S. Episcopŭ; Papadopolŭ-Calimachŭ Alexandru; Sturdza Dimitrie A.*; *Urechiă Vasile A.*

D-lŭ *Preşedinte* comunică secţiuniĭ raportulŭ D-luĭ I. Bianu despre inscripţiunile copiate de pe muriĭ din afară aĭ bisericiĭ episcopale de la Argeşŭ, de pe mormintele din interiorulŭ bisericeĭ şi de pe muriĭ interiorĭ, însoţitŭ fiindŭ acelŭ raportŭ, atâtŭ de unŭ inventariŭ, câtŭ şi de copiele esecutate după acele înscripţiunĭ, de D-sa, şi de obiectele adunate şi depuse la Academiă.

D-lŭ *V. A. Urechiă*, după ce semnaléză valórea istorică a colecţiunilorŭ de asemenea documente, pe carĭ le posede Academia, se întrébă daca a sositŭ momentulŭ, pentru publicarea lorŭ; crede, că ar trebui să se faca unŭ începutŭ orĭ câtŭ de modestŭ prin scóterea la lumina ḑileĭ a câtorŭ-va esemplare din acele colecţiunĭ. Cestiunea, ḑice D-lŭ *V. A. Urechiă*, este legată cu bunulŭ nume alŭ Academieĭ; şcie D. U. că mijlócele bănescĭ ale Academieĭ sunt fórte mărginite, că secţiunea este în imposibilitate absolută a le esecuta acele publicaţiunĭ cu sumele ce i s'aŭ alocatŭ, de aceea este de părere a se pune în desbaterea plenuluĭ importanta cestiune.

D-lŭ *Sturdza* recunósce, că esistenţa Academieĭ este strînsŭ legată de cestiunea productivităţiĭ, observă, că spre a produce trebue a se lucra; la noĭ ḑice D-lŭ *Sturdza*, unde începemŭ a trăi, studiele istorice sunt cele maĭ importante; singurulŭ monumentŭ, care este sigurŭ, consistă în documentele ce le avemŭ, dar' spre a le puté utilisa în folosulŭ publiculuĭ, ar trebui să procedemŭ după esemplulŭ altorŭ Academiĭ, să iniţiămŭ pe tineriĭ noştrĭ în lucrările de inves-

tigațiunĭ sciințifice pentru a se asigura în contra orĭ căreĭ stagnațiunĭ, de asemenea se recere concursulŭ unorŭ artiștĭ spre a se puté reproduce cu siguranță esemplarele importante din colecțiunea de monete și inscripțiunĭ, carĭ staŭ adunate la Academiă fără folosŭ pentru publicŭ. Tóte aceste lucrărĭ nu se potŭ face fără mijlóce pecuniare. Conchiḑêndŭ, D-lŭ *Sturdza* 'șĭ esprimă a sa părere, că guvernulŭ, ar trebui să înlesnéscă Academieĭ a-șĭ îndeplini misiunea într'unŭ modŭ folositorŭ cultureĭ naționale, bine sciindŭ, că Academia nu dispune de fondurĭ și este împedecată în avêntulŭ, în îndeplinirea misiuniĭ sale. Ar fi decĭ de doritŭ, ca guvernulŭ țereĭ să destineze unŭ fondŭ pentru edificiulŭ pe séma Academieĭ și altulŭ pentru investigațiunĭ archeologice. Privitorŭ la publicarea raportuluĭ în cestiune D-lŭ *Sturdza* este de părere, că nu se póte face acelŭ raportŭ fără o espunere minuțiósă asupra inscripțiunilorŭ adunate.

D-lŭ *V. A. Urechiă* crede, că ar fi bine să se pună cestiunea relativă la fondurile necesariĭ, în desbaterea plenuluĭ, pentru ca plenulŭ, la rîndulŭ sĕŭ, să se pună în ințelegere cu capulŭ cabinetuluĭ spre a-ĭ pune în vedere strîmtorarea Academieĭ, arĕtându-ĭ absoluta imposibilitate de a-șĭ realisa dorința și a-șĭ îndeplini înalta chiămare în interesulŭ sciințeĭ, în lipsa de fondurĭ.

D-lŭ *Sturdza* se unesce cu părerea D-luĭ *V. A. Urechiă* și crede, că este de datoria Academieĭ a face demersurĭ pe lângă guvernŭ spre a obține mijlócele necesariĭ.

D-lŭ *Babesiu* constată neputința Academieĭ de a propăși și a-șĭ desvolta tótă activitatea sa; ḑice, că de multŭ cugetă mereŭ la starea cultureĭ nóstre; recunósce, că se facŭ marĭ sacrificiĭ pentru desvoltarea națională, dar' însă vede cu multă părere de rĕŭ, că basele învĕțămêntuluĭ superiorŭ și secundarŭ sunt greșite, erórea cea mare este că tótă preocupațiunea se opresce la interese de momentŭ. Nu scie până la ce punctŭ Academia ar fi chiămată să-șĭ spună cuvêntulŭ eĭ în acéstă vitala cestiune de cultură națională spre a-ĭ arĕta greșita direcțiune; înțelege suprema necesitate de a se face de urgență îndreptare, în totŭ casulŭ se unesce cu propunerea domnilorŭ preopinențĭ de a se supune plenuluĭ întréga cestiune.

P. S. S. Episcopulŭ *Melchisedecŭ* resumândŭ tóte propunerile și desvoltările preurmate, face unŭ căldurosŭ apelŭ la înaltele sentimente ale D-luĭ *Sturdza*, suplicându-lŭ a fi interpretulŭ sentimentelorŭ de care este animată secțiunea și a se însărcina să susțină atâtŭ în plenŭ câtŭ și la guvernŭ, legitimele cerințĭ espuse în acéstă ocasiune. Prea Sânția Sa este de părere, că ar fi bine să se supună situațiunea la cunoscința și judecata țĕreĭ, care urméză a se interesa de literatura și propășirea națională; se resumă prin a ruga pe D-lŭ *Sturdza*, să espună cu căldura-ĭ obicĭnuită, în sînulŭ plenuluĭ, acéstă cestiune de cea maĭ mare importanță pentru cultura poporuluĭ românŭ.

Secțiunea, împărtașindŭ vederile D-lorŭ *Sturdza*, *V. A. Urechiă* și *Babesiu* și asociându-se la propunerea P. S. S. Ep. *Melchisedecŭ*, rógă pe D-lŭ *Sturdza* să priméscă însărcinarea de a espune în sînulŭ plenuluĭ, în numele secțiuniĭ, atâtŭ situațiunea câtŭ și desideriulŭ esprimatŭ de secțiune.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 8 MARTIŬ 1882.

Sub președința D-luĭ *Titu Maiorescu*.
Secretarŭ generalŭ: D-lŭ *V. A. Urechiă*.

D-lŭ *Președinte Maiorescu* amintesce Academieĭ, că la ordinea ḑileĭ este continuarea discuțiuniĭ asupra publicațiunilorŭ istorice ale Academieĭ.

D-lŭ *Chițu*. In ședința precedentă s'a amânatŭ discuțiunea asupra publicațiunilorŭ istorice pentru altă ședință. eŭ rogŭ pe Academiă să urmămŭ astăḑĭ cu discuțiunea, fiindŭ că vomŭ afla póte unŭ altŭ modŭ maĭ potrivitŭ ca să satisfacemŭ necesitățile Academieĭ. și să luămŭ o resoluțiune maĭ eficace.

D-lŭ *Alecsandri* susține părerea exprimată de D-sa în ședința pre-

cedentă. că pentru anulŭ acesta să ne mărginimŭ la mijlócele actuale ale Academieĭ.

D-lŭ *Babesiu* arétă, că fără mijlóce nu putemŭ lucra cum amŭ voi, iară cu mijlóce minime nu putemŭ face lucrurĭ marĭ. D-lŭ Dim. Sturdza ne a expusŭ în ședința precedentă părerile D-sale și nu credŭ că a fostŭ unulŭ care să nu se fiă convinsŭ. că numaĭ pe calea arĕtată de D-sa putemŭ să propășimŭ.

D-lŭ *Hasdeu*. Pentru ca să putemŭ lucra ne trebue mijlóce și anume mijlóce pentru publicațiunĭ și mijlóce pentru excursiunĭ sciințifice. Noĭ am lucratŭ pînă astă-dĭ în sfera nóstră cum aŭ lucratŭ și alțiĭ în sfera lorŭ și trebue să ne bucurămŭ că noĭ nu facemŭ sgomotŭ multŭ cum facŭ alțiĭ; acésta arétă seriositatea lucrărilorŭ și a intențiunilorŭ nóstre.

D-lŭ *Chițu* presentă următórea propunere : Să se invite ministeriulŭ instrucțiuniĭ publice a propune prin budgetulŭ ministeriuluĭ sĕŭ unŭ adaosŭ de 30,000 leĭ pentru publicațiunĭ și achisițiunĭ academice.

D-lŭ *Baritiu,* președintele secțiuniĭ istorice, declară că în urma uneĭ consultărĭ cu membriĭ aceleĭ secțiunĭ, dênsulŭ retrage propunerea făcută în ședința precedentă, care, dice D-sa, a făcut'o maĭ alesŭ din causă «că avemŭ în secțiunea istorică maĭ multe lucrărĭ de publicatŭ și afară de aceea maĭ sciŭ că suntemŭ datorĭ cu o sumă de peste 7000 leĭ pentru publicațiunile din trecutŭ, iarŭ de altă parte starea budgetuluĭ din anulŭ curentŭ nu ne permite a face o publicațiune maĭ însemnată, dacă nu vom avé și alte veniturĭ la disposițiune».

D-lŭ *Chițu* este de părere că Secțiunea istorică nu maĭ póte retrage propunerea care a formatŭ obiectulŭ discuțiunilorŭ în două ședințe consecutive. In orĭ-ce casŭ, dice D-sa, noĭ nu putemŭ lăsa să cadă acéstă cestiune și trebue să ne îngrijimŭ de mijlócele anuale ale Academieĭ.

Se pune la votŭ propunerea D-luĭ *Chițu* și se primesce cu majoritate.

D-lŭ *Președinte Maiorescu* atrage atențiunea Academieĭ, că între lucrările sesiuniĭ actuale este și alegerea unuĭ membru în loculŭ devenitŭ vacantŭ prin mórtea academiculuĭ P. Vasiciu.

D-lŭ *Stefănescu* declară că secţiunea sciinţifică va presenta mâne Academieĭ propunerea sa în acéstă privinţă. D-lŭ *Stefănescu* cere a se lua în desbatere punctulŭ 16 din Programă : Interpretarea articulului 35 din Regulamentulŭ Academieĭ, în privinţa cestiuniĭ dacă şedinţele ordinare de peste anŭ potŭ să decidă despre publicarea memorielorŭ în Anale, saŭ că acestŭ dreptŭ este reservatŭ numaĭ Academieĭ în sesiunea generală.

D-lŭ *Chiţu* este de părere, că tipărirea memorielorŭ în Analele Academieĭ să remână, ca şi pînă acum, de competinţa sesiuniĭ generale, fiindŭ că atuncĭ membriĭ suntŭ adunaţĭ în numĕrŭ maĭ mare şi potŭ decide carĭ publicaţiunĭ sunt maĭ necesarĭ şi maĭ oportune. D-sa crede însă, că arŭ fi maĭ bine, că în locŭ de a se publica Analele în dóue tomurĭ marĭ, cum s'a practicatŭ pînă acum, să se publice lucrările membrilorŭ în broşurĭ separate şi în modulŭ acesta arŭ puté apare maĭ curêndŭ şi arŭ fi totŭ-de-odată şi maĭ accesibile publiculuĭ.

D-lŭ *Quintescu* arétă că încă în sesiunea generală a anuluĭ trecutŭ s'a decisŭ a se publica în broşurĭ separate raportulŭ comisiuniĭ asupra cărţilorŭ intrate la concursŭ, astŭ-felŭ, ḑice D-sa, s'a creatŭ unŭ precedentŭ şi este fórte naturală propunerea, ca să interpretămŭ saŭ complectămŭ art. 35 din Regulamentŭ în sensulŭ acesta; fiindŭ că nu este practicŭ ca să aşteptămŭ unŭ anŭ pînă se impriméză unŭ tomŭ întregŭ din Anale.

D-lŭ *Bacaloglo* crede, că aicĭ este vorba maĭ multŭ de modificarea de câtŭ de interpretarea articoluluĭ 35. D-sa arétă inconvenientulŭ la care dă nascere acestŭ articulŭ, cândŭ o lucrare citită în şedinţele ordinare ale Academieĭ trebue să zacă în cartónele Academieĭ unŭ anŭ întregŭ, pînă la întrunirea sesiuniĭ generalĭ, şi apoĭ dacă în sesiunea generală se decide tipărirea, trebue să maĭ asteptămŭ încă unŭ anŭ pînă se publică. Din acéstă causă arŭ fi bine a se decide că şedinţele ordinare încă potŭ să hotăréscă în privinţa publicăriĭ lucrărilorŭ tipărite peste anŭ.

D-lŭ *Aurelianŭ* ié presedinţa în loculŭ d-luĭ Maiorescu.

D-lŭ *Maiorescu* susţine că lucrările membrilorŭ citite în şedinţele

Academieĭ trebue publicate fără nicĭ o decisiune și nu este necesitate nicĭ de aprobarea sesiunil generale și nicĭ a ședințelorŭ ordinare. D-sa presintă următórea propunere :

«Orĭ ce lucrare a unuĭ membru titularŭ alŭ Academieĭ, cetită fiă în secțiune fiă în adunare generală, fiă în vre-o ședință de peste anŭ, se tipăresce de Academiă în Analele eĭ, și în acelașŭ timpŭ într'unŭ numĕrŭ óre-care de exemplare și în ediţiune separată, dacă se va decide de Academiă, în ședințele în care s'a cetitŭ.

Pentru tipărirea lucrărilorŭ membrilorŭ corespondențĭ saŭ unorŭ persóne străine de Academiă, se cere autorisarea Academieĭ în sesiune generală.

Publicarea Analelorŭ se face în fascicule».

D-lŭ *Babesiu* arétă, că și D-sa a lucratŭ la stilisarea Regulamentuluĭ și causa pentru care s'a pusŭ în regulamentŭ că numaĭ sesiunea generală este competentă a decide în privința publicațiunilorŭ, este că numaĭ sesiunea generală póte să voteze fondurile necesarĭ pentru tipărire, și așa tótă pedeca este numai financiară.

D-lŭ *N. Ionescu* este de părere, că articolulŭ 35 din Regulamentŭ nu se póte modifica fără de a schimba și art. 28 din Regulamentŭ și 10 din Statute, fiindŭ că votarea bugetuluĭ se póte face numaĭ de sesiunea generală. D-sa crede însă, că Academia în sesiunea generală arŭ putea să afecteze o sumă de 35 miĭ pentru tipărirea lucrărilorŭ cetite în ședințele ordinarĭ, și apoĭ, după esperiențele ce vomŭ face, vomŭ vedé dacă suma acésta va ajunge orĭ nu. «De aceea așĭ ruga pe Academiă, ḑice D-sa, să nu ne atingemŭ de statutŭ, ci să avisămŭ la unŭ fondŭ, fiă câtŭ de micŭ, spre a satisface acéstă necesitate. Voiŭ aduce unŭ esemplu, ḑice D-sa : «P. S. S. Părintele Melchisedecŭ și eŭ amŭ făcutŭ Academieĭ în anulŭ trecutŭ nisce comunicărĭ istorice, dar' fiindŭ că nu avemŭ fondurĭ, comunicările nóstre zacŭ și astă-ḑĭ înmormêntate la secțiunea istorică».

D-lŭ *Chițu* crede că este bine ca să rĕmână în competința sesiuniĭ generale de a decide, dacă tipărirea memorielorŭ presentate de membri este necesară și oportună, cum se exprimă articolulŭ 28 din Regulamentŭ.

D-lŭ *Aurelianu* susține, că memoriele saŭ lucrările scurte, carĭ nu cuprindŭ volumurĭ întregĭ, să se pótă tipări în urma unuĭ actŭ alŭ ședințelorŭ ordinare. Iarŭ în ce privesce publicarea operelorŭ saŭ a lucrărilorŭ maĭ voluminóse, decisiunea să rĕmână în competința sesiuniĭ generale. D-sa nu pricepe cum lucrărĭ interesante să stea unulŭ și douĭ anĭ în Archiva Academieĭ, pînă să trécă prin formalitățile de publicare. Să luămŭ unŭ casŭ concretŭ, ḑice D-sa : dacă în Francia ar descoperi cineva unŭ remediŭ eficace în contra filoxereĭ și l'arŭ face cunoscutŭ Academieĭ într'o ședință de peste anŭ, arŭ trebui óre ca Academia francesă să aștepte unŭ anŭ întregŭ pînă să pótă da publicitățiĭ acéstă descoperire? Din acéstă causă eŭ, ḑice D-sa, credŭ că arŭ fi maĭ bine, ca memoriĭ de 20—30 pagine să se pótă tipări îndată ce s'aŭ cititŭ în vre-o ședință a Academieĭ.

Discuțiunea se amână pe altă ședință.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 9 MARTIŬ 1882.

Sub președinția D-luĭ *Dimitrie Sturdza.*
Secretarŭ generalŭ : *V. A. Urechiă.*

La ordinea ḑileĭ fiindŭ a treia votare a propunereĭ de schimbare a epoceĭ sesiuneĭ generale, D-lŭ Sion nu crede utilă o nouă desbatere prealabilă a propunereĭ, căcĭ arŭ fi perdere de timpŭ.

D-lŭ *Ionescu* combate propunerea ca neîntemeiată pe argumente solide. «Altă-dată ne adunamŭ în Augustŭ ; s'a modificatŭ lucrulŭ pentru-că membriĭ carĭ suntŭ și profesorĭ aŭ doritŭ a'șĭ păstra lunele de vacanță. Acum pentru o nouă modificațiune a epoceĭ de întrunire se invócă calitățile membrilorŭ, carĭ suntŭ deputațĭ orĭ senatorĭ». D-lŭ Ionescu află luna Martiŭ cea maĭ favorabilă chiar pentru aceștĭ membri. Motivulŭ adevĕratŭ este, că membriĭ carĭ suntŭ și profesorĭ în Bucurescĭ, nu vorŭ să-șĭ sacrifice matinata lorŭ; darŭ D-lorŭ să

țină sémă și de desavantagele membriloră, carĭ suntŭ și profesorĭ în alte părțĭ de câtŭ în Bucurescĭ. D-lŭ Ionescu respinge decĭ propunerea ne găsind'o întemeétă.

D-lŭ *Stefănescu* întîmpină D-luĭ Ionescu : nu că nu putemŭ, noĭ profesoriĭ din Bucurescĭ, să venimŭ în orele de diminéță, ci pentru că avemŭ în vedere interesulŭ Academieĭ, ceremŭ schimbarea sesiuneĭ : voimŭ unŭ timpŭ în care adunările nóstre să fiă posibile, complecte și complecte pînă la finele ședințeĭ, iarŭ nu ca acuma. Noĭ profesoriĭ putemŭ veni și la ora 1, dar' deputațiĭ și senatoriĭ nu potŭ veni.

Se cere închiderea discuțiuneĭ.

Se pune la votŭ propunerea pentru a treea óră și este respinsă cu 11 voturĭ pentru și 11 contra.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 10 MARTIŬ 1882

Sub președinția d-luĭ *Titu Maiorescu*.
Secretarŭ generalŭ : *V. A. Urechiă*.

D-lŭ *Dr. Brandza* vorbindŭ despre D-lŭ Florian Porcius, propusŭ de secțiunea sciințifică la scaunulŭ rĕmasŭ vacantŭ prin mórtea D-luĭ Vasicĭ, dice :

«D-lŭ *Florian Porciu*, botanistŭ românŭ din Transilvania, fórte cunoscutŭ și apreciatŭ maĭ cu sémă printre botaniștiĭ austro-maghiarĭ, este unulŭ dintre esploratoriĭ de frunte aĭ Floreĭ Transilvanieĭ.

Vechiŭ companionŭ de erborisațiune și colaboratorŭ alŭ învĕțatuluĭ botanistŭ Cardinalulŭ Ludowig Haynald, Archiepiscopulŭ Kalocea, pe atuncĭ Episcopŭ alŭ Transilvanieĭ, Fl. Porciu 'șĭ consacră, încă de la 1854, tótă activitatea sa sciințifică în scrutarea și studiarea floreĭ părțiĭ nord-ostice a Transilvanieĭ, și în specialŭ alŭ fostuluĭ districtŭ Năsĕudŭ, înavuțindŭ, de atuncĭ și pînă astădĭ multe erbariĭ din Europa, cu prețiósele séle recolte din acelŭ districtŭ. Elŭ

este unulŭ dintr'aceĭ carĭ a răsturnatŭ, și va răstuna încă brasdă nouă pe câmpulŭ sciințeĭ.

Dintre publicațiunlle botanice ale luĭ Fl. Porciu, acea maĭ de căpeteniă, care a și îndemnatŭ pe secțiunea sciințifică să vi-lŭ propună spre a fi alesŭ, este : *Enumeratio plantarum phanerogamicarum Districtus quondam Naszódiensis*, apărută în anulŭ 1868, lucrare originală și fórte meritoriă, pe care autorulŭ a începutŭ astădĭ să o publice în edițiune românéscă, înavuțind'o, pe lîngă multe adausurĭ, de noue date sciințifice, și cu nomenclatura botanică românéscă.

Acestŭ opusculŭ, măcarŭ că nu este voluminosŭ, arétă că autorulŭ este unŭ botanistŭ-floristŭ consumatŭ; că elŭ posede într'unŭ modŭ amănunțitŭ, nu numaĭ literatura botanică a întregeĭ florĭ a Transilvanieĭ, ci și pe aceea a tuturorŭ țĕrilorŭ vecine cu acésta; în fine elŭ va ilustra sciința și în viitorŭ cu alte lucrărĭ nu maĭ puținŭ importante.

După părerea secțiuneĭ sciințifice, chiămarea botanistuluĭ Florian Porcius, în sînulŭ Academieĭ române, arŭ fi cea maĭ dréptă și maĭ bine-meritată recompensă morală, ce s'arŭ puté face unuĭ învĕțatŭ românŭ, care de și nefavorisatŭ de benificiulŭ avereĭ, și-a consacratŭ maĭ bine de jumĕtate din viéța sea cercetărilorŭ desinteresate ale sciințeĭ.

Ea socotesce de asemenea, că d-lŭ Fl. Porcius, pe care nu amŭ onórea de a 'lŭ cunósce personalŭ, arŭ fi și celŭ maĭ demnŭ succesorŭ, ce s'arŭ putea da multŭ regretatuluĭ nostru colegŭ de eternă memoriă, Dr. Paul Vasicĭ.

D-lŭ *Barițiŭ* dă unele informațiunĭ despre *Flora* publicată în românesce, de D-lŭ Florian Porcius, de către societatea de cultură din Transilvania, care a și premiatŭ acéstă lucrare cu 50 #.

D-lŭ *Președinte* pune la votŭ, conformŭ art. 24 din regulamentŭ, admiterea între membriĭ Academieĭ a d-luĭ Florian Porcius.

Votanțĭ 25 membri
Pentru 21 »
Contra 4 »
Abținuțĭ 1 »

D-lŭ *preşedinte* proclamă de membru Academieĭ, la secţiunea de sciinţe, pe d-lŭ Florian Porcius. (aplause).

D-lŭ *Preşedinte Maiorescu* dă cetire procesuluĭ verbalŭ alŭ secţiuneĭ literare (Anexa H).

Se citesce procesulŭ verbalŭ alŭ secţiuniĭ sciinţifice (Anexa I).

Se aprobă conclusiunile secţiuneĭ.

ANEXA H.

SECŢIUNEA LITERARĂ

ŞEDINŢA DIN 9 MARTIŬ 1882.

Sub preşedinţa D-luĭ *V. Alecsandri.*
Pro-Secretarŭ : *Quintescu.*

Membriĭ presenţĭ : Domniĭ *Alecsandri V.*, *Maiorescu T.*, *Romanŭ*, *Caragiani I.*, *Iac. Negruzzi*, *G. Sion* şi *Quintescu.*

Secţiunea decide a face plenuluĭ Academieĭ următórele propunerĭ în privinţa pachetelorŭ şi scrierilorŭ reposatuluĭ Sĕulescu :

Din 13 pachete, sub titlulŭ de Glosare, D-lŭ *Romanŭ* se însărcinéză cu examinarea numerilorŭ 1, 2, 3, 4, 6, 8 şi 9; iarŭ numele 5, 7, 10, 11, 12 şi 13 să se trimită comisiuneĭ lexicografice.

Numĕrulŭ 14, sub titlulŭ de *Descrierĭ istorice universale,* să se comunice Secţiuniĭ istorice, împreună cu «Restaurarea scólelorŭ în Moldova» şi «Biografia luĭ Asachi», însemnată cu numĕrulŭ 15.

«Oficiele şi boeriile curţeĭ Constantinopolitane», sub numĕrulŭ 17, asemenea vorŭ fi cercetate de Comisiunea istorică.

«Unŭ respunsŭ D-luĭ H.» şi *unŭ discursŭ,* sub numerele 18 şi 19, se vorŭ da D-luĭ *Negruzzi.*

Poesiile, sub numĕrulŭ 20, se daŭ în examinarea D-luĭ *Sion G.*, iar' numĕrulŭ 21, totŭ de poesiă, D-luĭ *Maiorescu.*

Câte-va foi imprimate și manuscrise se daŭ D-luĭ *Caragiani*, pentru a face o dare de sémă.

Glosariulŭ limbeĭ Române s'a decisŭ a se trimite Comisiuneĭ lexicografice.

ANEXA I.

SECȚIUNEA SCIINȚIFICĂ

ȘEDINȚA DIN 10 MARTIŬ 1882.

Președinte : D-lŭ *P. S. Aurelianŭ.*
Secretarŭ : D-lŭ *Gr. Stefănescu.*

Secțiunea sciințifică, în ședința sa de la 4 Martiŭ, luândŭ în cercetare lucrările ce i s'a trămisŭ de către Academiă, a luatŭ următórele otărîrĭ, pe care le supune aprobăriĭ D-vóstră :

1⁰ Cestiunea cârmeĭ balonuluĭ a fostŭ înlăturată, ca provenindŭ de la unŭ anonimŭ, și lucrarea însășĭ nepresentândŭ nicĭ unŭ interesŭ sciințificŭ.

2⁰ In privința cărțeĭ «Sorgintea industrială cu 300 reçete», Secțiunea crede, că nu i se póte da nicĭ unŭ ajutorŭ, cu atâtŭ maĭ multŭ că Academia nu are fondurĭ pentru asemenea ajutóre.

3⁰ Lucrările D-luĭ Hepites : una în privința Boliduluĭ din séra de 25 Augustŭ st. n. din anulŭ trecutŭ, și alta «Asupra temperatureĭ dilelorŭ ce aŭ precedatŭ și urmatŭ acestŭ fenomenŭ», secțiunea opinéză a se publica în Anale.

BOLIDULŬ DIN SÉRA DE 25 AUGUSTŬ st. n. 1881 VĔḌUTŬ LA BRĂILA.

In séra de 25 Augustŭ st. n. la 8 ore 23 minute s'a vĕḍutŭ la Brăila unŭ bolidŭ fórte strălucitorŭ.

Trajectoria percursă în direcțiunea Nordŭ-Estŭ avea o lungime cam de 25 grade; ea începea de sub constelațiuna Ursa Mare spre a se perde în constelațiunea Dragonuluĭ. Mișcarea boliduluĭ era fórte încétă; trajectoria a fostŭ descrisă într'unŭ timpŭ ce-lú estimezŭ pînă la 2 secunde.

Lumina albă argintiă a boliduluĭ se distingea într'unŭ modŭ fórte simțitorŭ dintre stelele pe dinaintea cărora trecea. Mărimea sa aparentă întrecea de douĕ orĭ mărimea luĭ Joe. Intensitatea lumineĭ a trebuitŭ să fiă cu atâtŭ maĭ puternică cu câtŭ nicĭ nu se 'noptase bine : stelele d'abia începuseră a se ivi. Cerulŭ era fórte seninŭ.

Urma lăsată de bolidŭ avea asemenea o lumină albă argintiă fórte strălucitóre și care a dispărutŭ pe nesimțite.

N'amŭ pututŭ observa nicĭ unŭ felŭ de colorațiune, nicĭ în bolidŭ, nicĭ în trajectoria sea. *Stefan Hepites.*

TEMPERATURA ḌILEĬ DE 25 AUGUST st. n. 1881, LA BRĂILA

I

D'abia suntŭ câte-va ḍile de la acéstă epocă (1) și fiă-care are presentŭ în memoriă temperatura însemnată din tóte punctele de vedere a acesteĭ ḍile.

Voiŭ pune aci față 'n față temperaturele observate la Brăila, atâtŭ în ḍioa de 25 Augustŭ precum și 'n cele alte dóue ḍile precedente

(1) Acéstă notă a fostŭ redactată la $^{2}/_{14}$ Septembriŭ 1881.

și următóre. Voiŭ maĭ adaoga încă o colónă, care ne va arĕta temperatura aeruluĭ cu 6 ḑile maĭ târḑiŭ, adică la 31 Augustŭ :

ORELE	LUNA AUGUSTU Temperatura în grade centigrade			
	în 24	în 25	în 26	în 31
6a.	21°.7	25°.0	20°.7	10°.0
7	22 5	24 0	21.3	12.5
8	23.1	25.8	21.7	14.7
9	24 5	28.1	22.9	15.6
10	26.3	29.2	24.5	18.1
11	27.7	30.7	26.1	19.5
prânḑŭ	28.7	32.2	27.1	20.5
1 p.	30.3	32,4	28.6	20.8
2	31.7	33.3	29.1	21.2
3	32 2	34.7	29.7	21.5
4	32 3	38.2	29 2	21.3
5	31 7	36 9	29.0	21.1
6	30.9	34.5	27.7	20.1
7	28 9	30.4	25.8	18.5
8	27.8	28 8	25.3	17.1
9	25.8	26.5	24.3	16.3
10	26.0	25.5	23.3	14 5
11		24.5		
12		24.1		
Maximă	32 8	39.1	30.1	21.8
Minimă	20 8	22.1	19.1	9.2
Media	26°.8	30°.6	24°.6	15°.5
Diferința	3.8 (24–25)	6.0 (25–26)	15°.1 (25–31)	

Pentru determinarea temperatureĭ aeruluĭ din ḑioa de 25 Augustŭ amŭ luatŭ nisce mĕsurĭ cu totulŭ escepționale :

Citirea se făcea de douĭ observatorĭ : unulŭ observa, în localulŭ stațiuneĭ meteorologice, psicrometrulŭ arangiatŭ și instalatŭ după modelulŭ Institutuluĭ meteorologicŭ din Viena, iarŭ eŭ observamŭ termometrulŭ-prastiă (fronde) în grădina Sântuluĭ Mihailŭ, ce se găsesce în mijloculŭ orașuluĭ și în care grădină, din causa numeróselorŭ strade largĭ și drepte ce daŭ într'însa, circulațiunea aeruluĭ se face cu fórte mare înlesnire, așa în câtŭ considerŭ cifrele înscrise în colóna ḑileĭ de 25, ca represintândŭ adevĕrata temperatură a aeruluĭ.

Comparândŭ cifrele din colónele ḑilelorŭ 24 și 25, vedemŭ că de

la 6 ore diminéța, când se face prima observațiune, temperatura de la 25 întrece cu 1^{0},3 pe acea din aceeași oră a ḑileĭ precedinte. Acéstă diferință cresce din óră în óră : la 9 óre ea este de 3^{0}.6 iar' la 3 dupĕ amiaḑă diferința nu este de câtŭ de 2^{0},5.

De și pînă în acestŭ momentŭ temperatura ḑileĭ de 25 a fostŭ necontenitŭ superióră celeĭ precedente și diferințele mergeaŭ pînă la 4 grade, de acum înainte însă, într'unŭ timpŭ de douĕ óre aprópe, temperatura devine escesivă; și, spre a ne face o ideă maĭ justă de crescerea răpede a căldureĭ, voiŭ arĕta care suntŭ temperaturele ce amŭ observatŭ în acele momente, la intervalŭ de jumĕtate oră :

Orele :	3	3½	4	4½	5	5½	6	6½	7
Temperaturĭ :	34^{0}.7;	37,5;	38^{0},2;	37^{0}.5;	36^{0},9;	35^{0},7;	34^{0}.5;	32^{0}.4;	30^{0}.4.

Aceste cifre ne arétă că, în jumĕtatea de oră de la 3$^{1}/_{2}$, termometrulŭ a crescutŭ cu 2^{0},8, iar' de la 3$^{1}/_{2}$ la 4, temperatura de la 37^{0},5 a crescutŭ pînă la 39^{0},1 și s'a coborîtŭ pînă la 38^{0},2; căcĭ temperatura maximă a avutŭ locŭ pe la 3 ore 50 minute.

Unŭ vêntŭ ușorŭ de la SSW se părea că aduce căldura prin suflărĭ succesive. Acéstă suflare, care d'abia făcea să adieze ramurile cele maĭ subțirĭ ale copacilorŭ, a produsŭ o uscăciune însemnată a aeruluĭ, pe totŭ timpulŭ câtŭ a ținutŭ suflarea sa.

Iată 'n adevĕrŭ care a fostŭ umiditatea aeruluĭ, constatată cu psicrometrulŭ :

Orele	Umiditatea	Orele	Umiditatea
6a.	81%	4$^{1}/_{2}$	20
7	77	5	25
8	69	5$^{1}/_{2}$	31
9	60	6	35
10	61	6$^{1}/_{2}$	41
11	65	7	52
prânḑŭ	55	8	62
1 p.	59	9	60
2	59	10	67
3	54	11	73
3$^{1}/_{2}$	23	12	74
4	17		

Inspecţiunea simplă a acestorŭ cifre ne arétă fórte bine, cum de o dată umiditatea aeruluĭ a scădutŭ, între orele 3 şi $3^1/_2$, adică tocmaĭ atuncĭ cândŭ temperatura a 'nceputŭ a cresce într'unŭ modŭ aşa de însemnatŭ.

Vêntulŭ, din a căruĭ causă s'a produsŭ aceste fenomene, trebue să provină din acele vênturĭ, carĭ, în Arabia şi în Africa, producŭ acele teribile furtunĭ uscate (orages secs) şi cărora se daŭ diferite numirĭ : Khamsin, Simum, Harmattan, etc.

Simptomele carĭ caracterisă acele vênturĭ s'aŭ observatŭ şi aci :

Fără de a maĭ vorbi de temperatura escesivă a aeruluĭ şi de uscăciunea sa, lucrurĭ ce amŭ constatatŭ maĭ susŭ, barometrulŭ a scădutŭ într'acea di într'unŭ modŭ continuŭ. La 6 ore diminéța presiunea atmosferică redusă la 0 grade era de 757^{mm},5; la 9, 757,3; la prândŭ 756,4; la 3, 755,4; la 6, 753,4; la 9 séra 755,5, ĭar' a doua di de diminéţă barometrulŭ indica 758,3. Vedemŭ aşa dar' o diferinţă de 4^{mm},1 între înălţimea barometruluĭ de diminéţă şi acea de la 6 ore p. m. De sigurŭ însă, că minimum presiuneĭ atmosferice va fi avutŭ locŭ între orele 3 şi 6 şi că diferinţa între maximulŭ şi minimulŭ aceleĭ dile a trebuitŭ să fiă multŭ maĭ mare de câtŭ cantitatea indicată maĭ susŭ. Lipsa însă a aparatelorŭ înregistrătóre nu ne-a permisŭ de a constata acéstă diferinţă fórte importantă de cunoscutŭ pentru multe casurĭ.

Evaporaţiunea apeĭ a fostŭ asemenea fórte activă; ea a fostŭ de 6^{mm},9 în 24 de ore, cu tóte că, după cum se vede din cifrele umidităţeĭ, arĕtate maĭ susŭ, atâtŭ diminéța până la 3 ore p. m. câtŭ şi séra de la 7 ore, gradulŭ de umiditate a fostŭ superiorŭ cifreĭ de $50^0/_0$.

În totŭ timpulŭ dileĭ, cerulŭ a fostŭ fórte seninŭ : p'icĭ pe colo d'abĭa se puteaŭ dări câte unŭ micŭ cumulo-stratus. Însă, pe la 3 ore p. m., precum şi în totŭ timpulŭ până la 5 ore, atmosfera se părea acoperită cu unŭ vĕlŭ, care nu putea fi de vaporĭ. Era unŭ ce semănândŭ cu descripţiunea ce se face a fenomenuluĭ *ceţeĭ uscate.* Vĕlulŭ era fórte subţire, şi în totŭ timpulŭ a fostŭ străbătutŭ de radele ardĕtóre ale Sóreluĭ.

Suprafața pământuluĭ încă s'a resimțitŭ de temperatura toridă a acesteĭ ḑile. Temperatura maximă, constatată la suprafața pământuluĭ acoperitŭ cu ĭarbă, a fostŭ de 43°,3.

II.

Din punctulŭ de vedere climatologicŭ este fórte importantŭ de a determina, care este, într'o localitate dată, maximulŭ ce póte atinge temperatura în casurĭ esceptionale?

Din lipsa uneĭ lungĭ seriĭ de observațiunĭ, nu este pentru țéra nóstră nicĭ cea maĭ mică posibilitate, de a înscrie câte-va cifre, care să presinte o óre-care probabilitate de certitudine.

Pentru Brăila, temperatura maximă 39°,1, constatată *cu certitudine* în ḑiua de 25 Augustŭ, a întrecutŭ cu multŭ temperaturile maxime absolute ce amŭ pututŭ determina în cursulŭ celorŭ treĭ anĭ de când facŭ observațiunĭ în acéstă localitate.

Pentru 1879 temperatura maximă a fostŭ 33°,8 în ḑiua de 26 Iuniŭ, ĭar' în anulŭ 1880 amŭ avutŭ 33°,9 la 9 Augustŭ. Vedemŭ dar' că anulŭ acesta temperatura maximă absolută a întrecutŭ cu 5°,2 pe cea maĭ mare din ceĭ doĭ anĭ precedințĭ.

Dacă amŭ voi să ne facemŭ o ideă de maximulŭ temperaturelorŭ observate într'unŭ cursŭ de maĭ mulțĭ anĭ în țéra nóstră, nu putemŭ recurge de câtŭ la observațiunile ce se facŭ la scóla de Agricultură, sub conducerea învĕțatuluĭ sĕŭ Directorŭ, D-lŭ P. S. Aurelianŭ și care cuprinde o periódă de 11 anĭ, cu începere din 1871.

Din tabelele ce găsimŭ publicate de D-lŭ B. S. Moga în Revista Sciințifică (1) estragemŭ că în intervalulŭ indicatŭ maĭ susŭ, temperaturile maxime absolute observate la Bucurescĭ suntŭ următórele :

1871	la	1	Augustŭ	32°.0
1872	la	2	»	34. 0
1873	la	12	Iuliŭ	34. 5
1874	la	24	»	34. 2
1875	la	{25 / 1	»	32. 8

(1) Seria II, Tom. II, No. 2 dela 1 Martiŭ 1881

1876	la	6 Augustŭ	31 6
1877	la	23 »	38. 2
		24 »	38. 7
1878	la	17 »	34. 4
1879	la	2 »	36. 3

De aci resultă, că în 1877 temperatura maximă observată la 24 Augustŭ : 38°,7, nu a diferitŭ de câtŭ cu 0°,4 de cea observată anulŭ acesta în Brăila și arŭ resulta prin urmare ca temperaturĭ care arŭ atinge 39 de grade nu arŭ fi prea rarĭ pentru țéra nóstră.

Cu tóte acestea, orĭ și cine s'a ocupatŭ cu determinarea temperatureĭ aeruluĭ, sciă câtŭ este de dificilŭ a obține, la unŭ momentŭ datŭ, acestŭ elementŭ cu o óre-care esactitate : suntŭ o mulțime de condițiunĭ de împlinitŭ, o mulțime de precauțiunĭ de luatŭ. Negligerea unorŭ precauțiunĭ, carĭ în aparință s'arŭ crede că nu potŭ avea o mare acțiune asupra termometruluĭ, înfluințéză une orĭ într'unŭ modŭ cu totulŭ capitalŭ asupra condițiunilorŭ termometrice, și acésta este atâtŭ de adevĕratŭ, în câtŭ, până astădĭ, nu s'a pututŭ încă fixa natura și forma celuĭ maĭ convenabilŭ apĕrătorŭ termometricŭ.

În generalŭ toțĭ apĕrătoriĭ termometricĭ, și maĭ cu sémă ceĭ care suntŭ espușĭ radelorŭ solare, după cum este apĕrătorulŭ *Stewenson*, (1) întrebuințatŭ în Englitera, și pavilionulŭ întrebuințatŭ la Scóla de Agricultură din Bucurescĭ, facŭ să se înregistreze temperaturĭ multŭ maĭ marĭ de câtŭ cele adevĕrate. Acestŭ efectŭ trebue să fiă cu atâtŭ maĭ pronunțatŭ de Stațiunea Meteorologică din Capitală cu câtŭ d'asupra pavilionuluĭ se află o lanternă cu gĭamurĭ care are rolulŭ de a transforma, până la unŭ óre-care puntŭ, apĕrătorulŭ termometricŭ într'o galeriă cu gĭamlîcŭ.

Acésta mĕ face să credŭ că temperaturele observate în anulŭ 1877

(1) Acésta reese și din observațiunile comparative ce facŭ de unŭ anŭ de dile între indicațiunile termometrelorŭ espuse într'unŭ apĕrătorŭ *Stewenson*, fabricatŭ de D-lŭ *L. Casella* din Londra și acele ale termometrelorŭ espuse în apĕrătorulŭ de zincŭ, modelulŭ Institutuluĭ meteorologicŭ din Viena.

la Bucurescĭ, ar fi, póte multŭ maĭ ridicate de câtŭ cele care aŭ avutŭ locŭ în realitate.

Învĕţatulŭ meteorologŭ francesŭ, D-lŭ *E. Renou*, recunoscutŭ în tótă lumea prin precisiunea observaţiunilorŭ sale termometrice a arĕtatŭ de multŭ timpŭ, că termometrulŭ-prastiă este instrumentulŭ celŭ maĭ puţinŭ espusŭ influinţelorŭ accidentale. Acesta este într'adevĕrŭ instrumentulŭ ce amŭ vĕḑutŭ întrebuinţându-se la observatorulŭ sĕŭ Meteorologicŭ de la Parc St. Maur.

Temperatura $39^{0}.1$ a fostŭ obţinută la Brăila servindu-mĕ de unŭ escelentŭ termometru-prastiă construitŭ de *Baudin* din Paris. De aci resultă, că temperatura maximă a ḑileĭ de 25 Augustŭ a pututŭ fi chiarŭ maĭ mare de câtŭ $39^{0},1$; de sigurŭ este însă că a atinsŭ acéstă cifră într'unŭ modŭ positivŭ (1).

Acéstă determinare o considerŭ ca unŭ punctŭ capitalŭ pentru Climatologia ţereĭ nóstre şi ar fi de doritŭ a se cunósce maximele de temperatură observate în cele-l-alte localităţĭ ale ţĕreĭ, precum şi precisiunea determinăreĭ lorŭ.

III.

Amŭ fi doritŭ a face o comparaţiune între temperatura ḑileĭ de 25 Augustŭ, observată în diferite localităţĭ, atâtŭ în ţéră precum şi în restulŭ Europeĭ; elementele însă, până acum, ne lipsescŭ aprope cu desăvîrşire. Totulŭ ce putemŭ constata este, că în Bavaria—singura localitate de a căreĭ observaţiunĭ meteorologice avemŭ cunoscinţă,—luna luĭ Augustŭ n'a fostŭ însemnată prin nicĭ o ḑi a căreĭ temperatură să fiă diferitŭ într'unŭ modŭ simţitorŭ de cele-l-alte, şi ce este maĭ multŭ, temperatura cea maĭ înaltă a acesteĭ lunĭ a avutŭ locŭ în a doua pentadă ĭar' nicĭ de cum la finele luniĭ.

(1) Trebue să spunŭ că între orele $3^{1}/_{2}$ şi 4 p. m. amŭ observatŭ termometrulŭ-prastiă în grădina St. Mihailŭ, la fiă-care 5 minute; temperatura $39^{0}.1$ amŭ citit-o când amŭ făcutŭ observaţiunea pentru $3^{0},45'$ şi pentru $3^{0},50$, după care apoĭ temperatura a începutŭ a scădea cu iuţélă, dândŭ $38^{0},2$ peste 10 minute, la 4 ore. Urméză de aci că în intervalulŭ de 5 minute cuprinsŭ între 3,45 şi 3,50 a pututŭ fórte bine să se fiă produsŭ încă o crescere şi o scădere de una, doue, saŭ treĭ ḑecimĭ, însă nu maĭ multŭ şi prin urmare temperatura $39^{0}1$, póte, cu o aproximaţiune destulŭ de suficientă, fi considerată ca maxima temperatureĭ ḑileĭ dela 25 Augustŭ.

Nu ne găsimŭ însă totŭ în aceeașĭ imposibilitate de a face o paralelă între temperatura luĭ Iuliu observată la Brăila și cu aceea observată în Occidentulŭ Europeĭ.

Publicațiunile de carĭ, amŭ pututŭ lua cunoscință, ne arétă, că occidentulŭ a avutŭ a suferi multŭ de temperatura observată în unele ḑile din Iuliŭ. Astŭ-felŭ la Parc Saint-Maur, lângă Paris, D-lŭ Renou a constatatŭ cu siguranță 38°,4 în ḑiua de 5 Iuliŭ; la Bruxellcs s'a observatŭ 35°,2 în ḑiua de 19. Ambele aceste temperaturĭ aŭ fostŭ cele maĭ înalte carĭ s'aŭ observatŭ cu siguranță de când se ținŭ registre pentru observațiunĭ meteorologice. În Belgia s'aŭ maĭ observatŭ in maĭ multe localitățĭ temperaturĭ maĭ susŭ de 35 și 36 grade, chiar și maĭ marĭ; astŭ-felŭ la Arlon s'a găsitŭ 36° și la Maesayck 37°,3.

În Bavaria asemenea temperatura aeruluĭ a fostŭ în genere maĭ ridicată în luna luĭ Iuliŭ. Ḑiua cea maĭ caldă a fostŭ la 20, când, la Speyer, s'a observatŭ 37,3.

În Brăila temperatura luneĭ luĭ Iuliŭ n'a avutŭ nimicŭ de estraordinarŭ în privința temperatureĭ. Cea maĭ mare căldură observată a avutŭ locŭ la 7, când d'abĭa a atinsŭ 32°.5 (în aniĭ 1879 și 1880 maximulŭ temperatureĭ în Iuliŭ fusese respectivŭ 32°,6 la 23 și 33°,5 la 21) și temperatura mediă a întregeĭ lunĭ a fostŭ 22°,3 adică cu o ḑecime de gradŭ maĭ mică de câtŭ aceea din 1879 și cu unŭ gradŭ maĭ inferiorŭ de câtŭ temperatura din Iuliŭ anulŭ precedentŭ.

Nu voiŭ termina fără să-mĭ permitŭ a atrage atențiunea Onorateĭ Academiĭ asupra temperatureĭ ḑileĭ de 31 Augustŭ, când termometrulŭ minimum a indicatŭ d'abìa 9°,2, ceea-ce face o diferință de temperatură de 29°,9 ce a avutŭ locŭ într'unŭ intervalŭ de șése ḑile.

Stefanŭ Hepites.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 11 MARTIŬ 1882

Sub președinția D-luĭ *Titu Maiorescu.*
Secretarŭ generalŭ : *V. A. Urechiă.*

Se citesce epistola D-luĭ *Crețulescu*, prin care atrage atențiunea Academieĭ asupra morțeĭ D-luĭ Civelli din Florența, carele a donatŭ frumóse cărțĭ biblioteceĭ Academieĭ.

La propunerea D-luĭ *Crețulescu*, se decide, ca oficiulŭ Academieĭ să comunice familieĭ D-luĭ Civilli condoleanțele sale.

D-lŭ *Crețulescu,* prin epistola propune pe D-lŭ Sella, Președintele *Academieĭ dei Lincei*, din Roma, de membru corespondinte séŭ de onóre.

Se pune la ordinea ḑileĭ împreună cu cele-l-alte propunerĭ de asemenea natură.

D-lŭ *Dr. Brândză* comunică Academieĭ memoriulŭ sĕŭ despre *Geografia botanică* a Dobrogeĭ.

Se trămite în cercetarea secțiuniĭ istorice.

D-lŭ *Alecsandri*, amintindŭ despre scrierile frumóse ale luĭ Coradini — unŭ fiŭ alŭ unuĭ italianŭ însuratŭ cu o româncă, din familia Butoia—și de partea ce acesta a luatŭ la mișcarea literară și politică din-ainte de 1848, arétă că de mulțĭ anĭ caută să afle de loculŭ unde trăesce și ce a devenitŭ? De la unŭ rusŭ a fostŭ aflatŭ că arŭ fi în Rusia. S'arŭ puté avé informațiunĭ de la Florența, de la familia luĭ, prin Legațiunea nóstră. «Ne-arŭ interesa să dămŭ celŭ puținŭ de manuscriptele luĭ Coradini».

Se decide a se provoca investigațiunĭ la *Florența,* prin Legațiunea Română.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 12 MARTIU 1882.

Sub președinția d-luĭ *Titu Maiorescu.*
Secretarŭ generalŭ : *V. A. Urechiă.*

D-lŭ *Președinte* dă cuvîntulŭ d-luĭ Sturdza, care citesce, în aplausele Academieĭ, scrierea ilustreĭ Carmen Sylva, *Puiu*, o minunată ochire aruncată asupra istorieĭ Românilorŭ, scrisă de o pénă măéstră și de o inimă plină de doioșire pentru trecutulŭ țereĭ și nutrindŭ speranțe legitime pentru viitorulŭ eĭ. (Vedĭ volumulŭ memoriilorŭ).

Academia decide, cu aclamațiune unanimă, să se facă din «*Puiu*» o edițiune specială, deslipită de analele séle.

D-lŭ *Președinte* dă apoĭ cuvîntulŭ d-luĭ membru Marian, carele la încordata atențiune a Academieĭ, citesce memoriulŭ sĕŭ despre *Chromatica română.*

D-lŭ *B. P. Hasdeŭ* respunde recipiendaruluĭ, salutându-lŭ de bună venire între noĭ. D-lŭ *Hasdeŭ* arétă loculŭ însemnatŭ ce noulŭ membru are în sînulŭ Academieĭ române, ca singurulŭ etnografŭ românŭ în adevĕratulŭ înțelesŭ alŭ cuvîntuluĭ.

Ședința se ridică la orele 3 p. m.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 13 MARTIU 1882

Sub președinția d-luĭ *Titu Maiorescu.*
Secretarŭ generalŭ : *V. A. Urechiă.*

D-lŭ Președinte Maiorescu aduce la cunoscința Academieĭ, că M. S. Regina priimindŭ de la Librariulŭ Ioh. Ambrosiu Barth din Lipsca, unŭ tomŭ din Analele de fisică și chimiă și anume esemplariulŭ tipăritŭ întregŭ cu litere de aurŭ, cu ocasiunea Jubileuluĭ de 50 anĭ

alŭ directoruluĭ acestorŭ anale, M. S. Regina a bine-voitŭ a dărui acestŭ elegantŭ esemplarŭ pentru Biblioteca Academieĭ române.

Academia cu viă gratitudine primesce acestŭ frumosŭ darŭ din partea M. S. Regineĭ.

Se comunică unŭ memoriŭ din partea D-luĭ membru corespondentŭ *Spiru* Haretu, intitulatŭ : Consideraţiunĭ la studiulŭ esperimentalŭ alŭ mişcăreĭ apeĭ în canale descoperite şi la constituţiunea intimă a fluidelorŭ.

Se trimite la secţiunea sciinţifică.

ŞEDINŢA ORDINARĂ DIN 15 MARTIU 1882

Sub preşedenţia D-luĭ *D. Sturdza.*
Secretarŭ generalŭ : *V. A. Urechiă.*

DD. Dr. I. Urban Iarnik şi Andreĭ Bersanŭ cerŭ dela Academiă tipărirea uneĭ colecţiunĭ de doine, strigăturĭ (horĭ), balade şi colinde.

D-lŭ *preşedinte* întrébă Adunarea, dacă acéstă colecţiune nu este să se trămită în cercetarea secţiuniĭ literare?

D-lŭ *Sion* nu se împotrivesce la acésta, dar' amintesce că Academia nu dispune de fondurĭ pentru asemenea tipărirĭ.

D-lŭ *N. Ionescu* propune, să se trămită la o comisiune specială din secţiunile literară şi istorică, fiindŭ materiĭ de competinţa ambelorŭ.

D-lŭ *Bariţŭ* cunósce şi unŭ altŭ têněrŭ care a adusŭ peste 1000 de bucăţĭ de natura acelorŭ în desbatere. D-luĭ nu vede însă cum se vorŭ ajunge la resultatele urmărite, cu budgetulŭ ce avemŭ.

D-lŭ *Alecsandri.* Suntŭ mulţĭ tinerĭ carĭ facŭ colecţiunĭ de cântece, în Bucovina, Ardealŭ şi în România. Unele din aceste cântece suntŭ apocrife, imitaţiune după cântece deja cunoscute. Din acele 1000 de bucăţĭ, de care vorbesce D-lŭ *Bariţŭ*, câte nu vorŭ fi deja tipărite? Convorbirile din Iaşĭ, Familia D-luĭ Vulcanŭ, aŭ publicatŭ şi publică

destule cântărĭ populare. Alegerea critică a cântărilorŭ din colecțiunea D-luĭ Iarnik nu se póte face în sesiunea acésta. D-lŭ *Alecsandri* se însărcinéză să facă acéstă lucrare și singurŭ, dar' să nu se aștepte Academia la raportŭ de câtŭ pentru sesiunea viitóre.

Se pune la votŭ și se primesce propunerea, ca D-lŭ *Alecsandri* să aducă raportulŭ sĕŭ asupra colecțiuniĭ în cestiune, la sesiunea viitóre.

D-lŭ *dr. Felix* dă citire raportuluĭ Comisiuneĭ însărcinată cu examinarea lucrărilorŭ Delegațiuniĭ (Anexa J).

D-lŭ *B. P. Hasdeŭ* cere, să fiă tratatŭ întocmaĭ ca D-lŭ *Odobescu*: să nu se céră numaĭ de la D-luĭ terminarea lucrăreĭ, căcĭ D-luĭ are numaĭ una, iar' de la D-lŭ *Odobescu* se astéptă treĭ lucrărĭ.

D-lŭ *Președinte* arétă D-luĭ *Hasdeŭ*, că Comisiunea așa a făcutŭ cum doresce D-lŭ *Hasdeŭ;* D-luĭ n'a ascultatŭ totŭ paragrafulŭ din raportŭ.

Asupra lămuririĭ date de D-lŭ *Stefănescu*, că stilulŭ, redacțiunea raportuluĭ nu privesce Academia, care nu ia asupra sa de câtŭ conclusiunile ce votéză, D-lŭ *președinte* pune în desbatere conclusiunile pe articule.

La punctulŭ II. Academia aprobă facerea și așeḑarea în sala ședințelorŭ a portretuluĭ regretatuluĭ Dr. Vasicĭ.

La punctulŭ III. Academia primesce, cu treĭ abțínerĭ (DD. *Chițu*, *Alecsandri* și *Papadopolŭ)*, conclusiunea asupra portretuluĭ luĭ Stefanŭ din Evangeliarulŭ de la Homorŭ.

La punctulŭ IV. Conclusiunea despre publicarea *albumuluĭ* Stefanianŭ, se primesce, după óre-care desbatere, însă în principiŭ, subordinându-se esecuțiunea luĭ la mijlócele budgetare.

La punctulŭ V se primesce conclusulŭ d'a se da în publicŭ orĭ câtŭ este deja tipăritŭ din Observațiunile meteorologice, invitându-se și guvernulŭ a lua asupra sa întreținerea observatoriilorŭ, ca să se ușureză de unele sumĭ budgetulŭ Academieĭ.

La punctulŭ VI. Se primesce propunerea comisiuneĭ d'a se completa textulŭ, aprópe tipăritŭ, alŭ cărților vechĭ, editate prin DD. *Odobescu* și *Hasdeŭ* și a se da publiculuĭ nerăbdătorŭ de a le avé, remanêndŭ a se publica notele relative și glosarele, deosebitŭ, cândŭ le vorŭ presenta DD. editorĭ.

Conclusiunea de la punctulŭ 7 a fostŭ primită întocmaĭ.

La punctulŭ VIII, D-lŭ Bariţŭ esplică de ce Comisiunea propune scóterea din concursŭ a tezeĭ asupra *Sufixuluĭ licidŭ.* care n'a datŭ resultate, după o încercare de cincĭ anĭ de publicaţiune.

Academia aprobă.

La punctulŭ IX. Academia exprimă dorinţa, ca membriĭ din secţiunea literară şi istorică, însărcinaţĭ cu misiunea în Dobrogea, s'o realiseze neîntârḑiatŭ, cum a făcutŭ deja D-lŭ *dr. Brândză* pentru cercetările floreĭ aceleĭ provinciĭ.

La punctulŭ X. Se decide să se trécă nominalŭ persónele, carĭ aŭ făcutŭ darurĭ diverse pentru biblioteca şi colecţiunile Academieĭ.

Se ia cunoscinţa de cele arĕtate la punctulŭ XI şi asupra punctuluĭ XII, D-lŭ *Chiţu*, luândŭ cuvêntulŭ, arétă că va fi peste puţine ḑile în desbaterea parlamentuluĭ projectulŭ de lege din iniţiativă, relativŭ la construirea maĭ multorŭ edificiĭ publice, între care este şi Academia cu archivele Statuluĭ şi cu Biblioteca.

Şedinţa se ridică la orele $11^{1}/_{2}$ nóptea.

ANEXA J.

RAPORTULŬ COMISIUNEĬ ÎNSĂRCINATE CU EXAMINAREA LUCRĂRILORŬ DELEGAŢIUNEĬ

Domnule Preşedinte,
Domnilorŭ Membri,

Ne-aţĭ făcutŭ onóre a ne însărcina cu controlulŭ lucrărilorŭ Delegaţiuneĭ, din anulŭ trecutŭ. Spre a rĕspunde la acéstă însărcinare delicată, ne-amŭ credutŭ datorĭ a examina cu scrupulositate lucrările Delegaţiuneĭ, urmândŭ, în acésta, ordinea, în care d-lŭ Secretarŭ generalŭ le-a presintatŭ Academieĭ.

I. Credemŭ că Academia se va uni cu noĭ, a mulţămi acelorŭ co-

legĭ, carĭ la două însemnate solemnitățĭ, la desvĕlirea statueĭ primuluĭ Președinte alŭ Societățiĭ Academice, ilustruluĭ părinte alŭ literatureĭ române moderne, I. Heliade Rădulescu, precum și acea a inaugurăriĭ bustuluĭ alŭ neuĭtatuluĭ colegŭ A. Papiŭ Ilarianŭ, aŭ represintatŭ Academia.

Academia va lua partea sea de durere la scirea, că doctorulŭ P. Vasicĭ nu maĭ este între noĭ și va aproba simțimintele exprese de Delegațiune familieĭ sale; totŭ de-odată comisiunea este încredințată că, conformŭ unuĭ usŭ consacratŭ, portretulŭ reposatuluĭ colegŭ va orna în curîndŭ galeria membrilorŭ. carĭ aŭ ilustratŭ Academia.

II. Comisiunea Domnieĭ-Vóstre nu s'a credutŭ datóre a analisa lucrările, de carĭ corpulŭ academicŭ a luatŭ cunoscință, în cele 40 de ședințe ale anuluĭ trecutŭ, constatate prin procesele verbale respective, și este cu atâtŭ maĭ puținŭ dispusă a insinua câtu-șĭ de puținŭ vr'o observare, cu câtŭ treĭ din aceste ședințe extraordinare aŭ avutŭ de resultatŭ, a constata descoperirea adevĕratuluĭ portretŭ alŭ erouluĭ, domnitorŭ alŭ Moldoveĭ. Stefan celŭ mare.

III. Academia va fi fericită de a lua actŭ, că miniatura din evangeliarulŭ de la Homorŭ se póte considera ca cea maĭ fidelă represintare a figureĭ mareluĭ căpitanŭ, care în cursŭ de 47 de anĭ și maĭ bine a ținutŭ susŭ drapelulŭ virtuțiĭ militare și a prudințeĭ politice. Bine a făcutŭ Delegațiunea, că n'a perdutŭ unŭ momentŭ, pentru a aduna tóte elementele spre constatarea acesteĭ verităţĭ istorice.

IV. In lipsă de mijlóce pentru a realisa patriotica dorință, de a arĕta pe Stefan și ca protectorŭ alŭ artelorŭ, credemŭ că Academia s'arŭ mulțămi de o cam dată și n'arŭ fi peste puterile séle, d'a dispune a se edita unŭ albumŭ usualŭ pentru vulgarisarea descoperirilorŭ în istoria patrieĭ, coprindĕndŭ portretulŭ luĭ Stefan celŭ mare și edificiele principale înălțate de elŭ în memoria evenimentelorŭ istorice ale domnieĭ séle.

V Punerea în usulŭ publiculuĭ a observațiunilor meteorologice fă-

cute în ţéră, este de importanţă însemnată; credemŭ că nu este de trebuinţă a aştepta cu împărţirea lorŭ, pînă cândŭ se vorŭ imprima tote, ci că se potŭ distribui îndată cele de la staţiunile Iaşĭ şi Braila. Décă guvernulŭ arŭ bine-voi a se însărcina cu întreţinerea observatorilorŭ meteorologicĭ, Academia arŭ putea pe totŭ anulŭ, cruţa órecare sume, care s'arŭ afecta totŭ în usulŭ publiculuĭ sciinţificŭ.

VI. Constatămŭ cu satisfacţiune, că chiar în cursulŭ sesiuneĭ acestia s'a distribuitŭ Tomulŭ alŭ III-lea secţ. I alŭ analelorŭ Academieĭ; regretămŭ că nu putemŭ constata împărţirea celor-l-alte publicaţiunĭ istorice şi limbistice, şi anume a Istorieĭ ieroglifice, tipărită deja şi reţinută din causă că colegulŭ nostru, însărcinatŭ cu facerea precuvîntăriĭ şi a glosariuluĭ, n'a terminatŭ acéstă lucrare; a Pravileĭ celeĭ micĭ de la Govora, din causă că acelaşĭ colegŭ s'a gasitŭ împedicatŭ a termina lucrarea limbistică, ce urméză a însoţ textulŭ; a manuscriptuluĭ Udriste Năsturel, cum şi a scrisoreĭ principeluĭ Dimitrie Cantimirŭ «Vita Constantini Cantemirii», la care lipsesce totŭ precuvêntarea. Comisiunea este de părere, că nu se cuvine a se amâna maĭ multŭ distribuirea opurilorŭ tipărite, şi la care lipsesce numaĭ precuvîntarea, fiindŭ că deja publiculŭ este nerăbdătorŭ a avea în mână aceste preţióse scrierĭ ale învĕţatuluĭ principe Dimitrie Cantemirŭ.

Pătrunsă fiindŭ de interesulŭ celŭ mare limbisticŭ, ce are Psaltirea luĭ Coresi, Comisiunea doresce, ca comentariile şi glosariulŭ să se dea maĭ curândŭ publicităţiĭ, şi ne place a crede că Academia, împărtăşindŭ opiniunea nóstră, va ruga pe colegulŭ nostru d-lŭ Hasdeŭ ca să grăbéscă acea lucrare.

VII. Amŭ fostŭ informaţĭ, că din documentele luĭ Hurmuzache s'a tipăritŭ tomulŭ IV. 79 cóle şi din fragmente 3 cóle. Comisiunea financiară va constata sumele ce s'aŭ avansatŭ, pentru a se putea sci ceea ce trebuiă a se prelimina în budgetŭ pentru anulŭ viitorŭ, spre a se asigura publicarea maĭ accelerată a acesteĭ scrierĭ interesante.

VIII. Despre scrierile presintate la concursŭ, comisiunile însărcinate cu examinarea lorŭ vorŭ propune directŭ Academieĭ resoluţiunile ce vorŭ fi luatŭ asupra acelorŭ lucrărĭ. Câtŭ despre concursurile deschise, carĭ n'aŭ avutŭ pînă acum nicĭ unŭ resultatŭ, anume : Descrierea complectă a unuĭ judeţŭ, despre Sufixulŭ licidŭ, despre Activitatea literară şi pedagogică a luĭ Ión Heliade Rădulescu şi traducţiunea din Amian Marcelinŭ, Comisiunea crede de cuviinţă ca să se publice din noŭ concursŭ, cu escepţiunea disertaţiuniĭ asupra sufixuluĭ licidŭ şi sufixuluĭ guturalŭ în limba română, pentru care nu s'a presintatŭ nicĭ o lucrare în timpŭ de 5 anĭ de ḑile, de cândŭ s'a publicatŭ acestŭ concursŭ.

IX Academia va afla cu plăcere că, în parte celŭ puţinŭ, s'a realisatŭ misiunea în Dobrogea. Aşteptămŭ că în curândŭ secţiunile interesate vorŭ face Academieĭ raportulŭ respectivŭ.

X. Academia va constata cu mulţămire, că colecţiunile nóstre se înmulţescŭ, graţiă munificenţeĭ membrilorŭ eĭ, dintre carĭ menţionămŭ cu gratitudine pe Majestatea sea Regele, şi a altorŭ donatorĭ, că relaţiunile nóstre cu alte societăţĭ învĕţate se întindŭ şi ea va face totŭ posibilulŭ pentru ca să putemŭ oferi acelorŭ societăţĭ publicaţiunĭ interesante, în schimbulŭ scrierilorŭ preţióse primite de la ele.

Cu deosebită plăcere amŭ aflatŭ înavuţirea colecţiunilorŭ nóstre de manuscripte prin dosarulŭ lucrărilorŭ Comitetuluĭ Unireĭ din Moldova, dăruitŭ de d-na Elisa Sturdza. Scriitoriĭ de istoriă contimporană vorŭ consulta cu fructŭ acestŭ importantŭ documentŭ, care se află astăḑĭ în posesiunea Academieĭ.

XI. Comisiunea consemnéză cu mulţămire, că din partea fraţilorŭ Daniel din Iaşĭ, prin intermediarulŭ graţiosŭ alŭ Majestăţiĭ Sale Regeluĭ, Academia a primitŭ donaţiunea în sumă de 15,000 leĭ, destinaţĭ pentru înavuţirea colecţiunilorŭ relative la istoria patrieĭ.

XII. Asemenea darurĭ, carĭ vinŭ Academieĭ cu diverse destinaţiunĭ, dér' carĭ tóte tindŭ a o încuragia în lucrările séle istorice, 'i impunŭ,

credemŭ, și datoria a se preocupa de timpuriŭ pentru încăperile necesariĭ așeḍăriĭ tutulorŭ colecțiunilorŭ, așa în câtŭ cestiunea localuluĭ într'adevĕrŭ se impune atențiuneĭ nóstre maĭ multŭ de câtŭ orĭcândŭ. Comisiunea Domniilorŭ Vóstre a examinatŭ părerile emise și cu altă ocasiune în sînulŭ Academieĭ, însă a statŭ a se întreba, dacă dorința exprimată de d-lŭ Secretarŭ generalŭ va fi o basă destulŭ de solidă, pe care să putemŭ edifica ceva maĭ realŭ de câtŭ speranțe legitime.

Terminândŭ observațiunile nóstre, lăsămŭ comisiuniĭ speciale, însărcinate cu socotelile și cu preliminarea budgetuluĭ, de a ne spune, în fața mijlócelorŭ de carĭ dispune Academia, ce putemŭ face pentru realisarea celorŭ maĭ urgente și neapĕrate trebuințe.

G. Barițiŭ. Dr. I. Felix. N. Ionescu.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 17 MARTIŬ 1882.

Sub președinția D-luĭ *D. Sturdza.*
Secretarŭ generalŭ : *V. A. Urechiă.*

D-lŭ *Secretarŭ generalŭ* dă citire depeșeĭ D-luĭ Nicolae Hurmuzachi, din Cernăuțĭ, respunḍêndŭ la adresa de condoleanță a Academieĭ pentru mórtea D-luĭ George Hurmuzachi.

D-lŭ *Jacobŭ Negruzzi* depune raportulŭ sĕŭ despre dóue din operile luĭ G. Asachi.

Se vorŭ lua în cercetare la primirea celorŭ-l-alte raporturĭ de la domniĭ membri însărcinațĭ cu lucrărĭ identice cu a D-luĭ *Negruzzi.*

Se citesce procesulŭ verbalŭ alŭ secțiuneĭ literare în cestiunea publicăreĭ traducereĭ din Titu Liviŭ (Anexa K, L, M). Se va pune la ordinea ḍileĭ.

Academia trece la orele $10^1/_2$ să lucreze în Comisiunĭ și Secțiunĭ.

ANEXA K.

SECŢIUNEA LITERARĂ

ŞEDINŢA DIN 3 MARTIŬ 1882.

Sub preşedinţia D-luĭ *V. Alecsandri.*
p. Secretarŭ : *T. Maiorescu.*

Membri presenţĭ : Domniĭ *Sion, Romanŭ, Caragiani, Quintescu.*

Se citesce câte-va părţĭ din traducerea luĭ Titu Liviu presintată de D-lŭ Cotovŭ. Găsindu-se lucrarea neîndestulătóre, se decide a i se înapoia, cu observarea, că nu corespunde asteptărilorŭ Academieĭ conf. § 7 din Regulam. specialŭ şi prin urmare i se retrage însărcinarea dată, nevĕdêndu-se probabilitatea uneĭ amendărĭ. Iar' pentru traducerea presintată de D-lŭ Barbu, se decide a se da spre citire D-luĭ *Romanŭ*, cu rugăminte de a face unŭ raportŭ verbalŭ asupra meritului eĭ.

ANEXA L.

SECŢIUNEA LITERARĂ

ŞEDINŢA DIN 16 MARTIŬ 1882.

Sub preşedinţia D-luĭ *V. Alecsandri.*
Secretarŭ : D-lŭ *B. P. Hasdeŭ.*

Membri presenţĭ : Domniĭ *Caragiani Ioanŭ*, *Chiţu George*, *Maiorescu Titu*, *Negruzzi Jacobŭ*, *Quintescu Nicolae*, *Romanŭ Alexandru*, *Sion George*.

D-lŭ *Romanŭ* citesce raportulŭ sĕŭ despre traducţiunea din Titu-Liviŭ, cu care fusese însărcinatŭ D-lŭ Nicolae Barbu, şi aprobândŭ pe deplinŭ modulŭ cum s'a esecutatŭ lucrarea, conchide ca totŭ D-eĭ

sale să i se încredințeze traducerea luĭ Titu-Liviŭ întregŭ, adică și a părțiĭ pre care n'a reușitŭ a o traduce D-lŭ Cotovŭ.

Cu reserva unorŭ observațiunĭ limbistice din partea Raportoruluĭ. Secțiunea admite, cu unanimitate, conclusiunea raportuluĭ, decidêndŭ totŭ-o-dată, ca lucrarea să încépă imediatŭ a se tipări, ceea ce se va aduce la cunoscința Comisiuniĭ budgetare.

ANEXA M.

RAPORTŬ ASUPRA TRADUCȚIUNII D-luĭ NIC. BARBU DIN TITU LIVIU, Lib. III, IV, V și VI.

Cercetândŭ cu de amĕnuntulŭ lucrarea D-luĭ Nic. Barbu, amŭ constatatŭ cu viuă plăcere progresulŭ ce traducĕtorulŭ a făcutŭ în acéstă parte a lucrăriĭ sale, progresŭ care cresce în poporțiune cu înaintarea lucrăriĭ. Pe tótă pagina cercetată traducĕtorulŭ dă dovedĭ că înțelege pe deplinŭ textulŭ originalŭ, exprimândŭ cu multă precisiune și esactitate ideile și cugetele autoruluĭ, așa în câtŭ în tótă partea cercetată de mine, nu amŭ găsitŭ unŭ singurŭ locŭ unde traducĕtorulŭ să fiă interpretatŭ falsŭ vre-o dicțiune, fiă chiarŭ din cele maĭ dificile. — Limba traducțiuniĭ e corectă, limpede și curge cu ușioretate, dicțiunile urméză în ordine logică și chiaritatea nu lasă nimica de dorıtŭ, ba atâtŭ de îngrijatŭ pare a fi traducĕtorulŭ, ca să exprime pe deplinŭ sensulŭ unorŭ frase maĭ dificile, numaĭ pentru ca să fiă bine înțelesŭ de cititoriĭ sĕĭ, în câtŭ preferă a cădé în óre-care defectŭ de prolisitate, — dacă defectŭ se póte numi împregiurarea, că unde ar puté să ne dea o frasă succintă și rotundă, imitândŭ cu maĭ multă rigóre textulŭ originalŭ, se servesce de circumscripțiunĭ. Așa d. e :

Lib. III. C. I. — Atrox certamen aderat, ni Fabius consilio neutri parti acerbo rem expedisset.

Trad. — Era să se întêmple o luptă crâncenă, dacă Fabiŭ nu ar fi împăcatŭ lucrulŭ printr'o mĕsură de o pŏtrivă

plăcută ambeloru părtĭ. (*ambi*, *e*, nu se articuléză).

Rp. — Crâncenă luptă era sĕ se încingă, dacă Fabiŭ nu împăcă lucrulŭ prin o mĕsură ce mulțămiá ambe părțile.

C. 2. Fabio extra ordinem, quia is victor pacem Aequis dederat. ea provincia data.

Trad. Comanda acestuĭ resbelŭ s'a datŭ într'unŭ modŭ estraordinariŭ lui Caiu Fabiŭ, pentru că elu invinsese și în rêndulŭ trecutŭ pe Equi și le deduse pacea.

Rp.—Conducerea acesteĭ spedițiunĭ se dede in modŭ straordinariŭ luì Fabiŭ, pentru cà elu si mai nainte (s. altă dată) ca învingătoriŭ impăcase pre Equi.

C. 30. — Is metus perpulit, ut scribi militem tribuni sinerent; non sine pactione tamen, ut, quoniam ipsi quinquennium elusi essent, parvumque id plebi praesidium foret, decem deinde tribuni plebis crearentur.

Trd. — *Acéstă frică produse atâta consternatiune*, in câtŭ tribuniĭ lăsară sĕ se strîngă ostașĭ, *cu tóte acestea* fiindŭ cŏ eĭ fuseseră amăgițĭ cinci ani și fiindu că erau de puçinŭ ajutoriŭ pentru poporu, *concéseră acésta nu fără legămêntulŭ* că de acì înainte sĕ se alégă ḑece tribunĭ ai poporuluĭ.

Rp. — Atâta frică i petrunsese (prinsese) in câtŭ tribuniĭ lăsară a se stringe ostire, înse cu legămentŭ că de óre ce dînsii fusese amăgițĭ cinci ani, fiind-cŏ eraŭ de puçinu ajutoriu pentru poporu, sĕ se alégă pe viitoriŭ ḑece tribunĭ ai poporului.

ibidem. — Expressit hoc necessitas Patribus : id modo excepere, ne postea

Trd. — Nevoia stórse acestŭ legămêntŭ de la Senatorĭ. Într'atâta numaĭ

eosdem tribunos iuberent.

lu reduseră, ca pre viitoriŭ să nu mai védă totŭ pre aceĭ tribunĭ.

Rp. — Necesitatea stórse acésta de la senatori, carĭ numai atâta cerură. ca nu după aceea sĕ se alégă aceĭașĭ tribunĭ.

Séŭ *Rp.* — Senatoriĭ se invoira de silă și numai atâta cerură, ca pe viitoriŭ să nu se alégă aceĭașĭ tribunĭ.

ibidem. — Fecit pudorem recens eius populi meritum morandi auxilii.

Meritulŭ celŭ viŭ în memoria *alu* aceluĭ poporŭ li făcé rușine voindŭ să întârḑiă ajutoriulŭ.

Aicĭ *allŭ* este póte numaĭ din scăpare de vedere.

C. 63. — Vadunt igitur in proelium ab sua parte omissum; et locum, ex quo excesserant. repetunt:momentoque non restituta modo pugna sed inclinatur etiam Sabinis cornu.

Trd. — Întră așĭá dar' în lupta părăsită de eĭ și cuprinseră éră-șĭ loculŭ din care se retrăséseră si într'unu momêntu lupta nu numai este restătorită ci se înclină chiarŭ aripa Sabinilorŭ.

Rp. — Întră așĭá dar' in lupta ce insișĭ o părăsise, cuprindŭ érășĭ loculŭ din care eșise și într'unŭ momêntŭ lupta nu numai e restătorită ci se indóĭe chiarŭ aripa Sabinilorŭ.

ibidem. — Nunquam ante de triumpho per populum actum.

Trd. — Neci odată până acuma nu s'a votatŭ de poporŭ unŭ triumfŭ.

Rp. — Neci odată mai nainte popoporulŭ nu votase unŭ triumfŭ.

Cartea IV. C. 57.

Haec contentio minime idoneo tempore, quum tantum belli in manibus esset, occupaverat cogitationes hominum; donec, ubi diu alternis Iulius Corneliusque, «*quum ad id bellum is tisatis idonei duces essent, non esse æquum mandatum sibi a populo eripi honorem*», disseruere.

Trd. — Acéstă luptă într'unŭ timpŭ așĭá de puçinu nimeritŭ, cândŭ unŭ resbelŭ atâtŭ de mare li era pe capulŭ lorŭ, ocupase cugetele ómenilorŭ. Cândŭ în fine Juliŭ si Corneliu cuvêntară pe rêndu, că de óră ce ei sunt ducĭ destulŭ de pricepuțĭ pentru acestu resbelŭ, nu este dreptŭ să li-se răpéscă onórea încredințată lorŭ de poporŭ.

Rp — Aceste certe într'unŭ timpŭ

pré puçină nimeritŭ, cândŭ unŭ belŭ atâtŭ de mare li sta înainte, occupase minţile ómeniloru.

Însă, aceste defecte suntŭ maĭ neînsemnate de câtŭ ca să pótă atinge însuşĭ meritulŭ traducţiuniĭ, care astă dată este superióră celorŭ admise şi tipărite pînă acum de Academiă.

Câtŭ pentru formele gramaticale, acestea suntŭ corecte şi cuvintele bine alese; totŭ ce s'arŭ maĭ puté recomanda atenţiuniĭ traducĕtoruluĭ e : ca să rotundéscă la revisiune dicţiunile şi periódele pre lărgite; să înlătureze forma pleonastică a timpuluĭ pré plinitŭ (pr. c. lucraseră, cuprinseseră, retrăseseră, etc.); să se servéscă maĭ desŭ de timpulŭ istoricŭ; să întrebuinţeze maĭ rarŭ formele compuse şi să nu se servéscă de cuvinte cu înţelesŭ vagŭ (pr. c. **Ogorŭ**, în l. de agru, teritoriu, pămêntŭ, câmpŭ), şi straine ca **garnisónă** (în l. de presidŭ). **bravŭ**, (în l. de forte, tare, etc.), **panică** (în l. de spaimă), **soldă** (în l. de stipendiŭ, simbriă), **rangŭ** (în l. de statŭ, clase, ordine, etc.) şi altele, ce e dreptŭ pré puţine la numĕrŭ, dar' fórte desŭ întrebuinţate în acéstă parte a traducţiuniĭ.

Secţiunea admite traducţiunea şi este de părere a se invita D-lŭ traducĕtorŭ, ca să traducă şi părţile de la începutŭ, pentru ca lucrarea complectată să se pótă tipări.

Bucurescĭ, 14 Martiŭ 1882 — Raportatorŭ : *A. Romanŭ.*

ŞEDINŢA ORDINARĂ DIN 18 MARTIU 1882.

Sub preşedenţia D-luĭ *Sturdza.*
Secretarŭ generalŭ : *V. A. Urechiă.*

Se dă citire procesuluĭ verbalŭ alŭ Secţiuniĭ literare în cestiunea traducereĭ luĭ Titu Liviŭ.

D-lŭ *Sion* cere să se numéscă ùnŭ membru, care să veghiăze asupra tipărireĭ traduceriĭ D-luĭ Barbu.

D-lŭ *Alecsandri* cere să se lase libertate deplină autoruluĭ câtŭ privesce stilulŭ și limba.

D-lŭ *Romanŭ* esplică care suntŭ reservele sub care Secțiunea literară a primitŭ, ca D-lŭ Barbu să continue traducerea din Titu Liviŭ, care nu se maĭ lasă a se face de D-lŭ Cotovŭ, pentru că traducerea sa este cu multŭ inferióră specimenuluĭ D-sale premiatŭ de Academiă. D-lŭ *Romanŭ* a fostŭ de părere, ca să se corégă de D-lŭ Barbu unele defecte de stilŭ, să se rotundéscă unele perifrase inutile, și să înlăture unele vorbe, ca ogorŭ, garnisónă, panică... «Reservele de care se vorbesce în procesulŭ verbalŭ alŭ Secțiuneĭ privescŭ propunerea mea despre aceste corecțiunĭ de limbă și de stilŭ». D-lŭ Romanŭ esplică că n'a cerutŭ să se atingă însășĭ traducerea D-luĭ Barbu ci icĭ-cole să se îndrepte limba.

D-lŭ *Babesiŭ* conchide, că corectarea propusă de D-lŭ Romanŭ este chiar regulamentară.

D-lŭ *Quintescu* află opiniunea de adĭ a Secțiuniĭ literare în contradicere cu alta a acesteĭ Academiĭ, de acum 5 anĭ. Atrage atențiunea Academieĭ, că se dă D-luĭ Barbu să lucreze o traducere care era dată D-luĭ Cotovŭ?

D-lŭ *Urechiă* cere amânarea cercetăreĭ și regularea cestiuniĭ pe sesiunea viitóre.

D-niĭ *Sion* și *Chițu* combatŭ amânarea. D-lŭ Chițu întâmpină D-luĭ Quintescu, arĕtândŭ că D-lŭ Cotovŭ nu are nicĭ unŭ dreptŭ la traducerea cu care Academia voiesce a însărcina pe D-lŭ Barbu. D-lŭ Cotovŭ nu a mănținutŭ lucrarea ulterióră la nivelulŭ specimenuluĭ și dar' cu dreptulŭ să se respingă orĭ-ce pretențiunĭ.

D-lŭ *Urechiă* retrage propunerea de amânare.

D-lŭ *Sturdza* combate maĭ întâiŭ temerile espuse de D-lŭ Quintescu, apoĭ arétă scopulŭ ce Academia urmăresce prin traducerea de autorĭ latinĭ : acestea nu se facŭ pentru scolarĭ ci pentru a da ocasiune unorŭ progrese a limbeĭ române. Din acestŭ punctŭ de vedere

este bine să se însărcineze unŭ membru cu privegherea publicaţiuniĭ traduceriĭ.

Se pune la votŭ conclusiunile secţiuniĭ literare şi se primescŭ, cu adaosŭ ca Academia să desemne unŭ membru privighetorŭ la lucrarea D-luĭ Barbu. Se primesce.

Academia însărcinéză pe D-lŭ *Sion* cu acéstă priveghere, apoĭ trece la orele $12^1/_4$ la lucru în comisiunĭ şi secţiunĭ.

SEDINŢA ORDINARĂ DIN 19 MARTIŬ 1882.

Sub preşedenţia D-luĭ *Dim. Sturdza.*
Secretarŭ generalŭ : *V. A. Urechiă.*

D-lŭ *preşedinte* dă cuvêntulŭ D-luĭ *Dr. Brândză* care citesce memoriulŭ sĕŭ asupra Geografieĭ botanice şi a vegetaţiuniĭ din Dobrogea, şi Academia urmăresce cu tótă atenţiunea acéstă interesantă lucrare.

D-lŭ *Babeşŭ* dă lectura notiţelorŭ biografice asupra vieţeĭ şi activităţiĭ decedatuluĭ membru Andreiu Mocioni. Terminândŭ D-sa, şedinţa se suspendă pe 5 minute.

La redeschidere, D-lŭ *preşedinte* acórdă cuvêntulŭ D-luĭ membru corespondentŭ Sp. Haretu, care citesce memoriulŭ intitulatŭ : Consideraţiunĭ la studiulŭ experimentalŭ alŭ mişcăriĭ apeĭ în canale descoperite, şi la constituţiunea intimă a fluidelorŭ.

In fine D-lŭ *Maniu* citesce partea primă din memoriuln D-sale asupra scrierilorŭ istorice din aniĭ 1880 şi 1881, privitóre la românĭ. Timpulŭ fiindŭ înaintatŭ continuarea lectureĭ acestuĭ elaboratŭ se amână pe altă şedinţă.

D-lŭ *preşedinte* consultă Academia şi se decide ca tóte aceste lucrărĭ să se publice în Analele Academieĭ.

ŞEDINŢA ORDINARA DIN 20 MARTIU 1882.

Sub preşedinţa D-luĭ *Titu Maiorescu.*
Secretarŭ generalŭ : *V. A. Urechiă.*

D-lŭ *Sturdza* propune să nu se maĭ publice în extenso, nicĭ să se redacteze aşa procesele verbalĭ, ci numaĭ conclusiunile şi memoriile.

Academia aprobă, ca procesulŭ-verbalŭ, în viitorŭ, să menţioneze numaĭ cestiunea şi conclusiunea care s'a produsŭ, şi in extenso să coprindă numaĭ memoriile.

Asupra reclamaţiuneĭ D-luĭ Cotovŭ, Academia trece la ordinea ḑileĭ, cestiunea fiindŭ resolvată.

Se citesce şi se aprobă conclusiunile raportuluĭ Comisiuneĭ Biblio teceĭ Academieĭ. (Anexa N).

Asupra raportuluĭ comisiuneĭ de 9, se face desbatere : dacă premiile Herescu şi Lazar sunt divisibile. Academia, în contraḑicere cu comisiunea premiilorŭ, decide, că premiile Herescu şi Lazar, conformŭ testamentuluĭ şi legeĭ de la 1879, trebue să fiă date în suma întrégă, dacă ele aŭ fostŭ meritate de vre-o scriere.

Se procede apoĭ la votarea asupra autorilorŭ propuşĭ de Comisiunea pentru premiare.

La Premiulŭ Nasturelu-Herescu :

Se pune la votŭ *Psicologia empirică*, de D-lŭ I. Popescu, care a avutŭ în comisiune 9 voturĭ :

Votanţĭ 20. Majoritatea regulamentară 14.

Aŭ votatŭ pentru 4 şi 16 contra, decĭ Academia a respinsŭ.

Se pune la votŭ cartea D-luĭ Stefanelli : *Catechesa*, care în comisiune a avutŭ 8 voturĭ şi 1 contra :

Votanţĭ	20.
Majoritatea regulam.	14.
Aŭ votatŭ pentru	17.
» » contra	3.

Decĭ Academia a acordatŭ premiulŭ Năsturelu-Herescu de 4.000 leĭ D-luĭ Stefanelli (aplause).

Premiulŭ Lazar :

Se pune la votŭ cartea «*Petroleulŭ*» a D-luĭ inginerŭ Cucu.

Votanțĭ 20		
Majoritatea regulam.		14.
Aŭ votatŭ pentru		3.
» »	contra	17.

Decĭ Academia a respinsŭ propunerea comisiuneĭ de premiare.

Asemenea a respinsŭ și propunerea Comisiuneĭ de premiare a cărțeĭ D-luĭ Stefan Pop «*Economia rurală*», cu 19 voturĭ contra și 1 pentru.

Tóte cele-l'alte opere cădêndŭ de asemenea, fiă în comisiune, fiă în ședință plenară, Academia va avé să stătueze asupra întrebuințăreĭ fonduluĭ Lazăr.

ANEXA N.

Domnilorŭ Colegĭ,

Conformŭ art. 49 din Regulamentŭ, subsemnațiĭ obligațĭ a vĕ da sémă de starea în care se află biblioteca Academieĭ, avemŭ plăcerea a vĕ face cunoscutŭ, că în decursulŭ anuluĭ espiratŭ, biblioteca nóstră s'a înmulțitŭ într'unŭ modŭ simțitorŭ, parte prin cumpĕrărĭ, parte prin schimburĭ și donațiunĭ.

Așa, cu unŭ anume votŭ, datŭ în sesiunea anuluĭ trecutŭ, s'aŭ cumpĕratŭ de la D-lŭ A. I. Odobescu 318 volume, relative la literatură, istoriă, archeologiă și sciințe, cu prețŭ de 1847 leĭ.

Cu fondulŭ prevĕdutŭ în budgetulŭ anuluĭ espiratŭ s'aŭ maĭ cumpĕratŭ :

	Leĭ	Banĭ
a) pentru secţiunea literară, 20 diferite publicaţiunĭ, în 28 de volume, cu . . .	356	
b) pentru secţiunea istorică, 8 diferite publicaţiunĭ, în 14 volume, cu	299	47
c) pentru secţiunea sciinţifică, 6 diferite publicaţiunĭ, în 51 volume, cu . . .	872	
411 volume, totalulŭ cumpĕrărilorŭ.		

Prin schimbare cu societăţile streine şi prin donaţiunĭ, biblioteca s'a înavuţitŭ, în decursulŭ anuluĭ trecutŭ, cu 324 publicaţiunĭ, în 766 de volume.

Peste totŭ dar', în anulŭ espiratŭ, biblioteca nóstră s'a îmulţitŭ cu 1177 de volume de diferite scrierĭ.

Dacă îmulţirea bibliotecei şi a colecţiunilorŭ nóstre a făcutŭ paşĭ îmbucurătorĭ, trebue însă să constatămŭ, că de şi, graţiă votuluĭ Dv. din sesiunea anuluĭ trecutŭ, prin care aţĭ procuratŭ fondurile necesare, peste 3000 de volume, carĭ în lipsă de mobiliarŭ, zăceaŭ aruncate pe josŭ, pe dulapurĭ şi în magaziă, s'aŭ putută aşeḑa în dulapurĭ noue, totuşĭ pentru maĭ multe cărţĭ lipsescŭ, nu numaĭ dulapurile, dar' şi chiar localulŭ unde să le aşeḑămŭ.

Catalogarea cărţilorŭ bibliotecii a făcutŭ asemenea progrese îmbucurătóre.— Pînă la Octombriŭ trecutŭ, esistaŭ catalogate 1489 de opere; de la acéstă dată şi pînă astăḑĭ s'aŭ catalogatŭ alte 2038 de opere, în 2871 volume; în totŭ, avemŭ dară catalogate 3527 de opere. Astŭ-felŭ s'a făcutŭ posibilă utilisarea şi a acestorŭ tesaure ale bibliotecei nóstre, şi sperămŭ că pînă la sesiunea viitóre vomŭ avé gata şi catalogulŭ specialŭ după materiĭ.

Nu totŭ astŭ-felŭ putemŭ ḑice, din nenorocire, şi pentru numerósele hărţĭ, manuscrise, hrisóve şi decalcurí ce posedă biblioteca nóstră şi pentru carĭ nu esistă nicĭ unŭ catalogŭ. — Catalogarea lorŭ, şi maĭ cu sémă utilisarea acestorŭ preţióse documente nu va fi posibilă, de câtŭ atuncĭ cândŭ vomŭ avé unŭ localŭ maĭ spaţiosŭ; ele de o cam dată staŭ închise în pimniţile creditu luĭ fonciarŭ.

Pînă cândŭ vomŭ avé o clădire specială a Academieĭ, care să presinte comoditatea şi siguranţa cerute, simţimŭ de o urgentă necesitate a se ruga guvernulŭ, să pună la disposiţiunea Academieĭ, unŭ

gardistŭ pentru pază, celŭ puținŭ în timpulŭ nopțiĭ, fiindŭ că ușile și ferestrele localuluĭ sĕŭ actualŭ nu presintă nicĭ cea maĭ mică garanțiă.

Acésta este, Domnilorŭ Colegĭ, starea în care se află astă-dĭ biblioteca nóstră și pe care o supunemŭ la cunoscința D-vóstră.

Comisiunea bibliotecei :

Secretarulŭ secțiuniĭ literare : *B. P. Hasdeŭ.*
» » istorice : *V. Maniu.*
» » sciințifice : *Gr. Stefănescu.*

(Vedĭ lista generală a operelorŭ dăruite și cumpĕrate la finele volumuluĭ).

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 21 MARTIŬ 1882.

Sub Președința D-luĭ *D. A. Sturdza.*
Secretarŭ generalŭ : D-lŭ *V. A. Urechiă.*

Se comunică unŭ raportŭ alŭ D-luĭ *T. Maiorescu*, relativŭ la esaminarea unuĭ volumŭ din manuscriptele luĭ Sĕulescu.—Se recomandă a Secțiune.

D-lŭ *Alecsandri*, cerêndŭ cuvêntulŭ emite părerea că din sumele destinate pentru premiĭ, — care însă neputêndu-se acorda aŭ rĕmasŭ la economiĭ, — să se încurageze autoriĭ ale cărora scrierĭ se distingŭ. Anume D-luĭ cere, ca premiulŭ Lazăr, care în ședința precedentă, după votulŭ Academieĭ, nu s'a aflatŭ cu cale a se da nimĕnuĭ, să se împartă între ceĭ doĭ-treĭ autorĭ, carĭ s'aŭ presentatŭ la concursurile literare și ale cărora opere aŭ obținutŭ maioritate în Comisiunea de 9.

Observându-se că o asemenea propunere nu se póte susținea în fată cu statutele, carĭ astŭ-felŭ de fondurĭ le destinéză pentru scopurĭ speciale (art. 95), cu tóte că în principiŭ a fostŭ susținută de maĭ mulțĭ membri, a rĕmasŭ a se desbate la ocasiunea cerereĭ de modificare a statutuluĭ, în sesiunea anuluĭ viitorŭ.

D-lŭ *Babesiŭ* dă lectură raportuluĭ Comisiuneĭ despre cercetarea

compturilorŭ anuluĭ espiratŭ și despre situațiunea financiară. Din acestŭ raportŭ observându-se întâiŭ, că D-lŭ *Hasdeŭ*, în treĭ rêndurĭ a luatŭ avansurĭ de banĭ pentru tipărirea luĭ Coresi (tom. II), fără a fi presentatŭ nicĭ o lucrare, precum și o sumă pentru o misiune archeologică în Dobrogea, unde încă nu s'a dusŭ, — după ce s'aŭ ascultatŭ esplicațiunile D-luĭ *Hasdeŭ*, Academia decide a se recomanda, ca pe viitorŭ să nu se maĭ facă avansurĭ de câtŭ pentru fórte micĭ sume și cu maĭ multă circumspecțiune.

D-lŭ *Ionescu*, observândŭ că ședințele sĕptĕmânale de peste anŭ absorbŭ prea mulțĭ banĭ, în câtŭ anulŭ din urmă aŭ trecutŭ chiar preste sumele afectate prin budgetŭ, — emite părerea, ca Academia să-șĭ maĭ reducă ședințele, spre a face ceva economiĭ, carĭ maĭ cu folosŭ s'arŭ puté utilisa în misiunĭ sciințifice. Acésta provócă o discuțiune, uniĭ susținêndŭ, că este în contra statutelorŭ; în cele din urmă, observându-se că acésta nu póte face obiectŭ de deliberațiune de câtŭ după o propunere în regulă pentru modificarea statutelorŭ, se trece la votarea conclusiunilorŭ raportuluĭ Comisiuniĭ, carĭ se adoptă tóte, aprobându-se și cheltuelile făcute de delegațiune peste prevederile budgetarie, în vederea justificăriĭ lorŭ.

La ordinea ḑileĭ fiindŭ alegerea Delegațiuniĭ, se procede la acésta, cu votŭ secretŭ și cu majoritate se alegŭ: Ca președinte D-lŭ *Dim. A. Sturdza*, iar' vice-președințĭ: D-niĭ *T. Maiorescu*, *P. S. Episcopulŭ Melchisedecŭ* și *P. S. Aurelianŭ*.

ȘEDINȚA DIN 22 MARTIU 1882.

Sub Președința D-luĭ *D. A. Sturdza*.
Secretarŭ-generalŭ: D-lŭ *V. A. Urechiă*.

Propunerea D-luĭ Quintescu în privința aplicăreĭ ortografieĭ hotărîtă de Academiă.

D-lŭ *Quintescu* depune propunerea sa (Anexa O), prin care arétă că lucrarea D-luĭ *Maiorescu* din anulŭ trecutŭ, în numele Academieĭ,

relativă la ortografiă, este puţinŭ clară şi maĭ alesŭ că, la aplicarea rêgulelorŭ din ea s'a lăsatŭ la o parte decisiunea Academieĭ, relativă la accente.

Academia decide a se lua în tratare acéstă propunere la viitórea sesiune, ne maĭ fiindŭ timpŭ în cea actuală.

Publicarea în foĭ streine, de memorii cetite în Academiă

D-lŭ *Stefănescu* întrébă Academia, dacă este permisă publicarea în foile publice străine Academieĭ, a memoriilorŭ cetite în sînulŭ eĭ, orĭ maĭ întâiŭ să se publice în *Anale?*

Cestiunea se pune la ordinea ḑileĭ pe mâne.

Raportulŭ comisiuneĭ pentru premiulŭ Nasturelŭ-Herăscu,
seria A. (1)

D-lŭ *Roman*, ca raportatorŭ, citesce raportulŭ sĕŭ (veḑĭ la finea analelorŭ), apoĭ susţine cu căldură conclusiunea unanimă a comisiuneĭ, declarândŭ că lucrarea este plină de merite şi e o carte de sciinţă reală, care ne lipsia.

D-lŭ *Maniu* va vota pentru premiare, dar' face reservele sale asupra unorŭ opiniunĭ eronate ale autoruluĭ, despre Cumanĭ — carĭ nu eraŭ de câtŭ Românĭ din Moldova, şi despre domniate orĭ Chinezate.

Se explică că Academia premiândŭ o carte nu a înţelesŭ nicĭ odată să-şĭ însuşéscă tóte părerile din ea.

Se pune la votŭ, prin scrutinŭ secretŭ, conclusiunea comisiuneĭ, d'a se premia opera «*Ţĕranulŭ românŭ*», din fondulŭ Năsturelŭ-Herĕscu, seria A.

Votanţĭ 19. Majoritatea regulamentară 13.
Aŭ votatŭ pentru 18, şi contra 1.

D-lŭ *Aurelianu* amintesce, la aprobarea Academieĭ, că manuscriptele premiate rĕmânŭ proprietatea Academieĭ şi că ea póte a le imprima când va voi.

(1) Veḑĭ la finea voluluĭ.

D-lŭ *Ionescu* cere publicarea memoriuluĭ câtŭ maĭ neîntârḑiatŭ, deosebitŭ de Anale și în unŭ formatŭ maĭ portativŭ, maĭ practicŭ.

Se aprobă.

Numirĭ de membri onorarĭ și corespondințĭ

Asupra raportuluĭ secțiuneĭ sciințifice, Academia alege membri corespondințĭ pe DD. Ianka Victor și Kanitz, cu unanimiiatea voturilorŭ.

La cererea secțiuneĭ istorice, suntŭ aleșĭ membri corespondințĭ; DD. I. Slavicĭ (17 voturĭ pentru și 3 contra); Goldiși Ioan (18 pentru și 1 contra).

Academia alege membru onorarŭ pe D-lŭ *Carolus Torma*, după propunerea secțiuneĭ istorice.

Se primesce, cu 16 voturĭ contra a 4.

Asemenea se alege, prin majoritate de voturĭ, D-lŭ George Crețianu ca membru onorariŭ.

Mórtea D-luĭ C. Bosianu

D-lŭ Președinte *Sturdza*, comunică Academieĭ trista scire a perdereĭ ce încércă țéra, prin mórtea D-luĭ C. Bosianu, membru onorarŭ alŭ eĭ.

Academia va asiste la îmormêntare și rógă pe D-lŭ *N. Ionescu* a rosti, în numele eĭ, o cuvêntare funerară.

Alegerea de comisiunĭ pentru cercetarea operelorŭ de premiare

Comisiunea de 9 membri, pentru cercetarea cărțilorŭ celorŭ maĭ bune, imprimate peste anŭ, este alésă de Academiă și se compune din:

DD.	G. Baritiu, unanimitate de voturĭ	
	N. Ionescu »	»
	P. S. Melchisedec »	»
	P. S. Aurelianu »	»
	V. Alecsandri »	»
	T. L. Maiorescu. 15	»
	I. Negruzzi 13	»
	Dr. Felix 12	»
	Gr. Stefănescu 12	»

Comisiunea pentru lucrările «Tipografia» și «Istoria românilorŭ până la fundarea principatelorŭ» se compune din :

DD. Sturdza. . . . 20 voturĭ, unanimitate.
P. S. Melchisedec » »
B. P. Hasdeŭ 18 » »

Comisiunea pentru cercetarea celeĭ maĭ bune cărțĭ didactice (premiulŭ Craiova), se compune din :

DD. P. Poni 19 voturĭ (unanimitate).
Marian » »
A Roman 18 »

ANEXA O.

Domnilorŭ colegĭ,

Eŭ amŭ luatŭ cunoscință de modulŭ cum s'a redactatŭ ședința din 5 Apriliŭ, a sesiuniĭ generale din anulŭ trecutŭ, numaĭ în decursulŭ sesiuniĭ actuale, în urma distribuiriĭ, la membriĭ Academieĭ, a Analelorŭ nóstre, seria II, Tom. III, Secțiunea I. Ceea ce am amânatŭ, până aci, din causa altorŭ ocupațiunĭ maĭ urgente ale Dv., dați-mĭ voiă a face acuma, celŭ puținŭ în ajunulŭ despărțiriĭ nóstre.

Este vorba maĭ întâiŭ de o inesactitate, strecurată în procesulŭ verbalŭ alŭ menționateĭ ședințe din 5 Apriliŭ trecutŭ.

Constatŭ că în desbaterea asupra moduluĭ de scriere a sunetelorŭ ӑ și î, care a formatŭ obiectulŭ aceleĭ ședințe, după ce D-lŭ *Maiorescu* și-a retrasŭ propunerea sa, unindu-se cu a subsemnatuluĭ (v. Analele p. 228), D-lŭ *Odobescu*, înainte de a face o nouă propunere relativă la cestiune, ca «sunetele î și ӑ să se însemneze cu vocalele originale, d'asupra cărora se va pune semnulŭ scurtăriĭ (◡) pentru ӑ, iar circumflexulŭ (^) pentru sunetulŭ î (p. 229)», înainte de acésta a făcutŭ declarațiunea că-șĭ *însușesce propunerea D-luĭ Maiorescu.*

Dar' intențiunea mea, Domnĭ colegĭ, la facerea acesteĭ declarațiunĭ în scrisŭ, înaintea Academieĭ, nu este de a releva întru câtŭ este în

usulŭ uneĭ adunărĭ deliberante de a se pune la votŭ o propunere cu totulŭ nouă, nicĭ în sensulŭ maiorităţiĭ, nicĭ în acela alŭ minorităţiĭ comisiuneĭ speciale, care se ocupase în dóue sesiunĭ extraordinare cu elaborarea proiectuluĭ de ortografiă, nu la acésta tinde subsemnatulŭ, ci la a pune în vederea onorab. Academiĭ, întru cât scrierea luĭ ă şi î, în urma votuluĭ datŭ atuncĭ, este cu multŭ maĭ înaintată, voescŭ a ḑice, întru câtŭ a fostŭ desbrăcată de obscuritate şi de echivocitate.

Acésta nu se póte susţiné, Domnĭ colegĭ. Căcĭ spuindu-se că ă şi î aŭ să se scriă cu *«vocalele originale»*, nu s'a adausŭ, care vocale originale: din limba Română, orĭ din cea Latină? Dacă s'a înţelesŭ din cea Română, cum să se urmeze atuncĭ, când constatarea nu este posibilă? Dacă din contra, s'a revenitŭ implicitŭ prin acea propunere la etimologia limbeĭ latine, cum avemŭ să reproducemŭ sunetele luĭ ă şi î în cuvintele a cărorŭ derivare din limba străbună este nesigură? Dar' în privinţa verbelorŭ de origină străină, avemŭ să recurgemŭ la limbile streine, care le-a datŭ nascere, spre a găsi sunetulŭ primitivŭ? Iarăşĭ dacă acésta nu este nicĭ posibilŭ pentru toţĭ şi nicĭ admisibilŭ, să scriemŭ óre, fiă-care din noĭ, după cum ne va tăia mintea, pe tîrgŭ s. e. uniĭ cu ê, alţiĭ cu â, în fine cu î? Nu este acésta o adevĕrată anarchiă?

Ca să vedeţĭ, Domnĭ colegĭ, că cestiunea a rĕmasŭ încă obscură, mĕ referŭ la volumulŭ citatŭ alŭ Analelorŭ nóstre, unde negreşitŭ aţĭ pututŭ observa deja lipsa de consecuenţă în acestŭ punctŭ. Va să ḑică, persónele însărcinate cu corectura lorŭ nu l'aŭ înţelesŭ într'unŭ felŭ, pentru că n'aŭ avutŭ şi nicĭ nu puté avé o basă clară

Asemenea *regulele ortografieĭ* carĭ aŭ fostŭ elaborate (v. şedinţa din 3 Aprilie p. 216, 217) suntŭ, parte nu destulŭ de explicite, parte incomplete. Ast-felŭ, la numĕru 9, s. e., după ce spune când să se scriă щ cu sc, se adauge: «Se scrie însă: *S*efanŭ, *s*ergarŭ, as*t*eptŭ», pe când accentele, carĭ aŭ formatŭ obiectulŭ maĭ multorŭ desbaterĭ, nu figureză nicăirĭ în acele regule. Acésta provine negreşitŭ numaĭ din graba cu care aŭ fostŭ redactate şi votate; rĕmâne totuşĭ con-

statatŭ, că în partea a doua a Analelorŭ, ψ este înlocuitŭ cu *st*, iar accente abia se potŭ vedé câte-va în maĭ multe sute de paginĭ.

Spre a remedia dar' pe viitorŭ la lipsurile și obscuritățile relevate și spre a pune și pe publicŭ în posițiune a cunósce în întregulŭ sĕŭ și cu tótă claritatea putinciósă modulŭ cum Academia Română a hotărîtŭ a scrie — ca să nu maĭ vorbescŭ, că însumĭ eŭ amŭ trebuință de lămurirĭ; spre a-lŭ puté aplica exactŭ, conformŭ declarațiuneĭ mele, într'unŭ cuvêntŭ spre a pune capĕtŭ divergințeĭ de vederĭ, carĭ există chiarŭ între membriĭ Academieĭ în privința adevĕratuluĭ înțelesŭ alŭ resoluțiunilorŭ ortografice, subsemnatulŭ are onóre a propune :

1. A da unŭ votŭ interpretativŭ în privința înțelesuluĭ cuvintelorŭ «î și ă să se însemneze cu vocalele originale», din propunerea votată a D-luĭ *Odobescu.*

2. Să se însărcineze o comisiune saŭ unŭ membru, care să elaboreze, până la sesiunea generală a anuluĭ viitorŭ, într'unŭ modŭ completŭ și cu exemple îndestulătóre, regulele ortografieĭ votate de Academiă.

Acésta este cu atâtŭ maĭ necesarŭ, cu câtŭ Ministerulŭ Instrucțiuneĭ publice a prescrisŭ scólelorŭ secundare, imediatŭ după sesiunea generală de anŭ, a se conforma ortografieĭ nóstre și cu câtŭ a circulatŭ anulŭ trecutŭ o mică broșură, eșită fără autorisațiunea Academieĭ, și care, avêndŭ aerulŭ a explica regulele ortografice, contribui maĭ multŭ la sporirea confusiuneĭ.

Domnĭ colegĭ, amŭ aplicatŭ ortografia Academieĭ în Martiŭ anulŭ trecutŭ, conformŭ sensuluĭ, după părerea mea, a voturilorŭ date până atuncĭ. De astă-dată, prin mica lucrare oferită Dv. astădĭ, am făcutŭ unŭ pasŭ maĭ departe, în conformarea mea la prescripțiunile propuneriĭ *Odobescu*, de și Academia se depărtá maĭ multŭ încă de câtŭ în sesiunea anuluĭ 1880, de principiele ortografice adoptate ca basă. Tóte acestea sunt probe învederate, că intențiunea mea este numaĭ de a vedé odată realisându-se o unitate ortografică în publicațiunile Academieĭ nóstre. Acésta este și în interesulŭ prestigiuluĭ eĭ.

N. Quintescu.

ȘEDINȚA ORDINARĂ DIN 23 MARTIU 1882.

Șub președința D-luĭ *D. A. Sturdza.*
Secretarŭ generalŭ : *V. A. Urechiă.*

Alegere de membri corespondințĭ

La ordinea ḑileĭ fiindŭ alegerea membrilorŭ corespondințĭ, după propunerea secțiuniĭ literariă se pune la votŭ prin bile alegerea D-luĭ N. Ganea, ca membru corespondinte și resultatulŭ votuluĭ este :

Votanțĭ 23.
Bile albe pentru, 20.
Bile negre contra, 3.

D-lŭ *președinte* proclamă pe D-lŭ N. Ganea, ca membru corespondinte pentru Secțiunea literariă.

Din partea secțiuniĭ istorice se propune, asemenea ca membru corespondinte, D-lŭ A. Vizanti și se alege cu 15 voturĭ pentru și 6 contra, din 21 votanțĭ.

Cercetarea compturilorŭ

D-lŭ *Babesiu*, în numele comisiuniĭ însărcinate cu cercetarea compturilorŭ pe anulŭ espiratŭ, comunică raportulŭ casieruluĭ comptabilŭ asupra eserciţiuluĭ de la 23 Februariŭ pînă la închierea sesiuniĭ generale din 1882, adăogêndŭ că comisiunea a esaminatŭ acestŭ raportŭ, a censuratŭ actele și a revisuitŭ casa particulară a D-luĭ casierŭ și aflândŭ darea de sémă întru tóte esactă, comisiunea propune a se lua spre sciință.

Academia ia actŭ.

Petițiunea epitropieĭ St. Vinerĭ

D-lŭ *Babesiu* raportéză, asupra petițiuniĭ Epitropieĭ S-teĭ Vinerĭ, prin care se rógă, ca remunerațiunea de 300 leĭ ce li s'a încuviin-

țatŭ pentru comunicările cu Academia română, relative la moșia Herescu, să se măréscă cu 359 leĭ, fiindŭ că în urma procesuluĭ câstigatŭ de Academiă, cu privire la moșia Lămotescĭ, afacerile Epitropieĭ cu Academia s'aŭ maĭ înmulțitŭ. Comisiunea propune : ca Academia, singură numaĭ din motive de ecuitate și fără de a recunósce vre o îndatorire, să măréscă ajutorulŭ ce se da Epitropieĭ, cu 100 leĭ (una sută leĭ) alocându-se în budgetulŭ anuluĭ viitorŭ suma de 400 (patru sute) leĭ în locŭ de 300 leĭ cum a fostŭ pînă acum.

Mulțumirile D-lorŭ Torma și Canitz

D-lŭ *președinte* comunică dóue telegrame, una de la D-lŭ Torma prin care exprimă Academieĭ cele maĭ profunde simtiminte de gratitudine pentru onórea ce i a făcutŭ, alegêndu-lu ca membru onorarŭ, și altă telegramă de la D-lŭ A. Canitz, prin care mulțămesce pentru alegerea sa ca membru corespondinte.

Budgetulŭ pe 1882—1883

D-lŭ *Stefănescu*, în numele comisiuniĭ budgetare, dă lectură projectuluĭ de budgetŭ pe anulŭ 1882—1883. D-sa arétă că comisiunea a aprobatŭ întru tóte projectulŭ de budgetŭ alŭ Delegațiuniĭ, cu unele micĭ modificărĭ și anume, adăogêndu-se 500 leĭ la §-ulŭ diurnelorŭ sesiuniĭ generale, fiindŭ că sesiunea s'a prelungitŭ pînă la 24 Martiŭ, împrejurare pe care Delegațiunea nu a putut-o prevede, asemenea s'a maĭ adaosŭ 100 leĭ la ajutorulŭ Epitropieĭ S-teĭ Vinerĭ, s'a scădutŭ ceva iarŭ la spesele pentru tipărirea psaltireĭ luĭ Coresi și s'aŭ adaosŭ la tipărirea luĭ Titu Liviŭ. (Anexa P și Q).

Neluândŭ nimenĭ cuvêntulŭ în discuțiunea generală, se procede la cea pe articole.

D-lŭ *Sion*, la capitolulŭ veniturilorŭ, propune a se trece ca fondŭ specialŭ diurnele D-luĭ *Chițu*, în sumă de 500 leĭ destinate de D-sa pentru scopurile Academieĭ.

Academia primesce propunerea.

Se pune la votŭ suma veniturilorŭ, în totalŭ cu 101,305 leĭ 15 banĭ și se aprobă în unanimitate.

Se trece la cercetarea cheltuelilorŭ.

La litera *f* punctulŭ 4 avêndu-se în vedere petițiunea servitoruluĭ Academieĭ și motivele înscrise acolo, se decide a i se înscrie unŭ adaosŭ la léfă de 30 leĭ pe lună, saŭ urcându-i-se léfa de la 840 leĭ la 1200 leĭ anualŭ.

La litera *k*, ajutorulŭ Epitropieĭ S-teĭ Vinerĭ adăogêndu-i-se cu 100 leĭ, se fixéză cifra întrégă cu 400 leĭ (patru sute).

La litera *r*, tipărirea luĭ Titu Liviŭ, după declarațiunea D-luĭ *Sion* că D-sa nu cere remunerațiune pentru revisuire pînă nu se va face tipărirea, se decide să se pună suma de 1100 leĭ spre a se putea remunera traducĕtorulŭ, fiindŭ că imprimarea nu se póte începe în anulŭ acesta, nefiindŭ încă traduse Cartea I și II.

La litera *S*, tipărirea operelorŭ Cantemiriane, D-lŭ *Ionescu* atrage atențiunea Academieĭ, că în ședința precedentă s'a luatŭ decisiunea de a nu se maĭ astepta și tipărirea glosarielorŭ, ci să se distribue textulŭ imprimatŭ.

Se votéză în totalŭ spesele, în unanimitate, precum și întregulŭ budgetŭ.

D-lŭ *Barițiŭ* comunică procesele verbale ale Secțiuniĭ istorice, dimpreună cu o dare de sémă despre lucrările acesteĭ secțiunĭ în actuala sesiune generală.

ANEXA P.

Domnilorŭ Membri,

Comisiunea budgetară, luândŭ în cercetare proiectulŭ de budgetŭ ce i s'a presintatŭ de onor. Delegațiune, l'a admisŭ maĭ în tóte părțile sale.

Singurele modificărĭ ce a făcutŭ suntŭ :

1. S'a pusŭ 1000 de leĭ maĭ puținŭ la paragrafulŭ relativŭ la Co-

resi, de vreme ce 960 de leĭ s'aŭ plătitŭ deja ca avansŭ din budgetulŭ anuluĭ trecutŭ. Acéstă sumă s'a ..dăugatŭ la tipărirea luĭ Titu Liviu, căcĭ suma de 720 leĭ, prevĕḍută ni s'a spusŭ că nu este îndestulătóre.

2. S'a maĭ adăugatŭ leĭ 500 la paragrafulŭ diurnelorŭ pentru sesiunea generală actuală, fiindŭ-că, după încredințarea D-luĭ casierŭ, fondulŭ prevĕḍutŭ nu era îndestulătorŭ.

3. S'a acordatŭ 100 leĭ la ajutorulŭ St. Vinerĭ.

Terminândŭ, avemŭ a vĕ pune în vedere, că premiele Eliade și Lazărŭ, carĭ nu s'aŭ acordatŭ anulŭ acesta, s'aŭ trecutŭ la cheltuelĭ, pentru ca în urmă să se pótă trece, conformŭ regulamentuluĭ, la fondurile speciale.

Acesta este proiectulŭ de budgetŭ pentru anulŭ 1882-1883, cu începere de la 1 Aprilie, pre care vi-lŭ propune comisiunea. D-vóstră vețĭ decide cum vețĭ crede maĭ bine.

Comisiunea budgetară, *Quintescu*, *V. Babesiu*, *Gr. Ștefănescu.*

ANEXA Q.

BUDGETULŬ

DE

VENITURĬ ȘI SPESE

ALU

ACADEMIEĬ ROMÂNE

PE ANULŬ 1882—1883

ANEXA Q.

BUDGETULŬ ACADEMIEĬ ROMANE

PE EXERCIȚIULŬ 1882-83 DE LA 1 APRILIŬ 1882 — 1 APRILIŬ 1883

	I. VENITURĬ						
1	*Excedente din anulŭ 1881—82*					1,717	50
2	*Fondurĭ cu destinațiune generală*						
	Fondurĭ comune :						
	a). Dotațiunea Statuluĭ, subvențiune anuală . .					20,000	
	b). Fondulŭ Zappa :						
	Cuponulŭ de rentă amortisabilă à 5% . . .	296,750		14,837	50		
	» » » română à 5%	15,000		750		15,587	50
	c). Vĕrsemêntulŭ Zappa :						
	Vĕrsemêntulŭ anualŭ de # 1000					11.750	
	d). Fondulŭ economielorŭ :						
	Cuponulŭ de rentă amortisabilă a 5% . . .	91,500		4,575			
	» municipalŭ à 8%	20,000		1,600			
	» funciarŭ ruralŭ à 7%.	800		56			
	Produsulŭ vindereĭ publicațiunilorŭ. . . .			1000		7,231	
	e). Donațiunea pentru Coresi :						
	Suma ce se afla în casa mare de maĭ multŭ timpŭ provenită din diverse subscripțiunĭ pentru tipărirea psaltireĭ Coresi					1,600	
	f). Prelevărĭ de la :						
	Fondulŭ Cuza						
	din leĭ 1350 à 15% . . . L. 202,50			202	50		
	Fondulŭ Năsturelŭ-Herĕscu						
	din leĭ 10560 à 15% . . 1582,50						
	» » 2400 à 15%. . . 300 .						
	» » 500 à 15%. . . 75 .			2,017	50		
	Fondulŭ Danielŭ						
	din leĭ 150 à 15% . . 22,50 .						
	» » 900 à 15% . . 135 .			157	50	2.377	50
3	*Fondurĭ cu destinațiune specială ;*						
	a). Subvenția de la Statŭ :						
	Pentru premiulŭ George Lazarŭ. . L. 5000 .						
	» » a H. Rădulescu . . » 5000 .						
	» publicațiunĭ . . . . . . » 10000 .						
	» explorărĭ. . . . . . . » 6000 .			26,000			
	b). Fondulŭ Cuza :						
	Cuponulŭ de renta amortis. à 15% L. 1350 .						
	minus prelevatŭ à 15% . . . . » 20250 .	27,000		1.147	50		
	c) Fondulŭ Năsturelŭ-Herĕscu :						
	Venitulŭ moșieĭ Năsturelŭ L. 10556						
	minus 15% . . . . » 1580,10 8967.50 .						
	Venitulŭ moșieĭ Lămotesci » 2400						
	minus 15% . . . . . » 300 2010						
	Cuponulŭ de renta amortis.» 500						
	minu 15% . . . .» 75 425 .	10,000		11,432	50		
	d). Fondulŭ Danielŭ :						
	Saldulŭ de la 1881-82 . L. 150						
	minus 15% . . . . » 22,50 127,50 .						
	Cup. Obl. de Stat à 6% » 300						
	minus 15% . . . . » 135 765 .	15,000		892	50	39.472	50
	e). Fondulŭ Craiovénŭ :						
	Cup. renta amort, à 5% » 237,50 } 1105,35						
	Cup fonc. rural à 7% ·» 217 }			1.105	35	1,105	35
	In sald. din 1882-83. . » 650,85 }						
	f). Fondulŭ Chițu :						
	În renta română a 5%	500					
	Numerarŭ			463	75	463	75
		484,400				101,305	15

	II. CHELTUELĬ						
1	**Cheltuelĭ propriĭ ale Academieĭ**						
	A. Personalŭ :						
	a) Diurnele sesiuneĭ generale	21,500					
	b) » ședințelorŭ ordinare.	7.000					
	c) » a patru membri delegațĭ . . .	1,000					
	d) Remun., secret. general pe un anŭ a L. 200 .	2,400					
	e) Remuner. a 3 secret. de secț. pe 11 lunĭ a 300	3,300					
	f) Apuntamentele funcționarilorŭ pe 1 anŭ :						
	1 Cassierŭ-comptabilŭ a leĭ 350, L. 4200						
	1 Bibliotecarŭ archivistŭ » 350 » 4200						
	1 Copistŭ. . . . . » 100 » 1200						
	1 Servitorŭ . . . . » 100 » 1200 . .	10,800					
	g) *Procese*	300					
	h) Ajutorulŭ epitropieĭ St. Vinerĭ , ...	400		46,700			
	B. Materialŭ						
	i) Spese de cancelariă, încăldịtŭ, etc. . : ,	1,200					
	j) Mobiliarŭ.	200					
	k) Neprevĕdute . . . . , . .	500					
	l) Portretulŭ membruluĭ decedatŭ	250		2,150		48,850	
	Premiĭ, acquisițiunĭ, tipăriturĭ						
	A) Premiĭ :						
	m) Premiulŭ Năsturelŭ	4,000					
	» » (Țeranulŭ romanŭ). .	5,000		9,000			
	B) Acquisițiunĭ :						
	n) Monete, hrisóve	892	50				
	o) Cârțĭ de fiă-care secțiune, a leĭ 800, leĭ 2400						
	legatulŭ lorŭ . . . . . . » 500	2,900		3.792	50		
	C) Tipăriturĭ :						
	p) Annale	12,000					
	q) Titu Liviŭ	11,000					
	r) Cantemirŭ	600					
	s) Coresi	3,000					
	t) Varlaamŭ și Ioasafŭ	2,000					
	u) Monuminte epigrafice.	2.000		20,700		33,492	50
3	*Explorațiunĭ*.	6.000		6.000		6,000	
4	*Capitalisarea fondurilorŭ speciale :*						
	Premiulŭ Lazarŭ 1882	5,000					
	» Rădulescu 1882	5,000					
	Procentele fonduluĭ Craiovean	1,105	50				
	Adausele și procentele fonduluĭ Chițu . . .	463	75	11,569	10	11,569	10
	Excedentŭ					1,393	55
						101,305	15

Grigore Stefănescu. V. Babesiu.

PRIMA ȘEDINȚĂ DIN 24 MARTIU 1882.

Sub președința D-luĭ *D. A. Sturdza.*
Secretarŭ generalŭ : *V. A. Urechiă.*

D-lŭ Maniu, secretarulŭ secțiuniĭ istorice, dă citire Raportuluĭ generalŭ asupra acesteĭ secțiunĭ în decursulŭ actualeĭ Sesiunĭ generale. (Anexa R).

La propunerea secțiuniĭ istorice pentru investigațiunĭ archeologice și adunărĭ de documente din țĕrile române, D-lŭ Alecsandri observă că ar fi de mare interesŭ să se voteze misiunĭ nu numaĭ pentru explorărĭ archeologice și istorice dar' și pentru studiarea limbeĭ și cântecelorŭ poporale, din diferite părțĭ ale țĕrilorŭ române, dar' ne lipsescŭ fondurile, carĭ ne suntŭ necesarĭ pentru astŭ-felŭ de misiunĭ.

D-lŭ președinte *Sturdza* atrage atențiunea Academieĭ, că după comunicările verbalĭ ale D-luĭ Ministru alŭ instrucțiuneĭ publice, în bugetulŭ Statuluĭ s'a și votatŭ pentru Academiă o sumă de 6000 pentru explorațiunĭ archeologice, și maĭ cu sémă în Dobrogea.

D-lŭ *Ionescu.* În câtŭ privesce Dobrogea, archeologia a fostŭ acolo explorată cu curagiŭ și de alțiĭ, cu tóte acestea câmpulŭ este destulŭ de mănosŭ și putemŭ să culegemŭ și noĭ. Ceea ce ne interesézá este poporulŭ românŭ, limba, tradițiunile, istoria luĭ, natura loculuĭ și prin urmare eŭ credŭ, dice D-sa, că explorarea limbistică, sciințifică și istorică a Dobrogeĭ trebue să fiă obiectulŭ nostru. Așa, ar fi bine să facemŭ unŭ planŭ pentru aceste explorațiunĭ, ca în urma cercetărilorŭ ce vomŭ face acolo, să putemŭ presinta asupra Dobrogeĭ unŭ totŭ completŭ, din punctulŭ de vedere filologicŭ, naturalŭ și istoricŭ, despre tóte ce se află acolo. Avemŭ deja unŭ începutŭ, amŭ otărîtŭ încă în aniĭ trecuțĭ a trimite cu modestele nóstre mijlóce o misiune compusă din tóte secțiunile pentru studiarea Dobrogeĭ. Noĭ trebue să ne interesàmŭ și de sufletele și de resursele Dobrogeĭ, dar' nu numaĭ de petrele carĭ se află acolo, și eŭ

credŭ că studiândŭ Dobrogea, sub raportulŭ limbisticŭ, sciinţificŭ şi istoricŭ, amŭ face maĭ mare serviciŭ ţereĭ, de câtŭ dacă vomŭ studia-o numaĭ din punctulŭ de vedere curatŭ archeologicŭ, de aceea suntŭ de părere că suma de 6000 leĭ, să se împartă între cele treĭ secţiunĭ.

D-lŭ *Alecsandri*. Eŭ mĕ unescŭ cu idea D-luĭ Ionescu, de óre ce prevĕdŭ că vomŭ avé o lucrare mare, fiindŭ că în momentulŭ când vomŭ avé Dobrogea explorată din punctulŭ de vedere limbisticŭ, sciinţificŭ şi istoricŭ, atuncĭ statulŭ nu va ḑice că amŭ făcutŭ rĕŭ că nu am întrebuinţatŭ subvenţiunea numaĭ pentru explorărĭ archeologice; dar' 6000 leĭ nu ne ajungŭ pentru a face tóte studiile de carĭ vorbesce D-lŭ Ionescu, nu ajungŭ nicĭ chiarŭ pentru misiunĭ la 6-7 persóne, apoĭ unde rĕmâne tipărirea? De aceea eŭ credŭ, că aceĭ 6000 leĭ să rĕmână în anulŭ acesta pentru explorările archeologice, iar' la anulŭ viitorŭ vomŭ întrebuinţa suma acésta pentru cele-l-alte secţiunĭ.

D-lŭ *Sion*. Eŭ nu mĕ opunŭ la trimiterea uneĭ misiunĭ în Dobrogea, de şi cele maĭ importante lucrărĭ s'aŭ adusŭ de acolo aicĭ; credŭ însă, că să nu ḑicemŭ că destinaţiunea acesteĭ sume este curatŭ archeologică, ci să punemŭ şi pentru alte ramure.

D-lŭ *Aurelianŭ*. Fondulŭ este alŭ ministeruluĭ şi d-lŭ ministru să ne spună ce destinaţiune are şi ce voesce ca să facemŭ?

D-lŭ *preşedinte Sturdza* declară, că Academia va lua decisiune asupra întrebuinţăriĭ celorŭ 6000 leĭ într'unŭ sensŭ saŭ altulŭ, după cum ne va comunica oficialŭ ministerulŭ instrucţiuniĭ publice.

Secţiunea literară comunică, procesulŭ verbalŭ prin care arétă că procedândŭ la înnoirea biurouluĭ, s'aŭ alesŭ :

ca Preşedinte, D-lŭ *V. Alecsandri* şi

» Vice-preşedinte, *G. Sion*.

Asemenea se comunică, din partea secţiuniĭ istorice, constituirea oficiuluĭ în următorulŭ modŭ :

D-lŭ *G. Bariţiu*, ca preşedinte.

D-lŭ *V. A. Urechiă*, vice-preşedinte.

Iar' în secţiunea sciinţifică s'a alesŭ :

D-lŭ *Em. Bacaloglu*, ca preşedinte.

» *Stefanŭ I. Fălcoianu*, vice-preşedinte.

La ordinea ḑileĭ fiindŭ determinarea subiectelorŭ de pusŭ la concursŭ pe aniĭ viitorĭ, D-lŭ *preşedinte Sturdza* arétă, că pe anulŭ 1883 avemŭ următórele concursurĭ :

1. Premiulŭ Statuluĭ, Lazarŭ, de 5000 leĭ, sciinţificŭ.

2. Premiulŭ Eliade-Rădulescu, de 5000 leĭ, literarŭ.

3. Premiulŭ Năsturelŭ-Herescu, de 4000 leĭ, pentru o carte cu conţinutŭ de orĭ-ce natură.

4. Premiulŭ Năsturelŭ, 5000, pentru istoria tipografieĭ la Românĭ.

5. Premiulŭ Alexandru Iónŭ, de 4000 leĭ, pentru istoria românilorŭ din Dacia, pînă la fundarea principatelorŭ.

6. Premiulŭ Societăţiĭ Craiovene, 1500 leĭ, pentru o carte didactică.

Concursurile pe anulŭ 1883 fiindŭ astŭ-felŭ regulate, se amână a se decide în sesiunea anuluĭ viitorŭ : dacă premiulŭ Lazarŭ şi Eliade Rădulescu, carĭ nu s'aŭ pututŭ decerne în anulŭ acesta, aŭ să se dividă şi împartă ca încurăgiărĭ pentru lucrărĭ literare şi sciinţifice, saŭ să se capitaliseze spre a forma unŭ fondŭ specialŭ.

D-lŭ *preşedinte D. A. Sturdza*, comunică că D-sa de 'mpreună cu D-lŭ Ionescu, în urma decisiuniĭ Academieĭ, aŭ asistatŭ la serviciulŭ funebru alŭ regretatuluĭ membru onorarŭ C. Bozianu, unde D-lŭ *Ionescu*, în numele Academieĭ, prin unŭ discursŭ bine simţitŭ, a datŭ espresiune sentimentelorŭ diverse ale ţereĭ pentru perderea acestuĭ distinsŭ bărbatŭ.

ANEXA B.

RAPORTULŬ GENERALŬ

ASUPRA LUCRARILORŬ SECŢIUNEĬ ISTORICE ÎN DECURSULŬ SESIUNEĬ GENERALE DIN ANULŬ 1882.

In conformitate cu însărcinarea ce mi s'a datŭ ca secretarŭ alŭ secţiuneĭ istorice în şedinţa de la 21 Martie, subsemnatulŭ supune Onor. Secţiunĭ prin raportulŭ de faţă, resumatulŭ proceselorŭ verbale, coprinḑêndŭ decisiunile luate în decursulŭ sesiuneĭ generale din acestŭ anŭ.

Activitatea Secţiuneĭ istorice din ăstŭ timpŭ se concentră asupra cestiunilorŭ cuprinse în procesele verbale din 12 şedinţe.

Deschiderea sesiuneĭ generale plenare a urmatŭ în ḑiua de 23 Februariŭ.

I. Prima ședință a Secțiuneĭ istorice s'a ținutŭ în ḑiua de 25 Februarie. In acéstă ședință s'a constituitŭ oficiulŭ Secțiuneĭ pentru anulŭ următorŭ, aclamându-se D-lŭ *G. Barițiu* ca președinte și D-l *V. A. Urechiă* ca Vice-președinte. S'a decisŭ a se recomanda plenuluĭ spre lectură publică și publicațiune în analele Academieĭ, Biografia asupra reposatuluĭ episcopŭ Dionisie. In privința manuscriselorŭ Sĕulescu s'a delegatŭ D-lŭ *V. A. Urechiă*, pentru comisiunea însărcinată cu esaminarea acelorŭ manuscrise. Despre portretele murale vorbite în adresa Ministeruluĭ Instrucțiuneĭ, s'a reservatŭ desbaterea până la intrarea memoriuluĭ asupra portretuluĭ mareluĭ Domnŭ Stefanŭ.

II. In următórea ședință dela 27 Februariŭ, presențĭ fiindŭ șése membri, se invită D-lŭ *Babesiu* a lua în studiŭ scrierea D-luĭ M. Valceanu despre istoria Moldoveĭ și a Românieĭ după De Carras, și a'șĭ da relațiunea sa. Desbaterea asupra adreseĭ memorate maĭ susŭ și a portretelorŭ muralĭ s'a pusŭ la ordinea ḑileĭ pentru ḑiua de 4 Martie.

III. In ședința de la prima Martiŭ s'a desbătutŭ raportulŭ D-luĭ I. Bianu. Incheierea secțiuneĭ prevede a se supune plenuluĭ, prin organulŭ D-luĭ *D. Sturdza*, părerile emise de P. S. S Episcopulŭ Melchisedecŭ, în privința necesitățiĭ de a se aduna și publica inscripțiunĭ relative la istoria țĕreĭ şi a se căuta mijlócele trebuincióse pentru unŭ asemenea scopŭ.

IV. Procesulŭ verbalŭ din ședința de la 3 Martiŭ coprinde propunerea D-luĭ *V. Maniŭ* de a se recomanda plenululuĭ maĭ multe persóne de membri corespondințĭ. Desbaterea asupra oferteĭ făcută de D-lŭ Maior Popazoglu, privitóre la portretulŭ mareluĭ poetŭ I. Văcărescu, a căruĭ verificare se încredințéză D-luĭ *D. Sturdza*. Discuțiunea asupra propunereĭ de adunarea documentelorŭ respăndite în țéră și archivele statuluĭ; care propunere fiindŭ venită de la unŭ anonimu, și chiar lipsită de base positive, se respinge. Maĭ cuprinde resoluțiunea asupra comunicăreĭ D-luĭ N. R. Danilescu, a căreĭ esaminare se încredințéză D-luĭ *Barițiŭ*.

V. In ședința de la 4 Martie D-lŭ *Maniu* dă lectură manuscrisuluĭ sĕŭ asupra mișcăriĭ literare și istorice din anulŭ 1880 — 81. După terminarea uneĭ părțĭ din acestŭ memoriu, P. S. S. Episcopulŭ Melchisedecŭ 'șĭ citesce raportulŭ asupra documintelorŭ referitóre la portulŭ Domnuluĭ Stefanŭ celŭ Mare alŭ Moldoveĭ. După recapitularea datelorŭ istorice a monumentelorŭ făcute de D-lŭ *N. Ionescu* întru sprijinirea conclusiunilorŭ din citatulŭ raportŭ, secțiunea decide în unire cu opiniunea D-lorŭ *Barițiu*, *Babesiu* și *Ionescu*, a se supune secțiuneĭ spre desbatere și decisiune, întréga cestiune.

VI. Procesulŭ verbalŭ No. 6 din ședința ḑileĭ de 9 Martiŭ reproduce în resumatŭ desbaterile urmate asupra raporturilorŭ înaintate secțiuneĭ din partea DD. *A. Romanu* și P. S. S. Episcopulŭ *Melchisedecŭ*, primulŭ referitorŭ la codicele Ilyricŭ saŭ Codex Moldavicus secundulŭ la vechimea ómenilorŭ în Moldova. Incheierea secțiuneĭ asupra ambelorŭ referate, propune înlăturarea celuĭ d'ântêiŭ ca fără interesŭ pentru istoria nóstră, și lectură publică și tipărire în analele Academieĭ, pentru celŭ de alŭ doilea. Reproduce de asemenea resumatulŭ desbaterilorŭ asupra cestiuneĭ tumulelorŭ relevate de părintele Marianu, la care aŭ luatŭ parte D-niĭ *N. Ionescu*, P. S. S. Episcopulŭ *Melchisedecŭ* și D. *Sturdza*, care se încheie cu propunerea D-luĭ *V. Babeșiu*, de a se cere plenuluĭ fondurĭ pentru misiunĭ și cercetărĭ Archeologice in sensulŭ vederilorŭ și opiniunilorŭ espuse de D-lŭ D. *Sturdza*. Decisiunea definitivă asupra propunereĭ se reservă pentru altă ședință.

VII. In ședința de la 10 Martiŭ (procesulŭ verbalŭ No. 10) se admite propunerea D-luĭ *Barițiu*, de a se împărți între membriĭ secțiuneĭ, spre examinare, manuscrisele reposatuluĭ Sĕulescu. Se comunică secțiuneĭ de către preşedinte propunerea pentru alegerea membrilorŭ corespondinți.

VIII. Procesulŭ verbalŭ No VIII, de la 11 Martiŭ. D-lŭ *Maniu* continuă lectura Memoriuluĭ seŭ, până la órele 11, cândŭ se încheiă ședința.

IX. În ședința de la 13 Martiŭ, luându-se în desbatere listele membrilorŭ corespondințĭ propușĭ de D-lŭ *Sturdza* și *Maniu*, se admitŭ și se decide naintarea lorŭ la plenulŭ Academieĭ.

X. Ședința de la 15 Martie este consacrată memoriuluĭ biograficŭ cetitŭ de D-lŭ *Babeșiu*, despre viéța și activitatea reposatuluĭ membru Acadamicŭ Andreiu Mocioni. Secțiunea decide a se recomanda plenuluĭ pentru lectură publică și tipărire în analele Academieĭ.

XI. Procesulŭ verbalŭ din ședința ḑileĭ de 21 Martiŭ resumă desbaterile secțiuneĭ asupra oferteĭ D-luĭ M. Papasoglu și a propunerilorŭ făcute de părintele Vălceanu și D-lŭ Danilescu, despre care decisiunea secțiuneĭ se mărginesce a încuviința conclusiunile din respectivele raporturĭ ale D-luĭ Barițiu. Maĭ reproduce decisiunea secțiuneĭ asupra propunerilorŭ D-luĭ Sturdza, în unire cu D-lŭ *N. Ioenscu*, relativă la alcătuirea de fondurĭ pentru cercetărĭ archeologice și acuisițiunĭ de documinte istorice.

In aceste mărginindu-se resumatulu lucrărilorŭ terminate în sinulŭ secțiuneĭ istorice, subsemnatulŭ are onóre a vě atrage atențiunea asupra mijlócelorŭ ce suntŭ de cerutŭ de la plenŭ după decisiunile secțiuneĭ :

a) fondurĭ pentru tipărirĭ de inscripțiunĭ și alte documinte istorice.

b) pentru misiunĭ și investigațiunĭ archeologice și acisițiunĭ de anticitățĭ.

c) luarea sumeĭ de 500 leĭ din fondulŭ Danielŭ.

Președinte : *G. Barițiu.* Secretarŭ : *V. Maniu,*

A 2-a ȘEDINȚA DIN 24 MARTIŬ 1882

Sub Președința **Maiestățiĭ Sale Regeluĭ.**

Maiestatea Sa Regele, luândŭ Președința în aplausele Academieĭ, oferă, în numele **Maiestățeĭ Sale Regineĭ**, pentru biblioteca Academieĭ, prețiósa carte *Iehovah von Carmen Sylva*, 1882.

Academia primesce cu viă recunoscință acestŭ frumosŭ darŭ din partea Maiestățeĭ Sale grațióseĭ Regine a Românieĭ.

22

Secretarulŭ-generalŭ dă citire procesuluĭ-verbalŭ alŭ ședințeĭ din 23 și 24 (I-a ședință) care se aprobă.

Maiestatea Sa Regele acordă apoĭ cuvêntulŭ D-luĭ *G. Barițiu*, care în numele comisiuneĭ de 9, citesce raportulŭ generalŭ asupra cărțilorŭ presintate la concursŭ, pentru premiulŭ Năsturelŭ-Herĕscu, de 4000 leĭ și premiulŭ Lazarŭ, de 5000 leĭ.

După terminarea acestuĭ raportŭ, **Maiestatea Sa** dă cuvêntulŭ P. S. S. Episcopuluĭ *Melchisedecŭ*. care dă lectură raportuluĭ asupra cărțiĭ D-luĭ I. Stefanelli, «Catechesa», coronată de Academiă, cu premiulŭ Năsturelŭ-Herĕscu, de 4000 leĭ.

D-lŭ *Al. Romanŭ*, în numele comisiuneĭ de treĭ, raportéză asupra manuscrisuluĭ «Țĕranulŭ românŭ», cu motto : «Ce pĕcatŭ este să robescĭ pe frate-tĕŭ», presentatŭ la concursŭ pentru premiulŭ Năsturelŭ-Herescu, de 5000 leĭ; arĕtândŭ că comisiunea a esaminatŭ acéstă lucrare cu cea maĭ seriósă atențiune și aflând'o întru tóte meritoriă, propune a se încorona cu premiulŭ Năsturelŭ-Herĕscu, de 5000 leĭ.

Academia, acceptândŭ conclusiunile raportuluĭ, **M. S. Regele** desface pliculŭ cu numele autoruluĭ și proclamă ca premiată disertațiunea «Țĕranulŭ românŭ», scrisă de D-lŭ Gr. Tocilescu.

Asemenea **M. S. Regele** proclamă ca premiată cartea D-luĭ I. Stefanelli : «Catechese», cu premiulŭ Năsturelŭ, de 4000 leĭ.

M. S. Regele acordă apoĭ cuvêntulŭ D-luĭ Secretarŭ-generalŭ care, urmăritŭ de atențiunea Academieĭ, dă citire raportuluĭ asupra lucrărilorŭ Academieĭ, în decursulŭ sesiuneĭ generale din anulŭ acesta (Anexa S); apoĭ M. S. declară sesiunea generală de închisă.

ANEXA S.

Sire,
Domnilorŭ Membri,

Sesiunea generală a Academieĭ, inaugurată la 22 Februariŭ, a datŭ locŭ la 27 ședințe, dintre carĭ 3 publice. Aŭ participatŭ la aceste ședințe unŭ numĕrŭ însemnatŭ de membri activĭ și câțĭ-va dintre

corespondinţĭ. Dintre membriĭ externĭ aŭ fostŭ împedicaţĭ de a veni în mijloculŭ nostru : D-niĭ Cipariŭ, Teclu şi Sbierea. Cine din D-vóstră n'aŭ cătatŭ însă cu dorŭ, să salute, la presidiŭ, alăturea cu augustulŭ nostru Preşedinte, pre ilustrulŭ membru de onóre Carmen Sylva, care în anulŭ trecutŭ a fostŭ între noĭ ceea ce suntŭ luminele şi florile la ḑi de sĕrbătóre. Dumneḑeŭ a redatŭ sănĕtate multŭ iubiteĭ nóstre Regine şi Academia, aşteptândŭ să-ĭ fiă permisŭ a exprime Maiestăţeĭ Sale, prin graiŭ, fericirea sa pentru acéstă scire îmbucurătóre, a ascultatŭ, cu aplause sincere, în o şedinţă a sa, lectura minunateĭ scrierĭ poetice : *Puiulŭ*. Cu paleta sa bogată în colorĭ împrumutate ḑorilorŭ şi amurgurilorŭ, munţilorŭ căurunţĭ şi văilorŭ înflorite ale ţĕreĭ, Carmen Sylva ne-a datŭ în *Puiu*, tabelulŭ trecutuluĭ naţiuniĭ şi, precum raḑa ce se furişéză voiósă şi aurită prin cea maĭ tăĭnuită deschiḑĕtură a unuĭ locŭ întunecosŭ, denunţă unŭ sóre rĕsăritŭ, aşa inima românéscă a autóreĭ *Puiuluĭ* ne-a grăitŭ de viitorulŭ naţionalŭ, încununatŭ de sorĭ şi de bucuriă.

Mesagerĭ precioşĭ aĭ Regineĭ nóstre către Academia recunoscĕtóre, ne-aŭ venitŭ, prin augustele mânĭ ale **M. S. Regelui**, noulŭ volumŭ de poesiĭ, semnatŭ de Carmen Sylva, «Stürme» şi biografia escelintă a autóreĭ auguste, biografiă datorită peneĭ D-neĭ Kremnitz, care cu atâta talentŭ a făcutŭ cunoscută în Europa mişcarea literatureĭ române.

* * *

La acéstă mişcare a contribuitŭ Academia, în ultima sesiune, prin câte-va lucrărĭ noue. Negreşitŭ că după regulamentulŭ nostru cele maĭ întâĭ ocupaţiunĭ ale sesiuneĭ generale sunt de natură administrativă şi financiară, totuşĭ, pe lângă regulările de acéstă natură, ca cercetarea compturilorŭ trecute, fixarea budgetuluĭ pe anulŭ viitorŭ, Academia a ascultatŭ, în scurta sa sesiune generală, câte-va memoriĭ de valóre.

Aşa, P. S. S. Ep. *Melchisedecŭ* ne-a cititŭ, în şedinţă publică, biografia regretatuluĭ membru onorarŭ P. S. Ep. Dionisiŭ de Buzĕŭ. Luândŭ pe acestŭ bărbatŭ în mijloculŭ societăţeĭ în care a trăitŭ,

P. S. *Melchisedecŭ* ne-a făcutŭ cunoscutŭ, cu profunditatea cu care ne-a deprinsŭ în lucrările sale, societatea din prima jumătate a secolului nostru, punêndŭ în lumină pe toţĭ bărbaţiĭ de valóre aĭ Românilorŭ şi maĭ alesŭ pre aceĭ devotaţĭ bisericeĭ naţionale.

Ceea ce P. S. S. *Melchisedecŭ* a făcutŭ pentru societatea de dincóce de Milcovŭ, prin scrierea maĭ susŭ lăudată, a făcutŭ D-lŭ *Baheşŭ*, cu multă abundanţă de gândire, prin biografia rĕposatuluĭ membru alŭ Academieĭ, Andreiŭ Mocĭoni.

În şedinţa publică de la date Marte, noulŭ nostru colegŭ D-lŭ *Simeon Florea Marianŭ* ne-a adusŭ, ca discursŭ de recepţiune, o materiă pre câtŭ nouă pre atâtŭ de interesantă : «Chromatica». D-lŭ *Marianŭ* ne-a arĕtatŭ, gândescŭ, câtŭ de nimeritŭ a fostŭ diresă atenţiunea Academieĭ, în ḑiua când ea şĭ-a purtatŭ sufragiele asupra recipiendareluĭ. Acésta v'a expusŭ însă cu talentulŭ sĕŭ neimitabilŭ colegulŭ nostru D-lŭ *Hasdeŭ*, în rĕspunsulŭ sĕŭ la memoriulŭ D-luĭ *Marian*.

*
* *

D-lŭ *V. Maniu*, secretarulŭ secţiuneĭ istorice, fidelŭ utileĭ sale deprinderĭ, ne-a datŭ şi de astă-dată unŭ raportŭ asupra mişcăreĭ literare şi istorice externe, cu privire la Românĭ, în 1880 şi 1881. Lucrarea D-luĭ *Maniu*, atâtŭ de plină de informaţiunĭ preciόse, împlinesce cu fericire scopulŭ ce a urmăritŭ şi pune la disposiţiunea tinerilorŭ lucrătorĭ în ogorulŭ istorieĭ naţionale, numerόse şi puţinŭ cunoscute isvόre de cercetatŭ.

*
* *

Asemenea servicii preciόse aduseră sciinţeĭ şi memoriile produse de colegiĭ noştri de la secţiunea de sciinţĭ, D-niĭ *Poni* şi *Stefănescu* şi de învĕţatulŭ nostru membru corespondinte, D-lŭ Spiru Haretŭ.

D-lŭ Dr. *Brândza* ne-a datŭ, aprόpe celŭ întâiŭ, geografia botanică a Dobrogeĭ. D-lŭ *Poni*, cu unŭ condeiŭ de adevĕratŭ scriitorŭ, ne făcu o lucrare de adevĕratŭ omŭ de sciinţă, în «Cercetările sale asupra mineralelorŭ din masivulŭ cristalinŭ de la Broştenĭ». D-lŭ Haretŭ

a interesatŭ multŭ Academia cu memoriulŭ sĕŭ «Consideraţiunĭ la studiulŭ experimentalŭ alŭ mişcărel apel în canale descoperite».

*
* *

Şi când înregistrezŭ, după datoria ce-mĭ pune regulamentulŭ nostru, aceste contribuţiunĭ ale membrilorŭ Academieĭ, la litere şi sciinţĭ, să nu uitŭ de a aminti darea de sémă,—contribuţiune a inimeĭ veneratuluĭ nostru colegŭ, D-lŭ *G. Bariţŭ*, — la memoria luĭ Papiŭ Ilarianŭ, cu ocasiunea inaugurăreĭ monumentuluĭ sĕŭ în Transilvania.

*
* *

Luândŭ actŭ de altă perdere simţită ce a făcutŭ Academia, D-v. aţĭ decisŭ, că portretulŭ repausatuluĭ Dr Vasicĭ, să iea locŭ în acéstă sală, unde în faţa acestorŭ umbre ale trecutuluĭ, Academia este chiămată la lucru, cu spornice silinţe, la asigurarea cultureĭ naţionale pe calea propăşireĭ bineluĭ, a frumosuluĭ, a adevĕruluĭ, şi, după testaminte, chiar a religiuneĭ.

*
* *

Este acesta în adevĕrŭ, scopulŭ ce l'aŭ avutŭ nemuritoriĭ donator de fondurĭ pentru Academiă.

Acéstă ţintă a ajuns'o Academia şi de astă-dată, conformându-se deplinŭ testamentuluĭ, acordândŭ premiulŭ Năsturelŭ-Herĕscu, de 4000 leĭ, D-luĭ Stefanelli, profesorŭ la universitatea din Cernăuţĭ, pentru cartea sa cu titlulŭ : «*Catechesa*».

Totŭ din fondulŭ Năsturelŭ-Herĕscu (seria A), Academia a premiatŭ, cu 5000 leĭ, manuscriptulŭ intratŭ la concursŭ asupra teseĭ «*Ţĕranulŭ românŭ*» şi M. Vóstră, desigilândŭ pliculŭ, care ascundea numele autoruluĭ, chiar în ultima acéstă şedinţă, noĭ amŭ fostŭ mulţămiţĭ a afla că sufragiele nóstre aŭ venitŭ, pentru a doua óră în unŭ anŭ, să încununeze labórea şi seriositatea de lucrare a D-luĭ Grig. Tocilescu, laureatulŭ Academieĭ asupra teseĭ : *Dacia înainte de Romanĭ.*

Premiulŭ Lazărŭ pentru cea maĭ bună carte de sciinţă n'a pututŭ

fi acordatŭ anulŭ acesta : Comisiunea cercetătóre a aflatŭ câte-va opere manifestândŭ o îmbucurătóre direcțiune la investigărĭ seriόse și utile, sciinţifice, ca opera «Petroleulŭ» a D-luĭ Inginerŭ Cucu, opera «Economia rurală» etc., dar' a credutŭ că aceste opere, care de sigurŭ merită laudă și încuragiare, nu întrunescŭ pe deplin acele însușirĭ, carĭ să impună Academieĭ pe una din ele numaĭ, pentru premiare. Comisiunea și Academia arŭ fi doritŭ să pótă încuragia asemenea opere, împărțindŭ între autoriĭ lorŭ premiulŭ; n'a fostŭ însă acéstă dorință posibilă a se realisa, căcĭ ațĭ aflat'o nepermisă de testaminte și de legile nóstre constitutive.

* * *

D-vóstră ațĭ decisŭ pe viitorŭ a se mânține concursurile următóre :

I. *Premiulŭ Năsturelŭ-Herescu*, de 4,000 leĭ, Seria B, se va decerne în cursulŭ sesiuniĭ generale din Martiŭ-Apriliŭ 1883, uneĭ cărțĭ scrise în limba română, cu conținutŭ de orĭ-ce natură, care se va judeca maĭ meritoriă printre cele publicate de la 1 Ianuariŭ până la 31 Decembriŭ 1882.

II *Premiulŭ Statuluĭ. Heliade-Rădulescu*, de 5,000 leĭ, se va decerne în cursulŭ sesiuniĭ generale din Martiŭ-Apriliŭ 1883, uneĭ cărțĭ scrise în limba română, cu conținutŭ literarŭ, care se va judeca maĭ meritoriă printre cele publicate de la 1 Ianuariŭ până la 31 Decembriŭ 1882.

III. *Marele premiŭ Năsturelŭ-Herescu* din Seria B, în sumă 12,000 leĭ, se va decerne în cursulŭ sesiuniĭ generale din Martie-Aprilie 1885, uneĭ cărțĭ scrise în limba română, cu conținutŭ de orĭ-ce natură, care se va judeca maĭ meritoriă printre cele publicate de la 1 Ianuariŭ 1881 până la 31 Decembre 1884.

IV. *Premiulŭ Năsturelŭ*, Seria A, de 5,000 de leĭ, se va acorda în sesiunea generală a anuluĭ 1883 celeĭ maĭ bune disertațiunĭ în limba română asupra următoruluĭ subiectŭ:

«*Istoria tipografieĭ la Românĭ.*»

Întinderea lucrăriĭ va fi de 15—20 cóle de tiparŭ, în 8° ordinarŭ cu litere *cicero*. Termenulŭ presentăriĭ manuscriselorŭ la concursŭ va fi la 31 Decembriŭ 1882.

V. *Premiulŭ Statuluĭ Lazărŭ*, de 5,000 leĭ, se va decerne în sesiunea generală a anuluĭ 1883 celeĭ maĭ bune disertaţiunĭ, scrisă în limba română, asupra următoruluĭ subiectŭ:

«*Studiŭ asupra agriculture*ĭ, *industrieĭ şi comerciuluĭ în România.*»

Lucrarea va trata despre starea actuală a acestorŭ treĭ ramure de producţiune şi despre mijlócele de a le ameliora. O ochire asupra istorieĭ economice a Românieĭ în seculiĭ 17, 18 şi 19 va precede acestuĭ studiŭ. Studiulŭ va fi făcutŭ din punctulŭ de vedere ecomicŭ şi technicŭ. Manuscrisulŭ trebuie să cuprindă materiă pentru celŭ puţinŭ 300—400 pagine de tiparŭ în 8⁰ *garmond*. Termenulŭ presentăriĭ manuscriselorŭ la concursŭ va fi până la 31 Decembriŭ 1882.

VI. *Premiulŭ Alexandru Iónŭ Cuza*, de 4,000 leĭ, se va decerne în sesiunea generală din primăvéra anuluĭ 1883, celeĭ maĭ bune disertaţiunĭ în limba română, asupra următoruluĭ subiectŭ:

«*Istoria Românilorŭ în Dacia Traiană, de la Aurelianŭ până la fundarea principatelorŭ Moldova şi Ţera-Românéscă.*»

Întinderea operatuluĭ va fi de 20 cóle de tiparŭ, în 4⁰ micŭ saŭ 8⁰ ordinarŭ. cu litere *cicero*. Termenulŭ presentăriĭ manuscriselorŭ va fi 31 Decembriŭ 1882.

VII. *Premiulŭ Asociaţiuniĭ Craĭovene pentru desvoltarea învĕţămêntuluĭ publicŭ*, în sumă de leĭ 1,500, se va decerne în sesiunea generală din primăvéra anuluĭ 1883, celeĭ maĭ bune cărţĭ didactice în limba română, din câte se vorŭ fi tipăritŭ, cu începere de la 1 Iuliŭ 1879 până la 31 Decembriŭ 1882.

* * *

Vĕdêndŭ că cincĭ anĭ trecuţĭ de aşteptare nu aŭ adusŭ în Academiă nicĭ o ĉercare nouă de elaborare asupra teseĭ : «*Sufixulŭ liquid şi guturalŭ*», D-vóstră aţĭ credutŭ bine a nu maĭ lăsa fără producere premiulŭ ce era afectatŭ la acéstă lucrare şi a'ţĭ decisŭ a se înlocui la timpŭ cu altă tesă, propriă a da maĭ neîntârdiate resultate, dacă nu şi maĭ directŭ înriuritóre asupra mişcăriĭ nóstre istorice şi literare.

* * *

În interesulŭ acesteĭ mișcărĭ, d-vóstră ațĭ decisŭ să nu se maĭ întârḑiă de a se da în usulŭ publiculuĭ acele din scrierile Cantemiriane, carĭ se află deja tipărite și le lipsescŭ numaĭ preféța și glosarele. Așa dar' peste puține ḑile fiă-care va putea avea în biblioteca sa edițiunea Academieĭ din Istoria ieroglifică, din Compendiolum universae logices Institutionis, din Vita Cantemirii precum și din Pravila de la Govora.

* * *

Secțiunea istorică a trecutŭ în decursulŭ sesiuniĭ generale unŭ numĕrŭ însemnatŭ de ședințe. Numerόse aŭ fostŭ lucrările eĭ. În primulŭ locŭ trebue să amintimŭ conclusiunea, care supusă plenuluĭ Academieĭ, a dobânditŭ și adesiunea eĭ aprόpe unanimă, în cestiunea adevĕratuluĭ portretŭ alŭ luĭ Stetanŭ celŭ Mare.

* * *

Frumόsele resultate dobândite de Academiă în acéstă cestiune v'a decisŭ, Domnilorŭ, să regulațĭ a se publica unŭ *album*, cuprinḑêndŭ pe lângă portretele Mareluĭ Domnŭ și representațiunea tuturorŭ monumintelorŭ artistice și bisericescĭ din jumătatea de secolŭ de domniă a gloriosuluĭ Domnŭ.

Aci însă este a se opri activitatea istorică a Academieĭ? În maĭ multe ședințe s'a arĕtatŭ de D-vóstră necesitatea urginte ce este a se aduna, cu tόte puterile, și a se publica monumintele istorice ale străbunilorŭ noștri. Cugetăriĭ mature a Parlamentuluĭ românŭ datorimŭ în budgetulŭ Statuluĭ pe 1882, suma de 10,000 leĭ pentru publicațiunĭ și 6000 leĭ pentru sĕpăturĭ și cercetărĭ archeologice. Astŭfelŭ, desideriulŭ Academieĭ va începe a avea unŭ începutŭ de realisare.

Secțiunile literariă și istorică s'a ocupatŭ cu cercetarea numerόselorŭ scrierĭ ale rĕpausatuluĭ G. Seulescu, intrate în Academiă prin Ministerulŭ de Culte și Instrucțiune publică; Raporturile asupra acelorŭ scrierĭ vor veni în desbatere numaĭ în sesiunea viitόre generală.

* * *

Neperḑêndŭ din vedere unulŭ din scopurile înfiinţăriĭ sale, Academia a provocatŭ din noŭ comisiunea lexicografică să activeze lucrările sale, spre a începe câtŭ maĭ neîntârḑiatŭ publicarea dicţionaruluĭ, adevĕratuluĭ dicţionarŭ alŭ limbeĭ române. Vĕ amintiţĭ, Domnilorŭ membriĭ, că spre a înlesni aceste lucrărĭ, Academia a decisŭ prealabila republicare a maĭ multora din cărţile vechĭ, ca Psaltirea luĭ Coresi, aceea a luĭ Dositeiŭ, Pravila de la Govora, etc. Aceste publicaţiunĭ acum unele suntŭ terminate, altele în cale de a se termina şi decĭ vorŭ permite Comisiuniĭ lexicografice să ne aducă la viitórea sesiune, unŭ bunŭ începutŭ din lucrarea sa.

* * *

Pentru sesiunea viitóre aţĭ amânatŭ şi noile desbaterĭ asupra ortografieĭ, provocate de o propunere a D-luĭ membru *Quintescu*, carele a aflatŭ conclusele nóstre de anulŭ trecutŭ nedestulŭ de clare şi nedeajunsŭ complete D-vóstră, bucuroşĭ d'a fi vĕḑutŭ marele succesŭ dobânditŭ de Academiă, cu ortografia ce a votatŭ în 1881,—ortografiă întrodusă oficialŭ în scóle şi adoptată de inteliginţa română de peste Molna ca şi de peste Carpaţĭ, — aţĭ lucratŭ fórte prudentŭ nereîncepêndŭ, aşa ḑicêndŭ a doua ḑi, să resturnaţĭ ceea ce cu atâta nevoinţă aţĭ reuşitŭ a clădi abĭa ĭerĭ. Cum ḑiceamŭ în şedinţa finală de la 6 Apriliŭ 1881, Academia nu a decisŭ regulamentulŭ ortografieĭ *nemutabilŭ* şi *eternŭ*, dar' acum că marĭ paşĭ s'aŭ făcutŭ spre bine, simţimŭ cu toţiĭ necesitatea de a procede, în modificarea luĭ ulterióră, cu multă prudinţă şi cu veghiare neadormită, să nu stricămŭ ceea ce este bunŭ în acestŭ laudabilŭ compromisŭ alŭ desbaterilorŭ şi stăruinţilorŭ nóstre de numeroşĭ anĭ.

* * *

Acéstă dorinţă de a face din ce în ce maĭ bine, v'a îndemnatŭ, domnilorŭ Colegĭ, să respingeţĭ traducerea maĭ departe din Titŭ Liviu

presentată de unŭ domnŭ concurentŭ. Acéstă traducere a fostŭ aflată cu multŭ inferióră specimenuluĭ premiatŭ în 1877, și secțiunea literariă, găsindŭ din contra corespundĕtóre pe aceea a d-luĭ Barbu, Academia a decisŭ, ca restulŭ traduceriĭ din Liviu să fiă făcutŭ totŭ de d-lŭ Barbu. Academia nu are în vedere numaĭ îndestrarea literatureĭ române cu traducerĭ de autorĭ clasicĭ, ci voesce ca aceste traducerĭ să fiă și probe neîndoióse de progresiva desvoltare a limbeĭ naționale. Din acestŭ punctŭ de vedere, D-vóstră ațĭ datŭ D-luĭ Barbu unŭ conducĕtorŭ, unŭ sfătuitorŭ de autoritate la lucrarea traduceriĭ, în persóna coleguluĭ nostru D-lŭ *G. Sion*.

* * *

În timpulŭ acesteĭ sesiunĭ, Colecțiunile nóstre de cărțĭ, manuscrise și documinte s'aŭ înmulțitŭ, prin frumósa donațiune a M. S. Regineĭ, care a dăruitŭ biblioteceĭ Academieĭ treĭ opere însemnate, dintre care una «Stürme», scriere a M. S., și prin alte darurĭ frumóse de la DD. *Sturdza*, Dr. *Brândză*, *Stefănescu*, etc. De la Direcțiunea Monetărieĭ Statuluĭ ni s'aŭ trimisŭ 80 de monete române diverse și medaliĭ comemorative de valóre.

Dar' primirea îmbucurătóre a acestorŭ tesaure și desvoltarea ce aŭ luatŭ lucrările Academieĭ, ne face a repeti acelașiŭ desideriŭ, ca Academia să aĭbă câtŭ maĭ neîntârdiatŭ localulŭ sĕŭ propriŭ, demnŭ de o instituțiune, care pentru că este cea maĭ tînĕră dintre marele instituțiunĭ ale regatuluĭ, nu este însă cea maĭ puținŭ necesară viitoruluĭ și splendoriĭ acestuĭ regatŭ, datoritŭ Vouĕ, Sire.

* * *

A lucra la acestŭ viitorŭ ațĭ chematŭ, Domnĭ colegĭ, noue forțe prin alegerea de est-timpŭ de membri activĭ, onorarĭ și corespondințĭ, D-lŭ Dr. Florianŭ Porcius, deja renumitŭ botanistŭ, va aduce, ca membru activŭ în secțiunea sciințifică, unŭ noŭ contingentŭ de valóre mișcăriĭ nóstre sciințifice, și bărbațĭ ca D-niĭ Cretzianu, Ianka, Kanitz,

Slavicĭ, Gane, Goldiș, Torma, Vizanti, pe carĭ ĭ-ațĭ numitŭ membri corespondințĭ vorŭ înmulți forțele nóstre la lucrarea comună.

Aceste forțe intelectuale aŭ fostŭ treĭ anĭ de-a rêndulŭ, de departe ca și de aprópe, direse spre lauda Academieĭ, de către Președintele eĭ D-lŭ I. Ghica. O rigurósă prescripțiune a regulamentuluĭ nostru făcêndŭ imposibilă realegerea pe perióda urmatóre a aceluiașĭ Președinte, D-vóstră, după ce ațĭ exprimatŭ sincera D-vóstră recunoscință Președinteluĭ eșindŭ, ațĭ purtatŭ sufragiele D-vóstră asupra aceluia, care de multŭ are inima nóstră, asupra D-luĭ *D. Sturdza* și ațĭ constituitŭ oficiulŭ Academieĭ, pe noua periódă, astŭ-felŭ:

D-lŭ *D. Sturdza*, ca președinte.

D-niĭ *Maiorescu*, P. S. S. *Melchisedecŭ* și *P. S. Aurelianŭ* ca vice-președințĭ și asesorĭ.

Orĭ unde țintesce, acolo va ajunge Academia, cu asemenea oficiŭ, silindu-se a merita mereŭ să aĭbă ca până adĭ, de protectorŭ și de augustŭ președinte, pe M. S. Regele **Carol I**, carele pășesce în fruntea națiuniĭ întregĭ, ducênd'o gloriósă la îndeplinirea misiuniĭ sale marețe de cultură, și civilisațiune în orientulŭ Europeĭ!

Să urămŭ decĭ, încheiândŭ sesiunea generală din 1882. cu acelŭ strigătŭ, care numaĭ lungimea acestuĭ raportŭ l'a comprimatŭ în inimele D-vóstră:

Să trăéscă M. S. Regele, Președintele Academieĭ Române!

Să trăéscă M. S. Regina!

Să trăéscă Academia Română!

RAPORTURILE COMISIUNILORŬ PENTRU PREMIĬ

A) RAPORTULŬ D-LUĬ QUINTESCU ASUPRA CĂRȚIĬ «*OPINCARU*»

Domnilorŭ Colegĭ,

«**Opincaru,** *cumŭ ĭeste și cumŭ tribuĭe sĕ hiĭe săteanu*, scriĭere în limba țĕranuluĭ muntĭeanŭ, dĕ *Gligore M. Jipescu*, în 8° de 161 p., Bucurescĭ, 1881,» este cartea cu a căreĭ aprețiare onorabila comisiune de premie a bine-voitŭ a mĕ însărciná.

Acéstă scriere are ca întroducere dóuĕ capitule : «*Opincărimea*, ca talpa casi, temeliea nații (p. 1—7)», și «*Vorbire 'nainte* (p. 9—17),» în cari se relevă starea țĕranuluĭ nostru și suferințele luĭ; «cum stêlpiĭ țĕri nóstre și maĭ tótă albăstrimea l'aŭ înțelesŭ rĕŭ (p. 1)» din care causă țĕranulŭ desprețuesce pe orășanŭ; cum «de când s'a deosebitŭ orașu de satŭ, națiea pirotesce (p. 6)»; apoĭ că «națiea ĭe bubată și amărîtă (p. 9)» pentru-că nu s'a adusŭ țĕranuluĭ nicĭ o îmbunătățire. «De n'o contina», dice autorulŭ, la pag. 11, «starea dĕ mișeliĭ supt care sĕ sbate opincaru d'atâta amarŭ de vreme, nu miroase bine : miroase a untŭ dupĕ tĕrâmu ălălaltŭ».

In partea ulterióră, care constitue cuprinsulŭ propriŭ alŭ cărțiĭ, *Opincarulŭ* se adreséză către «*Moțăilă*», pe care 'lŭ salută prin cuvintele «*Sĕ hiĭe dĕ bine hine Moțăilă*» — unŭ epitetŭ ce desemnă «țĕrănimea, poporu nostru din orașe, amorțitŭ, moțăitorŭ și amuțitŭ» — și 'ĭ dă totŭ felulŭ de învĕțăturĭ, cum ar trebuí să 'șĭ lucreze pămêntulŭ, să 'șĭ créscă «ghitile (vitele)» la ce meseriĭ să se dedee, cum să-șĭ îngrijéscă sănătatea, cum să se nutréscă maĭ bine, spre a devení maĭ vigurosŭ, într'unŭ cuvêntŭ ce trebue să facă, pentru a prosperá spre binele «națiĭ».

In urmărirea acesteĭ tese autorulŭ ne dă ocasiunea a-ĭ aprețiá talentulŭ. Printre altele, la pag. 37 avemŭ o frumósă descripțiune a timpuluĭ, când se apropiă ca țĕraniĭ să fiă sculațĭ la munca câmpuluĭ:

«Pên' rĕvĕrsatu dorilor, hinulețŭ, în somnu ăl dulce al rumânu-

luĭ, când căntă rêndunica, s'aude la marginea satuluĭ pasu caluluĭ orŭ gâfuitu flăcăilor, logofeţilor orŭ al stăpânuluĭ, ce sĕ ducŭ sĕ chĭeme pĕ oamenĭ şi pĕ femeĭ la lucru. Tăcere şi pace vedĭ piste totŭ. Nicĭ câini nu latră, nicĭ boi 'n bătătura rumânilorŭ nu rumegă, căcĭ sîntŭ cu capu 'ntorşĭ spre pântice şi dormŭ, nicĭ cocoşi nu cântă : *câtcâriqu-gagu*, nicĭ frunḍa nu sĕ sbate din adiĭerea vêntuluĭ. Roŭa brobonată stă frumoasă, rĕcoroasă şi cĭucurată pĕ ĭerburĭ, pĕ vêrfŭ dĕ pomĭ şi dĕ copacĭ, ĭeară mirosu florilorŭ ş'alŭ foilorŭ te 'mbată şi te 'naltă pĕn' la Dumneḍeŭ cu gândirea. In locŭ sĕ te credĭ singuraticŭ, din potrivă ţi sĕ dĕschide 'naintea ochilorŭ o lume vĕḍută şi în minte o lume visată. Te cunoştĭ că ĭeştĭ micŭ, însă simţĭ că paĭ a hi ruptŭ din trupu nemărginiri şi că totu face parte din tine. Aste 'ntipărirĭ împuĭeaḍă 'n gându 'ntâĭeaşilorŭ călătorĭ aĭ dimineţiĭ dĕ vară, trejĭ dupĕ somnŭ, bărbaţĭ la pasŭ şi vorbăreţĭ, pe care ĭ auḍĭ 'n satŭ, dĕ vale, strigândă la oameniĭ arvuniţĭ : *măĭ Ioane, făĭ Păuno, moşŭ Soare, lea Ghĭerghino! Sculaţĭ, vere, c'a ḍisŭ boĭeru sĕ mergeţĭ aḍĭ la praşilă şi mâĭne la pleghilă!* V'o cam hi dĕ când puseră-ţĭ capu josŭ. Noaptea ĭe an».

La pag. 48, vorbindŭ de vite înşiră numirile lorŭ; întâiŭ ale celorŭ micĭ : «oiţili, berbeci, mĭeoarili, batali, ţêrţi, cârlănaşi, mĭei, mĭeilili, tărcuşi şi tărcuşe, mărgelaţĭ şi mărgelate, buḍaţĭ, buḍate, oachĭeşĭ, oachĭeşe, plăghiţĭ, plăghiţe, pistruieţĭ, pistruieţe, rucăreĭ, rucărele, bucălăĭ, bucăliţe, ciuţĭ, ciute, cornuţĭ şi cornute, belĭ şi bele, mânḍărili, fătătoarili, sterpili, plecătorili, sugari şi sugarili», neuitândŭ nicĭ lâna lorŭ : «stogoşă, ţurcană, seină, neagră, albă, târcavă, miţili şi codina». Apoĭ la pagina următóre ne pune înainte diferitele modurĭ cum se botéză vitele marĭ, şi a nume boiĭ : «bolocanŭ, mărtinŭ, lunaiŭ, mĭercurea, joĭea, vinerea, duma, plăvanŭ, ghĭorea, (viorea), oprinŭ, grosu, măgureanŭ, codalbŭ, codălbĭelŭ, tărḍiĭea, mocanŭ, murgociŭ, galbenŭ, pădureanŭ, ruşeţu, rusu, găitinŭ, porumbĭelŭ, boĭeanŭ, cercelŭ, bălanŭ, mêndrilă, brebea, medelea, cerbu, priĭea, buḍilă, ţintea, breaḍu, florieanŭ»; iar vacile : «cercelica, mêndriţa, furnica, frumoasa, lunăica, mărtina, mĭercureana, mĭercana, joĭeana, vinerica, sâmbotina, dumana, bălaĭea, brânduşa, ruşita, co,

dălbița, murgana, ghiorica, pădurica, prifeana, fepura, floriîea, mierlița».

Maî departe (p. 50) autorulŭ recomandă mijlócele prin care țĕranulŭ ar ajunge să aibă seminț̦e și vite frumóse, și, în solicitudinea sea pentru animale, nu póte trece la o altă ordine de ideĭ, înainte de a propune numele ce trebuescŭ date cânilorŭ, precum : pêrjolŭ, ghiocelŭ, breadu, lăbușŭ, urseĭu, corbea, leu, pința, dalinca, cĭeoara, braĭca, lupeĭ, lucea, grivu, dudașŭ, haĭducu, roșca, bălanu, bucălău, dolfa, căruntu, grodea, gruĭu, gândacu, scurtu, urechĭeatu, tămădău, scânteĭe, moșoroĭŭ, griveĭu, puĭca, ghidanŭ, cadacŭ, luĭcă, vidra, burcojŭ».

Autorulŭ nostru însă nu neglege a face mențiune și de instrumintele musicale (p. 51) : «Apăĭ, mĕ vericule, dacă vreĭ sĕ te măriască și sĕ te fericĭască a lume, dĕ ce nu puĭ sĕrbătoarea scripcarĭ, rumânĭ d'ăĭ vechĭ (țiganĭ), sĕ 'nvețe pe băĭeți și fetili satuluĭ la cântărĭ cu ghioara, or cu cobda, cu naiu, tilinca, cu fluĭeru, cu flaotu, cavalu, cimpoiu și buciumu?» Cu acéstă occasiune elŭ nu uită nicĭ a ne da (ibid. și p. 52) numirile jocurilorŭ țĕrănescĭ : «Dac'arŭ pleca toțĭ țigani baragladini, ciorânglavi, odată din sate, nu te gândeștĭ cin țĭ-arŭ maĭ cânta dĕ jocŭ : bătuta, horili, fedeleșu, chiperu, mocăncuța, chindiĭea, slănicu, brêu, biru greŭ, cățeaua, ca la Breada, doĭ de mână, sultănica, ațica, ardilinește, ciufu, focșăneanca, olteniĭeasca, ungureasca, dura, tarele, lădeasca, ceasornicu, milităreasca, romniĭea, nuneasca, orŭ frundulită barlaboĭ și la dreapta câte doĭ, călușari, șu-șu-șu, arcanu, țigăneasca, joĭaeana, brăileanca, cumŭ se bate Dunărea, vrănceanca, meĭedințeanca, hâț cumetre 'ncoa la jocŭ».

Cultura viieĭ și profitulŭ eĭ pentru țeranŭ nu forméză maĭ puținŭ preocuparea «opincaruluĭ». Elŭ caută în acestŭ modŭ a face enumerarea diferitelorŭ soiurĭ de strugurĭ (p. 53, 54) : «Ce mi-aĭ da, cândŭ ți-așŭ înșira p'a nume, vere Moțăilă, numirea strugurilorŭ? Iam aflatŭ pe toțĭ dĕ la unŭ prietinŭ alŭ mĭeŭ din tinerețe! — Uite : strugure, tămâĭosŭ, gordinŭ (gordanŭ), coarnă (cornițǎ, albă orŭ neagră), bĕșicată, crâmpoșiĭe, braghină, galbenŭ, verde, busiĭeocŭ, brumăriĭe, pârnaĭe, albŭ, târțâră, negru, verduncă, negru vêrtosŭ, negru apătosŭ, păsăreștĭ (pădurețŭ), cĭoĭnagŭ (ceoĭneacŭ), căldărușă, bălaĭe,

răricică (rară), grasŭ, mustosŭ, frâncușă, roșu (roșioară), coada vulpi, măruntŭ (măruntelŭ), seină, timpuriŭ, moale, vulpe, pârcĭ, corbŭ, prohiră, crăcană (crăcănată), ghihoară (chihoară), voĭculeasă, sască, romostinŭ, ologŭ, aurelŭ, berbecelŭ, vênătŭ, vênosŭ, ruginitŭ, albiorŭ (albișorŭ), turcescŭ, ovisŭ, tîgvoasă (tigvoană), băldoaĭe (băldovaĭe). slaviță, cârloganca, mișchetŭ, odobească, boĭerescŭ, porumbiĭe, țiță (țița vaci, a capri), gâmdă, lăsculeasă, leșescŭ, pleopă, sghihoară și teiosŭ».

Trecêndŭ la obiceiurile poporuluĭ românŭ, *Opincaru* nostru relevă epitetele, ce dă românulŭ îndârjitŭ femeiĭ luĭ, pe care o face cum 'ĭ vine la gură : «Când e 'ndârjitŭ rumânu pĕ fĕmeia luĭ, îĭ dice ce 'ĭ ghine 'n gură, adică : muĭere, muĭerușcă, calu draculuĭ, dracu 'mpelițatŭ, vulpe 'n patru labe, scorpiĭe, ĭasmă, puĭŭ de lele, teleleică, talpa ĭaduluĭ, petrecută, hăcuită, tîrîtură, papină, pățăchină, fleoarță, târâtură, tîrfă, beșoandră, bașoldină, bahorniță, magmudă, ploscașă, verigașă, hîrlavă, tigóre, 'ngălată, trântoriță, tartoriță, hoancă, toantă, mototoală, hoașcă, ciumă (p. 56)».

Se înțelege că *Opincaru*, ca unulŭ ce are în vedere necesitățile de totŭ felulŭ ale țĕranuluĭ, nu trece cu vedere a vorbí și de ceea ce i ar fi de folosŭ la casŭ de bólă. De aceea la p. 73—74 recomandă ierburile bune de lécŭ, care ar trebui să se găséscă, pe lîngă alte doftoriĭ, în spițăria fiă-căriĭ comune. Astŭ-felŭ : «ĭearba cĭuti, voĭncelŭ, măseaua cĭuti, chipărușŭ, bune de vătămatură; scânteĭoară, căldărușă, ĭearbă roșiĭe, sunătoare, sulhină albă, agliceĭ, gălbioară, rădăcinĭ de brusturașŭ, foaĭe dĕ padlagină, avrămească, tătineasă, vetricea, cârstineasă, odoleanŭ, otrățelŭ, lumânărică dĕ pĕ munte, bună de gălbinare».

Nu putemŭ terminá cu extragerile din cartea D-luĭ Jipescu fără a relevá și calificativele, ce se daŭ de țĕranulŭ românŭ *Necuratuluĭ*, acolo unde autorulŭ atinge superstițiunile poporuluĭ și credința în existența Diavoluluĭ, de care țĕranulŭ ar trebui să caute a se desbărá (p. 114) : «Nășicule, mĭ-e camŭ rușine, da te așŭ întrebá d'o vorbă : Sĕ hiĭe Ghĭavolu pĕ pămêntŭ?—Așĭ, hine, tacĭ că te rîdŭ și copii, dĕ te orŭ audi! Necuratuluĭ ĭ maĭ dicŭ rumâni, îlŭ policrescŭ : naiba, aghiuță, dracu, ucigă-lŭ-viderea, cornea, ucigă-lŭ-toaca, dia-

volu, idolu, ucigă-lŭ-tămâĭa, satana, spurcatu, ucigă-lŭ-crucea, întunicatu, nodea și codea».(1)

In aceste și asemenĭ pasage scrierea *Opincaru* devine interesantă și póte fi utilisată cu profitŭ de către viitoriĭ prelucrătorĭ aĭ Dicționaruluĭ, adunatŭ din întregulŭ tesaurŭ alŭ limbeĭ române.

Amŭ vĕḑutŭ, că preocuparea principală a *Opincaruluĭ* este starea în tóte privințile a țĕranuluĭ și viitorulŭ, ce i ar trebui pregătitŭ. Cu acésta întrețese autorulŭ icĭ și colé gândirĭ, carĭ nu'sŭ lipsite de adevĕrŭ. Așa, dreptŭ probă, când scrie la pag. 12 : «De ne 'ndoitŭ e că aḑĭ sîntem stăpânĭ pĕ capu nostru, sîntem în voĭea nóastră; ênsĕ tot robĭ vom sta pĕ fața pământuluĭ, pênĕ ce negoțu, plugăriea și meseriile noastre orŭ hi pĕ mâna streinilorŭ. Orașu astăḑĭ e 'nstreinatŭ, în porturĭ, în casă, la masă, în dorințe și maĭ în totŭ ce a fost odată și odată rumânescŭ. Țara matură 'șĭ face singură toate cu mâinile sale. Țara nevoĭașă e cerșătoare vecĭnicŭ și necurmatŭ o duce în împrumuturĭ, eară dĕ are avuție, o aruncă fără sĕ se uite unde ca copilŭ 'nbufnatŭ, când la 'ntărâtare, leapădă ce ține în mână». De ce n'a păstratŭ pretutindenea autorulŭ *Opincaruluĭ* acéstă seninătate de expunere, care se cere înainte de tóte de câte orĭ o scriere are pretențiunea să facă unŭ bunŭ efectŭ, maĭ vîrtosŭ când ea se presintă la premiarea de către o instituțiune ferită de tendențiositate? Facemŭ acéstă întrebare autoruluĭ, fiindŭ-că nu rare-orĭ a căḑutŭ în pĕcatulŭ uneĭ direcțiunĭ nesănătóse. Cum se póte împăcă cu cadrulŭ uneĭ scrierĭ în adevĕrŭ folositóre societățiĭ ceea ce citimŭ s. e. la pag, 116 : «Mintea dĕșteptată la timpŭ, taĭe cu sutili din foili cărților̆ŭ bisericeștĭ, unde mincĭuna popilorŭ precupețĭește punga creștinilorŭ?» saŭ escursiunea pe tărîmulŭ administrațiuneĭ Statuluĭ pusă alăturea cu aceea în privința învĕțămêntuluĭ publicŭ de la pagina 96—97 : «Dĕ câtŭ sĕ hiĭe la cârma țĕri și 'n dregătoriĭ rumânĭ hoțĭ, stricațĭ, neharnicĭ, ce sîntŭ scumpŭ plătițĭ din sudoarea nații, maĭ dĕ prehiratŭ ĭe sĕ scoatemŭ osândiți din pușcăriĭ, care

(1) Autorulŭ a uitatŭ a trece printre poreclele citate pe «Neghinuță», și «Spiridușŭ». Cu acéstă ocasiune amintimŭ, că în copilăria nóstră amŭ auḑitŭ din gura uneĭ femeĭ chiarŭ : «diaconu» s. e. «du-te la diaconu» în locŭ de «du-te la dracu».

sîntŭ totŭ ca dregători rĕĭ, bunĭ dĕ mână, stricaţĭ şi nedestoĭnicĭ, şi folosu ar hi, că ăştiea n'arŭ cere plată pêntru munca ce arŭ aduce ḑiua în dregătoriĭ, ci s'arŭ mulţumi cu ce s'alegŭ noaptea; şi dĕ cât sĕ cocoţĭ 'n capu creşteri şi a 'nvăţături tineretuluĭ fragidŭ dascălĭ şi dăscăliţe oamenĭ şi fĕmeĭ dĕsfrênate şi dĕ carte neştiutoare, carĭ ţinŭ pe ţară sumedeniĭe dĕ banĭ, maĭ bine ar hi sĕ punemŭ în locu-le dîn dĕsfrênătoriili oraşuluĭ fĕmeili dĕochĭete şi pĕ verigaşi lorŭ, totŭ atâtŭ dĕ dĕsmăţaţĭ şi dĕ stricate ca 'nvĕţători şi 'nvĕţătoarili rele, cari n'orŭ pàgubi băneşte pe ţară, căcĭ aŭ meseriĭea 'ncepută»?!

Ilustrărĭ de asemene natură, în cartea care ne preocupă, constituescŭ o pată şi remânŭ totŭ o pată cu tótă îndulcirea ce autorulŭ a căutatŭ a le aduce prin cuvintele ce urméză (p. 97) : «veḑĭ unde mergĭ cu judicata strâmbă, dacă lăţimŭ pilduirea pentru a ḑări adevĕrulŭ, a videa rĕu 'n golicĭunea luĭ».

Până aci amŭ făcutŭ abstracţiune de forma în care aŭ fostŭ îmbrăcate gândirile *Opincaruluĭ*. Totuşĭ estragerile şi exemplele de maĭ susŭ avéŭ şi destinaţiunea tăinuită de a le face portulŭ cunoscutŭ maĭ de aprópe, inainte de a ne pronunţá asupra luĭ.

Autorulŭ însuşĭ ne spune, că lucrarea sea este scrisă în limba ţĕranuluĭ munténŭ. Nu voimŭ a obiectá aci pentru ce *Opincaru* n'a preferitŭ a representá limbagiulŭ întregeĭ opincĭ, saŭ—maĭ bine încă — alŭ aceleĭ opincĭ din provinciele locuite de Românĭ alŭ căreĭ felŭ de vorbire s'a conservatŭ maĭ puţinŭ alteratŭ. Acésta ar fi fostŭ maĭ profitabilŭ din puntulŭ de vedere alŭ unităţiĭ limbeĭ, la care trebue să tindemŭ, şi la urma urmelorŭ totŭ n'ar fi încetatŭ a constitui o vorbire curatŭ ţĕrănéscă, înţelésă de tótă suflarea Românilorŭ. Nu voimŭ, ḑicemŭ, a face acéstă obiecţiune, de óră-ce autorulŭ ne ar puté cu dreptŭ cuvêntŭ respunde : «pe acésta am cunoscuto maĭ de aprópe, pe acesta dar v'am oferito».

Cestiunea rĕmâne decĭ a se sci, întru câtŭ cartea D-luĭ Jipescu — formalŭ judecată — este o fotografiă credincĭósă a limbeĭ ţĕranuluĭ de la munte? In mare parte se póte respunde afirmativŭ. Intru adevĕrŭ autorulŭ *Opincaruluĭ* este unŭ bunŭ cunoscĕtorŭ alŭ vorbiriĭ

muntenescĭ în specialŭ și în generalŭ alŭ spirituluĭ poporuluĭ Românŭ. D-lŭ Jipescu a trebuitŭ, spre lauda sea, să consacre mulțĭ anĭ și multă muncă spre a ajunge să cunóscă în tóte amănunțimile ceea ce caracteriséză ființa poporuluĭ nostru. Dar' trăsurile fisionomieĭ limbagiuluĭ muntenescŭ, pronunțându-le pré tare, asemenea unorŭ pictorĭ, carĭ âmblă după efectŭ, le a cam desfiguratŭ puținŭ, așa în câtŭ portretulŭ nu sémănă întocmaĭ. Ca să ne servimŭ de o altă comparațiune, procederea *Opincaruluĭ* ne face impresiunea unuĭ «tour de force» exageratŭ. Ca unŭ gimnastŭ, în ambițiunea sea nemĕsurată de a atrage aplause frenetice din partea publiculuĭ, *Opincaru* în zelulŭ sĕŭ pré mare a săritŭ dincolo de ținta propusă, cu astă deosebire că gimnastulŭ, dacă nu i se întîmplă să'șĭ scrintéscă grumazu, recoltéză numaĭ și numaĭ aplause, pe când *Opincaru* 'șĭ atrage, alăturea cu recunóscerea uneĭ iscusințe necontestate, aceea a uneĭ reproducerĭ nu întru tóte exactă a originaluluĭ, trecerea din colo de obiectivulŭ sĕŭ prin încărcare individuală, prin urmare alterarea luĭ în parte.

Să facemŭ concrete aceste aprețiațiunĭ generale, aplicându-le la *stilulŭ* și *dicțiunea* Opincaruluĭ de la munte precum și la particularitățile fonetice ale moduluĭ sĕŭ de vorbire.

In ceea ce privesce stilulŭ țĕrănescŭ reprodusu-l'a Opincaru cu tótă exactitatea? A căutatŭ să ni'lŭ redee cu calitățile și defectele luĭ? Este elŭ simplu și clarŭ, dar totŭ-de-odată și greoiŭ cu o nuanță de grosolanitate. (1)

In mare parte, precum s'a pututŭ vedé. Opincaru a desfășuratŭ multă iscusință stilistică în sensŭ țĕrănescŭ. Nu maĭ este dar trebuință de noue exemple, spre a adeverí lucrulŭ. Nu maĭ — ceea ce altfelŭ este naturalŭ — Opincaru, nefiindŭ țĕranŭ de faptŭ, ci numaĭ improvisatŭ, și a coloratŭ individualŭ stilulŭ, și în tendința sa de a

(1) Acéstă «grosolanitate» în stilŭ este oglinda ființeĭ mojice a țĕranuluĭ, precum a fost în tóte timpurile și la tóte popórele. Ea constă în a spune lucrurile *grosso modo*, fără încungiurŭ, în tótă naturalitatea lorŭ. Ea nu este dar unŭ defectŭ din puntulŭ de vedere naturalŭ, ci din puntulŭ de vedere alŭ ómenilorŭ maĭ culțĭ, maĭ subțirĭ. Stiluluĭ țĕranuluĭ Românŭ i amŭ atribuitŭ numaĭ o nuanță de grosolanitate, findŭ-că după noĭ ființa luĭ e relativŭ maĭ puținŭ mojică.

'lŭ face să pară câtŭ se póte maĭ țĕrănescŭ, a trecutŭ une-orĭ fără scirea sa dincolo de otarele moduluĭ de exprimere alŭ aceluia pe care 'lŭ represintá. De aci vine, că audimŭ câte-odată din gura O-pincaruluĭ, construcțiunĭ maĭ multŭ de câtŭ greóie, silite, nenaturale. Unŭ exemplu va învederá și maĭ multŭ acésta. La pag. 71 se dice : «De, vere Moțăilă... nu pociŭ ĭeŭ, dĕ treburĭ și dĕ angarele, c'așŭ scri cu mâna mĭea istoriĭea, cumŭ s'a 'ntêmplatŭ cu rĕsboiu *dĕ* fu maĭ anŭ și ha despre rumânime, dĕ la 'mpĕratu Troĭanŭ pênĕ 'n ceasu-ăsta, *dĕ* vorbimŭ amêndoĭ». Prin ce împrejurare devine aci silitŭ stilulŭ Opincaruluĭ nostru? Prin aceea că nu nimeresce mĕsura în care țĕranulŭ se servesce de particula *dĕ* cu înțelesulŭ din locurile subliniate, și astŭ-felŭ făcêndŭ abusŭ de ea, frasa se cam încurcă și sensulŭ nu se înfățișézā cu naturalitatea propriă chipuluĭ de vorbire alŭ omuluĭ simplu. Iată dar' pe *Opincarŭ* cădutŭ într'unŭ defectŭ contrarŭ fireĭ luĭ, din simpla causă, că împlinesce numaĭ unŭ rolŭ.

De aci resultă, că este aprópe peste putință de a reproduce cu tótă fidelitatea stilulŭ țĕrănescŭ, precum nu este cu putință a împrumutá ființa altuĭa. Dar' atuncĭ, ni se va puté dice, pentru ce să se cérā imposibilulŭ de la autorulŭ scrieriĭ în cestiune? La acésta respundemŭ, că autorulŭ singurŭ ș'a luatŭ acéstă sarcină, și noĭ n'amŭ făcutŭ de câtŭ a'lŭ urmá, ca să se védă de sine la ce resultatŭ ajunge.

O dată cu constatarea acestuĭ resultatŭ, amintimŭ, că dacă *Opincaru* preveniá obiecțiunea expresă maĭ susŭ într'unŭ modŭ indirectŭ, dacă ar fi întreprinsŭ a scrie într'o limbă țĕrănéscă generală și alésă, voimŭ a dice numaĭ în spiritulŭ limbeĭ populare, atuncĭ neavêndŭ a respectá și litera, adică defectele eĭ, greutățile de invinsŭ se micșorá simțitorŭ. Cu chipulŭ acesta fiindŭ dispensatŭ și de reproducerea de pe vorbirea țĕrănéscă a particularitățilorŭ fonetice, carĭ variézā de la locŭ la locŭ, se satisfăcea totŭ-de-o-dată o cerință limbistică, care va fi atinsă maĭ la vale :.

Și cu privire la *dicțiune, Oprincaru* nu se ține totŭ-deuna de mĕsura adevĕrată și cade în defectulŭ *încărcătureĭ*, uneĭ *pré tarĭ colorărĭ* relevatŭ maĭ susŭ la stilŭ. În adevĕrŭ cu greŭ se póte concede, că

îngrămădirea de expresiunĭ, ca cele din pasagiulŭ următorŭ s. e. (p. 60), care de care maĭ expresive și picante — ca să nu ḑicemŭ maĭ multŭ — alese pe sprîncénă de autorŭ, — ĭarășĭ ca să facă efectŭ — cu greŭ se póte admite, ḑicemŭ. că acestea ar fi formatŭ întru totulŭ vocabularulŭ unuĭ adevĕratŭ *Opincarŭ*. Dar' să le vedemŭ în tótă ființa lorŭ. Ĭată-le : «Cine 'șĭ schilodește limba și vorba e secŭ, dahiŭ, pădurețŭ. căpiĭeatŭ, ludŭ, și va să'șĭ vaḑă sângili gâlgâindŭ suptŭ mușteaua dușmanuluĭ. Lesne'ĭ ghine orĭ-și-cuĭ nătăflețŭ să scârțăĭe la gazeturĭ, și să se dea de cărturarŭ bunŭ, care știĭe și ce se face în cerŭ și ce se clocesce suptŭ pămêntŭ, când elŭ n'a învĕțatŭ nicĭ buchile, iar altora să mormăĭe pên lume și să chelălăĭească pên cărțĭ că arŭ hi tare învĕțatŭ și să supuĭe placuluĭ luĭ voia, mintea, limba și națiĭea rumânuluĭ; cu greŭ și cu nerușine nu li-arŭ hi tutulorŭ curcitilorŭ și tutulorŭ nĕvlegilorŭ sĕ împestrițeze limba și s'o ismenĭească numindu-sĕ : *meșteru strică și drege de frică*».

Dar *Opincaru* nostru nu se mulțămesce cu materialulŭ oferitŭ de limba munténuluĭ, ci 'lŭ adauge și de la sine. Va să ḑică unŭ plus din partea autoruluĭ. Atuncĭ însă limba sa nu este numaĭ curatŭ țĕrănéscă. Trecêndŭ peste acéstă contraḑicere a autoruluĭ și împestrițare a vorbiriĭ muntenescĭ cu formațiunĭ proprie sie — deviare pe care noĭ altŭ-felŭ i amŭ fi dorit-o în totŭ ce limba poporuluĭ are trebuință a fi regulamentată — trecêndŭ peste acéscă călcare a cuvîntuluĭ datŭ pe frontispiciulŭ cărțiĭ : «*scriĭere în limba țĕranuluĭ munteanu*», ne referimŭ ca exemplu maĭ întâiŭ la motto de pe prima pagină : «Tirăniĭea *împururеaḑă* neluminarea poporuluĭ, și 'ntunicarea luĭ *vecĭnicește* tirăniĭea» după «Turcot, sfranțuḑu». Aci observămŭ, că «vecĭnicește» înlocuesce bine pe «eterniséză, perpetuă,» pe când formațiunea luĭ «împururеaḑă» e greșită, căcĭ analogia limbeĭ nu iértă a forma verbe de la adverbe, precum nu ar iertá a se dice s. e. «*încurêndare*» de la «*curênd*». Asemenea «covorate» de la p. 5 («Poate că opinca țĕranuluĭ . . nu poate merge aḑĭ în clădirile taĭnice, poliite și *covorate* ale orășanuluĭ») e frumușelŭ derivatŭ de la *covorŭ*, ca și *împovăratŭ* de la *povară*, însă «cărește» din frasa «nu cerceteaḑă

nimenĭ cum i se face dreptatea (ţĕranuluĭ) şi ce ghĭerme neadormitŭ 'ĭ *căreşte* (1) mĕduva osuluĭ» aflatŭ la p. 10, este silitŭ şi arbitrarŭ. Noĭ nu scimŭ cum ar trebui să sune acestŭ verbŭ la infinitivŭ, pe când o vorbă, cu pretenţiunea a fi admisă în usulŭ uneĭ limbĭ, are necesitate să pótă fi maniaţă cu uşurinţă sub tóte modurile eĭ de a fi.

Ne maĭ rĕmâne să ne occupămŭ cu ceea ce amŭ numitŭ maĭ susŭ *particularităţile fonetice* ale vorbiriĭ *Opincaruluĭ*. Ele constaŭ în unele sunete proprie pronunţeĭ locale. Şi aci, ca în celelalte privinţe, *Opincaru* ni se pare, că a trecutŭ otaru, întindêndŭ maĭ departe de câtŭ trebuiá usulŭ ţĕrănescŭ. Astŭ-felŭ ne aşteptamŭ a citi s. e. : «*H*inişorule, *gh*inoţĭ în *h*ire, puneţĭ *ch*ĭeptu . . pentru ielŭ (v. p. 63)» şi altele de acestea; maĭ puţinŭ însă saŭ póte de locŭ a da peste «ghĭeaţă» cu înţelesulŭ de «viéţă». În adevĕrŭ cine va examiná maĭ de aprópe schimbările efectuate de gura poporuluĭ, va aflá, că instinctivŭ ele sûntŭ stavilite acolo unde aplicarea lorŭ ar aduce confusiune între douĕ cuvinte. In casulŭ de faţă nu s'ar puté deosebí *viéţa* de *ghiaţă*, şi de aceea noĭ credemŭ că *Opincarulŭ*, în tendinţa sa de a exagerá, constatată şi cu altă ocasiune, a trecutŭ la activulŭ munténuluĭ ceea ce ĭ-a procuratŭ analogia împinsă la extremŭ.

Dar' dacă autorulŭ nostru s'ar opri numaĭ la acestea! Elŭ ajunge a modificá în sensŭ popularŭ chiarŭ nume de popóre, de ţĕrĭ, de persóne, de localităţĭ. Din *Plevna* — pe care toţĭ soldaţiĭ ţĕranĭ, carĭ aŭ vĕrsatŭ sudorĭ şi sânge dinaintea eĭ, o numescŭ aşa şi nu altŭ-felŭ, elŭ face Ple*gh*ina; *Bucovina* e poreclită Boco*gh*ina; *Portugesilorŭ* le ḑice *Burdughieḑĭ*, iar' pe venerabilulŭ *Aristotele filosofulŭ* lŭ botéză— bietulŭ! — *Ristotelŭ hiloḑofu*.

Pe *Traianŭ* era în dreptulŭ sĕŭ a-lŭ denumí *Troianŭ*, conformŭ tradiţiuneĭ populare; dar pe *Augustŭ* să-lŭ reducă la *Gustea* (v. p. 23 : «sĕ hiĭ maĭ ferice ca Gustea (2) şi maĭ bunŭ de câtŭ Troĭanŭ»), şi

(1) «Căreste» de la «cariŭ», verme de lemnŭ, adică rode, macină, sdrumică».

(2) Pe *Vasile Alexandri* l'a schimbatŭ chiarŭ falsŭ (p. 91) în *Vasile Licsăndri*. După legile fonetice ale limbeĭ nóstre ar fi eşitŭ V. *Lisăndri*, cu *s* nu cu *x*, precum se ḑice *Lisandru*. Dacă totuşĭ se aude *mixandra*, s. e. — căcĭ nu póte fi vorba de stratulŭ cu *x* alŭ cuvintelorŭ nóuă din ultimele decenie—acésta probéză înriurirea violentă din epoca Fanarioţilorŭ, care le a impusŭ pe dintregu, prin urmare n'a lăsatŭ libertate urechiĭ poporuluĭ, ca să şi le apropieze, adică să le româniseze.

altele și altele de felulŭ acesta! Astŭ-felŭ de procederĭ nu suntŭ iertate. Innainte de a recurge la ele, datu-și-a *Opincaru* séma, dacă face unŭ lucru seriosŭ, unŭ lucru de o utilitate orĭ-câtŭ de mică, justificatŭ de unŭ scopŭ óre-care?!

Pe lângă acésta, representantulŭ opinciĭ de la munte se maĭ servesce de unele cuvinte particulare, carĭ datorescŭ nascerea lorŭ faptuluĭ că urechia poporuluĭ le a pusŭ în legătură falsă cu altele existente, dându-le forma acestorŭ din urmă. Astŭ-felŭ între altele *lăcramație*, care înlocuesce pe *reclamație*, atâtŭ din causa asemĕnăriĭ sunetelorŭ lorŭ, câtŭ și pentru că i s'a părutŭ naturalŭ țeranuluĭ a numi *lăcrămare* ceea ce elŭ altŭ-felŭ maĭ dice și *plângere* (jalbă).

Spre a terminá cu observațiunile nóstre, este loculŭ a relevá aci, că *Opincarulŭ*, consemnândŭ variațiunile pronunțeĭ cu totulŭ locale — pe care cum amŭ vĕdutŭ, a întrecut-o chiarŭ — n'a împlinitŭ o cerință limbistică, impusă orĭ-căreĭ scrierĭ, care nu urmăresce unŭ interesŭ specialŭ sciințificŭ. Acea cerință este de a contribuí la unificarea limbeĭ în scrisŭ, prin urmare a nu respectá ceea ce nu are în limbă rațiune generală de a fi. Cu chipulŭ acesta cartea *Opincaru* ar fi adusŭ unŭ serviciŭ și literarŭ, ar fi contribuitŭ la înavuțirea reală a limbeĭ, prin urmare la formațiunea eĭ, pe când cu procederea adoptată a maĭ măritŭ confusiunea.

Ce să dicemŭ când autorulŭ se servesce de flexiunĭ cu totulŭ incorecte de participie, precum: «stândă, puindă trăindă», care, chiarŭ dacă ecoulŭ lorŭ ar resuná maĭ departe de câtŭ într'unŭ colțulețŭ de munte n'aŭ dreptulŭ a fi valorificate prin scriere?

Intr'unŭ cuvîntŭ, dacă maĭ mulțĭ ar urmá exemplulŭ autoruluĭ nostru, s'arŭ nasce în limbă o adevĕrată anarchiă, unŭ adevĕratŭ turnŭ Babel, și fiă-care ar avé dreptulŭ a pretinde, că limbagiulŭ localitățiĭ sale este celŭ adevĕratŭ țĕrănescŭ, prin urmare adevĕratŭ românescŭ Dicemŭ acésta cu atâtŭ maĭ multŭ cu câtŭ transpiră învederatŭ din cartea Domnuluĭ Jipescu intențiunea uneĭ reacțiunĭ în contra curentuluĭ limbisticŭ de astădĭ, care în generalitatea sa s'a îndepărtatŭ

pré multŭ de vorbirea poporuluĭ. Câtŭ profitŭ, dacă nicĭ Domnia sa nu se lasa a cădé în extremŭ!

Cu tóte acestea, *Opincaru* remâne o carte interesantă şi nu lipsită de valóre, precum amŭ recunoscut-o deja. Expunerea eĭ este viuă, şi în părţile neturbure şi ferite de tendinţiositate, face plăcere la cititŭ.

In aceste condiţiunĭ, alăturea cu scrierĭ. carĭ se recomandă în tr'unŭ gradŭ maĭ mare atenţiuneĭ şi apreciăriĭ nóstre, nu voiŭ cutezá, Domnilorŭ colegĭ, a solicitá de la sufragiile D-v. unŭ premiŭ pentru *Opincaru*.

N. Ch. Quintescu.

R E F E R A T Ŭ

Asupra cărţiĭ «*Economia Rurală*» de D-lŭ Stefanŭ Popŭ Profesorŭ de Economia Rurală la Facultatea Teologică şi la Institutulŭ Pedagogicŭ din Blasiu.

Economia rurală de D-lŭ Stefanŭ Popŭ cuprinde optŭ părţĭ şi unŭ adaosŭ. Partea ântâia tratéză despre agricultura propriŭ ḑisă, adică despre cunóscerea şi lucrarea pămêntuluĭ şi despre cultura plantelorŭ agricole; — partea a doua, despre animalele domestice; — partea a treia, despre conducerea economieĭ preste totŭ saŭ administraţiunea Domenielorŭ; — partea a patra, despre orticultură, cuprinḑêndŭ cultura legumilorŭ şi a florilorŭ; — partea a cincea, tratéză despre pomĕritŭ, saŭ cultura pomilorŭ roditorĭ; — partea a şésa este consacrată cultureĭ viilorŭ şi fabricaţiuneĭ vinuluĭ; — partea a şéptea cuprinde stupăritulŭ şi cultura vermilorŭ de mătase; — partea a opta tractéză despre cultura arborilorŭ şi a pădurilorŭ; — în fine, în adausŭ, autorulŭ consacréză câte-va pagine industrieĭ agricole şi anume acelorŭ dintre industriĭ, carĭ s'arŭ putea practica de către ţĕranŭ

Intr'unŭ volumŭ octavŭ de 335 pagine, tipăritŭ cu multă îngrijire

și ilustratŭ cu numeróse stampe, D-lŭ Stefan Popŭ a condensatŭ tóte cunoscințele neapărate orĭ-căruĭ agricultorŭ. După mine, dintre manualele de agricultură apărute în limba nóstră, acesta este celŭ maĭ complectŭ. Scrisŭ într'unŭ stilŭ ușorŭ de înțelesŭ; pusŭ în curentŭ cu progresele cele maĭ recente ale agricultureĭ; localisatŭ pre câtŭ este cu putință, «Economia rurală» este o carte care. va fi cetită cu folosŭ de către agricultoriĭ nostri. Ca operă de învĕțămêntŭ, eŭ o aflu cea maĭ nemerită pentru scólele normale primare și pentru seminariĭ.

Este de observatŭ, că D-lŭ Popu nu numaĭ că cunósce bine materia ce tratézā, dar a căutatŭ sā întrebuințeze terminiĭ tocmaĭ aflătorĭ în limba nóstră, aceeá ce-'lŭ deosibesce de uniĭ autorĭ de cărți agricole, carĭ s'aŭ mărginitŭ a traduce, după francesa, numele a multorŭ plante și instrumente.

Intr'unŭ cuvêntŭ, D-lŭ Stefan Popŭ a făcutŭ o carte bună și după părerea mea merită din tóte puntele de privire încuragiarea Academieĭ române.

P. S. Aurelianŭ.

RAPORTULU

P. S. MELCHISEDEC DESPRE OPERILE D-LUĬ PROTOPRESBITER IOAN STEFANELLI.

Domnilorŭ Colegĭ,

In timpurile primitive, cândŭ se convertiaŭ la creștinătate ómeniĭ în vêrstă matură, înainte de a se boteza, se țineaŭ pentru eĭ cursurĭ, pentru a-ĭ iniția în dogmele și morala credințeĭ creștine. Astŭ felŭ de cursurĭ despre religiune se făceaŭ, pe la bisericile cele maĭ însemnate, unde se aflaŭ însărcinațĭ cu ținerea acestorŭ cursurĭ bărbațĭ specialĭ, numițĭ «catechețĭ»; cursurile acestea se numiaŭ «catechisare»; ascultătoriĭ se numiaŭ «catechumenĭ», adică ómenĭ, carĭ se află sub catechisare, pentru a se pregăti d'a intra în creștinătate, prin botezŭ. Eĭ se admiteaŭ în Biserică numaĭ în timpulŭ cândŭ se făceaŭ învĕțăturele și rugăciunile ordinare, iară când se începea

liturgia, taîna cea maî mare a creştinătăţiî, eî se scoteaŭ afară din Biserică, ca nevrednicî încă de a participa la acea taînă mare. Acéstă eşire a lorŭ din Biserică se făcea când Diaconulŭ esclama: «catechumenî eşiţî». Dicerea «catechumenŭ» cărturariî slavonî o aŭ tradusŭ prin dicerea: «O glaşenik», care a trecutŭ şi în cărţile nóstre bisericescî, întrodusă de vechiî cărturarî românî. Pe urmă dicerea acésta s'a înlocuitŭ cu alta română: «*chiematŭ*», pe care o audimŭ pînă astădî la liturgiă în cuvintele rostite de preotŭ saŭ de Diaconŭ: «câţî sunteţî *chiemaţî* eşiţî». Totuşî, se maî păstréză pînă astădî în unele cărţî bisericescî dicerea slavonă «O glaşenik». Dicerea acésta este o traducere silită a grecesculuî «catechumen» (de la κατηχεῖν — a suna, a convorbi, a sfătui) şi însémnă: pre celŭ ce aude glasulŭ, cuvêntulŭ catechisatoruluî, care propagă cunoscinţele elementare despre religiune. Dicerea română «chiămatŭ», arŭ însemna: pre celŭ chiămatŭ de Dumnedeŭ la credinţa cea adevĕrată.

Cu trecerea timpuluî, după ce s'a rĕspânditŭ religiunea creştină şi s'a adoptatŭ de întregî ţerî şi popóre, s'a întrodusŭ datina de a boteza pruncii, îndată după nascere. De şi la botezulŭ pruncilorŭ s'a păstratŭ o mică formă de catechisare, însă ea servesce numaî ca o amintire pentru părinţî şi naşî, de a catechisa pruncul, când elŭ va veni în vêrsta cuvenită. Aşa dar catechisarea copiilorŭ, în tóte ţĕrile chreştine a devenitŭ o datoriă a părinţilorŭ şi maî alesŭ a scólelorŭ, în care pretutindenea se propune şi învĕţămêntulŭ catecheticŭ saŭ religiosŭ, maî alesŭ în scólele elementare. Spre acestŭ sfîrşitŭ Biserica a îngrijitŭ tot-d'a-una a face catechise, adică manuale saŭ norme după care să se facă acestŭ învĕţămêntŭ.

Ómeniî de statŭ, Dascăliî Bisericeî creştine şi pedagogiî ceî marî aŭ observatŭ de timpuriŭ rolulŭ celŭ mare alŭ ideilorŭ, credinţelorŭ religióse şi morale, ce are creştinismulŭ în civilisarea şi educarea omenireî, şi maî alesŭ pentru clasa muncitóre, care este cea maî numerósă şi basa societăţeî, de aceea aŭ întorsŭ cea maî seriósă atenţiune asupra educaţiuneî religióse şi morale a copiilorŭ, încă din clasele primarî; căcî ceî maî mulţî cu atâta cunoscinţe rĕmânŭ în tótă viaţa, pre câte aŭ dobânditŭ în acele clase. De aceea eî n'aŭ încetatŭ

25

a lucra pentru perfecționarea acestuĭ ramŭ de învĕțămêntŭ, prescriindŭ regule pentru învĕțătorĭ, arĕtându-le materiele, ce trebue a propune copiilorŭ din învĕțămêntulŭ religiosŭ.

În véculŭ trecutŭ aceste lucrărĭ pedagogice anterióre s'aŭ prefăcutŭ întru o anume sciință pedagogică, sub numire de «catechetică», și s'a introdusŭ prin facultățĭ și alte institute teologice, spre a se putea prepara bunĭ catechețĭ saŭ învĕțătorĭ de religiune pentru scólele poporane.

În România, acestŭ ramŭ alŭ învĕțămêntuluĭ popularŭ este maĭ cu totulŭ negligiatŭ : ne lipsescŭ și cărțĭ bune catechetice și învĕtorĭ bunĭ pentru acestŭ ramŭ.

Părintele Stefanelli, vine tocmaĭ la timpŭ cu operele sale despre catechetică și catechese. Ele suntŭ o producere cu totulŭ nóuă în literatura nóstră și suntŭ menite a împlé o lacună ce nu maĭ póte fi tolerată.

Spre a se vedea maĭ bine și a se judeca maĭ dreptŭ valórea acestorŭ opere, le vomŭ analisa maĭ ântêiŭ pe fiă-care în deosebĭ.

Întâia carte a părinteluĭ Stefanelli este «Catechetica Bisericeĭ dreptŭ credinciósă rĕsăritene, compusă de protopresbiterulŭ Iónŭ Stefanelli catechetŭ la scóla poporală gr. or. și docentŭ la facultatea teologică a Universitățiĭ din Cernăuțĭ».

Cartea are 344 pag. 8^0 mare.

Ea coprinde regulele catechisăriĭ saŭ a predăriĭ învĕțămêntuluĭ religiosŭ copiilorŭ din scólele primare.

Este precesă de o întroducere, în care se arétă necesitatea religiuniĭ pentru tótă omenirea în genere și în particularŭ pentre creștinĭ. De aicĭ datorința catechisăriĭ. saŭ a rĕspândireĭ adevĕrurilorŭ religióse în poporŭ În creștinătate celŭ întâiŭ catechetŭ saŭ învĕțătorŭ de religiune a fostŭ Domnulŭ nostru Isusŭ Christosŭ, apoĭ S.S. Apostolĭ, după eĭ Episcopiĭ și preoțiĭ aŭ împlinitŭ datoria acésta pînă în presentŭ. Acéstă datoriă se împlinesce în douĕ modurĭ : a) prin pregătirea tineretuluĭ prin catechese saŭ învĕțăturĭ elementare religióse și morale; b) prin predică în Biserică către ceĭ vrêstnicĭ. Catechetica dă regule pentru mijloculŭ celŭ d'întâiŭ, adică cum să se comunice tineretuluĭ învĕțămêntulŭ religiosŭ. Arétă cum trebue a

se cresce și a se învĕța tinerimea prin deșteptarea facultăților spirituale, pentru a le da o sciută direcțiune de activitate în viață. Esplică conceptele cuvintelorŭ : a catechisa, catechesă, catechumen, catechetŭ, catechis, manualŭ catecheticŭ. A catechisa este a preda altora prin convorbire învĕțămêntulŭ religiosŭ și moralŭ, maĭ alesŭ copiilorŭ. Catechesă este fiă-care lecțiune ce se propune în felulŭ acesta. Catechumen este acela, căruia se predaŭ lecțiunile de religiune. Catechetŭ — profesorulŭ, care le predă; Catechisŭ, cartea în care suntŭ espuse lecțiunile saŭ cunoscințele cele maĭ necesare și maĭ esențiale din învĕțămêntulŭ religiosŭ; Manualŭ catecheticŭ, saŭ catechetica — regulele după care are a se face catechisarea saŭ învĕțarea copiilorŭ despre religiune și morală. Arétă deosebirea între învĕțătura catechetică și cea sciințială teologică; greutățile cele marĭ, cu care are a se lupta catechetulŭ la catechisarea copiilorŭ, și care cerŭ de la dênsulŭ o pregătire fórte îngrijită, pentru ca ostenelele luĭ să fiă încoronate cu succesulŭ doritŭ, ș.a. Face istoriculŭ învĕțămêntuluĭ catecheticŭ în timpurile primitive ale creștinătățeĭ și în cele următóre pînă la timpulŭ modernŭ, și, între altele, arétă și partea ce a luatŭ Biserica română la desvoltarea și stabilirea învĕțătureĭ catechetice, prin sinodulŭ ținutŭ la Iașĭ, în anulŭ 1642. Istoriculŭ acesta se întinde de la pag. 30 pînă la pag. 47. Arétă apoĭ în detailŭ literatura învĕțămêntuluĭ catecheticŭ, din vécurile primitive ale creștinismuluĭ pînă în dilele nóstre. Anume a) în Biserica orientală s'a desvoltatŭ maĭ multŭ materialulŭ pentru catechisare saŭ catechesele; b) în Biserica apusană literatura catechetică. saŭ regulele pentru catechisare. c) Literatura catechiselorŭ în Biserica orientală, și apusană; d) literatura istoriilorŭ biblice, ca învĕțămêntŭ pentru desvoltarea simțuluĭ moralŭ alŭ tinerimeĭ; e) literatura opurilorŭ, pentru explicarea Evangelieĭ, Apostoluluĭ, liturgieĭ, ceremonielorŭ bisericescĭ, ca manuale pentru cateichetŭ. Acéstă privire istorică asupra literatureĭ catechetice, se întinde de la pag. 47 până la pag. 92.

Tótă materia catecheticeĭ sale, autorulŭ o împarte în treĭ capitule saŭ părțĭ principale. Capitolulŭ I, de la pag. 93 până la pag. 135 tratéză despre alegerea și înșirarea materieĭ catechetice, precum și

despre acomodarea catechetuluĭ cu starea intelectuală a copiilorŭ cărora predă învĕțătura religiósă. Capitolulŭ II se întinde de la pag. 146 până la pag. 336. Aicĭ se tratéză despre limba catechetică; despre metóda, de care trebue a se servi la învĕțătura catechetică; cum să se cultive inteligința copiilorŭ; cum să se cultive memoria; cum să se cultive voia; cum să se facă esplicarea evangelieĭ și a istorieĭ biblice; despre catechisare în biserică și în scólă. Capitolulŭ III, și celŭ de pe urmă, tratéză despre însușirile intelectuale și corporale ce trebue să aibă unŭ bunŭ catechetŭ, precum : cultura inteligințeĭ, cultura inimeĭ, etc. și mijlócele spre desvoltarea acestorŭ însușirĭ.

Tóte aceste ideĭ generale Autorulŭ le desvoltă cu multă minuțiositate și îngrijire, ca să pótă perfecționa pe catechetŭ în tóte privirile misiuneĭ sale de învĕțătorŭ alŭ tinerimeĭ în adevĕrurile religiuneĭ creștine.

Ca specimenŭ despre regulele ce dă autorulŭ catechesuluĭ vomŭ cita câte-va pasage.

§ 53. Trătéză despre caracteristica limbeĭ copiilorŭ. «Din esperiință cunóscemŭ, că 1) copiiĭ aŭ fórte puține închipuirĭ despre lucrurĭ, chiarŭ și despre cele dimprejurulŭ lorŭ, prin urmare aŭ și unŭ fondŭ fórte neînsemnatŭ de respicațiunĭ (espresiunĭ). 2) Eĭ aŭ adeseorĭ închipuirĭ, dar nu cunoscŭ și nu potŭ enumera semnele lorŭ distinctive; uneorĭ sciŭ închipuirea și semnele eĭ destinative, dar' nu le potŭ lega și respica (esprima). 3) Respicațiunile (espresiunile) ce le întrebuințéză copiiĭ nu suntŭ espresiunĭ, prin care se însémnă concepte, ci prin care se însémnă nisce intuițiunĭ despre obiecte simțuale cunoscute. 4) Pentru intuițiunile cele interne lipsescŭ copiilorŭ respicațiunĭ anumite, precum se află ele la noĭ; eĭ, intuițiunea internă a stăreĭ spirituale, o respică după semnele cele esterne. Eĭ nu ḑicŭ : «a se ruga», ci «a se închina». 5) Spre a însemna însușirile și faptele, copiiĭ ceĭ maĭ micĭ nu întrebuințéză cuvinte abstrase, ci concrete . . . . Eĭ nu ḑicŭ : «datoria nóstră este virtutea», ci «noĭ trebue să fimŭ bunĭ» ; în locŭ «de furtŭ—a fura», în locŭ de «părințĭ», —tata și mama», în locŭ de dobitóce,—eĭ ḑicŭ : «caĭ, vacĭ, oĭ, ș.a.

Ce se atinge de legătura cuvintetorŭ și a propozițiunilorŭ, copiiĭ

vorbescŭ în proposițiunĭ scurte și frânte, constătătóre celŭ multŭ din două părțĭ. Din însușirile unuĭ obiectŭ eĭ descriŭ pe acele, care batŭ la ochĭ. Eĭ adaogă cu plăcere multe din cele ce se atinge de loculŭ și timpulŭ întâmplăreĭ, dar' nu potŭ istorisi ceva în scurtŭ... ...

De aicĭ se dă sfatŭ catechetuluĭ, de a'șĭ apropria limba și modulŭ de vedere alŭ copiilorŭ, în propunerile sale catechetice; căcĭ altminterea nu-șĭ va ajunge scopulŭ.

În § 95 se daŭ povĕțuirĭ învĕțătoruluĭ, cum să producă în copiĭ intuițiunĭ interne, și să-ĭ facă a înțelege ideile abstracte. D. e. spre a face pe copiĭ să pricépă intuițiunea «comparare» saŭ «asemânare», catechetulŭ trebue maĭ întâiŭ să deștepte în lăuntrulŭ copiilorŭ acea stare, schimbare saŭ putere spirituală, despre carea voesce a produce o intuițiune. Acésta o póte face prin nisce închipuirĭ potrivite, prin care să se pună în lucrare puterea ce o are în vedere, și prin care să producă schimbarea saŭ starea cea internă dorită.

În esemplulŭ acesta catechetuluĭ i suntŭ de trebuință închipuirĭ de două obiecte cunoscute și de acelașŭ felŭ, d. e. închipuirea despre două cărțĭ. La aceste două cărțĭ să facă catechetulŭ pe copiĭ atențĭ, și să-ĭ conducă prin întrebărĭ așa, ca să cunóscă carĭ semne suntŭ comune acestorŭ cărțĭ, și carĭ suntŭ acele prin care ele se deosebescŭ. Să dică d. e. aceste două cărțĭ, aŭ câte doĭ părețĭ în patru unghiurĭ, in dosulŭ lorŭ se află litere tipărite; însă una din ele este maĭ grósă, pe dosulŭ eĭ se află litere tipărite de aurŭ. Apoĭ să facă pe copilŭ atentŭ la starea luĭ internă, întrebându-lŭ: ce aĭ cercetatŭ tu în lăuntrulŭ tĕŭ la aceste cărțĭ? Vedĭ că aĭ cercetatŭ maĭ întâiŭ semnele comune, apoĭ cele deosebite . . . . Acésta vrea să dică «a compara» orĭ a «asemâna două lucrurĭ.»

După ce în catechetică, autorulŭ dă regulele teoretice, după care să se facă catechisarea copiilorŭ, a tinerilorŭ, și chiarŭ a vrêstnicilorŭ, când trebuința cere, în scólă și în biserică, apoĭ în cele treĭ cărțĭ următóre, numite «Catechese», elŭ aplică aceste regule la practica catechisăreĭ, propunêndŭ după dênsele lecțiunĭ din vechiulŭ și noulŭ Testamentŭ, din dogmele Bisericeĭ ortodoxe și din morala creștină.

A doua carte se întitulézā :

«Catechesa pentru istoria biblică a testamentuluĭ vechiŭ.

Manualŭ pentru catecheţiĭ şi învăţătoriĭ scólelorŭ poporale, pentru păstoriĭ sufletescĭ la catechisaţiunele prescrise în Biserică, pentru candidaţiĭ de învĕţătură şi pentru educătoriĭ şi amiciĭ junimeĭ.

De protopresbiterulŭ Ioan Stefaneli, Tom. I.»

Cartea acésta, în 490 de pagine, cuprinde 76 de catechese, saŭ lecţiunĭ din Istoria biblică a Vechiuluĭ Testamentŭ, începênd de la creaţiunea lumeĭ şi pînă la timpulŭ arĕtăreĭ Domnuluĭ nostru Isus Christos.

Metoda ce urméză este acésta : 1) Invĕţătorulŭ istorisesce copiilorŭ câte un evenemênt biblicŭ, pe scurtŭ, în trăsurile esenţiale. Copiiĭ lŭ ascultă cu atenţiune. 2) După aceea, prin întrebărĭ speciale, analiséză tótă spunerea s , şi copiiĭ trebue să rĕspundă scurtŭ la fiăcare întrebare. După acestŭ eserciţiŭ, spunŭ şi copiiĭ cu cuvintele lorŭ aceeaşĭ bucată spusă de învĕţătorŭ. 3) După ce copiiĭ 'şĭ-aŭ însuşitŭ faptulŭ istoricŭ comunicatŭ lorŭ de învĕţătorŭ, acesta le deduce din elŭ unŭ învĕţămêntŭ moralŭ. ca lecţiune pentru viaţa lorŭ. D. e. din istoria creaţiuneĭ deduce datoria de a onora pe Dumnedeŭ, şi a serba diua Duminiceĭ, mergêndŭ la Biserică, spre a se închina şi a mulţămi luĭ Dumnedeŭ pentru tóte. şi a se învĕţa cum să-şĭ petrécă viaţa cu plăcerea luĭ Dumnedeŭ. Din istoria despre Cain şi Avel, învĕţătorulŭ face lecţiune morală scolarilorŭ, ferindu-ĭ de zavistiă. ca de patima cea maĭ urîciósă şi vătămătóre omuluĭ. Din istoria nenorocirilorŭ luĭ Iosif, învĕţătorulŭ face lecţiune morală copiilorŭ. arĕtându-le că în lume adese-orĭ pătimescŭ nedreptăţĭ şi ómeniĭ ceĭ maĭ bunĭ. Dar omulŭ cu minte nu se desnădăjduesce, nicĭ perde bărbăţia. ci merge înainte, făcêndŭ bine, şi Dumnedeŭ nu lasă pe unŭ asemine nerăsplătitŭ pentru suferinţele luĭ. Totŭ acéstă învĕţătură morală o dă elevilorŭ şi la istoria suferinţelorŭ dreptuluĭ Iov. La istoria lupteĭ israeliţilorŭ cu Faraon, le însuflă învĕţătura că Dumnedeŭ apără pe ceĭ slabĭ, dacă eĭ aŭ credinţă în Dumnedeŭ si cerŭ ajutorulŭ luĭ, contra sumeţieĭ celorŭ putернicĭ şi fără de lege. Şi aşa maĭ departe, nu este nicĭ o lecţiune istorică din Biblă, carea să nu fiă icóna, uneĭ virtuţĭ, a uneĭ fapte lăudabile, care trebue să se întipăréscă în

memoria și inima copiilorŭ și să le serve de conductorĭ moralĭ în viața și activitatea lorŭ, ca cetățenĭ și ca fiĭ aĭ bisericeĭ crestine.

A treia carte pórtă titlu :

«Catechese, tratândŭ istoria biblică a Testamentuluĭ noŭ și Faptele Sanților Apostolĭ. Ca adaosŭ — o istoriă și geografie scurtă a Palestineĭ și a țěrilorŭ Sânteĭ scripturĭ, cu o cartă asupra țěrilorŭ acestora». s. c. Tom. II-lea.

Cartea acésta cuprinde 1) 76 catechese saŭ lecțiunĭ despre viața, învĕțăturele și minunile săvîrșite de Domnulŭ nostru Isus Christos, de la nascerea și pînă la înălțarea sa la cerŭ; 2) 15 Catechese despre faptele sânților Apostolĭ, adică istoria creștinismuluĭ sub conducerea sânților Apostolĭ; 3) noțiunĭ geografice despre Palestina, și țěrile, de care se face mențiune în Sânta Scriptură; 4) La tomulŭ acesta este anexată o mare cartă a Palestineĭ și a Țĕrilorŭ limitrofe. Carta acésta este adaosă cu scopŭ, ca caetchetulŭ, comunicândŭ elevilorŭ evenimintele istorieĭ biblice, să le facă cunoscute și locurile și țěrile, unde ele s'aŭ săvîrșitŭ, pentru ca maĭ bine să le întipărésca în memoria și în cunoscința lorŭ.

Metoda catecheselorŭ este și aicĭ aceeașĭ, ca și în catechesele asupra Vechiuluĭ Testamentŭ : 1) Propunerea lecțiuniĭ în modŭ istoricŭ; 2) Analisarea eĭ prin întrebărĭ detailate adresate elevilorŭ; 3) Deducțiunĭ morale, în care se arétă credințile, datinele, și moralulŭ, ce trebue să distingă viața creștinuluĭ, după modelele cele marĭ ale sânților bărbațĭ, pe carĭ Dumnedeŭ ĭ-a alesŭ ca organe pentru mântuirea némuluĭ omenescŭ. Aceste deducțiunĭ nu scapă din vedere tóte detaliurile, ce se potŭ întêmpla în viața creștinuluĭ, și pentru tóte casurile de veseliă și de întristare, de norocire, și de nenorocire, de bine și de rĕŭ, se daŭ povĕțuirĭ și principiĭ de conduită. D. e. în catechesa 6-a, vorbindŭ despre sărăcia Maiciĭ Domnuluĭ, care, cândŭ a dusŭ pe pruncul Isus la Biserică ântâia óră, la 40 de dile de la nascere, n'a avutŭ altă jertfă de câtŭ douĭ puĭ de porumbŭ, care era jertfa săracilorŭ, catechetulŭ face acéstă lecțiune morală elevilorŭ sĕĭ : «Dumnedeŭ nu caută la jertfa cea bogată, ci caută la inima, la intențiunea aceluĭa, care aduce jertfa. Pentru aceea

nu diceți că nu aveți ce jertfi luĭ Dumnedeŭ, căcĭ rugăciunea nóstră din inimă curată este înaintea luĭ Dumnedeŭ jertfa cea maĭ plăcută. Nu diceți, că n'aveți vestminte, spre a merge la Sânta Biserică și spre a vě ruga acolo, Duminica și Sěrbătorile, căcĭ Dumnedeŭ nu caută la vestmintele cele de mătasă și lucitóre, ci la lăuntrulŭ vostru; căcĭ sub vestmintele de mătasă adese orĭ bate o inimă plină de rěutățĭ, iară sub sucmanulŭ celŭ împetecatŭ adese-orĭ vețuesce o inimă nobilă și plină de însușirĭ și intențiunĭ frumóse creștinescĭ».

In Catechesa 40-a, esplicândŭ parabola despre fiulŭ celŭ rătăcitŭ. catechetulŭ deduce următórea învěțătură morală practică : «omulŭ celŭ pěcătosŭ este aseminea fiuluĭ celuĭ rătăcitŭ. Ca și acesta omulŭ pěcătosŭ înstreinându-se de casa părinteluĭ cerescŭ, adică de la poruncele luĭ Dumnedeŭ, rătăcesce pe calea fără-de-legilorŭ, în téra pěcatuluĭ, calcă în picióre avuția , darurile sufletescĭ și trupescĭ. Averea ce ne-o dă Dumnedeŭ în viața acésta este : trupulŭ și sufletulŭ, mintea, voia, simțulŭ, consciința, poruncĭ și învěțăturĭ mântuitóre; puterile trupescĭ, sănětatea, mânĭ sănětóse, vederea, audulŭ, mirosulŭ, gustulŭ, simțirea, și darulŭ Duhuluĭ sântŭ în taĭnele aședate de sânta Biserică. Averea acésta, darurile acestea ale luĭ Dumnedeŭ să le întrebuințămŭ atîtŭ pentru îmbunătățirea stăreĭ nóstre materiale, câtŭ și pentru îmbunătățirea fericireĭ nóstre spirituale. Dară dacă ne-amŭ alunecatŭ și amŭ împrăștiatŭ póte prin ușurătate avuțiile nóstre pămêntescĭ, să ne reculegemŭ și să ne îndreptămŭ prin pocăință. ca și fiulŭ celŭ rătăcitŭ. Dumnedeŭ ne va primi cu bucuriă, precum și tatălŭ a primitŭ și a iertatŭ pre fiulŭ celŭ rătăcitŭ, care s'a reînturnatŭ din calea pěcatelorŭ sale și s'a supusŭ voieĭ tatăluĭ sěŭ, ș. a.

Cartea a 4-a se intitulézá :

«Catechese, tratândŭ învěțăturile dogmatice și morale ale Bisericeĭ dreptŭ credinciόse rěsăritene». s. c. tomŭ III-lea.

Cartea acésta cuprinde 663 pagine 8⁰ mare.

Ea este împărțită în 255 de catechese saŭ lecțiunĭ despre dogmele și morala Bisericeĭ Ortodoxe.

După ce autorulŭ în cele dóue tomurĭ precedente a atinsŭ în scurtŭ învěțăturile dogmatice și morale ale Bisericeĭ nóstre creștine orto-

doxe, într'unŭ modŭ împrăştiatŭ, ocasionalŭ, după cum ele s'aŭ desvoltatŭ în Istoria biblică a vechiuluĭ şi nouluĭ Testamentŭ, în acestŭ tomŭ, elŭ adună la unŭ locŭ doctrinele dogmatice şi morale, le clasifică, le complecteză, după învĕţăturile stabilite de Biserica crestină ortodoxă, face din ele unŭ sistemŭ întregŭ de acele sânte doctrine, pe care trebue să le cunóscă totŭ creştinulŭ, să le practice şi să 'şĭ conformeze cu ele viaţa şi activitatea sa de creştinŭ.

Totŭ sistemulŭ doctrineĭ creştine-ortodoxe, autorulŭ-lŭ grupéză împregiurulŭ a treĭ marĭ ideĭ generale saŭ fundamentale, carĭ cuprindŭ în sine religiunea creştină. Aceste ideĭ fundamentale, numite altminterea şi «virtuţĭ teologice» suntŭ : *Credinţa*, *Dragostea* şi *Nădejdea*. După aceste treĭ virtuţĭ marĭ tóte catechesele din tomulŭ III-lea suntŭ împărţite în treĭ părţĭ; 76 din ele trateză despre obiectele credinţeĭ nóstre, a-nume : despre unulŭ Dumneḑeŭ, şi însuşirile luĭ. Dumneḑeŭ fiindŭ unulŭ după fiinţă, este întreitŭ în feţe : Tatălŭ, Fiulŭ şi Sântulŭ Duhŭ; despre fiulŭ luĭ Dumneḑeŭ Isus Christos — Dumneḑeŭ şi omŭ; despre sântulŭ Duhŭ şi lucrarea luĭ în omenire; despre cele 7 taĭne; despre Biserică şi datoriele nóstre către dênsa; despre mórte şi despre viaţa viitóre. Doctrina dogmatică, adică acea privitóre la credinţă este bazată pe Simbolulŭ credinţeĭ, care este o sintesă a tótă dogmatica Bisericeĭ ortodoxă.

Partea 2-a, despre Dragostea creştinéscă, cuprinde 151 de Catechese, care tóte trateză despre datoriile morale ale creştinuluĭ către Dumneḑeŭ, către sine şi către aprópele. Lecţiunile acestea aŭ de bază, ca învĕţătură positivă, decalogulŭ saŭ cele ḑece poruncĭ, complinite cu învĕţătura morală a Evangelieĭ şi a Apostolilorŭ, nu maĭ puţinŭ şi cu mintea cea sănĕtósă.

Partea 3-a, în 28 de catechese trateză, despre Nădejdea creştinuluĭ în Dumneḑeŭ. Prin acéstă nădejde creştinulŭ fiindŭ în lumea acésta, în viaţa acéstă trecĕtóre, devine cetăţianŭ alŭ ceruluĭ, compărtaşŭ alŭ vieţeĭ ceĭ vecĭnice, împreună vieţuitorŭ cu Dumneḑeŭ şi cu fiinţile spirituale. Intermediulŭ celŭ maĭ puternicŭ la acésta este rugăciunea, şi virtuţile acele înalte creştinescĭ, a cărora practicare face pe creştinŭ încă de aicĭ a simţi fericirea vieţeĭ ceĭ vecĭnice. Aceste

virtuţĭ suntŭ : smerenia cea duhovnicéscă, pacea cu sine şi cu alţiĭ, curăţenia inimeĭ, milostivirea, blândeţele, rêvna pentru dreptate, suferirea persecuţiunilorŭ pentru adevĕrŭ şi dreptate. Ca baze pentru desvoltarea doctrineĭ pentru nădejdea creştină servescŭ : rugăciunea Domnuluĭ şi învĕţătura evangelică despre fericire, şi despre ómeniĭ ceĭ fericiţĭ.

Metoda pentru desvoltarea ideilorŭ ce se predaŭ elevilorŭ este aceeaşĭ, care s'a arĕtatŭ şi în catechesele anterióre, adică : Catechetulŭ esprimă maĭ întâiŭ o tesă, apoĭ o esplică în detaliĭ prin întrebărĭ, ideĭ şi comparărĭ cu împrejurărĭ cunoscute deja copiilorŭ din lecţiunile anterióre, saŭ din traiulŭ lorŭ casnicŭ. După ce eĭ aŭ priceputŭ bine cuprinderea, la urmă le repetesce aceeaşĭ doctrină, ca ea maĭ bine să se întipăréscă în memoria lorŭ. Vomŭ cita aicĭ câte-va esemple,

În catechesa 70—catechetulŭ pune tesa acésta : «Dumnedeŭ iértă ómenilorŭ pĕcatele». O formuléză în modulŭ următorŭ : «Copiĭ! Noĭ prin botezŭ dobândimŭ iertarea pĕcatuluĭ strămoşescŭ şi a altorŭ pĕcate. Însă cu tóte acestea nu este nicĭ unŭ creştinŭ, care să nu cadă din noŭ în pĕcate, prin care pĕcătosulŭ să fiă vinovatŭ înaintea luĭ Dumnedeŭ şi demnŭ de pedépsă. Dumnedeŭ pre ceĭ pĕcătoşĭ nu-ĭ pedepsesce îndată, ci, fiindŭ îndelungŭ răbdătorŭ, aştéptă îndreptarea şi căinţa nóstră adevĕrată, ne iértă pĕcatele. Noĭ astă-dĭ vomŭ convorbi despre tema acésta, cumcă Dumnedeŭ iértă ómenilorŭ pĕcatele. Luaţĭ séma!»

Catechetulŭ apoĭ, adresându-se câte la unŭ elevŭ, începe a convorbi, punêndu-ĭ întrebărĭ şi aşteptândŭ respunsŭ. Întrebările se punŭ în de comunŭ aşa, ca copilulŭ, maĭ alesŭ intiliginte, să pótă lesne rĕspunde. D. e.

—Spune-mĭ tu, aĭ a casă fraţĭ saŭ surorĭ? Scolarulŭ respunde că are. — Te învoĭescĭ totŭ-deauna cu fraţiĭ şi cu surorile tale? Elevulŭ a respunsŭ afirmativŭ. Catechetulŭ are trebuinţă de unŭ rĕspunsŭ negativŭ, de aceea elŭ continuă : Bine aĭ disŭ! Tu te învoescĭ totŭdéuna cu fraţiĭ şi cu surorile tale, dar' eŭ credŭ, cum că voĭ totuşĭ uneorĭ póte vĕ împingeţĭ,. vĕ loviţĭ. plângeţĭ, vĕ pârîţĭ unulŭ pe al-

tulŭ; așa dar' în momentulŭ acela nu vĕ aflațĭ voĭ vătămațĭ de către ceĭ-l-alțĭ, cu cariĭ vĕ jucațĭ voĭ? Copilulŭ trebue să respundă : da.

Dar' cu cine te jocĭ tu ĭarășĭ după unŭ restimpŭ, măcar că tu înainte aĭ fostŭ vătămatŭ de dênșiĭ?

Copilulŭ trebue să respundă : cu frațiĭ și cu surorile.

Către cine eștĭ tu ĭarășĭ bunŭ, măcar că eĭ te vătămară maĭ înainte? Copilulŭ respunde : către frațĭ și surorĭ. — Și dacă eştĭ bunŭ către frațiĭ și surorile tale, carĭ te-aŭ vătămatŭ maĭ înainte, către cine te porțĭ tu așa, ca și când nu te-arŭ fi vătămatŭ? Copilulŭ ĭarășĭ respunde : către frațĭ și sororĭ. — Dar' dacă d. e. părințiĭ suntŭ bunĭ copiilorŭ cariĭ aŭ greșitŭ, dar' după aceea s'aŭ căitŭ și s'aŭ îndreptatŭ, cu cine se pórtă părințiĭ așa, ca și când n'arŭ fi greșitŭ? — Catechetulŭ, credêndŭ că acum copiiĭ înțelegŭ, ce va să dică a ĭerta greșala altuĭa, se adreséză cătră toțĭ și le dice : Luațĭ séma! a se purta către celŭ ce ne vatămă, ca și când elŭ nu ne-arŭ fi vătămatŭ, se dice : «a ĭerta luĭ».

Apoĭ iărășĭ pune întrebărĭ : «Cum se dice aceea : a se purta către celŭ ce ne vatămă, ca și când elŭ nu ne-arŭ fi vătămatŭ? — Copilulŭ trebue să respundă : a ĭerta luĭ. Catechetulŭ întrébă din noŭ : Ce este așa dar' a ierta altuia? Copilulŭ trebue să rĕspundă : a se purta către celŭ ce ne-a vătămatŭ, ca și când elŭ nu ne ar fi vătămatŭ.

Prin astŭ-felŭ de întrebărĭ continuă a face pe copiĭ să înțelégă tesa propusă : Dumnedeŭ iértă pĕcatele ómenilorŭ, carĭ se întorcŭ la dênsulŭ. După ce catechetulŭ s'a convinsŭ că eleviĭ sĕĭ aŭ înțelesŭ bine tesa luĭ, elŭ o închĭeă, adresându-le următórea alocuțiune :

«Copiilorŭ! Din convorbirea de astă-dĭ v'ațĭ convinsŭ, că Dumnedeŭ iértă ómenilorŭ pĕcătele, dacă eĭ numaĭ se căescŭ adevĕratŭ. Sciindŭ noĭ acésta, trebue să vĕ împlețĭ de încredere în Dumnedeŭ, care totŭ-deauna este gata a ierta celorŭ pĕcătosĭ și îndreptațĭ, să-lŭ rugațĭ totŭ-deauna cu inimă înfrântă și smerită, ca să se îndure și să vĕ aducă la gândulŭ celŭ bunŭ, de a vĕ întórce de pe calea fără-de-legilorŭ și a âmbla pe calea virtuțiĭ Însă, ca să puteți în adevĕrŭ dobândi iertare de pĕcate, trebue, asemenea fiiuluĭ celuĭ rĕtăcitŭ, să

cunósceţĭ pĕcatele vóstre, să vĕ căiţĭ, să vĕ propuneţĭ vîrtosŭ, cum că nu veţĭ maĭ pĕcătui, să le mărturisiţĭ pĕcatele vóstre preotuluĭ, să cereţĭ îndurare şi iertare de pĕcatele vóstre de la Mântuitorulŭ lumeĭ, Domnulŭ nostru Isusŭ Christosŭ,» etc.

Vomŭ maĭ cita încă unŭ esemplu.

În catechesa 98-a, catechetulŭ propune tesa acésta: «Noĭ să petrecemŭ în credinţa nóstră până la mórte». Maĭ întâiŭ catechetulŭ o desvóltă în următorulŭ chipŭ: «Iubiţilorŭ copiĭ! noĭ toţĭ suntemŭ botezaţĭ în numele sânteĭ Treimĭ, suntemŭ creştinĭ, ţinemŭ legea luĭ Isusŭ Christosŭ, credemŭ în tóte învĕţăturile luĭ, şi ale sânţilorŭ apostolĭ, în sântele Taine şi în aşeḑemintele Bisericeĭ învĕţătóre. Legea acésta, credinţa nóstră în legea acésta, este cea adevĕrată, pentru că legea, în carea credemŭ noĭ, purcede dela Isusŭ şi dela S.S. Apostolĭ: iară credinţa în legea astă sântă a fostŭ şi credinţa strămoşilorŭ noştri; legea acésta şi credinţa în legea acésta noĭ o avemŭ de la părinţiĭ noştri; pentru legea acésta s'aŭ luptatŭ strămoşiĭ noştri; legea acésta o aŭ apĕratŭ cu sângele lorŭ străbuniĭ noştri; cu credinţă tare şi cu speranţă în viitorŭ pentru împlinirea legeĭ aceştia strămoşiĭ noştri aŭ adormitŭ în Domnulŭ. În credinţa şi cu speranţa în viitorŭ pentru împlinirea legeĭ aceştia aŭ muritŭ şi morŭ părinţiĭ şi ceĭ scumpĭ aĭ noştriĭ. Nouĕ tuturora ne suntŭ scumpĭ străbuniĭ şi părinţiĭ noştri, ne suntŭ scumpe legea şi datoriile lorŭ. Deci dacă propărinţiĭ şi părinţiĭ, dacă fraţiĭ, surorile şi amiciĭ noştri de unŭ sânge, de unŭ némŭ şi de o lege, aŭ ţinutŭ aşa de strictŭ legea acésta, aŭ vieţuitŭ până la mórte în legea acésta şi aŭ muritŭ în legea acésta, cu speranţă tare în o resplată cuvenită în viaţa viitóre, óre s'arŭ afla cineva între noĭ, carele să se lepede de legea părinţilorŭ sĕĭ şi să îmbrăţişeze o altă lege, de care s'aŭ feritŭ totŭdeauna ceĭ înainte de noĭ, sciindŭ eĭ prea bine, cumcă acolo nu vorŭ afla mântuire? Noĭ vomŭ convorbi astă-ḑĭ despre învĕţătură, cumcă noĭ trebue să petrecemŭ în credinţa nóstră până la mórte. Luaţĭ séma!»

De aicĭ apoĭ se începe conversaţiunea catechetuluĭ cu eleviĭ, despre acestŭ subiectŭ. Elŭ provócă prin întrebărĭ respunsurile copiilorŭ asu-

pra ideilorŭ esprimate maĭ susŭ, până ce eĭ le pricepŭ tóte și le esprimă eĭ înșiĭ. Apoĭ încheiă conversațiunea cu următórea alocuțiune: «Copiilorŭ! credința nóstră în învĕțătura și așeḑemintele luĭ Isusŭ și ale Sânților Apostolĭ să fiă neclătinată, ne strămutată până la mórte, și maĭ alesŭ după ce ne-amŭ convinsŭ, cumcă biserica nóstră este biserica cea adevĕrată creștinéscă. Să nu facemŭ cu legea nóstră, cu credința nóstră așa cum facemŭ cu vestmintele, saŭ póte cu bucatele, pe care le schimbămŭ după gustulŭ nostru, după gustulŭ și modele timpuluĭ și ale ómenilorŭ feluriți, ci să rĕmânemŭ statornicĭ în legea aceea, care aŭ mărturisit-o și pentru care s'aŭ luptatŭ și în care aŭ muritŭ părinții noștriĭ. Să ținemŭ strictŭ și neschimbatŭ aceea ce amŭ moștenitŭ de la părinții noștri, fiindŭ sigurĭ, cumcă legea acésta fiindŭ legea cea adevĕrată, ne va mântui».

Precum vedețĭ, Domnilorŭ colegĭ, cărțile părinteluĭ Stefanelli suntŭ menite a forma bunĭ catecheți saŭ învĕțătorĭ de religiune pentru poporulŭ românescŭ. Cartea cea d'în tâiŭ, *Catechetica*, coprinde regulele, de carĭ trebue a se conduce catechetulŭ la împlinirea misiuneĭ sale de învĕțătorŭ de religiune, fiă în scólă, fiă în biserică, în scólă pentru copiĭ, în biserică pentru poporaniĭ maturĭ. Cărțite cele următóre — *Catechesele*, — cuprindŭ lecțiunile saŭ materiele din religiune, care suntŭ necesare fiăcăruĭ creștinŭ, pentru a-și dobândi cunoscințele trebuinciόse despre religiunea sa și a-șĭ nobila inima cu sentiminte nobile, care înalță omenirea. Lecțiunile aceste formézã totŭ-odată unŭ magazinŭ de tóte noțiunile, ce unŭ predicatorŭ popularŭ, cum trebue să fiă maĭ alesŭ preotulŭ de țéră, este datorŭ a le respândi între poporaniĭ sĕĭ, spre a-ĭ face bunĭ creștinĭ și bunĭ cetățenĭ.

Cărțile acestea, maĭ departe, suntŭ o pedagogică specială, pedagogică, carea de și are în vedere nemijlocitŭ pe învĕțătorulŭ de religiune, învĕțămĕntulŭ religiosŭ și pe eleviĭ sĕĭ, regulele însă acele înțelepte și practice pentru formarea învĕțătoruluĭ, metoda aceea firéscă și rațională pentru desvoltarea facultăților intelectuale și pentru desvoltarea sentimintelorŭ celorŭ frumóse în elevĭ, suntŭ de modelŭ pentru orĭ-care învĕțătorŭ și de orĭ-ce materiă, maĭ alesŭ în clasele primare. De aceea cărțile acestea ar aduce unŭ mare folosŭ învĕțămĕntu-

luĭ primarŭ și gimnasialŭ, dacă Ministerulŭ instrucțiuneĭ publice, în înțelegere cu autorulŭ, ar face, ca asemenea cărțĭ, tipărite cu cheltuiala Statuluĭ, să se împartă la tóte scólele, în care este pusŭ învĕțămêntulŭ religiosŭ, spre a servi profesorilorŭ de modelŭ.

Acéstă mĕsură este cu atâta maĭ imperiósă, că în România nóstră lipsescŭ chiarŭ manuale bune pentru învĕțămêntulŭ catecheticŭ. Acéstă mare lipsă de maĭ mulțĭ anĭ o a semnalatŭ Sinodulŭ nostru Ministeruluĭ instrucțiuneĭ publice, propunêndŭ a se publica concursŭ pentru lucrarea astorŭ felŭ de manuale; dar' până in presinte nu s'a făcutŭ nimica spre acestŭ finitŭ. Rĕspândirea cărțilorŭ părinteluĭ Stefanelli în România va avé de sigurŭ consecința formăreĭ unorŭ asemenea manuale, pentru carĭ norma este dată în aceste opere.

Limba cărțilorŭ acestora a părinteluĭ Stefanelli este ușóră, curată. înțelésă, cu puține novisme; cu unŭ cuvîntŭ ea este din cele maĭ bune, câte se citescŭ în cărțile autorilorŭ românĭ din Austria. cariĭ, făcêndu-șĭ cultura lorŭ din copilăriă în limba germană, totŭ-deauna, maĭ multŭ saŭ maĭ puținŭ, lasă a se strevedea prin limba cărțilorŭ lorŭ române, limba germană, după care s'a formatŭ cugetarea lorŭ. Ortografia este cea fonetică, puținŭ deosebită de cea adoptată în urmă de Academia română.

Cărțile acestea suntŭ unŭ fenomenŭ noŭ în literatura română, și după coprinderea lorŭ și dupre metoda adoptată pentru predarea învĕțămêntuluĭ religiosŭ. Ele tindŭ a forma pre învĕțătorulŭ de religiune, cum maĭ bine să pótă elŭ rĕspândi în scólă și în poporŭ învĕțămêntulŭ, saŭ cunoscințele necesare fiă-căruĭ cetățianŭ, despre religiunea și morala creștină ortodoxă. Asemenea cărțĭ nu se află încă la nicĭ unulŭ dintre popórele ortodoxe, grece și slavone. Cărțile acestea îndeplinescŭ la noĭ o necesitate fórte simțită. La noĭ învĕțămêntulŭ religiosŭ este maĭ cu totulŭ negligiatŭ, și în scólă și în Biserică din causă, că ne lipsescŭ ómeniĭ formațĭ pentru acéstă ramură. Din acéstă lipsă, ideile religióse și cunoscința datoriilorŭ creștine se perdŭ în poporulŭ nostru, și în loculŭ lorŭ rĕmâne unŭ deșertŭ fórte periculosŭ, pre care-lŭ ocupă indiferentismulŭ cu trândăvia și vițiile de totŭ felulŭ, carĭ corumpŭ și degeneréză poporulŭ.

Este timpulŭ, ca bărbaţiĭ luminaţĭ şi iubitorĭ de ţéră şi de naţiune să ḑică unŭ cuvîntŭ favorabilŭ în acésta privinţă. Pronunţarea Academieĭ române în favórea acestorŭ p eţióse opere, va face a se interesa o parte din societatea nóstră inteligintă asupra lorŭ, a le studia, şi a le recomanda spre aplicare, celŭ puţinŭ prin tóte seminarele nóstre, de unde trebue să iasă catecheţiĭ şi predicatoriĭ învĕţământuluĭ religiosŭ şi moralŭ pentru poporulŭ nostru.

O altă consideraţiune, pentru care Academia trebue să întórcă luarea aminte a sa asupra acestorŭ opere, este încuragiarea ce trebue să dea Academia română autorilorŭ celorŭ bunĭ dintre româniĭ din cele-l-alte provinciĭ române, cariĭ, deşi sub dominaţiunĭ streine, sacrifică viaţa şi activitatea lorŭ, pentru cultura limbeĭ şi pentru educaţiunea simţuluĭ moralŭ şi naţionalŭ alŭ confraţilorŭ lorŭ, fără nicĭ o speranţă de a fi vreodată încuragiaţĭ şi aprobaţĭ de guvernele sub carĭ trăescŭ şi lucréză; ba de multe orĭ li se întêmplă şi maĭ rĕŭ de câtŭ atâta.

De aceea socotinţa mea este, că cărţile părinteluĭ Stefanelli să fiă recomandate onorabileĭ Academiĭ spre premiare.

Episcopŭ Melchisedecŭ.

RAPORTŬ

ASUPRA «MATERNOLOGIEĬ» D. DR. I. C DRĂGESCU

Maternologiă, este titlulŭ unuĭ volumŭ în-8°, de 225 pag. apărutŭ în 1881, alŭ căruia autorŭ este D-lŭ Dr. I. C. Drăgescu.

După titlulŭ eĭ, s'arŭ părea că este o carte cu conţinutŭ sciinţificŭ, ce s'arŭ referi la «*Premiulŭ Lazărŭ*».

Cartea întrégă se împarte în 16 capitolĭ, carĭ tratéză despre Maternologiă, mamă, femee, căsătoriă, iubire, despre marginele vieţeĭ sexua şi de ereditatea organică, de copiĭ şi de puterea imaginaţiuneĭ, de educaţiune şi pedagogiă, de educaţiunea fisică şi despre aceea a primeĭ copilăriĭ, de igiena morală şi de scólă, de alimentare şi de alcoolismŭ, de

casă, de țěranŭ și de musică, pe lângă care se maĭ adaogă o introducțiune, o conclusiune, și vre-o cincĭ pagine de «*gândirĭ*».

Tóte subiectele acestea suntŭ tratate fórte pe largŭ, din punctulŭ de vedere fraseologicŭ, dar «*câtŭ se póte maĭ pe scurtŭ*» din punctulŭ de vedere alŭ sciințeĭ, după cumŭ ni-o mărturisesce acésta și însușĭ autorulŭ, la pag. 218. Din causa acésta, Maternologia D-luĭ Dr. I. C. Drăgescu, este maĭ multŭ o scriere literară, de unŭ genŭ particularŭ, alŭ căreĭ conținutŭ, în locŭ de sciință, revarsă pretutindenea declamațiunĭ politico-patriotice, de frase, în adevĕrŭ, fórte resunătóre, dar' maĭ tot-deauna cu totulŭ streine subiectuluĭ despre care -șĭ propusese se vorbéscă.

Pentru a da unŭ exemplu, permiteți-mĭ să vĕ citescŭ «*Introducțiunea*» și capitululŭ «*Maternologiă*» (pag. 3—7), carĭ amêndoue împreună, resumă fórte esactŭ întregŭ coprinsulŭ, cam totŭ așia de rĕspicatŭ alŭ întregeĭ cărțĭ a D-luĭ Dr. I. C. Drăgescu :

«Suntŭ douĭ anĭ de ḑile de când amŭ lucratŭ acéstă carte, dar' amŭ esitatŭ de a o publica până aḑĭ.

«După gloriósa campaniă din Bulgaria, m'amŭ întrebatŭ prin ce amŭ putea conșerva mărirea și independința câștigate cu nobilulŭ sânge alŭ vitezilorŭ de la Plevna? Unŭ singurŭ respunsŭ mi s'a înfățișatŭ spirituluĭ: «prin frățiă, prin muncă și educațiune».

«Luptele din 1876—77 creară independința română, găsiră scumpa lege a păceĭ pentru noĭ. De aḑĭ înainte pe pămêntulŭ Românieĭ nu maĭ este putinciósă nicĭ o luptă, nicĭ o revoluțiune, nicĭ din partea poporuluĭ, nicĭ din partea guvernuluĭ.

«Libertatea și independința Românieĭ însemnéză pacea Orientuluĭ.

«Pacea, conciliarea, frăția să fiă sfârșitulŭ luptelorŭ nóstre.

«Să fim unițĭ, frațĭ!

«Daca seculŭ trecutŭ avu o frumósă devisă : «tolerenția,» secolulŭ ce móre și celŭ ce se apropiă să aĭbă o devisă și maĭ frumósă: «frăția.»

«Discordia fu una din slăbăciunile nóstre, frăția să fiă de aḑĭ înainte forța și pasiunea nóstră.

«Ne ințelegerile, certele nedemne, luptele sterpe, să fiă esilate după pămêntulŭ Românieĭ, și în loculŭ lorŭ să se introneze iubirea și pacea.

«Aci stă mântuirea.

«A ne înfrăți, este a ne asigura viitorulŭ.

«Nimene nu este fără pĕcate, să uĭtămŭ uniĭ greșelile altora, să nu ne gândimŭ

de câtŭ la fericirea patrieĭ; să ne înfrățimŭ în sântulŭ sentimentŭ alŭ păciĭ și iubireĭ.

«Miĭ de eroĭ cu sângele și viața lorŭ confirmară independința și gloria nós-tră. Murindŭ, eĭ afirmară viéța Românieĭ. Neatârnarea și libertatea română aŭ renăscutŭ. Noĭ adĭ posedemŭ acestŭ tesaurŭ pentru care popórele vĕrsară rîurĭ de sânge și de lacrimĭ.

«Este greŭ a cuceri libertatea și independința, dar' este și maĭ greŭ de a le conserva.

«Poporulŭ într'unŭ nobilŭ avêntŭ póte să le cuceréscă într'o di, dar' ușorŭ le póte perde prin neunire, nepăsare, și inerțiă. Vijelia urelorŭ și a patimilorŭ le póte ucide, și ele o dată mórte anevoiă reînviă ; și multe popóre după ce le câștigară, într'o di, prin sânge și lacrime, le perdură într'o oră, fiindŭ-că le târîră în piață și în noroiulŭ stradelorŭ, și aceste florĭ cerescĭ nu lăsară în mâna acestorŭ imprudințĭ de câtŭ unŭ pumnŭ de cenușă.

«Experiența să ne învețe!

«Să ne desbrăcâmŭ de ură! Și pentru ce óre am urî? Aŭ nu suntemŭ toțĭ fiĭ aĭ aceleĭ patriĭ, nu suntemŭ toțĭ Românĭ?

«Străiniĭ invidiéză cerulŭ nostru, pămêntulŭ nostru, munțiĭ și câmpiile nós-tre; dar' nimene nu invidiéză eternele nóstre certe și discordiĭ.

«Să ne unimŭ să învățămŭ și să muncimŭ. Instrucțiune, educațiune, iubire, labóre!

«Susŭ inimele și brațele, o! românĭ!

«Să gândimŭ, să muncimŭ, să învĕțămŭ! Să dămŭ instrucțiune copiilorŭ po-poruluĭ, să conformămŭ moravurile, sentimentele, credințele nóstre; să reformămŭ literatura nóstră copilăréscă, viața și gândirea nóstră; să căutămŭ religiunea adevĕrată a inimeĭ; să ceremŭ și să practicămŭ morala, s'o pretindemŭ de la alțiĭ, de la familiă, de la statŭ, de la guvernŭ, morala simplă, naturală, eternă, morala publică!

«In paginele ce urméză voiŭ vorbi despre generațiunea de adĭ, despre edu-cațiunea ce i se dă și despre aceea ce arŭ trebui să i se dea. Nu mĕ pre-sintŭ înaintea publiculuĭ cu unŭ sistemŭ, ci cu fragmente, și voiŭ fi fericitŭ daca prin acésta voiŭ fi contribuitŭ câtŭ de puținŭ la prepararea unuĭ viitorŭ maĭ bunŭ alŭ drageĭ nóstre Româniă».

Maĭ departe, autorulŭ voindŭ se arĕte ce înțelge elŭ prin «*Maternologiă*» continuă după cumŭ urméză :

«Timpulŭ în care trăimŭ este bogatŭ în turburarĭ: în tóte părțile desarmoniă și luptă, luptă fatală între popóre, luptă între cetățenĭ, luptă în consciință și inteleginte. Ce va nasce din acéstă luptă, lumina orĭ caosulŭ, viitoruluĭ i este reservatŭ a ne spune.

«Eŭ cred în triumfulŭ armonieĭ, în triumfulŭ lumineĭ.

«Secolulŭ nostru este bolnavŭ şi minciuna este bóla luĭ, minciuna care slăbesce şi corumpe.

«Pretutindene minciuna, în fapte ca şi în literatură, cu tóte aceste numaĭ adevĕrulŭ ne va salva.

«In drumulŭ pe care s'a angajatŭ omenirea nu póte găsi de cât ruşine şi căinţa.

«Nu comunismulŭ, internaţionala, nu nihilismulŭ mĕ înspaimêntă : pericolulŭ este aiurea şi multŭ maĭ mare. Civilisaţiunea nóstră a intratŭ pe o cale greşită, calea egoismuluĭ şi a materialismuluĭ celuĭ maĭ destrăbălatŭ. Ea corumpe consciinţile, degradéză sufletele, ucide idealurile.

«Ea n'are decâtŭ sarcasme sceptice pentru marile pasiunĭ ce inspirară clasiciĭ ; idilulŭ s'a înlocuitŭ prin romanţele adulteruluĭ ; opera bufă, cafenelele cântânde detronéză pe Bellini, Rossini şi Verdi.

«Societăţiĭ de adĭ i lipsesce înălţimea, energia, sinceritatea ; totŭ este spoélă şi făţărniciă, sub care se ascunde o nĕsuinţă nebună la bogăţiă şi sensualitate.

«Omenirea este bolnavă; de secole întregĭ se svîrcolesce pe patulŭ dureriĭ şi nu găsesce remediulŭ bóleĭ sale. Cu tóte marile progrese ale sciinţeĭ, causa reuluĭ nu s'a putută descoperi âncă.

«Unde zace ascunsŭ acestŭ reŭ secolarŭ? In legĭ, în luptele dintre fraţĭ saŭ în deosebitele forme de guvernare? Nu, rĕulŭ este aiurea: în inima şi consciinţa ómenilorŭ.

«Omenirea nicĭ chiar adĭ n'are o cunoscinţă perfectă a bineluĭ şi a rĕuluĭ, a dreptuluĭ şi a nedreptuluĭ. Mintea omenéscă pare âncă învĕlită în ceaţă.

«In decursulŭ vécurilorŭ, omenirea cadu adeseorĭ în calea sa spre perfecţionare, adeseorĭ sângeră.

«Pentru ce acéstă neisbutire durerósă, acestŭ martiriŭ ?

«Pentru că nu s'a gânditŭ a forma inimĭ, consciinţe şi caractere; pentru că a negrijitŭ, prima din datoriele sale, aceea de a crea ómenĭ.

«Noĭ cunóscemŭ lumea din afară, suntemŭ mândri de progresulŭ sciinţelorŭ şi alŭ industriiĭ; arŭ fi timpulŭ să ne reculegemŭ puţinŭ, să ne întórcemŭ privirile în noĭ înşine, să ne ocupămŭ de perfecţionarea nóstră.

«Dacă privescŭ în jurulŭ meŭ, vĕdŭ cu durere că generaţiunea de adĭ este maĭ slabă de trupŭ şi de sufletŭ, maĭ puţinŭ curagiósă, maĭ puţinŭ mândră şi maĭ puţinŭ forte de cât generaţiunile vechĭ. Tinerimea trecutuluĭ era muncitóre, bravă, simplă, castă, cu muschĭ de ferŭ ; pe când cea de adĭ este slabă, ostenită în diminéţa vieţiĭ, fără ilusiunĭ în sufletŭ, fără iubire în inimă, parfumată, pudrată, ca o cochetă, bolnăviciósă, saŭ din causa bólelorŭ moştenite, saŭ din causa proprielorŭ viţiurĭ.

«Causa acestorŭ rele este, că niminea nu s'a gânditŭ la perfecționarea omului, adecă la ameliorarea luĭ prin educațiune.

«Epoca de adĭ este etatea de aurŭ a sciințelorŭ si a industr.eĭ, şi etatea de ferŭ a educațiuneĭ; cu tote că cestiunea principală, care ar trebui se agite secolulŭ nostru, este cestiunea educațiuneĭ.

«Unŭ lucru mĕ suprinde şi mĕ întristéză: vĕdŭ națiunĭ civilisate de secolĭ ocupându-se cu creşcerea animalelorŭ şi cu perfecționarea maşinelorŭ, fără a se gândi la educațiunea femeiĭ, pentru a o face maĭ aptă a crea ómenĭ.

«Sciința, care în alte direcțiunĭ a propaşitŭ aşa de multŭ, a trecutŭ cu vederea celŭ maĭ de capetenia studiŭ: Maternologia, adecă arta care produce adevĕratulŭ omŭ, omulŭ de caracterŭ.

«Aşŭ dori c'acéstă artă se fiă onorată şi cultivată ca cea maĭ înaltă între frumósele-arte.

In unele capitole din «*Maternologiă*» autorulŭ pentru a varia se vede, 'şĭ schimbă prosa în versurĭ. Aşa, la pag. 18, capitulu ce tratéză despre «*Mamă*», aflămŭ următórea originală poesiă:

Nicĭ ângeriĭ în cerurĭ nu simtŭ acea plăcere,
Ce sufletulŭ mi 'mbată; eĭ nu cunoscŭ durere,
Avêndŭ unŭ cerescŭ Tată, divina fericire;
Dar' eŭ amŭ dulce mamă, şi sânta eĭ iubire
Elisulŭ mi-a deschisŭ.

Nicĭ şóptele pădureĭ, nicĭ murmurulŭ vâlceleĭ
Perdute între erburĭ, nicĭ cântulŭ filomeleĭ
Nu aŭ dulcéța sântă, divina armoniă
A voceĭ maternele, când dice cu mândriă:
«Copile te adorŭ!»

Nicĭ gloria ce 'mbată, nicĭ sceptrulŭ ce-ameţesce
Umana creatură, nimicŭ nu prețuesce
Câtŭ inima de ângerŭ a mameĭ ce zimbesce,
Când cumpără cu lacrimĭ aceluĭ ce iubesce
Plăcerĭ şi dulcĭ visărĭ.

Când Dumnedeŭ mi-arŭ dice: copile-țĭ daŭ mărire,
Ş'averĭ, iar tu a mameĭ dă-mĭ fragedа-ĭ iubire,
Respunde-aşĭ: Dómne sânte, renunțŭ la nemurire,
La titlurĭ şi averĭ, la dulcea fericire,
Dar' lasă-mĭ p'a mea mămă!

In urma celorŭ ce precedŭ, nicĭ că maĭ credŭ de lipsă de a vĕ maĭ atrage atenţiunea asupra miceĭ părţĭ curatŭ sciinţifice din «*Maternologiă*,» măcarŭ că coprinde nu puţine ideĭ şi afirmaţiunĭ contrariĭ sciinţiĭ, precum suntŭ acele relative: la beţiă, despre care autorulŭ crede că se moştenesce (pag. 178), pe când este sciutŭ că numaĭ unele lesiunĭ anatomice produse prin beţiă, se moştenescŭ; la desvoltarea fisică a omuluĭ, pe care o crede că stă în raportŭ cu desvoltarea intelectuală (pag. 221); la cantitatea de aerŭ curatŭ, necesară pe fiă-care óră unuĭ omŭ, cantitate pe care o scobóră la 6 metri cubĭ (pag. 195), pe când sciinţa modernă reclamă 36; la confusiunea ce face, în tótă cartea, între litru decimalŭ şi litra românéscă (pag. 177, 192, etc.) ; etc.

Intru câtŭ privesce cestiunea premiăreĭ acesteĭ cărţĭ, pe acésta o lasŭ la apreciarea D-vóstră.

Dr. Brandză

RAPORTULŬ D-LUĬ PONI ASUPRA CĂRŢEI : «PETROLEULU ŞI DERIVATELE SALE» DE CUCU.

Petroleulŭ este unulŭ din productele minerale cele maĭ însemnate ale ţĕreĭ nóstre. Prin abundanţa în care se găsesce în pămêntŭ, prin numerósele sale întrebuinţărĭ, prin industriele la carĭ esploatarea sa, de şi primitivă, a datŭ nascere până acuma şi carĭ cu timpulŭ arŭ puté se iea o desvĕlire cu multŭ maĭ mare, elŭ merită să atragă tótă atenţiunea acelorŭ carĭ se preocupă de viitorulŭ nostru economicŭ.

Pentru a ne face o ideiă de importanţa ce a căpĕtatŭ acéstă materiă în avuţia nóstră naţională, va fi de ajunsŭ să citâmŭ faptulŭ, că România a esportatŭ, în 1880, petroleŭ pentru o valóre de aprópe treĭ milióne de leĭ.

S'arŭ aduce, déră, unŭ adevĕratŭ serviciŭ ţĕreĭ, când s'arŭ întreprinde studiulŭ acesteĭ substanţe, arĕtândŭ condiţiunile în care se

găsesce în pămêntŭ și mijlócele de a o estrage, cercetândŭ natura sa și a derivatelorŭ sale, precum și întrebuințările la carĭ potŭ servi.

D-lŭ Cucu a începutŭ acestŭ studiŭ.

Cartea publicată de d-sa și supusă la apreciarea Academieĭ nu cuprinde, ce e dreptulŭ, o lucrare originală asupra oleurilorŭ minerale din România; ea este unŭ resumatŭ alŭ cercetărilorŭ făcute de către alțiĭ asupra petroleuluĭ și a derivatelorŭ sale. Intr'însa găsimŭ espuse, într'unŭ modŭ concisŭ însă clarŭ, aprópe tóte cestiunile ce se referescŭ la aceste materie, atâtŭ din punctulŭ de vedere curatŭ sciințificŭ, catŭ și din acela alŭ aplicațiunilorŭ lorŭ industriale.

In întâia parte a scriereĭ sale, autorulŭ se ocupă cu originea, gisemintele și composițiunea petroleuluĭ.

Cestiunea origineĭ petroleuluĭ este fórte controversată și sciința nu posedă în privirea eĭ de câtŭ ipotese. D-lŭ Cucu espune, cu órecare desvoltare, aceste ipotese; una singură din ele nu amŭ găsit'o în cartea sa, și anume acea emisă în aniĭ din urmă de celebrulŭ chimistŭ rusŭ Mendeleieff.

Cunoscința natureĭ terîmurilorŭ în carĭ se găsesce petroleulŭ este cu multŭ maĭ importantă de câtŭ acea a diverselorŭ sisteme prin carĭ s'a căutatŭ a se esplica originea sa. Pentru noĭ, maĭ cu sémă carĭ posedemŭ în așa de mare cantitate acéstă materiă, este de unŭ fórte mare interesŭ ca să scimŭ, carĭ suntŭ gisemintele sale în Carpațĭ în generalŭ și în România în specialŭ. Studiulŭ geologicŭ alŭ terîmurilorŭ petrolifere din Carpațiĭ Galițieĭ și aĭ Bucovineĭ a fostŭ facutŭ în timpurile din urmă cu fórte mare îngrijire. Intre numerósele lucrărĭ publicate asupra acestuĭ subiectŭ, vomŭ cita pe acele ale luĭ Paul și Tietze, pe acele ale luĭ H. Walter și pe acele ale luĭ Br. Walter. D-lŭ Cucu amintesce, însă numaĭ în trécătŭ, despre esistința acestorŭ cercetărĭ Credemŭ că arŭ fi fostŭ fórte folositorŭ ca ele să fiă espuse maĭ pe largŭ și cu maĭ multă precisiune, atâtŭ din causa valóreĭ lorŭ propriĭ, câtŭ și din causa analogielorŭ probabile ce esistă între formațiunile petrolifere din Galiția cu acele din România.

In ceea-ce se atinge de cunoscințele nóstre geologice asupra gisemintelorŭ petroleuluĭ în România, ele suntŭ fórte mărginite. Singura lucrare sciințifică ce avemŭ în acéstă privință, este acea a D-luĭ Coquaud, făcută suntŭ acum 16 anĭ trecuțĭ. D-lŭ Cucu, care a căutatŭ să se pună în curentŭ cu totŭ ce se scrisese asupra acestuĭ subiectŭ, resuméză în cartea sa memoriulŭ D-luĭ Coquaud. Lucrarea geologuluĭ francesŭ însă, orĭ câtŭ de meritoriă arŭ fi, este insuficientă. Daca voimŭ ca esploatarea petroleuluĭ se devină, precum trebue să fiă, unŭ adevĕratŭ isvorŭ de avuțiă națională, ea trebuesce basată pe nouĕ studiĭ geologice. Putemŭ fi sigurĭ că micele sacrificiĭ ce s'arŭ face pentru acésta arŭ fi compensate cu prisosință prin resultatele ce arŭ aduce.

In capitolulŭ relativŭ la composițiunea petroleuluĭ, autorulŭ espune resultatele lucrărilorŭ luĭ Pelauze și Cahours asupra producteloŭ americane, și credemŭ că numaĭ dintr'o greșală involuntară dice, că hidrogenulŭ și cărbunele suntŭ unițĭ între eĭ în proporțiunĭ, carĭ «se potŭ esprime prin șése ecivalențĭ de cărbune pentru unulŭ de hidrogenŭ.»

Cercetările chimice asupra petroleuluĭ aŭ intratŭ în aniĭ din urmă într'o fasă cu totulŭ nouă, de care nu se ocupă D-lŭ Cucu, în scrierea sa. Așa, pe de o parte Schutzemberger și Ionine în Paris, érŭ pe de alta Beilstein și Kurbatow în Rusia, aŭ găsitŭ că composițiunea petroleuluĭ din Caucas este cu totulŭ diferită de acea a petroleuluĭ americanŭ. Cunoscința acestorŭ lucrărĭ este fórte importantă pentru aceĭ carĭ arŭ voi să întreprindă studiulŭ natureĭ petroleuluĭ carpaticŭ, care este încă necunoscută.

In partea a doua, D-lŭ Cucu se ocupă cu estragerea și aplicațiunile petroleuluĭ brutŭ.

Capitolulŭ în care D-sa descrie diversele sisteme întrebuințate pentru săparea fŏntânelorŭ și scóterea oleuluĭ din ele, este de o utilitate incontestabilă. Intr'însulŭ esploatatoriĭ nostri vorŭ găsi indicațiunĭ prețióse, carĭ le vorŭ permite să facă instalațiunĭ maĭ perfecte și maĭ puținŭ costătóre.

Totŭ atâtŭ de utilŭ este și capitolulŭ în care autorulŭ trece în

revistă diversele aplicaţiunĭ ale petroleuluĭ brutŭ. Intre aceste vomŭ cita, în specialŭ, întrebuinţarea păcureĭ la fabricarea gazuluĭ de luminatŭ. D-lŭ Cucu insistă, cu dreptŭ cuvêntŭ, asupra acestuĭ punctŭ şi demonstréză, că gazulŭ din păcură este superiorŭ aceluĭ fabricatŭ din cărbunĭ de pămêntŭ, atâtŭ prin puterea luminătóre câtŭ şi prin simplicitatea şi economia fabricaţiuniĭ. Dacă adăogimŭ pe lângă aceste şi consideraţiunea economică, că o ţéră trebue să caute de a trage cele maĭ marĭ folóse posibile din propriele sale avuţiĭ naturale, nu putemŭ de câtŭ să felicitămŭ pe D-lŭ Cucu, că a abordatŭ acéstă cestiune şi să-lŭ îndemnămŭ să continue studiele maĭ aprofundate ce promite că va face asupra eĭ.

Petroleulŭ nu se întrebuinţéză în starea în care este scosŭ din pămêntŭ. Elŭ este maĭ întâiŭ supusŭ la o seriă de operaţiunĭ, carĭ aŭ de scopŭ de a estrage dintr'însulŭ patru producte principale, carĭ suntŭ utilisate la diferite aplicaţiunĭ practice.

D-lŭ Cucu espune în ce constaŭ aceste operaţiunĭ, descrie în detaliŭ aparatele cele maĭ perfecte de distilare şi purificare întrebuinţate în industriă şi în sfârşitŭ arétă carĭ suntŭ mijlócele cele maĭ bune pentru immagazinarea şi transportulŭ uleurilorŭ.

Fiă-care din productele ce provinŭ din aceste operaţiunĭ suntŭ apoĭ studiate la rândulŭ lorŭ.

Tótă acéstă parte industrială a scriereĭ ce ne ocupă, este făcută cu îngrijire. Descrierile suntŭ clare şi maĭ multe stampe agiută înţelegerea lorŭ. Ea va puté fi consultată cu folosŭ de toţĭ aceĭ carĭ se ocupă la noĭ de industria petroleuluĭ, căcĭ autorulŭ a căutatŭ, pentru a o redacta, să se pună în curentŭ cu cele din urmă perfecţionărĭ ale sciinţeĭ asupra acesteĭ materiă.

Cartea, în sfârşitŭ, se termină cu date statistice şi consideraţiunĭ economice asupra industrieĭ petroleuluĭ din România. Aicea autorulŭ arétă carĭ suntŭ nevoiele acesteĭ industriĭ şi prin ce mijlóce amŭ puté să o facemŭ să prospereze.

Din cele espuse maĭ susŭ resultă, că lucrarea D-luĭ Cucu, prin importanţa obiectuluĭ despre care tratéză şi prin silinţele ce s'a datŭ D-sa de a aduna şi vulgarisa unŭ mare numĕrŭ de cunoscinţe

asupra unuia din isvórele avuţieĭ nóstre naţionale, — merită să fiă încuragiată de Academiă. **P. Poni.**

RAPORTULŬ D-LUĬ G. BARIŢIŬ ASUPRA OPEREĬ D-LUĬ G. G. MEITANI: «STUDIĬ ASUPRA CONSTITUŢIUNEĬ ROMÂNILORŬ.»

Onorabilĭ Domnĭ Colegĭ,

În decursulŭ sesiuneĭ din anulŭ expiratŭ 1881, cu ocasiunea împărţireĭ opurilorŭ sciinţifice şi literare intrate la concursŭ, la membriĭ comisiuneĭ D-vóstre censurătóre, aţĭ aflatŭ cu cale a mé însărcina pe mine cu recensiunea celorŭ treĭ fasciculĭ primĭ din opulŭ: «*Studiĭ asupra constituţiuneĭ Românilorŭ, saŭ explicarea pactuluĭ nostru fundamentalŭ din 1 Iuliŭ 1866*» de *G. G. Meitani.* Ca unulŭ care în sciinţele de statŭ şi în cele juridice nu sunt maĭ multŭ de câtŭ unŭ diletantŭ, eŭ nu amŭ fostŭ în stare să aprofundezŭ maĭ bine acele studiĭ făcute cu multă diliginţă, ajutate de convicţiunea intimă, că publicarea lorŭ este fórte necesariă, de câtŭ numaĭ aşa, precum se vede din raportulŭ meŭ de la 31 Martiŭ st. v., trecutŭ în Analele Academieĭ, prin care amŭ recomandatŭ acelŭ opŭ bine-voitóreĭ D-vóstre atenţiunĭ, cu ocasiunea votăreĭ premiuluĭ destinatŭ pentru vre-unŭ opŭ sciinţificŭ.

Cu tóte acestea, D-vóstră, în sesiunea actuală, mĭ-aţĭ încredinţatŭ totŭ mie fasciclĭĭ IV şi V, intrate la concursŭ în termenŭ legalŭ, din acele *Studiĭ* ale D-luĭ G. G. Meitani, pentru ca, cercetându-le de aprópe, să vĕ comunicŭ modesta mea opiniune despre valórea lorŭ.

Le-amŭ cititŭ şi apreţiatŭ în spiritŭ cu totulŭ obiectivŭ, ca unulŭ care nu suntŭ fericitŭ a cunósce pe D-lŭ autorŭ în persónă, decâtŭ numaĭ din scrierile D-séle, ĭar' opiniunea ce mĭ-amŭ formatŭ despre cuprinsulŭ acestorŭ două fascicule IV şi V, este identică cu cea cunoscută D-vóstre din susŭ citatulŭ raportŭ relativŭ la fasc. I, II, III din anulŭ expiratŭ, prin urmare că eŭ `aflu acestŭ opŭ demnŭ de a fi premiatŭ din partea Academieĭ.

Premitŭ din capulŭ loculuĭ, că cu vre-o două teoriĭ adoptate de D-lŭ Meitani nu me potŭ împăca, din causă că aplicarea acelora în viéța practică o amŭ vĕḍutŭ, anume în patria mea natală, în totŭ cursulŭ vieţeĭ mele, făcută pe dosŭ, din causă, cum se pare, că ele lasă ușa deschisă la o mulţime de interpretărĭ întortochiate, scălciate, perverse ale ómenilorŭ învechiţĭ în rĕutăţile lorŭ. De aicĭ însă nicĭ-decum nu urméză că studiele acestea nu arŭ fi fórte meritorie, ci urnéză numaĭ acelŭ mare bine, că ele aŭ să dea altorŭ bărbaţĭ competinţĭ în materiă, ocasiune la discuţiunĭ instructive cu scopŭ de a complana divergințele de opiniunĭ.

Acestea premise, voiŭ percurge, ca în fugă, cuprinsulŭ celorŭ două fascicule, presintate în câte 12 exemplare Academieĭ.

Fascicululŭ IV se întinde pe 311 pagine, prin urmare este în realitate volumŭ de aprópe 20 cóle. In cele treĭ părţĭ anterióre, autorulŭ ajunsese cu studiele sale până la art. 30 din *constituţiunea Românilorŭ*, ĭar' în a patra începe cu art. 31 și termină cu 40. În fascicululŭ V, saŭ partea a cincea, continuă cu art. 41 și ajunge până la art. 50 inclusivŭ. Se înţelege de sine, că autorulŭ, care șĭ-a propusŭ tare și vîrtoșŭ, nu numaĭ a comenta constituţiunea patrieĭ sale, ci a o și recomanda în cele maĭ multe părţĭ ale eĭ compatrioţilorŭ, ca pe unŭ adevĕratŭ paladiŭ alŭ libertăţilorŭ publice, ca să o respecte și să o apere cu tótă energia de bărbaţĭ, nu se póte opri la § 50, ci că e decisŭ a continua studiele sale până la celŭ din urmă articulŭ. Acéstă resoluţiune așa transpiră și din următórele cuvinte ale prefaţeĭ din fruntea părţeĭ V :

«Amŭ voitŭ, comentândŭ și explicândŭ constituţiunea română, să relevămŭ tóte avantagele, ce arŭ decurge pentru prosperitatea românilorŭ, din *sincera și leala* aplicare a tutulorŭ disposiţiunilorŭ eĭ. Amŭ voitŭ, presentândŭ publiculuĭ cercetarea fidelă a tutulorŭ principiilorŭ de *libertate și democraţiă* ce ea conţine, să atragemŭ tótă iubirea concetăţenilorŭ noștriĭ asupra pactuluĭ nostru fundamentalŭ, așia în câtŭ și la Sparta, *observaţiunea legilorŭ* să se confunde într'unulŭ și acelașĭ sentimentŭ : *iubirea instituţiunilorŭ nóstre.*»

Are tótă dreptatea D-lŭ Meitani, unde maĭ ḍice că : «*studiele* ce a

întreprinsŭ asupra Constituţiuneĭ Românilorŭ, este o lucrare dificilă şi fórte împovărătóre»; adaogemŭ însă, totŭ din acea prefaţă, că «o convicţiune adîncă în perfecţiunea Constituţiuneĭ Române, o iubire fără marginĭ pentru instituţiunile liberalĭ ale patrieĭ sale, o legătură tare şi strînsa a vederilorŭ ce are despre basele pe carĭ se aşédă pactulŭ fundamentalŭ alŭ ţěreĭ», i vorŭ da de sigurŭ forţele spiritualĭ cu prisosinţă, spre a-şĭ termina vastele sale studie, şi apoĭ va veni, căcĭ *trebue* să vină şi pentru românĭ prea doritulŭ timpŭ, unde aşa numita *politică militantă* va da drumulŭ la o mulţime de cavalerĭ de aĭ sĕĭ, îndreptându-ĭ la alte ocupaţiunĭ însutitŭ maĭ folositóre lorŭ şi ţěreĭ, ïar' în serviciulŭ sĕŭ ţinêndŭ maĭ multŭ numaĭ cadrele şi pe subalterniĭ necesarĭ; atuncĭ apoĭ studie serióse şi aprofundate, demne de bărbaţĭ serioşĭ, vorŭ avé şi la noĭ celŭ puţinŭ acea căutare. ce o aŭ astădĭ traducţiunile şi plagiatele unorŭ producte străine, erotice, frivole, alŭ cărorŭ uniculŭ scopŭ e a specula inocenţa şi simplitatea năravurilorŭ, depravarea şi degradarea generaţiunilorŭ fragede.

Teoria despre *Puterile statuluĭ*, autorulŭ o desvoltă pe largŭ, căcĭ aplică la ea şi metodulŭ comparativŭ, ca şi în studiele precedente, provocându-se totŭ-odată la autorităţĭ vechĭ şi moderne recunoscute, începêndŭ dela Aristotele şi Cicerone, venindŭ apoĭ la Montesquieu, Rousseau, Mirabeau, Thiers, până la germaniĭ Stahl şi Bluntschli, combate însă teoria acestuĭ din urmă despre *formele statuluĭ* pe care le împarte în *teocraţiă, monarchiă* şi *democraţiă;* respinge definiţiunea ce dă Bluntschli conceptuluĭ de *monarchŭ*, «*personificaţiunea suveranităţeĭ naţionale*» (pag. 29). Teoriă controversă acésta, pré demnă însă de a se ocupa toţĭ adevěraţĭ bărbaţiĭ de statŭ, cu aceeaşĭ, şi acésta cu atâtŭ maĭ vîrtosŭ, că suntŭ şi alţiĭ, carĭ respingŭ teoria luĭ Thiers adoptată şi de D-lŭ Meitani.

Venindŭ la art. 32 despre puterea legislativă cu *două* adunărĭ, autorulŭ, pe lângă că o află *bună*, maĭ vîrtosŭ din causă că cu acestŭ modŭ statulŭ póte fi maĭ bine apěratŭ, atâtŭ de legĭ precipitate (ceea ce uneorĭ totŭ se întîmplă), câtŭ şi de falsificarea legilorŭ, apoĭ în art. 33 i convine fórte, că în acéstă lege fundamentale, la tóte trele ramurĭ ale potestăţeĭ legislative este asiguratŭ *dreptulŭ de iniţiativă*

și, probéză cu destule exemple din istoria altorŭ popóre, că teoria contrariă de a recunósce dreptulŭ inițiativeĭ numaĭ monarchuluĭ, saŭ numaĭ vre-unuĭ corpŭ representativŭ, e fórte periculósă, precum și este în adevĕrŭ. In câtŭ pentru interpretarea legilorŭ, autorulŭ ține la cunoscuta axiomă juridică : «Ejus est legem interpretari, cujus est et condere», se provócă apoĭ la Augustŭ, la Justinianŭ, Adrianŭ, la Belgia și Francia, și citéză câte-va legĭ de ale Românieĭ relative la acéstă cestiune.

Art. 35 despre *potestatea executivă*, tractatŭ în nexu cu articliĭ 82 92, 93 din legea fundamentale și cu teoria controversă din art. 31 atinsă maĭ susŭ, dă lectoruluĭ cu atâtŭ maĭ multă materiă de cugetatŭ, cu câtŭ de la emanarea recentă a importanteĭ declarațiunĭ făcută de către Maj. Sa Impĕratulŭ Germanieĭ, relativă la potestatea executivă și la responsabilitatea ministerială, sentința pusă în cursŭ de către Thiers, în dilele luĭ Ludovicŭ Filipŭ I : «Le roi règne, mais il ne gouverne pas», este pusă din noŭ în discuțiune de către toțĭ aceĭ publiciștĭ și profesorĭ aĭ sciințelorŭ de statŭ, democrațĭ și liberalĭ sincerĭ, carĭ respingŭ cu indignațiune teoria, după care suveranulŭ orĭ-căruĭ statŭ arŭ fi consideratŭ numaĭ ca unŭ simulacru saŭ ca unŭ paravanŭ, după care să se pótă ascunde miniștriĭ și chiarŭ ceĭ-l-alțĭ funcționarĭ aĭ statuluĭ. Miniștriĭ să nu fiă simple instrumente ale Capuluĭ statuluĭ. Prea bine, să nu fiă; să-șĭ aĭbă vointa lorŭ, însă numaĭ între marginele trase de legĭ.

Dela pag. 121 până la 172 autorulŭ tratéză despre potestatea *judecătoréscă*, cu adevĕrată predilecțiune, ca jurisconsultŭ de profesiune.

Dela pag. 173 până la 212, tractândŭ despre originea, basea, caracterulŭ și organisarea comuneĭ, constată, că sistema administrațiuneĭ în România este centralistă, ĭar' nu federalistă. Așa este; dar' și acéstă cestiune e multŭ controversă și nu numaĭ unŭ statŭ din Europa simte fórte tare necesitatea uneĭ descentralisărĭ moderate și a uneĭ autonomiĭ locale și provinciale, fără de care adórme saŭ chiarŭ dispare orĭ-ce activitate politică spontanee, și capitala statuluĭ suge și trage la sine tótă vointa și spontaneitatea milióneloru de locuitorĭ.

Dela comună comentatorulŭ ajunge treptatŭ la corpurile represintative și legislative ale statuluĭ, și după ce consultă pe scriitorĭ marĭ ca Stuart Mill, Em. Kant, Martens, Benjamin Constant, Rossi, Puffendorf, Bluntschli, etc., constatândŭ și erorile de care comite poporulŭ (după noĭ adesea erorĭ capitale, alăturea cu viéța națiuneĭ și a țěreĭ), definesce drepturile corpurilorŭ legislative. Aci autorulŭ are ocasiunea de a constata, că «caracterulŭ românuluĭ este de a fi viŭ, sprintenŭ și la vorbă și la faptă». Totŭ aci d-sa combate opiniunea acelorŭ publiciștĭ și bărbațĭ de statŭ, «cariĭ credŭ că corpurile legiuitóre nu suntŭ de câtŭ locașulŭ vorbireĭ inutile.» Dorescŭ și eŭ din sufletŭ, ca să se constate câtŭ maĭ curêndŭ, la tóte popórele, că acéstă opiniune a multora este eróre; într'aceea nu se póte nega, că maĭ alesŭ că de anĭ douĕ-ḑecĭ încóce, parlamentarismulŭ perde în ochiĭ popórelorŭ pe anŭ ce merge din prestigiulŭ sĕŭ de maĭ nainte. Nu numaĭ în țěrĭ în cariĭ parlamentarismulŭ este o instituțiune maĭ nóuă, ci chiarŭ și în Anglia, ale căreĭ parlamente treceaŭ până acuma de modelŭ, se recunósce pe față, că ele aŭ degeneratŭ. In maĭ multe parlamente se vorbesce preste mĕsură multŭ, totŭ cuvîntulŭ pronunțatŭ costă aurŭ, apoĭ după perdere de câte optŭ-nouĕ lunĭ pe anŭ, se votéză totușĭ legĭ apróрe improvisate, înseilate în fuga mare, pentru ca în anulŭ următorŭ să se recunóscă de toțĭ, că ele s'aŭ născutŭ mórte. Cea maĭ grea acusare ce se aduce în unele țěrĭ parlamentarismuluĭ, este, că cu tóte spesele enorme și exorbitante câte costă viéța parlamentară, și cu tóte pompósele programe ale candidațilorŭ, cu tóte promisiunile munțilorŭ de aurŭ, făcute de către deputațĭ poporuluĭ, statulŭ se cufundă totŭ maĭ multŭ în datoriĭ, abusurile crescŭ, crimele se înmulțescŭ, securitatea publică suferă întocma totŭ așa de greŭ, ca și cum suferia în lipsa totală de viéță parlamentară.

Partea V a studielorŭ începe cu analisa art. 41 din legea fundamentală, care ține, că «nimenĭ nu póte fi totŭ de odată membru alŭ uneia și alŭ celeĭ-l-alte adunărĭ»; trece curêndŭ la art. 42, despre incompatibilitatea mandatuluĭ de membru alŭ vre-uneia din cele douĕ camere legislative cu funcțiune salariată. Aci comentatorulŭ, înce-

pêndŭ dela pag. 25 și continuândŭ până la 80, se demite în discusiunĭ istorice și juridice minuțióse. Bine face, căcĭ fără lege de incompatibilitate, sistema constituțională devine purŭ și simplu ficțiune, mască pentru fariseĭ și parlamentarismulŭ îșĭ perde totŭ prestigiulŭ sĕŭ, ceea-ce se putea proba prea de ajunsŭ nu numaĭ cu exemplele istorice citate de D-lŭ Meitani, ci și cu altele actualĭ din staturĭ prea bine cunoscute.

De aci încolo, autorulŭ continuândŭ cu alțĭ articliĭ, îndată, la 43, relevă paralelismulŭ fericitŭ din România cu cele-l'alte staturĭ constituționalĭ; trece apoĭ la importanța senatuluĭ, la modalitățile votăreĭ, pe carĭ le analiséză pe largŭ, maĭ desvoltă și alte atribuțiunĭ ale camerelorŭ legislative, cum și dificultățile cu carĭ aŭ să lupte ele, cestiunĭ contro-verse în România, ca și în alte câte-va staturĭ.

La pag. 223—231 urméză studiulŭ alŭ 49-lea, despre *dreptulŭ de interpelațiune*, unŭ dreptŭ acesta de cea maĭ mare importanță din tóte punctele de vedere, de aceea și autorulŭ lŭ apără cu argumente tarĭ, așa precumŭ se afla acela trecutŭ în constituțiune; este numaĭ de doritŭ, ca unŭ dreptŭ așa de sublimŭ și scumpŭ câștigatŭ de ex. în Anglia și Francia, între nespuse greutățĭ, să nu trécă în abusŭ, ca productŭ saŭ alŭ rĕutățeĭ și rĕsbunăreĭ, saŭ și numaĭ alŭ lipseĭ de discrețiune, anume cu raportŭ la afacerĭ esterne, și ca să nu ésă cine-va cu interpelațiunĭ pentru orĭ-ce casŭ, cum amŭ dice bagatele, carĭ se potŭ comunica miniștrilorŭ pe calea cea maĭ scurtă, prin conversațiune, în afară de ședințe publice.

In studiulŭ alŭ 50-lea cu care se închiăiă fasc. V, este comentatŭ scumpulŭ dreptŭ alŭ tuturorŭ cetățenilorŭ statuluĭ, de a se adresa cu *petițiunĭ* către adunările legislative; e însă marcatŭ și abusulŭ órte periculosŭ, care se făcuse, maĭ alesŭ în Francia, cu acelŭ dreptŭ, pe când folosirea de elŭ era însoțită de rescóle și rebeliunĭ.

Până aicĭ amŭ percursŭ, după putință, mersulŭ ideilorŭ autoruluĭ; arŭ fi să maĭ adaogŭ ceva și despre limba și stilulŭ acestorŭ studie, pe câtŭ de obositóre pe atâtŭ de meritóre; mĕ temŭ însă, că din causa scurtimeĭ timpuluĭ de care dispune Academia în sesiunea sa generală, voiŭ abusa de paciența d-vóstră, domnĭ colegĭ; de aceea

më mărginescŭ a observa, că autorulŭ urméză în termenĭ și în stilŭ calea justă, calea de mijlocŭ : nicĭ latinistŭ radicalŭ, orĭ unde ideile nouĕ necunoscute publiculuĭ celuĭ mare, nu-ĭ cerŭ terminĭ latinĭ și grecescĭ până acuma neusitațĭ, și cu atâtŭ maĭ puținŭ *reacționarŭ*, în acelŭ ințelesŭ, că nu se maĭ încércă, precum facŭ alțiĭ mulțĭ, să pune din noŭ în cursŭ barbarismiĭ slavonescĭ, turcescĭ, tătărescĭ, ungurescĭ, obsolațĭ, pe carĭ generațiunea jună nu-ĭ maĭ înțelege și nicĭ că maĭ are de unde să-ĭ înțelégă; abia icĭ colea-ĭ alunecă din pénă câte unulŭ, buna-óră ca *oblăduire*, care nicĭ de cum nu maĭ are locŭ în România liberată de sub protectoratulŭ străinŭ, ca să se îngânfe alaturea cu terminiĭ : regimŭ, guvernŭ, administrațiune precum nu arŭ maĭ avea nicĭ de cum locŭ de ex. ispravniculŭ a-lăturea cu prefectulŭ, polcovniculŭ alăturea cu colonelulŭ, aga turcescŭ lângă prefectulŭ de poliție, firmanulŭ lângă decretŭ, zapciulŭ lângă subprefectŭ și altele multe, carĭ întrebuințate astădĭ arŭ fi totŭ atâtea simptome de reacțiune, de îmbrâncirea națiuneĭ în umilirea de odinióră, cum și de ura către civilisațiunea europénă și de simpatiă cu despotismulŭ orientalŭ. Totŭ așa însă d-nulŭ Meitani încongióră pre câtŭ póte acea dróiă de galicismĭ, fórte usitațĭ de către toțĭ aceĭ carĭ credŭ, că daca aŭ învĕțatŭ limba francesă, arŭ fi cu totulŭ de prisosŭ a maĭ învĕța și limba patrieĭ și a națiuneĭ aĭ căreĭ fiĭ suntŭ și eĭ.

Acestea suntŭ modestele mele păreri despre studiele d-luĭ G. G. Meitani și pe temeiulŭ acestora propunŭ din noŭ premiarea lorŭ.

Bucurescĭ $^{14}/_{26}$ Martiŭ 1882. **G. Barițiŭ.**

RAPORTŬ

ASUPRA LUCRARIĬ «ȚERANULŬ ROMÂNŬ» INTRATŬ LA CONCURSULŬ PREMIULUĬ NASTURELŬ-HERESCU, SERIA A.

Domnilorŭ Colegĭ,

Comisiunea dv. însărcinată cu cercetarea acesteĭ lucrărĭ, vine a supune la apreciarea dv. resultatulŭ cercetărilorŭ sale consciințióse.

Comisiunea a constatatŭ că lucrarea s'a presintatŭ la timpŭ. Intinderea materieĭ ocupă 312 pagine manuscriptŭ în folio. — Pre pagina a) a fiă-sce careia fóiă se coprinde testulŭ lucrăriĭ ce pórtă titlulŭ «*Ţeranulŭ Românŭ*, disertaţiune asupra străriĭ sale sociale, morale, politice şi economice în România, în trecutŭ şi în presinte»(1). Pagina b) e reservată pentru copiósele notiţe, citaţiunĭ de documinte istorice utilisate de autorulŭ.

Lucrăriĭ suntŭ alăturate în anexe a) 24 de documinte de diferite date, carĭ ocupă 47 pagine in folio,—b) o vastă colecţiune de contracte agricole cuprindêndŭ 509 pagine, asemenea în folio, c) Unŭ conspectŭ generalŭ asupra stăriĭ morale, sociale, politice şi economice în trecutŭ a ţeranuluĭ românŭ în Moldova (precum şi tabla de materia la istoria ţeranuluĭ r. în Mold.), prin care autorulŭ indică planulŭ cum are să urmeze în a doua parte a disertaţiuneĭ sale.

Afară de documintele indicate în notiţe şi anexe, autorulŭ s'a maĭ servitŭ cu cronicele naţionale şi străine, cu memoriĭ, cu scrierile călĕtorilorŭ străinĭ prin ţĕrile române, pre carĭ i numesce la locurile respective.

În fine, autorulŭ a utilisatŭ publicaţiunile oficiuluĭ centralŭ de statistică, apoĭ scrierile învĕţaţilorŭ noştriĭ I. *Ghica*, Ión *Ionescu* şi P. S. *Aurelian*, precum şi alte relaţiunĭ privitóre la starea ţĕranuluĭ românŭ.

Autorulŭ, în introducţiunea sa, arĕtândŭ «per apices» cum s'a constituitŭ şi organisatŭ statele civilisate, atinge opera de colonisaţiune a Dacieĭ, semnândŭ diferinţa între constituţiunea popórelor barbare şi ceea ce caracterisă cetăţenia romană, introdusă în Dacia după cucerire; determină originea proprietăţiĭ fundiare în micĭ porţiunĭ împărţite între coloniştĭ; scrutéză formarea naţionalităţiĭ române; combate pre autoriĭ, carĭ ḑicŭ, că Aurelian ar fi retrasŭ cu legiunile şi întrégă

(1) Avêndŭ devisa «Ce pĕcatŭ este să-lŭ robescĭ pr. frate-tĕŭ, căcĭ păgâniĭ -şĭ cumpĕră «robĭ pe banĭ, şi în alŭ şéptelea anŭ -lŭ iartă, éră alţiĭ şi maĭ curêndŭ le daŭ slobodeniă, «éră tu estĭ creştinŭ şi neluându-lŭ pe banĭ, şi fiindŭ creştinŭ ca şi tine, şi tu veĭ în vecĭ să-lŭ vecinescĭ?

(Analele Logofĕtuluĭ Nicolaĭ Costinŭ, ediţ. Cogălniceanu, 1845. Vol. II: 46—47.)

populaţiune romană din Dacia; susţine că «în Dacia fiinţa întrégă «romană prinse rădĕcinĭ adancĭ, cu tótă energia, de care numaĭ ea «póte fi capabilă» şi că continuitatea populaţiuniĭ şi a tradiţiunilorŭ romane nu fusese întrerupte în ţĕrile române; conchide asupra stăriĭ populaţiunilorŭ rurale din provincia Dacieĭ, de la invasiunea barbarilorŭ până la începutulŭ secl. XIII; contestă dominaţiuniĭ gotice şi hunice înrîurire asupra fiinţeĭ romane; admite că contactulŭ neîntreruptŭ alŭ Slavilorŭ, Bulgarilorŭ, Ungurilorŭ — întru cât-va chiar şi alŭ Cumanilorŭ (1) — cu Româniĭ. avu óre care înrîurire asupra datinelorŭ, limbeĭ, instituţiunilorŭ şi a numirilorŭ de rîurĭ, localităţĭ, etc.

In partea I a lucrăriĭ autorulŭ face istoriculŭ claselorŭ rurale de la întemeiarea Munteniеĭ (ţĕreĭ românescĭ) până astă-ḑĭ, arétă constituirea micilorŭ domniate saŭ Chineziate, încă pe la începutulŭ seculuĭ XII, contopirea lorŭ într'unŭ principatŭ, sub Vas. Basarab, care prin victoriele sale asupra popórelorŭ vecine, dede începutulŭ uneĭ vieţe de statŭ a poporuluĭ românŭ.

Autorulŭ cercetéză cu de amĕnuntulŭ originele, natura şi relaţiunile proprietăţilorŭ, arĕtândŭ cu documinte câte felurĭ de sate aŭ fostŭ în trecutŭ, apoĭ organisaţiunea satelorŭ moşcenescĭ, domnescĭ, boerescĭ, monastirescĭ, precum şi acelorŭ numite *slobodie*, avêndŭ pururea în vedere starea socială a ţĕranuluĭ românŭ.

In Capitolulŭ II şi III se ocupă de starea ţĕranuluĭ românŭ din Secolulŭ XIV şi XV, arĕtândŭ clasele populaţiuniĭ agricole. sarcinele ce purta, legăturile dintre proprietarĭ şi ţĕranĭ, varietăţile proprietăţiĭ ereditare şi cum era distribuită.

La Capitolulŭ IV, pre basa numeróselorŭ documinte, arétă cum în Secolulŭ XVI ţĕraniĭ liberĭ şi proprietarĭ devenіră la starea de *veciniă*

(1) Ce înrîurinţă va fi avutŭ asupra datinilorŭ şi instituţiunilorŭ române petrecerea Comanilorŭ între Româniĭ din Moldova şi maĭ târḑiŭ între ceĭ din Ungaria, nu se póte spune cu certitudine, pentru că datinile şi instituţiunile Comanilorŭ înşi-şĭ suntŭ pré puţinŭ cunoscute; — éră cuvintele comane câte se găsescŭ în limba rom. din Dacia super. şi infer. (şi în cea unguréscă) abia se urcă la numĕrulŭ de 10—15, cele-l-alte câte se maĭ găsescŭ în vocabularıulŭ comanicŭ şi tot-o-dată în limba română, dar numaĭ în Dacia inferióră, suntŭ de origine persică, intrate în limba română prin intermediarulŭ Turcilorŭ.

Nota Recensinteluĭ.

saŭ iobagiă. Aicĭ tratéză apoĭ despre condițiunea proprietarilorŭ micĭ saŭ *moșnenĭ*, alŭ cărorŭ numĕrŭ era mare. Modulŭ cumu-șĭ împărțiaŭ pămêntulŭ, impositele ce-ĭ apĕsaŭ și-ĭ siliaŭ sĕ emigreze în țĕrile vecine, vêndarea lorŭ către boerĭ în condițiunea servilă de *vecinĭ* saŭ *rumânĭ*;—cercetéză maĭ de parte originea vecinilorŭ saŭ locuitorilorŭ din satele boierescĭ ŏrĭ monastirescĭ și a *poslusnicilorŭ* (închinațĭ la serviciulŭ cuĭ-va), condițiunea lorŭ socială, drepturile și datoriile reciproce dintre eĭ și stăpâniĭ lorŭ; ajunge în urmă la actulŭ numitŭ «*legătura luĭ Mihaiŭ Vitézu*», unde arétă că Mihaiŭ nu introdusese vre o înoire, ci restabilise numaĭ vechia stare. Inchĭeiă descriindŭ ocupațiunile și traiulŭ țĕranilorŭ în Secolulŭ XVI, starea lorŭ economică și intelectuală.

La Capitolulŭ V, urmăresce procesulŭ de transformare a moșnenilorŭ prin judecată, rescumpărare, ertare și schimbara stăriĭ civile a persóneĭ, la secolulŭ XVII.

La Capitolulŭ VI tratéză despre *reforma luĭ Mavrocordatŭ*, actulŭ de desființare a *rumâniei*, condițiunea *clăcașilorŭ* după reformă, starea economică și morală a claselorŭ rurale; éră în alŭ VII Capitolŭ, epoca de la anulŭ 1800, până la legea rurală din 1864, starea claselorŭ agricole în prediua mișcăriĭ de la 1821, rolulŭ lorŭ în acéstă mișcare, condițiunea țĕranilorŭ după *Regulamentulŭ organicŭ*, cestiunea proprietățiĭ în revoluțiunea de la 1848, relațiunile între proprietarĭ și clăcașĭ după aședĕmêntulŭ din 1851, terminândŭ cu recapitularea cestiunilorŭ tratate până aci.

Partea II. Avêndŭ pururea în vedere starea socială, morală, politică și economică a țĕranuluĭ, autorulŭ se ocupă maĭ ântâiŭ de clasa micilorŭ proprietarĭ, numițĭ *moșnenĭ* și *rădeșĭ*; cercetéză starea actuală a proprietățiĭ micĭ, ocupațiunile țĕranilorŭ moșnenĭ, condițiunile simbrieĭ și ale munceĭ; — trece la starea sătenilorŭ împroprietărițĭ prin legea de la 1864, analiséză învoelile agricole, esplotarea țĕranuluĭ prin capitalŭ și urmările cele rele ale lipseĭ institutelorŭ de creditŭ. Maĭ de parte, despre cestiunile privitóre la populațiune, nutrimêntŭ. îmbrăcăminte, casă, ocupațiunĭ, maĭ alesŭ agricole, industriale și comerciale ale țĕranuluĭ, terminândŭ cu starea luĭ intelectuală, morală

și socială, cu credințele, datinele și aplicările sale, cu gradulŭ sĕŭ de instrucțiune și moralitate, cu viéța sa politică.

După acéstă scurtă recensiune, în care s'aŭ arĕtatŭ coprinsulŭ disertațiuneĭ, comisiunea resumă opiniunea sa asupra merituluĭ opereĭ, constatândŭ că autorulŭ ne presintă e operă fórte laboriósă, care presupune studiŭ seriosŭ, basatŭ pe documinte, utilisate cu ageră pĕtrundere și matură judecată; deducțiunile sale suntŭ juste și făcute cu multă cunoscință a obiectuluĭ ce tratéză.

Lucrarea fiindŭ menită a împlé o lacună simțită în sciința economieĭ politice și a istorieĭ nóstre naționale, ea va destepta criticile învĕțațilorŭ și va produce ulterióre descoperirĭ și lucrărĭ asupra stăriĭ din trecutŭ.

Cu unŭ cuvêntŭ, opera acésta intrândŭ cu totulŭ, nu numaĭ în condițiunile concursuluĭ, ci maĭ alesŭ în spiritulŭ și intențiunile generosuluĭ fundatorŭ alŭ premiuluĭ, comisiunea dv. opinéză : a se decerne autoruluĭ premiulŭ Năsturel-Herescu și vĕ rógă, domnilorŭ colegĭ, ca să vĕ asociațĭ la opiniunea eĭ.

Membriĭ Comisiuniĭ: *A. Papadopolŭ Calimachŭ. T. L. Maiorescu. Alesandru Romanŭ recensinte.*

RAPORTULŬ

D-LUĬ N. IONESCU DESPRE OPERA : SCIINȚA DESPRE SUFLETU DE D. I. POPESCU

Sub titlu de *Psicologia emperica* D. I. Popescu a publicatŭ la Sibiŭ o carte ce a atrasŭ de timpuriŭ atențiunea ómenilorŭ competințĭ. Chiar sub-titlulŭ cărțeĭ, *Sciința despre sufletŭ între marginile observațiuneĭ,* arĕtă îndestulŭ criteriulŭ adoptatŭ de autorŭ. Psicologia e considerată ca complementulŭ, saŭ, cum dice D. Popescu. complectarea necesară a sciințilorŭ naturale. «Studiulŭ natureĭ, dice d-sa, fără psicologiă tocmaĭ așa duce la materialismŭ, precum psicologia, neținêndŭ contŭ

de metodulŭ și resultatele sciințelorŭ naturale, duce la o esplicare maĭ multŭ fantastică de câtŭ reală a vieței psichice» (Prefața)

Dar' D. I. Popescu n'a avutŭ în vedere numaĭ *sciința* despre sufletŭ, d-sa a căutatŭ încă să pună cartea sa la îndemână studioșilorŭ în filosofiă. Din acestŭ punctŭ de vedere, lucrarea d-luĭ Popescu a fostŭ aprețuită în justa eĭ valóre de către comisiunea Academieĭ române. Conclusiunile raportuluĭ întemeiate pe meritele stiluluĭ, românescŭ, limpede, curgĕtorŭ, propunŭ premiarea.»

Raportorulŭ cilesce maĭ multe locurĭ din cartea d-luĭ Popescu în sprijinulŭ opiniuneĭ favorabile. Cea maĭ însemnată din citațiunĭ aŭ fostŭ Nota de la pag. 64, cu care a încheiatŭ raportulŭ sĕŭ oralŭ.

Lista cărților dăruite de la 1 Aprilie 1881 până la 31 Martie 1882.

De la MM. LL. Regele și Regina Românieĭ :

— Doue copiĭ autenticate din Biblioteca Marciană din Veneția, de pe doue documente în limba persiană cu privire la relațiunile luĭ Stefanŭ-cel-mare cu Uzum Asanŭ.

— Stürme von Carmen Sylva. Bonn. 1881. 1 vol. 8⁰.

— Carmen Sylva. Ein Lebensleild der Dichterin von Mite Kremnitz. Breslau. 1 vol. 8⁰.

— Iehovah von Carmen Sylva. Leipzig. 1882. 1 vol. 8⁰.

— Annalen der Physik und Chemie. Jubelband dem Herausgeber I. C. Pogendorf zür Feier fünfzigjährigen Wirkens gewidmet. Leipzig. 1874. 1 vol. 8⁰.

De la D-lŭ D. A. Sturdza :

— Das Staatsarchiv. Sammlung der officielen Aktenstücke zur Geschichte der Gegenwart. Herausgegeben von Ludwig Karl Aegidi und Alfred Klauhold. Tom. I (1861)—XXXVIII (1881) cu anexe, 41 vol. 8⁰.

— Begründung der Succesions-ansprüche Seiner königlichen Hoheit des Grossherzogs N. Fr. Peter von Oldenburg auf die Herzogthümer Schleswig-Holstein. Oldenburg, 1864. 1 vol. 8⁰.

— Ch. Valframbert. Répertoire politique et historique. Paris. 1881. 1 vol. 8⁰.

— Unŭ manuscriptŭ din secululŭ alu XVIII cuprindêndŭ Podobiĭ, tropare, catavasiĭ, în limba slavonă și grécă (scrisă cu cirilice), iar' la sfârșitŭ câte-va predice românescĭ scrise de altă mână din aceeașĭ epocă. 1 vol. 12⁰.

— Tetravanghelŭ slavonŭ, manuscriptŭ pe chârtiă in folio, scrisóre mare şi frumósă, titlurile şi numerotaţiunile cu roşu. 1 vol. folio.

— Travaux et mémoires du bureau international des poids et mesures. Tome I. Paris. 1881, 1 vol. 4⁰.

— Unŭ manuscriptŭ de istoria universală scrisŭ în grecesce de Emanuel Băleanu. 1 vol. 2⁰.

— Unŭ manuscriptŭ grecescŭ cuprindêndŭ o compunere dramatică intitulată Alexandru Voevodŭ; de la 1785. 1 vol. 4⁰.

— Acatistulu lui Dositheiŭ. Unieit, 1673. 1 vol. 4⁰.

— Legile luĭ Ipsilanti, tipărite grecesce şi romănesce la 1780. 1 vol. 4⁰.

— Instrucţia pentru scolele romănescĭ din Banatŭ. Buda. 1815. 1 vol. 8⁰.

— Regulele scolasticescĭ, carĭ suntŭ orânduite şi aşeḑate pentru ţinerea şi procopséla scólelorŭ romănescĭ cele din ţéra unguréscă şi din părţile eĭ împreunate. Buda, 1806. 1 vol. 8⁰.

— Datorinţele supuşilorŭ către monarchulŭ lorŭ pentru folosulŭ şcólelorŭ romănescĭ celorŭ din ţéra ungurésca şi din părţile eĭ înpreunate. — Buda, 1806. 1 vol. 8⁰.

— Chiămare la tipărirea cărţilorŭ romănescĭ şi versurĭ pentru indreptarea tinerilorŭ, făcute de Constantin Diaconovicĭ Loga. Buda. 1821. 1 vol. 8⁰.

— Scurtă învĕţătură pentrŭ vĕrsatulŭ celŭ mântuitorŭ. scrisă de Frăţilă Bene (Ediţ. II). Buda, 1817. 1 vol. 8⁰.

— Cuvêntŭ la deschiderea extraordinareĭ obşteşceĭ Adunărĭ. 1 vol. 4⁰.

— Cuvêntŭ, care s'a făcutŭ la sfinţirea Seminariumul sfinteĭ episcopiĭ Rômnicululuĭ la 9 Noembrie 1837, de prot. Radu Tempe. Sibiŭ, 1838. 1 vol. 8⁰.

— Cuvêntulŭ, carele l'a ḑisŭ D. Nicolae Bălăşescu, prof. S. Teologiĭ la deschiderea Seminariuluĭ centralŭ din Bucurescĭ, în 2 Februarie 1836, în fiinţa de faţă a pré înălţatuluĭ Domnŭ şi stăpânitorĭŭ a acestuĭ principatŭ A. Dem. Ghica, a pré Sf. P. P. Episcopĭ, şi a tótă boerimea ţĕriĭ. 1 vol. 4⁰.

— Cuvêntŭ rostitŭ de directorulŭ scólelorŭ B. Boerescu, la împărţirea premielorŭ din anulŭ scolarŭ 1858—1859. 1 vol. 4⁰.

— Însciinţare a eforiĭ Spitaluluĭ Brâncovenescŭ şi a aşeḑămêntuluĭ ctitoricescŭ pentru ocârmuirea din lăuntru a acestuĭa. Bucurescĭ, 1840. 1 vol. 4⁰.

— Obştire pentru resultatulŭ lucrărilorŭ Spitaluluĭ Brâncovenescŭ urmate în 12 lunĭ de la Ianuariŭ 1 Anulŭ 1841. Bucurescĭ. 1841. 1 vol. 8⁰.

— Documenturile Spitaluluĭ Brâncovenescŭ. Bucurescĭ, 1845. 1 vol. 8⁰.

— Însciinţare de resultatulŭ lucrărilorŭ Spitaluluĭ Brâncovenescŭ, adică folosulŭ ce a produsŭ acéstă aşeḑare în curgerea anilorŭ 1848, 1849, 1850, 1851, 1852, şi 1853. Bucurescĭ, 1854. 1 vol. 8⁰.

— K. Tetevenetz. Documente istorice relative la Românĭ, bulgăresce. Bucurescĭ, 1842. 1 vol. 8⁰.

— Nouĕ cuvinte rusesçĭ şi românescĭ. Bucurescĭ. 1829. 1 vol. 8⁰.

— Manualŭ de patriotismŭ, tălmăcitŭ şi maĭ adăugatŭ de Iancu Nicolă. Iaşĭ. 1829. 1 vol. 8⁰.

— Povăţuitorulŭ tinerimiĭ către adevărata şi drépta citire, de Lazăr. Buda. 1826. 1 vol. 8⁰.

— Calendarŭ pe anulŭ de la Christosŭ 1829. Buda. 1 vol. 8⁰.

— Calendarŭ pe anulŭ de la Christosŭ 1830. Buda. 1 vol. 8⁰.

— Deosebite băgărĭ de sémă asupra plugărieĭ, înbunătăţiriĭ soĭuluĭ de vite şi regulateĭ plădirĭ 1831. 1 vol. 8⁰.

— România viitóre Paris. 1850. 1 vol. 8⁰.

— Albrich Ioh. Karl. Handbuch des sächsischen Privat-Rechts. Hermannstadt 1817. 1 vol. 8⁰.

— Söllner I. Statistik des Grossfürstenthums Siebenbürgen. Hermannstadt. 1856. 1 vol. 4⁰.

— Gavra Alexandru. Unŭ apelŭ pentru publicarea cărţilorŭ luĭ Şincai şi altele. Aradŭ. 1845. 1 vol. 2⁰.

— Ghica Ion. Omulŭ fisicŭ şi intelectualŭ. Bucurescĭ. 1866. 1 vol. 4⁰.

— Acte relative la proclamarea Regatuluĭ.

— Ludwig A. Clericus und Ad M. Hildebrandt.—Vierteljahrsschrift für Heraldik, Sphragistik u. Genealogie. Heft I, II, III, IV, 1880. Heft I, II, III, IV, 1881. 8 vol. 8⁰.

— Herold (der deutsche), Organ des Vereins für Heraldik, Sphragistik u. Genealogie. Jahrgang X (1879), XI (1880) N-rii 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12, XII (1881). Berlin. 3 vol. 4⁰.

— Numismatische Bläter. Organ für Numismatik und Alterthumskunde, herausgegeben von I. Nentwich. I Jahrgang 1879, No. I. II. II. III. IV.

— Jahresbericht der numismatischen Gesellschaft in Wien. Jahrg. 1878, 1879, 1880. 3 volume 8⁰.

— Numismatische Zeitschrift von der numismatischen Gesellschaft. Wien, Jahrgang 1879, 1880, 1881. Treĭ tomurĭ. 8⁰.

—Holtzendorf Dr. Fr.—Encyclopädie der Rechtswissenschaft. Leipzig. 1870. 3 vol. 8⁰.

— Hasdeŭ B. P.—Din Moldova. Tomulŭ I. Iassĭ. 1862. 2 vol. 8⁰.

— Hasdeŭ B. P.—Lumina. Tomul 2 şi 3. Iassi. 1863. 2 vol. 8⁰.

— Buletinulŭ şedinţelorŭ adunăriĭ ad-hoc a Moldoveĭ. Iaşĭ 1857. 1 vol. 2⁰.

— Bulletin des séances du Divan ad-hoc de Moldavie. Iassy. 1857—58. 1. vol. în 2 exemplare. 2⁰.

— Chrisovŭ de la Eremia Movilă în limba slavonă pe chârtiă. 3 fragm.

— Chrisovŭ de la Duca Vodă în limba română pe chartia. A. 7174 (1666). 1.

— Chrisovŭ în limba slavonă pe chârtia de la acelașĭ domnŭ cu data 7111 (1603) Martie 21, semnatŭ de Stroicĭ mare logofătŭ. 1.

— Chrisovŭ de la Vasile Vodă, cu data 7150 (1642) în limba română. 2 frag.

— Chrisovŭ pe chârtiă de la Mihaiŭ Racoviță domnulŭ Moldoveĭ, cu data 7229 (1721) Iunie 14. 1.

— Chrisovŭ de la Gr. Ghica domnulŭ Moldoveĭ cu data de 7249 (1741). 1.

— Chriscvŭ de la Grigore Al. Ghica voevodŭ din 1852. 1.

— Documente istorice din sec. alŭ 17, 18 și 19 în numĕrŭ de 31 bucățĭ.

Кондика де кърци де порꙋнкъ ши де тот фелꙋл д'ѣ требꙋинцъ че саꙋ дат дин партеа диванꙋлꙋи ꙟн анꙋл динтъи а домнией Мърией сале Домнꙋлꙋи Констандин Николае В.В. че саꙋ ꙟнчепꙋт де ла сеп г. Влѣт ҂зсн (7250) ла ал треиспрезече ан а ал чинчиле домние ши ла ꙟнтъiꙋ ан а ал доiле домнiе а Молдовеи каре съ ꙟнкее пънъ ла сфършитꙋл лꙋн дек. Влѣт. ҂зсна (7251). Ms. Sec. XVIII. 883 file numerotate. fol. 1 vol.

— Unŭ manuscriptŭ în limba română din anulŭ 1875 conținêndŭ traducerea luĭ Erotocritŭ (fără titlu).

— Кóндикъ ꙟтрꙋ кáре саꙋ трекꙋтꙋ тóате докоментꙋриле а лóкꙋлꙋи де ла зáнiе, шѝ алте лóкꙋри де дꙋгéне ѝ касъ дин Ꙗшй шѝ афаръ, а дꙋм. Манóле Брашованꙋл : саꙋ скрíс ꙟ Ꙗшй ла анꙋл 1812. Manuscriptŭ. 1 vol. 4°.

— Unŭ dialogŭ în versurĭ între Ungaria și Moldova (fără anŭ). Mănuscriptŭ din seculului alŭ 19-lea.

— Statutele Asoc. transilvane. Sibiŭ. 1866. 1 vol. 8°.

— *«Assachi»* Societate sciințifică-literară, fondată în anulŭ 1880. Piatra. 2 vol. 8°.

— Raportulŭ anualŭ alŭ Societățiĭ academice «Junimea» în Cernăuțĭ (1879—1880). 1 vol. 8°.

— Raportŭ (II) generalŭ despre starea și activitatea societățiĭ junimiĭ universitare din Clujŭ *«Iulia»* pre aniĭ 1877—79. Gherla. 1880. 2 vol. 8°.

— Statutele comitetuluĭ pentru înființarea biblioteceĭ și museuluĭ Gimnasiuluĭ Brăila, 1880. 2 vol. 12°.

— Regulamentul pentru biblioteca și museulŭ de pre lângă Gimnasiulŭ din Brăila. Brăila. 1881. 1 vol. 12°.

De la D-lŭ A. I. Odobescu:

— Corpus Inscriptionum latinarum, edidit Th. Mommsen. Vol. I. Inscriptiones latinae antiquissimae. Berolini. 1862. 1 vol. în folio.

— Ritschelius Fr.— Priscae latinitatis monumenta epigraphica. Berolini. 1862. 1 vol. în folio.

Συμεον τοῦ Μακαριου Αρχιεπισκοπου Θεσσαλοικης... διάλογος. — Ἐν Γιασιου τῆς Μολδοβίας. 1863. 1 vol. în folio.

— Симеwнъ : Ἀрхиепископꙋль Ѳесалоникꙋлꙋй, воровъ де ѫнтребърй ши ръспꙋнсꙋрй ѫнтрꙋ Хс. Бꙋкꙋрещй. 7273 (1765) 1 vol. folio.

— Пидалюн типърит ѫ Типографїа С: М: Нѣмцꙋлꙋ. 1844. 1 vol. folio.

— Müller Max. Essais sur l'histoire des religions, trad. par G. Harris. Paris. 1872. 1 vol. 8⁰.

— Müller Max. Essais sur la mythologie comparée, les traditions et les coutumes, trad. par G. Perrot. Paris. 1873. 1 vol. 8⁰.

— Müller Max. Nouvelles leçons sur la science du langage, trad. par G. Harris et G. Perrot. Paris. 1867—1868. 2 vol. 8⁰.

De la D-lŭ V. Alecsandri :

Martins Ch. et Cussy F. Recueil manuel et pratique des traités, conventions et autres actes diplomatiques. Leipzig. 1846—57. 7 vol. 8⁰.

— Solon. Répertoire des juridictions civile, commerciale et administrative. Paris. 1843—44. 4 vol. 8⁰.

— Trolley A. Traité de la hiérarchie administrative. Paris. 1854. 5 vol. 8⁰.

— Sanders Dr. D. Handwörterbuch der deutschen Sprache. Leipzig. 1869. 1 vol. 8⁰.

— Constancio F. S. Nouveau dictionnaire portatif des langues française et portugaise. Paris. 1830. 2 vol. 8⁰.

— Gourand Ch. Essai sur la liberté du commerce des nations. Paris. 1853. 1 vol. 8⁰.

— Echard L. Dictionnaire géographique portatif trad par Vosgien. Paris. 1801. 1 vol. 8⁰.

— Kaltschmidt I. H. Nouveau dictionnaire français-allemand et allemand-français. Leipzig. 1837. 1 vol. 8⁰.

— Macarel. Cours d'administration et de droit administratif. Paris. 1852—1857 4 vol. 8⁰.

— Sirey. Les Codes annotés, édition entièrement refondue par P. Gilbert. Paris. 1873. 4 vol. 8⁰.

— Georges Dr. K. E. Ausführliches lateinisch-deutsches u. deutsch-lateinisches Wörterbuch. Leipzig. 1869. 4 vol. 8⁰.

— Tarbé A. P. Cour de Cassation. Paris. 1840. 1 vol. 8⁰.

— Roco H. Trattato di diritto civile internazionale. Livorno. 1859. 1 vol. 8⁰.

— Рейфъ, Параллельные словари языковъ русскаго, французскаго нѣмецкаго и англиcкаго Санктпетербургъ 1853. 1 vol. 8°.

— Groschen I. Fr. L. Vorlesungen über das gemeine Civilrecht. Göttingen. 1843. 4 vol. 8°.

— Пилде повъцѹнрі, і кѹвінте адъвърате шѫ повещі адѹнате дъ Ворнікѹл Іордаке Голескѹл, фіѹл рѫпосатѹлѹї Банѹл Радѹ Голескѹ. Manuscriptŭ 854 pag. 1 vol 2°.

— Alecsandri V. Les bonnets de la comtesse, comédie en un acte, en vers. Bucarest. 1882. 1 vol. 8°.

De la D-lŭ N. Quintescu :

— Quintescu N. Ch. De la Bonn la Coblentz pe apă şi pe josŭ. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 8°.

— Quintescu N. Ch. Omagiulŭ Artelorŭ. Traducere. Bucurescĭ. 2 emplare, 8°.

— O inscripţiune de pe o tablă de lemnŭ din mănăstirea Némţuluĭ. (Copiă).

— O traducţiune de pe o inscripţiune slavonă aflătóre pe o evangeliă din mănăstirea Némţuluĭ.

— O pergamenă cu unŭ sigiliŭ pendentŭ din anulŭ 1594.

De la D-lŭ Ion Sbiera :

— Simiginovicz Staufe L. A. Die Bodenplastik der Bukovina. Kronstadt. 1873. 1 vol. 8°.

— Isopescul D. Heimats-kunde der Bukovina. Czernowitz. 1872. 1 vol 8°.

De la Părintele V. Laureri :

— Calendarulŭ iulianŭ faţă cu calendarulŭ gregorianŭ şi modulŭ de a găs păscăliile după amĕndouĕ. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 8°.

De la D-lŭ Dr. Ladislaŭ Popŭ :

— László Dr. Pap. Románia alkotmányos intézetményei. Sátoralja-Ujhely. 1880. 1 vol. 8°.

De la D-lŭ S. Popescu :

— Popescu Simeon. Genesa Evangeliilorŭ. Sibiiŭ. 1880. 1 vol. 8°.

— » » Πνεῦμα in Nicaeno-Constantinopolitanum. Studiu esegetico-dogmatic. Sibiiŭ. 1881. 1 vol. 8°.

— Moise Toma. Catechism pentru învăţătura religiunii dreptcredinciôse rĕsăritane in scólele primare prelucrat de Simeon Popescu. Sibiiŭ. 1880. 1 vol. 8⁰.

De la D-lŭ Stefanŭ Popŭ :

— Ştefanŭ Popŭ. Economia rurală. Blasiŭ. 1881. 1 vol. 8⁰.

De la D-lŭ Ion Popescu :

— I. Popescu : Psichologia empirică saŭ sciinţa despre sufletŭ între marginile observaţiuneĭ. Sibiiŭ, 1881. 1 vol. 8⁰.

— I. Popescu. Antêĭa carte de lectură şi învăţătură pentru şcólele poporale române. Bucurescĭ, 1879. 2 esemplare. 8⁰.

— I. Popescu. Organŭ pedagogicŭ de educaţiune şi instrucţiune redigiatŭ de I. Popescu, Anulŭ I. Sibiiŭ, 1863. 1 vol. 8⁰.

— I. Popescu. A doua carte de lectură şi învĕţătură pentru şcólele poporale române. Edit. 3. Sibiiŭ, 1880. 2. esemplare, 8⁰

— Computulŭ în şcóle poporale, Edit. II. Sibiiŭ, 2. esemplare 8⁰.

— I. Popescu. Antêĭa carte de lectură şi învĕţătură pentru scólele poporale române. Sibiiŭ, 1882. 2 esempl. 8⁰.

— I. Popescu. Conductorŭ la aplicarea ântêiĭs cărţĭ de lectură şi învĕţătură pentru poporulŭ românŭ. 2 esemplare 8⁰.

De la Rectoratulŭ Universităţiĭ din Cernăuţĭ :

— Personalstand u. Ordnung der öffentlichen Vorlesungen an der k. k. Franz-Iosefs-Universität zu Czernovitz im Sommer-Semester 1881. Czernovitz. 1881. 1 vol. 4⁰.

— Personalstand u. Ordnung der öffentlichen Vorlesungen an der k. k. Franz-Iosefs-Universität zu Czernovitz. 1877—81. 1 vol. 4⁰.

— Personalstand u. Ordnung der öffentlichen Vorlesungen an der k. k. Franz-Iosefs-Universität zu Czernovitz im Winter-Semester 1881-82. Czernovitz. 1881. 1 vol. 4⁰.

De la D-lŭ I. D. Wuculescu :

— I. D. Wuculescu, Gramatologia saŭ studiulŭ limsbeĭ scrise. Bucurescĭ 1880 1 vol. 8⁰.

De la D-lŭ G. I. Lahovari :

— G. I. Lahovari. Regatulŭ Românieĭ faciă cu cele-alte regate europene. Bucurescĭ 1881. 1 vol. 8⁰.

De la D-lŭ I. D. Petrescu :

— I. D. Petrescu. Martiriĭ cruceĭ saŭ ambele Daciĭ. Bucurescĭ 1856. 1 vol. 8⁰.
» » Mitropoliele Ţĕrreĭ. Bucurescĭ, 1870. 1 vol. 8⁰.

— I. D. Petrescu. Arta Artelorŭ saŭ elemente de istoria musiceĭ, Bucuresc 1880. 1. vol. 8°.

De la Academia dei Lincei din Roma :

— Atti dell'Accademia pontificia di nuovi lincei. Anno I—XXIII. 22. vol. in 4°.

— Atti della Reale Accademia dei Lincei. Anno XXIV—XXVI. 3. vol. 4°.

— Atti della Reale Accademia dei Lincei Seria 2, vol. I—III. 5. vol. 4°.

— » » » » » » Seria 3. vol. I—V (V fasc. 1—8, 11—12). 5. vol. 4°.

— Atti della Reale Accademia dei Lincei. Seria 3. Memorie della classe di scienzi morale, storiche e filologiche. vol. I—V. 5. vol. 4°.

— Atti della Reale Accademia dei Lincei. Memorie della classe di scienze fisiche, matematiche e naturali. Vol. I—VIII 8 vol. 4°.

— Constitutiones Lynceorum An. M.DCCCLXXV, a societate instituta CCLXXII. Romae, 1876. 1 vol. 8°.

— Nuovo statuto della R. Accademia dei Lincei. Roma, 1875. 1. vol. 4°.

— Statuto della Reale Accademia dei Lincei, aprovato con. r. decreto 14 Febr. 1875. 1. vol. 8°.

— Atti della R. Accademia dei Lincei. Anno. CCLXXIX 1881—82. Seria 3. Transunti. Vol. VI. Fasc. 2. Roma 1881. 1. vol. 4°.

— Atti della R. Accademia dei Lincei, Anno. CCLXXIX 1881—82. Seria 3. Transunti Vol. VI. Fasc. 3. Roma. 1882. 1. vol. 8°.

— Atti della R. Accademia dei Lincei. Anno. CCLXXIX. Seria 3. Roma. 1882. 1. vol. 4°.

— Atti della R. Accademia dei Lincei. Anno CCLXXIX. 1881—82. Seria 3. Transunti. Vol. VI, Fasc. 5° Roma. 1882. 1 vol. 4°.

— Atti della R. Accademia dei Lincei. Anno, CCLXXIX. 1881-82. Seria. 3. Transunti. Vol. VI. Fasc. 6. Roma. 1882. 1 vol. 4°.

— Atti della R. Accademia dei Lincei. Anno CCLXXIX, 1881—82. Seria. 3. Transunti vol. VI. Fasc. 7°. Roma 1882. 1 vol. 4°.

— Atti dela R. Accademia dei Lincei. Anno CCLXXIX. 1881—82. Seria. 3. Transunti. vol. VI. Fasc. 8. Roma 1882. 1 vol. 4°.

— Elenco delle Accademie, société, instituti scientifici, direzioni e giornali ecc. che ricevono le publicazioni dell' Accademia dei Lincei. Roma. 1882. 1. vol. 8°.

— Atti della R. Accad. dei Lincei Anno. CCLXXIX. 1881—82. Seria. III. Transunti. Vol. VI. Fasc. I. Ferie accademiche. 1. vol. 4°.

— Quintino Sella, dell' Academia dei Lincei, discorso. In Bologna. 1879. 1. vol. 8°.

— Quintino Sella, Discorsi pronunziati alla camera dei deputati. Roma. 1881. 1 vol. 8°.

De la D-lŭ M. C. Florenţiu :

— Veturia M. Florenţiu. Limbagiulŭ Florilorŭ. Ediţiunea II. Bucurescĭ, 1877. 1 vol. 8⁰.

— M. C. Florenţiu. Noţiunĭ de Istoria Romanilorŭ. Ediţiunea XI. Bucurescĭ. 1880. 1 vol. 8⁰.

— Elemente de Aritmetică de M. C. Florenţiu. Edit. II. Bucurescĭ. 1881. 1. vol. 8⁰.

— M. C. Florenţiu. Elemente de geometrie. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 8⁰.

De la Academia din Stockholm :

— Kongl. Vitterhets och antiquitetsAka demiens Handlingar. — 21—27. vol. 8⁰.

— Antiquarisk Tidskrift for Sverige. I. V, VI 1. 2, 4—6 vol. 8⁰.

— Kongl. Vitterhets historie och antiquitets Akademiens Mănadsblad. 1872—1879. 8 vol. 8⁰.

— Bror Emil Hildebrand. Anglosachsiska Mynt i svenska kongl. Myntkabinettet. Stockholm 1846. 1. vol. 4⁰.

— Bror Emil Hildebrand. Minnespenningar öfwer enskilda svenska män och quinnor. Stockholm. 1860. 1 vol. 8⁰.

— Bror Emil Hidebrand. Svenska sigiller frăn medeltiden. Stockholm, 1862. 2 vol. in folio.

— Bror Emil Hildebrand. Sveriges och svenska Konunguhusets minnespenningar praktmind och belöningsmedaljer. Stockholm. 1874. 2 vol. 8⁰.

— Bror Emil Hildebrand och Hans Hildebrand. Teckningar ur Svenska Statens historiska museum. Stockholm. 1873—1878. 2 vol. in folio.

— Oscar Montelius. Statens historiska museum. Stockholm, 1880. 1 vol. 8⁰.

De la D-na Matilda Poni :

Unŭ tutorŭ, comedie de D-na Matilda Poni, în 2 acte şi unŭ tabloŭ. Oradea-Mare. 1881. 1. vol. 8⁰

De la D-lŭ N. Teclu :

— N. Teclu , Die Beziehung der Chemie zur bildenden Kunst insbesondere zur Malerei. (Wien 1881). 1 vol. 8⁰.

De la Academia de Inscripţiunĭ :

— Mémoires de l'Institut national de France. Académie des inscriptions et belles-lettres Tome trentième, Paris. 1881. 1 vol. 4⁰.

– Recueil des historiens des croisades publié par les soins de l'Académie des inscriptions et belles-lettres. Historiens occidentaux. Tome quatrième. Paris. 1879. 1 vol. folio.

— Académie des inscriptions et belles-lettres. Comptes rendus des séances

de l'année 1881. Quatrième serie, Tome IX. Bulletin de Juillet-Août-Sept. Paris. MDCCLXXXI. 1 vol. 8^{0}.

— Recueil des historiens des Croisades. Historiens grecs. Tome II. Paris. MDCCLXXXXI. 1 vol. 2.

De la Direcțiunea Biuroului meteorologicŭ alŭ Franciei :

— Annales du bureau céntral météorologique de France publiées par E. Mascart. Année 1879. I, III, IV, 3 vol. 4^{0}.

— Annales du Bureau central etc. Année 1878. IV. Météorologie générale. Paris. 1880. 1 vol. in folio.

De la Direcțiunea Observatoruluĭ din St. Petersburg

— Annalen des physikalischen Central-Observatoriums, herausgegeben von H. Wild. — Jahrgang 1879. St. Petersburg. 1880. 2. vol. 4^{0}.

— Repertorium für Meteorologie, herausgegeben von der kaiserl. Academie der Wissenschaften, redigirt von Dr. H. Wild. Band VII, Heft I.— St. Petersburg. 1880 1 vol. 4^{0}.

— Bericht über die Verhandlungen u. Ergebnisse der 3ten internationalen Polar-Conferenz abgehalten in St. Petersburg in der Tagen von 1 bis 6 Aug. 1881. 1 broșură în 4^{0}.

— Mittheilungen der internationalen Polar-Commission. St. Petersburg, 1880. 1 vol. 8^{0}

— Annalen des physikalischen Central-Observatioriums. Jahrgang 1880. Theil. I. II. St. Petersburg. 1881. 2 vol. 4^{0}.

De la Direcțiunea Institutuluĭ centralŭ de meteorologiă din Buda-Pesta :

— Jahrbücher de kön. ung. Central-Anstalt für Meteorologie u. Erdmagnetismus, herausgegeben von Dr. Guido Schenzl. VIII Band. 1878. Buda-Pest 1880. 1 vol. 4^{0}.

— Meteorologische u. erdmagnetische Beobachtungen an der k. ungar. Central-Anstalt zu Buda-Pest. 1881—1882, in foĭ.

De la Guvernulŭ englesŭ :

— Cartea albastră englesă. Corespondență privitóre la cestiunea Orientuluĭ (1876-79). 98 vol. in folio.

De la D-lŭ I. Bianu :

— I. Bianu. Poesia satirică la Romanĭ. Studiŭ literarŭ. Bucurescĭ 1881. 1 vol. 8^{0}

De la Institutulŭ de meteorologiă din Viena :

— Jahrbücher der k. k. Central-Anstalt für Meteorologie u. Erdmanetismus. 1880 ; Neue Folge XVII Band. I Theil. Wien, 1881. 1 vol. 4^{0}.

—Beobachtungen der k. k. Central-Anstalt für Meteorologie u. Erdmagnetismus im Monate April—December 1881.

— Meteorologische Beobachtungen an der k. k. Marine-Academie. Fiume. April—December 1881.

De la D-lŭ Ch. de Linas :

— Ch. de Linas. Émaillerie, métalurgie, toreutique, céramique. Paris. 1881. 1 vol. 8° 78.

— Ch. de Linas. Causeries iconographiques à propos de quelques oeuvres d'art récemment entrées au Musée du Louvre. — Paris, Arras. 1881. 1 vol. 8°.

De la D-lŭ P. Broşteanu :

— Allgemeine Weltgeschihte von W. Güthrie u. I. Gray. Brünn. 1784-1788. 1—6. 8—19. 21-15. 37—46. 48—55. 51 vol. 8°.

— J. G. Krünitz. Oeconomische Encylopedie. Brün. Tom. 1—3. 5—43. 45—61. 63. 60 vol. 8.

De la Observatorulŭ din Bruxelles.

— Annales de l'observatoire royal de Bruxelles. Annales météorologiques. Tome. I. Bruxelles. 1881. 1. vol. 4°.

De la Ministerulŭ de externe :

— Documente oficiale. — Bucurescĭ. 1876-80. 2 vol. 4°.

De la D-lŭ Petru Dulfu :

— Euripide. Ifigenia in Aulida. trad. în versurĭ de P. Dulfu. Cluşiŭ 1879. 1 vol. 8°.

— Ifigenia in Taurida. Trad. în versurĭ de P. Dulfu. Gherla 1880. 1 vol. 8°.

— Dulfu Péter, Alexandri Vazul mükódése a román irodalom terén. Kolozsvárt. 1881. 1 vol. 8°.

— M. Strajan. Manualŭ de gramatica limbeĭ române. — Partea III sintactică. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 8°.

De la Administraţiunea Asiluluĭ Elena Dómna :

— Note şi documente relative la Asylulŭ Elena Dómna de copille orphane. Bucurescĭ. 1870. 1 vol. 8°.

De la D-lŭ G. M. Mileticiŭ :

— George M. Mileticiu. Alcoolismulŭ, efectele sélle fisice şi morale asupra populaţiuniĭ. Bucurescĭ, 1881. 1 vol. 8°.

De la D-lŭ P. M. Câmpeanu :

P. M. Câmpeanu. Gramatică Românéscă. Iaşĭ. 1880. 1 vol. 8°.

De la Academia de Barcelona :

— Real Academia de buenas letras de la ciudad de Barcelona. Barcelona 1756—1868 (T. I, II) 2 vol. 8⁰.

— Academia de buenas letras de Barcelona. Sesion pública del dia 2 de Julio de 1842. Barcelona. 1842. 1 vol. 8⁰.

— Estatutos de la real Academia de buenas letras de Barcelona. Barcelona, 1864. 1 vol. 8⁰.

— Acta de la sesion pública inaugural de la Academia de buenas letras de Barcelona celebrada el 29 de Noviembre de 1868. Barcelona, 1869. 1 vol. 8⁰.

— Guilermo Forteza y Valentin. Juicio crítico de las obras de D. Antonio ed Capmany y de Mont-palan. Memoria premiada . . . por la real Academia de buenas letras de Barcelona. Barcelona. 1857. 1 vol. 8⁰.

— Andrés Belaguer y Merino, D. Pedro el Condestable de Portugal considerado como escritor, erudito y anticuario (1429-66) Gerona. 1881. 1 vol. 8⁰.

— Emilio Grahit y Papell. Catalanes ilustres. El inquisidor Fray Nicolas Eymerich.—Gerona, 1878. 1 vol. 8⁰

— Compendi historial de la Biblia que ab lo titòl de genesi de scriptura trelladá del porvençal a la llengua catalana Mossen Guillem Serra en l'any M.CCCCLI. Barcelona. 1873. 1 vol. 12.

— Dant Allighier. La Comedia, translatada de rims vulgars toscans en rims vulgars cathalans per N'Andreu Febrer. Barcelona. Paris, 1878. 1 vol. 12⁰.

De la D-lŭ St. Hepites :

St. C. Hepites. Resumatulŭ observaţiunilorŭ meteorologice făcute în anulŭ 1879-80. 2 vol. 4⁰.

De la D-lŭ V. Foulquier :

V. Foulquier. Manualŭ teoreticŭ şi practicŭ de telegrafieel ectro-magnetică. Ed. II. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 8⁰.

De la D-lŭ E. Legrand :

Emile Legrand. Bibliothèque grecque vulgaire. Tome troisième. Paris. 1881. 1 vol. 8⁰.

De la oficiulŭ Adunăriĭ învĕţătorilorŭ românĭ din Caransebeşŭ :

Protocolulŭ adunăreĭ generale a reuniuneĭ învĕţătorilorŭ românĭ de la scolele confesionale gr. or. din diecesa Caransbeşuluĭ ţinute în Biserica albă la. 1878. (în Făgetŭ la 1879 şi în Qraviţa montană la 1880) 3 vol. 8⁰.

De la Societatea macedo-română :

Istoria nouluĭ testamentŭ ică viaţa Domnuluĭ nostru Isusŭ Christosŭ, tipărită cu spesele societăţiĭ macedo-române. Bucurescĭ, 1881. 1 vol. 8⁰

— Conservatoriu divinu, care conține maĭ multe rugăciunĭ și cântărĭ de la înseraie, mănicare şi liturghie. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 12⁰.

De la D-lŭ ministru alŭ instrucțiuniĭ publice V. A. Urechiă :

— Starea învĕțămêntuluĭ publicŭ secundarŭ la finele anuluĭ scolarŭ 1880—81, dupĕ rapórtele comisiunilorŭ. carĭ aŭ asistatŭ la esamene. Bucurescĭ. 1881. 1. vol. 4⁰

— Sântulŭ și Dumnedeesculŭ Evangeliŭ în dialectulŭ Macedo-românŭ. 1881. 1 vol. 2⁰.

— Invĕțămêntulŭ primarŭ ruralŭ. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 4⁰.

— Acta et agenda, 8 Aprilie—15 Nov. 81. Bucurescĭ 1881. 2 esemplare 4⁰.

— Esplicațiunea operelorŭ de pictură, sculptură și architectură a artiștilorŭ în viață. Bucurescĭ 1881. 1 vol. 8⁰.

— Actele consiliuluĭ generalŭ alŭ Instrucțiuneĭ din sesiunea anuluĭ 1881. 1 vol. 4⁰.

— Starea învĕțămêntuluĭ publicŭ secundarŭ la finele anuluĭ secundarŭ 1880-1881. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 4⁰.

— Monumente naționale, mônastirĭ și bisericĭ ortodoxe. Bucurescĭ. Typ. Statuluĭ 1882. 2 vol. în câte 2 esemplare, 8⁰.

— Copie de pe portretele luĭ Stefanu celŭ mare, fiulŭ sĕŭ Bogdan și a Domneĭ Evdochia din Biserica St. Nicolae din Iașĭ, făcute de pictorulŭ D-lŭ Bucewschi.

— O copiă de pe unŭ potretŭ domnescŭ din mônăstirea Voronețu și a mitropolituluĭ Grigorie totŭ de acolo, făcute de pictorulŭ Bucewschi.

— O copiă de pe unŭ portretŭ domnescŭ din mônăstirea Homoruluĭ, făcută de pictorulŭ Bucewschi 2.

— O copiă de pe unŭ potretŭ domnescŭ din biserica St. Dumitru din Suceva 1.

— Toculŭ cu care M. S. Regele a subscrisŭ actulŭ comemorativŭ alŭ puneriĭ fundamentuluĭ căiĭ ferate Buzĕŭ-Mărăsescĭ.

De la D-lŭ Contogeorge :

Π. Κοντογεωργη, Κονσταντινοπολις, κατα την ελληνικην ανθολογιαν. Εν Κωνσταντινούπολει. 1880. 1 vol. 8⁰.

— P. Contogeorgi. Constantinopole după anthologia hellenă, trad. de Pericle P. Kiustengeanu. Constanța. 1 vol. 8⁰

De la D-lŭ Pietro Ellero :

Pietro Ellero. La riforma civile Bologna, 1879. 1 vol. 8⁰

De la D-lŭ C. Floru :

C. Floru. Telephonia electrică. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 8⁰

De la D-lŭ Iosif Fericeanu :

Iosif Fericeanu, Logica. Braşov. 1881. 1 vol. 8⁰

De la P. S. S. Episcopulŭ Melchisedecŭ :

— Melchisedecŭ, Biserica ortodoxă și calındarıulŭ. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 8⁰

— Memoriulŭ pentru cântările bisericescĭ Bucurescĭ. 1882. 2 esemplare. 8⁰

Unŭ albumŭ conținêndŭ maĭ multe facsimile din Evangelĭa Stefaniană manuscripta dela Homorŭ și din Evangelia manuscripta a mitropolituluĭ Grigorie dela Voronețŭ.

Unŭ chrisovŭ dela Ilie Vodă ficiorulŭ luĭ Alecsandru celŭ bunŭ, dăruitŭ de unŭ răzașŭ.

De la D-lŭ D. G. Ionescu :

D. G. Ionescu. Reforma magistratureĭ. Bucurescĭ. 1881. 1. vol. 8⁰.

De la D-lŭ H. Schuchardt.

H. Schuchardt. Die cantes flamemos. Halle. 1881 vol. 8⁰. 1.

De la D-lŭ V. A. Urechiă :

— Imnŭ în limba italiană adresatŭ luĭ Grigorie Ghica la 1865, de L. Ademollo tipăritŭ pe mătasă. Iassy. Tipogr. franceso-română. 1 vol. 4⁰

— Congrès international des sciences ethnografiques. Serie V. Paris. 1881. 1 vol. 4⁰.

— Règlement de navigation et de police applicable à la partie du Danube comprise entre Galatz et les embouchures, arrêté par le Commision européenne du Danube le 19 Mai 1881. 1 vol. 4⁰.

— Ioannes Trithemius. Steganografia, hoc est ars per occultam scripturam animi sui voluntatem absentibus aperiendi certa. Darmstadii MDCXXI. 1 vol. 4⁰.

— Bouhy Victor. La Fonte, le fer, l'acier à l'exposition universelle de Paris de 1878. Bruxelles 1879. 1 vol. 8⁰.

— Dr. Petrini (Galatz). Istoria anatomieĭ generale. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 8⁰.

— « » » Tratatŭ elementarŭ de histologia umană, vol. 1. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 8⁰.

— Dr. Petrini (Galatz) De l'anémie et de l'ischémie cérébrale. Paris. 1874. 1 vol. 8⁰.

— Dr. Petrini (Galatz). Memoriu asupra câtor-va observațiunĭ de nevralgia ischiatică. Bucurescĭ. 1880. 1 vol. 8⁰.

— Dr. Petrini (Galatz). Cursŭ de hygienă. Galațĭ. 1875. 1 vol. 8⁰.

— D. G. Ionnesco. De la condition de l'enfant naturel dans la legislation romaine. Paris 1881. 1 vol 8⁰.

— Ionnesco D. G. De la recherche de la filiation naturelle. Paris 1881. 1 vol. 8⁰.

— Strâmbénŭ Charisiu. Despre probe în dreptulŭ romanŭ şi în dreptulŭ civilŭ românŭ. Bucurescĭ. 1881 1 vol. 8⁰.

— Musceleanu Gr. Trimfulŭ creştinismuluĭ şi dicţionarulŭ salvatorilorŭ creştinătăţiĭ. Bucurescĭ. 1875. 1 vol. 8⁰.

— Mârzescu G. Câte-va observaţiunĭ asupra legislaţiuneĭ şi organisaţiuneĭ judiciare. Bucurescĭ. 1881. 1 vol.8⁰.

— Espunerea situaţiuniĭ judeţuluĭ Némţu. Piatra 1881. 1 vol. 8⁰.

— Flondor Emmanuel. Actŭ de acusaţiune. Giu Ali, Hassan Topuz s. a. Tulcea. 1881. 1 vol. 8⁰.

— Conserviciŭ divinŭ. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 8⁰.

— Musceleanu Gr. Costumulŭ cleruluĭ ortodoxŭ. Bucurescĭ. 1878. 1 vol. 8⁰.

— Cucu N. St. Petroleulŭ. derivatele şi aplicaţiunile luĭ. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 8⁰.

— Spinénu I. D. Despre neretroactivitatea legilor. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 8⁰.

— Şuţu A. Gr. Cursŭ prescurtatŭ de istoria literatureĭ francese. Iaşĭ. 1881. 1 vol. 8⁰.

— Istoria nouluĭ testamentŭ. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 8⁰.

— Donicĭ Eugeniu N. Rĕspunsŭ adversarilorŭ electivităţeĭ magistratureĭ. Bucurescĭ. 1882. 1 vol. 8⁰.

— Eleutherescu Ion C. Pădurile nóstre, Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 8⁰.

— Nitzulescu. N. Elemente de gramatica limbeĭ ebraice. Bucurescĭ. 1877. 1 vol. 8⁰.

— Nitzulescu N. Compendiu de istoria bisericeĭ. Bucurescĭ. 1875. 1 vol. 8⁰.

— Krauss Alessandro (figlio). Gli strumenti musicali degli ostiacchi. 1 vol. 8.

De la d-lŭ Steinberg :

— Popescu N. D. Tunsulŭ haiduculŭ. Nuvelă. Ed. II. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 8⁰.

» » » Miulŭ haiduculŭ. Nuvelă. Ed. II. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 8⁰.

» » » Iancu Jianulŭ. Nuvelă. Ed. III. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 8⁰.

— Wolff Leon. Roşcan Haiduculŭ. Nuvelă. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 16⁰.

— O mie şi una de ḑile, traduse de H. S. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 8⁰.

— Adio cometa. Bucucurescĭ. 1881. 1 vol. 8⁰.

— Noel. Puterea amorului. Nuvelă. Ed. II. Buc. 1881. 1 vol. 12⁰.

— Noel. O istorie hoţéscă întêmplată unuĭ némţŭ în Bucurescĭ. Nuvelă. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 12⁰.

— Unŭ ginere criminalŭ. Nuveletă. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 12⁰.

— Unŭ omorŭ. Nuvelă. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 16⁰.

— Noel. Lunateculŭ. Nuveletă. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 16⁰.

— Cucóna Marghióla și Ianache Burtă-Verde la esposiția din Paris. Bucurescĭ 1881. 1 vol. 16⁰.

— Asta-ĭ golŭ Asta-ĭ golŭ, povestea luĭ Ianachi Burtă-Verde. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 16⁰.

— Voĭnicŭ înfloritŭ. Basmŭ popularŭ Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 16⁰.

De la unŭ anonimŭ :

— H. R. Despre înalta curte de Justiție constituită din corpulŭ Senatuluĭ. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 8⁰.

De la Direcțiunea generală a Telegrafelorŭ și Postelorŭ :

— Darea de séMă a Direcțiuneĭ generale a Postelorŭ și Telegrafelorŭ pe aniĭ 1876, 1877, 1878, 1879 și 1880 împreună cu statistica acestorŭ anĭ. Bucurescĭ 1881. 1 vol. 4⁰.

De la Officiulŭ centralŭ de Statistică :

— Statistica din România. Mișcarea populațiuneĭ pe a. 1877. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 4⁰.

— Statistica judeciară din România pe anulŭ 1875. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 4⁰.

— Statistica din România. Comerciulŭ esteriorŭ. Importŭ și Esportŭ pe 1876. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 4⁰.

— Statistica din România. Comerciulŭ esteriorŭ. Importŭ și Esportŭ pe 1877. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 4⁰.

De la Școla de podurĭ și șosele din Paris :

— École des Ponts et chaussées. Collection des dessins distribués aux élèves. Paris. 1871.

— École des Ponts et chaussées. Collection des dessins distribués aux élèves. Legendes explicatives. T. II, comprenant les livraisons 8 à 17. Paris. 1876—1879 1 vol 8⁰.

De la Administrațiunea Domenielorŭ :

— Lege pentru înstrăinarea uneĭ părțĭ din bunurile Statuluĭ și rescumpărarea embaticurilorŭ. Bucurescĭ. 1881. 2 exemplare 8⁰.

De la Observatorulŭ din Cracovia :

—Meteorologische Beobachtungen angestellt auf der k. k. Sternwarte in Krakau. (Lunile Aprile-Decembre 1881, Ianuarŭ — Martie 1882).

— Resultate der an der k. k. Sternwarte in Krakau angestellten meteorologischen Berbachtungen. 1881. 1 fóe.

De la D-lŭ Generalŭ G. Adrianŭ :

— Voltaire. Oeuvres complètes. Paris, 1825—1828. 80 vol. 8⁰.

— Cabanié. Charpente générale théorique et pratique. Paris. 1857. 2. vol. 2⁰

— Reclus Elisée. Nouvelle Géographie universelle. La Terre et les Hommes. Tome VI. L'Asie Russe. Paris. 1881. 1 vol. 4⁰.

De la Editura tipogr. diecesane din Aradŭ :

— Calendarĭŭ pe anulŭ de la Christosŭ 1882. Aradŭ. 1 vol. 8⁰.

De la Observatorulŭ din München :

— Beobachtungen der Meteorol. Stationen im Königreich Bayern. Jahrgang II. 1880. Heft 1. 2. 3. 4. München. 4 vol. 4⁰

— Beobachtungen der Meteor. Stationen im Königreich Bayern. Iahrgang II. Heft. 1. 2. 3. München. — 3 vol. 4⁰.

— Uebersicht über die Witterungsverhältnisse im Königreich Bayern. (Pe lunile Aprile, Maiŭ, Iuniŭ, Iuliŭ, Augustŭ, Septembre, Octobre, Decembre 1881 și Februarŭ, Martie 1882).

De la D-lŭ Simeonŭ Mangiuca :

— Călindarŭ iulianŭ, gregorianŭ și popularŭ românŭ pe 1882. Brașov. 1881. 3 esemplare 8⁰.

De la Academia de sciințe din Paris :

— Comptes rendus hebdomadaires des séances de l'Académie des sciences. Tome. XCII, N. 21. 1881. 1 vol. 4⁰.

De la D-na Alexandrina Aristia :

— Homerŭ. Illiada în versurĭ hexametre trad. de C. Aristia. Rapsodia I. Bucurescĭ. 1868. 1 vol. 8⁰.

Homerŭ. Rapsodia II—VII traducere in limba română, de C. Aristia manuscriptŭ.

Doue documente unulŭ dela comisiunea financiară către obștésca Adunare din a. 1837, și altulŭ unŭ raportŭ către Domnŭ din a. 1840.

De la Academia regală din Copenhaga :

— Nogle undersogelser over Stormen over Nord-og Mellem-Europa af 12te —14 de November 1872. Kjöbenhavn. 1881. 1 vol. 8⁰.

— Sepeadarium og Idiosepius to nye Slaegter of Sapiernes Familie. Kjöbenhavn. 1881. 1 vol. 8⁰.

— Familien Podostemaceae. Kjöbenhavn. 1881. 1 vol. 8⁰.

— Om Metallernes Ledrungsevne for Varme ok Elektricitet. Kjöbenhavn. 1881. 1 vol. 8⁰.

— Oversigt over det kongelige Danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger og dets Nedlemmers Arbejder i Aaret. 1881. Kjöbenhavn. 1 vol. 8⁰.

De la Ministerulŭ instrucțiunii publice:

— Livre historique contenant les gouvernements et les vies des Princes de Moldavie. et des autres Souverains des pays circonvoisins à cette Principauté, leur contemporains depuis l'an . . . . et le gouvernement de Drago Voda jusqu'en 1729. Copia făcută prin îngrijirea d-luĭ A. Ubicini de pe o chronica manuscriptă a luĭ Mironŭ Costinŭ, tradusă în limba francesă de Nicolae Genier de Smirna în 1741. 1 vol. 2⁰.

De la D-na Elisa Sturdza :

— Unŭ dosarŭ alŭ Comitetuluĭ Uniriĭ remasŭ de la decedatulŭ C. Hurmuzachi.

De la D-lŭ N. Kretzulescu :

— Treĭ seriĭ de copiĭ de pe documentele din Archivele Veneţieĭ privitóre la istoria Românieĭ, din seculuŭ alŭ XVI-lea şi alŭ XVII-lea.

De la D-lŭ Em. Gregorovicĭ :

— Unŭ manuscriptŭ din sec. alŭ XVIII, conținêndŭ o colecțiune de cuvinte românescĭ.

De la D-lŭ V. Bianu :

— Bianu V. Igiena orașuluĭ Bucurescĭ Tesă pentru doctoratŭ în medicină. Bucurescĭ. 1881, 1. vol. 8⁰.

De la D-lŭ Andreĭ Vizanti :

— Vizanti Andreĭ. Veniamin Costaki, mitropolitulŭ Moldovei și Sucevii. Iași. 1881. 3 esemplare. 8⁰.

— Vizanti Andreĭ. Constantin Negri. Raportŭ asupra proectuluĭ de lege, votatŭ de Adunarea deputaților pentru așeḑarea bustuluĭ sĕŭ în sala ședințelorŭ. Bucurescĭ. 1881. 4 esemplare 8⁰.

De la D-lŭ Iosifŭ Popŭ :

— Popŭ Iosifŭ. Legea comunală saŭ articlii de lege XVIII-1871 și V-1876. Brașovŭ. 1881. 1 vol. 8⁰.

De la Ministerulŭ de finance :

— Tabloulŭ generalŭ indicând comerciulŭ Românieĭ cu statele streine în cursulŭ anuluĭ 1880. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 2⁰.

De la D-lŭ C. L. Grota :

Гротъ К. Я. Моравія и Мадьяры съ половины IX до начала X вѣка. Санкт-Петербургъ. 1881. 1 vol. 8⁰.

De la D-lŭ Dr. I. Felix :

— Le conservateur de l'enfance et de la jeunesse. Paris 1825. 1 vol. 8°.

— Пъстрътоpȣл прȣнчiеi шi тiнерецi. 1835. 1 vol. 8°.

— Felix Dr. I. Crescerea hygienică a copiilorŭ. Bucurescĭ. 1882. 5 esemplare. 8°.

— Felix Dr. I. Raportŭ generalŭ asupra serviciuluĭ igieniĭ publice alŭ Capitaleĭ pe anulŭ 1881. Bucurescĭ. 1882. (2 veline și 3 ordinare.) 8°.

De la Meteorological Office din Londra :

— Official copy. Quarterly Weather Report of the meteorological office. (New Series) Part. I. January-March 1876. London. 1881. 1 vol. 4°.

— Report of the meteorological council to the royal society, for the year ending 31 st of March. 1881. London 1882. 1 vol. 8°.

De la D-lŭ V. Dumitrescu :

— Dumitrescu V. Museulŭ Severinuluĭ saŭ antichitățile jud. Mehedințĭ. Broșura I. Turnu-Severinŭ. 1881. 4 esemplare 8°.

De la D-lŭ *Augustŭ* Kanitz :

— Kanitz Augustus. Plantas Romaniae hucusque cognitas enumerat. Claudiopoli MDCCCLXIX—MDCCCLXXXI. 1 vol. 8°.

De la D-lŭ Dr. D. Brandza ;

— O reproducțiune în desemnŭ a columneĭ luĭ Traianŭ făcută în formatŭ mare, de guvernulŭ italianŭ. 1 esemplarŭ pe pânză.

De la D-lŭ Roque-Ferrier :

— Roque-Ferrier Alphonse. La Roumanie dans la littérature du midi de la France. Paris MDCCCLXXXI. 1 vol. 8°.

De la D-lŭ M. Beck :

Beck M. Vocabular analitic ebraico-românesc le Pentateucul saŭ la cele cincĭ cărțĭ ale luĭ Moise. Bucuresecĭ. 1882. două esemplare 8°.

De la Observatorulŭ din Richmond-Surrey :

— Kew Observatory 1881. Report of the Kew Committee for the Year ending October 31, 1881, with appendices containing results of magnetical and meteorological observations made at the observatory. London. 1881. 1 vol. 8°.

De la D-lŭ G. M Whypple :

— Whipple G. M. Note on a discussion of Mr. Eaton's table of barometric height at London, with regard to periodicity. 1 vol. 8°.

Whipple G. M. On the variations of relative humidity and thermometric

dryness of the air with changes of barometric pressure at the Kew Observatory. (Lunile Iulie 1880, Ianuariŭ și Iulie 1881). 1 vol. 8⁰.

— Whipple G. M. On the relative frequency of given heights of the barometer readings at the Kew observatory, during the ten years, 1870 to 1879.

De la D-lŭ I. Bumbacŭ :

— Bumbacŭ I. Călindarŭ pe anulŭ ordinarŭ 1882, Anulŭ IX. Cernăuțĭ. 1 vol. 8⁰.

De la D-lŭ I. P. Bancov :

— Bancov Ion P. Tăerea boerilor la Tirgoviște sub Mircea II. Dramă în 5 acte și 3 tablourĭ. Craiova. 1882. 1 vol. 8⁰.

De la D-lŭ P. S. Aurelianu :

— Aurelianu P. S. Cum se póte fonda industria în România; și industria română față cu libertatea comerciuluĭ de importațiune. Bucurescĭ. 1881. 2 esemplare 8⁰.

De la D-lŭ L. V. Fischer :

— Die Dioskuren. Literarisches Jahrbuch des ersten allgemeinen Beamten-Vereines der österreichisch-ungarischen Monarchie. Elfter Jahrgang. Wien. 1882. 1 vol. 8⁰.

De la D-lŭ Victor Umlauff v. Frankwell.

— Umlauff Victor von Frankwell. Romaenen-Lieder. Wien. 1881. 1 vol 8⁰.

De la D-lŭ Andreĭ Danŭ :

— *Pedanii Dioscoridis Anazarbei de medicinali materia libri sex, Ioanne Ruelio Suessionensi interprete.* Lugduni. Apud Balthazarem Arnolletum. M.D.L.II. 1 vol 8⁰.

De la D-lŭ C. I. Fometescu :

Fometescu C. I. Memoriŭ asupra Răpciugeĭ. Bucurescĭ. 1875. 10 esemplare 8⁰.

Fometescu I. Despre Solaneele viróse întrebuințate în medicină. Tesă. Bucurescĭ. 1869. 10 esemplare 8⁰.

Fometescu I. Despre Cucute sub punctul de vedere botanic. Memoriu. Bucurescĭ. 1869. 10 esemplare 8⁰.

De la D-lŭ Adolf Stern :

— Shakespeare W. Regele Lear. Tragedie în 5 acte, trad. din englezesce de Adolf Stern. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 8⁰.

De la D-na Cati Pişca :

— Din basmele de aurŭ ale Tesauruluĭ popórelorŭ germane, o mică culegere. Trad. de Cati Pişca.

De la Editorulŭ Gauthier-Villars :

— Flamarion C. L'astronomie. Revue mensuelle d'astronomie populaire, de météorologie, et de physique du globe, 1-ère année, Nr. 1. Mars 1882. Paris. 1882. 1 vol. 8°.

De la D-lŭ Iosifŭ Sterca Siulutiu de Carpenisiu :

Siulutiu Iosifŭ Steréa de Carpensiu. La anulŭ 1784 şi la anulŭ 1849. Materialŭ pentru partea IV din memoriu luĭ Iosifŭ Sterca Siulutiu de Carpensiu. Sibiu 1881. 1 vol. 8°.

De la D-lŭ A. Papadopulo-Calimachŭ :

— Beldimanŭ A. Milostivirea luĭ Titŭ (manuscriptŭ autografŭ). 1 vol. 8°.

De la D-lŭ C. Gogu :

— Gogu C. Sur une inégalité lunaire à longue période due à l'action perturbatrice de Mars et dépendant de l'argument $\bar{\omega}$+l—24 l'+ 20 l'' (Estractŭ din Annales de l'Observatoire de Paris).

De la Clubulŭ liberalŭ :

— Discursulŭ Domnuluĭ C A. Rosetti, asupra tocmelilor agricole. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 8°.

De la D-lŭ S. Fl. Marianŭ :

— Пилде философещи, (manuscriptŭ fragmentŭ din sec. XIX) 1 vol. 8°.

— Auszug aus der für Normal- u. Hauptschule vorgeschriebenen deutschen Sprachlehre in deutscher u. wallachischer Sprache, enthaltend das Wichtigste der deutschen u. wallachischen Sprache, dann die Übereinstimmung der Abweichung der letzteren von der erstern. Tschernowitz. 1810. 1 vol. 8°.

Treĭ documente istorice din sec. alŭ XVIII-lea.

De la D-lŭ Carolŭ Torma :

Torma. Carolus Amphitheatri Aquincensis pars septentrionalis (Relatio de effosionibus illic factis). Budapestini. 1881. 1 vol 8°.

De la D-lŭ I. Caragiani :

— Études historiques sur les Valaques du Pinde. Constantinople. 1881. 1 vol. 8°.

De la Societatea imperială de geografiă din Petropole :

— Извѣстія императорскаго Русскаго географическаго общества (Bulletin de la société impériale russe de géographie.) St. Petersbourg. 1882. 1 vol. 8⁰.

De la D-lŭ I. I. Nacianu :

— Nacianu I. I. România față cu liberul schimb. Ploescĭ. 1881. 1 vol. 8⁰.

De la D-lŭ Ioan Popp :

— Popp Ioan. Sorginte industrială, primulŭ pasŭ cu 300 fabricațiunĭ și metode practice. Galațĭ. 1881. 3 esemplare 8⁰.

De la Societatea de istoriă și archeologiă din Turingia :

— Rechtsdenkmale aus Thüringen. Iena. 1873. 1 vol 8⁰.

— Türingische Geschichtsquellen. 1. 2 u. 3 Band. Iena. 1855-59. 2 vol. 8⁰.

— Die ältesten Wappenschilder der Landgrafen von Thüringen. Iena. 1857. 1 vol. 4⁰.

— Über die Ehrenstücke u. den Rautenkrantz als historische Probleme der Heraldik. Iena. 1854. 1 vol. 4⁰.

— Der Mainzer Hof zu Erfurt am Ausgange des Mittelalters. Iena. 1853. 1 vol 4⁰.

— Urkundlicher Ausgang der Grafschaft Orlamünde. Iena. 1856. 1 vol. 4⁰.

— Die Rathsverfassung von Erfurt im Mittelalter. Iena. 1855. 1 vol. 4⁰.

— Iohann Friedrich's des Grossmüthigen Stadtordung für Iena. Iena 1858. 1 vol. 4⁰.

— Codex Thuringiae Diplomaticus. Iena. 1854. 1 vol. 4⁰.

— Zeitschrift des Vereines für thüringische Geschichte u. Alterthumskunde Tom. 1 (fasc. 1. 2, 3 și 4); Tom. II (fasc. 1, 2, 3. și 4); Tom. III (fasc, 1, 2, 3 și 4); Tom. IV (fasc. 1 2, 3 și 4); Tom. V; Tom. VI; Tom. VII (fasc. 1, 2, 3 și 4); Tom. VIII (fasc. 1, 2, 3 și 4). Noua Seriă: Tom. I (fasc. 1 si 2, 3 și 4); Tom. II (fasc. 1, 2, 3, 4). Iena. 1852—1882. 25 vol. 8⁰.

De la Universitatea din Clujŭ :

— A. Kolozsvári magyar királyi Ferencz-Iózsef-Tudomány-Egyetem tanrendje az MDCCCLXXXI. II tanév II-ik felére. Kolozsvárt. 1881. 1 vol. 8⁰.

— Acta Reg. Scient. Universitatis Claudiopolitanae Francisco-Iosephinae anni MDCCCLXXXI – MDCCCLXXXII. Kolozsvárt. 1881. 1 vol. 8⁰.

De la D-niĭ P. S. Aurelianŭ și Gr. Stefănescu :

— Revista Sciințifică. An. XI. Bucurescĭ. 1881. 1 vol. 4⁰.

Tablă generală de materiele și stampele cuprinse in ceĭ ḑece anĭ aĭ Revisteĭ Sciințifice. Bucurescĭ, 1880. 2 esemplare. 8⁰.

De la D-lŭ N. Ionescu :

— Decalculŭ uneĭ inscripțiunĭ dela Podulŭ-Naltŭ pe Berladŭ.

De la D-lŭ Andrés Belaguer :

— Lo temple greco-romá dit d'Hércules. 4 foĭ, 8⁰.

De la Institutulŭ de creditŭ «Albina».

— A noua adunare generală ordinară a institutuluĭ de creditŭ «Albina» ținută la Sibiiŭ în 24 Martie c. n. 1882. Sibiiŭ. 1882. 1 vol. 4⁰.

De la D-lŭ Márk János :

— Márk János. A magyar és román. Szatmáron. 1881. 1 vol. 8⁰.

De la unŭ Anonimŭ :

— Memoriŭ istoricŭ asupra Mônăstireĭ Cozia, din jud. Vâlcea. Bucurescĭ. 1882. 1 vol 8⁰.

De la D-lŭ St. Fălcoianu :

— Podulŭ construitŭ de Romanĭ lângă T. Severinŭ (Planŭ ridicatŭ la 15 Ianuariŭ 1858) 11 esemplare.

Listă cărților și manuscriptelorŭ cumpĕrate în Sesiunea anuluĭ 1881—1882.

— *Merkel C. L.* Physiologie der menschlichen Sprache. Leipzig. 1866. 1 vol. 8⁰

— Grundriss der Grammatik des indisch-europäischen Sprachstammes. 3 Abtheilung. Stuttgart u. Augsburg. 1852-1855. 1 vol. 8⁰.

— Starine. Na sviet izdaje Jugoslav. Academija, T. I-IX. u Zagrebu. 1869-78. 9 vol. 8⁰.

— *Kolinovics Gabrielis Senquiczicnsis,* Chronicon militaris ordinis equitum Templariorum. Pestini. f. a. 1 vol. 8⁰.

— *Wagner Carolus.* Collectanea Genealogico-Historica illustrium Hungariae Familiarum, quae jam interciderunt. Decas I-IV. Posonii. Pestini et Lipsiae. 1802. 1 vol. 8⁰.

— *Cornides Danielis,* Vindiciae Anonymi Belae regis notarii. Budae. 1802. 1 vol. 8⁰.

— *Wagner Carolus.* Diplomatarium comitatus Sarosiensis. Posonii et Cassoviae. 1780. 1 vol. 4⁰.

— *Lehotzki Andreas.* I. Regni Hungariae et partium eidem annexarum quatuor status et ordines. Pars I. Posonii. 1796. 1 vol. 4⁰.

— *Böhm Leonhard.* Geschichte des Temeser Banats. Leipzig. 1861. 2 vol. 8⁰.

— *Safarik I. P.* Geschichte des serbischen Schriftthums. Prag. 1865 1 vol. 8⁰.

— *Hachez C.* De Herodoti itineribus et scriptis. Göttingae. 1878 1 vol. 8°.

— *Kirchhoff A.* Über die Entstehungszeit d. Herodotischen Geschichtswerkes. Berlin. 1878. 1 vol. 8°.

— *Haupt M.* Quaest. crit. in Ammianum Marcellinum.

— *Schneider E.* Quaestiones Ammianeae. Berolini. 1879. 8°. 1 vol.

— *Hartel W.* Eutropius u. Paulus Diaconus. Wien. f. a. 1 vol. 8°.

— *Baur F.* Sprachwissenschaftliche Einleitung in d. Griechische u. Lateinische. Tubingen. 1874. 1 vol. 8°.

— *Blass Fr.* Ueber d. Aussprache des Altgriechischen. Naumburg. 1869. 1 vol. 8°.

— *Corsen W.* Beiträge zur Italischen Sprachkunde. Leipzig. 1876 1 vol. 8°.

— *Liscovius K. Fr. S.* Über die Aussprache des Griechischen u. über die Bedeutung der griechischen Accente. Leipzig. 1825. 1 vol. 8°.

— *Ruge M.* Bemerkungen zu den griechischen. Lehnwörtern im Lateinischen. Berlin. 1881. 1 vol. 8°.

— Annales des sciences naturelles. Zoologie et paléontologie, 4ème Série. Tome 1—20. Paris. 1854—1863. 20 vol. 8°.

— Annales des sciences naturelles. Zoologie et paléontologie, 5ème Série. Tome 1—20. Paris. 1864—1874. 20 vol. 8°.

— *Barrande Ioachim.* Système silurien du centre de la Bohême. 1ère Partie. Recherches paléontologiques. Vol. I. Texte. Prague—Paris. 1852. Vol. III. Planches. Prague—Paris. 1852. 2 vol. 8°.

— *Owen Richard.* A history of british fossil mammales and Birds. London. 1856 1 vol. 8°.

— *Pictet F. J., Gaudin C., De la Harpe Ph.* Memoires sur les animaux vertébrés trouvés dans le terrain sidérolitique du canton de Vaud et appartenant à la faune éocène. Paris. 1855—57. 1 vol. 4°.

— *Gaudry Albert.* Matériaux pour l'histoirre des temps quaternaires, Ier fascicule. Paris. 1876 II fascicule. Paris. 1880. 2 vol. 4°.

— *Gervais Paul.* Nouvelles recherches sur les animaux vertébrés dont on trouve les ossements enfouis dans le sol de la France et sur leur comparaison avec les espèces propres aux autres régions du Globe. — Deuxième Edition. Paris. 1859. 2 vol. 4°.

— *Adelung Fried.* Die Korssunschen Thueren in der Kathedralkirche zur heil. Sophia in Nowgorod. Berlin. 1825. 1 vol. 4°.

— *Aeschylus.* Tragoediae. Lipsiae. 1862. 2 vol. 8°.

— *Akermann John Yonge.* An introduction on the study of ancient and modern Coins. London. 1848. 1 vol. 8°.

— *De Los Rios José Amador.* El arte latino-bizantino en Espania y las coronas Visigondas du Guarrazar. Madrid 1861. 1 vol. 4 .

— *Ampère J. J.* L'empire romain à Rome. Paris. 1867. 2 vol. 8°.

— *Arneth I.* Die neuesten archaeologischen Funde in Cilli. Wien. 1860. 1 vol. 8°.

» Archaeologische Analecten. Wien. 1853, 1854, 1862, 1863. 4 vol. 8°.

» Das k. k. Münz- u. Antiken-Kabinet. Wien. 1854. 1 vol. 8 .

— Société d'Arundel pour la propagation des oeuvres d'art. Paris. 1 vol. 4°.

— *Bader Melle Clarisse.* La femme biblique. Paris. 1866. 1 vol. 8°.

— *Barbier de Montault Mgr X.* Le mosaïque du dôme à Aix-la-Chapelle. — Paris. 1869. 1 vol. 4°.

— *Barth Karl.* Die Kabiren in Teutschland. Erlangen. 1832 1 vol 8°.

» » Die altteutsche Religion. Leipzig 1835. 1 vol. 8°.

— *Barthélemy St. Hillaire I.* Le Bouddha et sa religion. Paris. 1860. 1 vol. 8°.

— *Bartholomaei I* Lettres numismatiques et archéologiques relatives à la Transcaucasie. St. Petersbourg. 1859. 1 vol. 4°.

— *Beauvois E.* Histoire légendaire des Francs et Bourgondes aux III et IV siècles. Paris. 1867. 1 vol. 8°.

— *Becher W. Ad.*, u. *Marquardt I.* Handbuch der roemischen Alterthümer. Leipzig. 1843—1867. 5 vol. 8°.

— *Becq de Fouquières L.* Les jeux des anciens. Paris. 1869. 1 vol. 8°.

— *Bergmann F. G.* Les peuples primitifs de la race de Iafète. Colmar. 1853 1 vol. 8°.

— *Bergmann F. G.* Les Scythes. Halle. 1860. 1. vol. 8°.

» Les Gètes. Strasbourg. Paris. 1859. 1 vol. 8°.

— *Bertrand A.* Essai sur les Dieux protecteurs des héros grecs et troyens dans l'Iliade. Rennes. 1858. 1 vol. 8°.

— *Biardot E. Prosper.* Explication du symbolisme des terres cuites grecques de destinatination funéraire. Paris. 1864. 1 vol. 8°.

— *Bibra Dr. Ernest.* Die Bronzen u. Kupferlegirungen der alten u. ältesten Volker. Erlangen. 1869. 1 vol. 8°.

— *Blaramberg Mr. de.* De la position des trois forteresses Tauro-scythes, dont parle Strabon. Odesse. 1831. 1 vol. 8°.

— *Bock Dr. Fr.* u. *Wilemsen M.* Die mittelalterlichen Kunst- u. Reliquienschätze zu Maestricht. Köln u. Neuss 1872.

— *Bock Dr. E.* Karl's des Grossen Pfalzkapelle und ihre Kunstschätze. Köln u. Neuss. 1865. 1 vol. 8°.

— *Bock Fr.* Das heilige Köln. Leipzig. 1858. 1 vol. 8°.

— *Bock Dr. Franz.* Das Heiligthum zu Aachen. Koln u. Neuss. 1867. 1 vol. 4°.

— *Bock C.* Historische Ergebnisse eines archaeologischen Fundes in Croatien. Wien. 1858. 1 vol. 8°.

— *Boeckh Aug.* Die Statshaushaltung der Athener. Berlin. 1851. 1 vol. 8°.

— *Boeckhius A.*, *Franzius I.*, *Curtius E.* u. *Kirschhoff A.* Corpus inscriptionum graecarum. Berolini (1828—1867). 4 vol. 8⁰.

— *Boettiger C. A.* Sabina, oder Morgenszenen im Putzzimmer einer reichen Römerin. Leipzig. 1866. 2 vol. 8⁰.

— *Boissier Gaston.* Études sur la vie et les ouvrages de M. T. Varron. Paris. 1861. 1 vol. 8⁰.

— *Bouillet N.* Atlas universel d'histoire et de géographie. Paris. 1872. 1 vol. 8⁰.

— *Bourgignat, I. R.* Histoire des monuments mégalitiques de Rocknia. Paris. 1868. 1 vol. 4⁰.

— *Braff P.* Principes d'administration communale. Paris. 1861. 2 vol. 8⁰.

— *Brasseur de Bourbourg.* Quatres lettres sur le Méxique. Paris. 1868. 1 vol. 8⁰.

— *Braun D. Emil.* Vorschule der Kunstmythologie. Gotha. 1854. 1 vol. 4⁰.

— *Brugsch H.* Grammaire hyéroglyptique. Leipzig. 1872. 1 vol. 4⁰.

— *Buechner Dr. L.* L'homme selon la science. Paris, 1870 72. 1 vol. 8⁰.

— *Bunsen C. C. I.* Dieu dans l'histoire. Paris. 1868. 1 vol. 8⁰.

— *Burnouf E.* La science des religions. Paris. 1872. 1 vol. 8⁰.

— *Buttmann Ph.* Mythologus oder gesammelte Abhandlungen über die Sagen des Alterthums. Berlin. 1828—29. 2 vol. 8⁰.

— *Cahier Ch.* Mélanges d'archéologie, d'histoire et de littérature. Paris. 1847—1856. 4 vol. 4⁰.

— *Cahier Ch.* Nouveaux mélanges d'archéologie, d'histoire et de littérature sur le moyen âge Paris. 1874. 1 vol. 4⁰.

— *Champollion-Figeac.* Egypte ancienne. Paris. 1839. 1 vol. 8⁰.

— *Chantre Ern.* Les palafittes ou constructions lacustres du lac Paladru. Grenoble. 1871. 1 vol. 4⁰.

— *Cochet l'Abbé.* La Normandie souterraine. Paris. 1855. 1 vol. 8⁰.

— *Cochet l'Abbé.* Sépultures gauloises, romaines, franques et normandes. Paris. 1857 1 vol. 8⁰.

— *Cochet l'Abbé.* Le tombeau de Childéric I, roi des Francs. Paris. 1859. 1 vol. 8⁰.

— *Creuzer Fr.* Zur Geschichte der classischen Philologie seit Wiederherstellung der Literatur. Frankfurt. 1854. 1 vol. 8⁰.

— Curiosités philologiques, géographiques et ethnologiques. Paris. 1855. 1 vol. 8⁰.

— Curiosités de l'archéologie et des beaux-arts. Paris. 1855. 1 vol. 8⁰.

— Curiosités des inventions et des découvertes. Paris. 1855. 1 vol. 8⁰.

— *Czoernig Freih v.* Über Friaul. 1 vol. 8⁰.

— *Dacier.* Rapport historique sur les progrès de l'histoire et de la littérature ancienne depuis 1789 et sur leur état actuel. Paris. 1810. 1 vol. 4⁰.

— *Danjou.* Notes sur quelques antiquités merovingiennes conservées au musée de Beauvais. Beauvais. 1856. 1 vol 8⁰.

— *Delacourt-Peigné.* Recherches sur le lieu de la bataille d'Attila en 451. Paris. 1866. 1 vol. 4⁰.

— *Delacourt-Peigné.* Supplément aux recherches sur le lieu de la bataille d'Attila en 451. Troyes. 1866. 1 vol. 4⁰.

— *Delaroche Paul.* Trésor de numismatique et de glyptique. Paris. 1858. 2 vol. 8⁰.

— *Delgado Don Antonio.* Memoria histórico-critico sobre el gran disco de Theodosio encontrado en Almendralejo. Madrid. 1849. 1 vol. 4⁰.

— *Desbassayns le Cte de Richemont.* Archéologie chrétienne primitive. Paris. 1870. 1 vol. 8⁰.

— *Desjardins Ernest.* Monuments ephigraphiques du musée national hongrois. Budapest. 1873. 4⁰.

— *Detlefsen Dr. D.* Über einer griechischen Palimpsest der k.k. Hofbibliothek mit Bruckstücken einer Legende vom Heiligen Georg. Wien. 1858. 1 vol. 8⁰.

— *Detlefsen D.* Sur un monument mythriaque de l'Afrique. Paris. 1863. 1 vol. 8⁰.

— *Dietrich Franz.* Die Blekinger Inschriften, der Stein von Tune, und andre deutsche Runen in Skandinavien. Marburg. 1863, 1 vol. 4⁰.

— *Dietrich Franz.* De inscriptionibus duabus runicis ad Gothorum gentem relatis. Marburgi. 1861. vol. 4⁰.

— *Dorow Dr. W.* Opferstätte u. Grabhügel de Germanen u. Römer am Rhein. Wiesbaden. 1826. 1 vol. 4⁰.

— *Dubeux L.*, et *Valmont W.* Tartarie, Béloutchistan, Boutan et Népal. Paris. 1848. 1 vol. 8⁰.

— *Dubeux L.* La Perse. Paris. 1841. 1 vol. 8⁰.

— *Dubois A. de Jancigny* et *Raymond X.* Inde. Paris. 1845. 1 vol. 8⁰.

— *Dubois A. de Jancigny* Japon, Indo-Chine, Empire Birman, Siam, Annam. Péninsule malaise. Paris. 1850. 1 vol. 8⁰.

— *Du Cange.* Glossarium mediae et infimae latinitatis. Parisiis. 1840—1850. 7 vol. 4⁰.

— *Duchalais Ad.* Descriptions de médailles gauloises. Paris. 1846. 1 vol. 8⁰.

— *Dudik.* Über die alten heidnischen Begräbnissplätze in Mähren. 1 vol. 8⁰.

— *Dupont E.* Les temps préhistoriques en Belgique. Bruxelles. 1872. 1 vol. 8⁰.

— *Dussieux L.* Recherches sur l'histoire de la peinture sur émail. Paris. 1841. 1 vol. 8⁰.

— *Egger E.* Essai sur l'histoire de la critique chez les Grecs. Paris. 1849. 1 vol. 8⁰.

— *Egger E.* Examen critique des historiens anciens de la vie et du règne d'Auguste. Paris. 1844. 1 vol. 8⁰.

— *Egger E.* Mémoires d'Histoire ancienne et de Philologie. Paris. 1863. 1 vol. 8⁰.

— *Egger E.* Études historiques sur les traités publics chez les Grecs et chez les Romains. Paris. 1866. 1 vol. 8⁰.

— *Egger E.* L'Hellenisme en France. Paris. 1869. 2 vol. 8⁰.

— *Egger E.* Mémoires de littérature ancienne. Paris. 1862. 1 vol. 8⁰.

— *Eichhoff F. G.* Poésie héroique des Indiens. Paris. 1860. 1 vol. 8⁰.

— *Engelhardt Conr.* Thorsbjerg Mosefund. Kjobenhavn. 1863. 1 vol. 4⁰.

» » Nydam Mosefund. 1859—63. Kjöbenhavn. 1865. 1 vol. 4⁰.

» » Coupe de bronze émaillé datant de la première période de l'âge de fer. 1 vol. 8⁰.

— *Engelhardt Conr.* Sur la trouvaille de Vimose. 1 vol. 8⁰.

— *Engelmann W.* Bibliotheca scriptorum classicorum et graecorum et latinorum. Leipzig. 1847. 1 vol. 8⁰.

— *Ennius G.* Ennianae poesis reliquiae. Lipsiae. 1854. 1 vol. 8⁰.

— *Erdy János.* Erdélyben talált viaszos lapok. Pesthini. 1856. 1 vol. 8⁰.

— *Euripidis* fragmenta. Paris. 1846. 1 vol, 8⁰.

— *Ewald Heinrich.* Die Alterthümer des Volkes Israel. Göttingen. 1854. 1 vol. 8⁰

— *Eyriès I. B.* Danemark. Paris 1856. 1 vol. 8⁰.

— *Fabretti Ariodantis* Corpus inscriptionum italicarum antiquioris aevi. Aug. Taurinorum. 1867. 1 vol. 8⁰.

— *Fairholt Fred. W.* Miscellanea graphica. London. 1857. 1 vol. 4⁰.

— *Feer Leon.* La puissance et la civilisation mongoles au treizième siècle. Paris. 1867. 1 vol. 8⁰.

— *Fellows Sir Charles.* Travels and researches in Asia minor. London. 1852. 1 vol. 8⁰.

— *Festus S. P.* De la signification des mots. Paris. 1846. 1 vol. 8⁰.

— *Ficoroni Fr.* La bolla d'oro de 'fanciulli nobili romani. Roma. 1732. 1 vol. 4⁰.

— *Figuier L.* Les races humaines. Paris. 1872. 1 vol. 8⁰.

» » L'homme primitif. Paris. 1870. 1 vol. 8⁰.

— *Fiorelli Giuseppe.* Gli scavi di Pompei dal 1861 al 1872. Napoli. 1873. 1 vol. 4⁰.

— *Fraehn C. M.* Ibn-Foszlan's u. anderer Araber Berichte über die Russen älterer Zeit. St. Petersburg 1823. 1 vol. 8⁰.

— *Franck Alfred Ritter.* Bericht über die Auffindung eines uralten Leichenfeldes bei Kettlach, unweit Gloggnitz, u. über einige andere bemerkenswerthe Fundstücke. 1 vol. 8⁰.

— *Friedländer Jul.* Die oskischen Muenzen. Leipzig. 1850. 1 vol. 8⁰.

— *Frisi Antonio Francesco.* Memorie della Chiesa Monzese. I. II. Milano 1774—1776. 2 vol. 4⁰.

— *Garnier Ad.* De la morale dans l'antiquité. Paris. 1865. 1 vol. 8°.

— *Gastaldi B.* Iconografia di alcuni oggeti di remota antiquità. Torino. 1869. 1 vol. 4°.

— *Gaussen A.* Portefeuille archéologique de la Champagne. Bar-sur-Aube. 1861. 1 vol. 4°.

— *Geffroy, Zeller* et *Thiénot.* Rapports sur les études historiques. Paris. 1867. 1 vol. 8°.

— *Gerebtzoff.* Essai sur l'histoire de la civilisation en Russie. Paris. 1858. 2 vol. 8°.

— *Gerhard Ed.* Ueber die Gottheiten der Etrusker. Berlin 1847. 1 vol. 4°.

— *Gerlach Franz Dorotheus.* Die Verfassung des Servius Tullius in ihrer Entwickelung. Basel. 1837. 1 vol. 8°.

— *Girault de Prangey.* Essai sur l'architecture des Arabes et des Mores. Paris. 1841. 1 vol. 8°.

— *Gisеke Berhnard.* Thrakisch-Pelasgische Stämme der Balkanhalbinsel. Leipzig. 1858. 1 vol. 8°.

— *Gladstone W. E.* Juventus mundi. London. 1869. 1 vol. 8°.

— *Grabowski Michail.* Ukraina downa i terazniejsza. Kijów. 1850. 1 vol. 4°.

— *Grimm W. C.* Ueber deutsche Russen. Göttingen. 1821. 1 vol. 8°.

— *Guigniaut I. D.* Progrès des études classiques et du moyen âge. Paris. 1868. 1 vol. 8°.

— *Guigniaut I. D.* Progrès des études relatives à l'Egypte et à l'Orient. Paris. 1867. 1 vol. 8°.

— *Haigneré l'Abbé D.* Quatre cimetières mérovingiens du Boulonnais. Boulogne-sur-mer. 1866. 1 vol. 8°.

— *Hammer I.* Mithryaca. Paris et Caën. 1833 (atlas) 1 vol. 4°.

» Mémoire sur le culte de Mithra. (Texte). Paris. 1833 1 vol. 8°.

— *Hanusch Dr. Ig. Ioh.* Die Wissenschaft des slavischen Mythus im weitesten, den altpreusisch-lithuanischen Mythus mitumfassenden Sinne. Lemberg. 1842. 1 vol. 8°.

— *Hasdeu B. P.* Columna luĭ Traian. An IV (1872). Bucurescĭ. 1 vol. 2°.

— *Haupt r.* De religione Cabiriaca. Koenigsberg. 1834. 1 vol. 4°.

— *Haven F. Samuel.* Archaeology of the United States. Washington 1856. 1 vol. 4°.

— *Herodoti* Historiarum libri IX. Parisiis. 1844. 1 vol. 8°.

— *Holmboe C. A.* De prisca re monetaria Nórvegiae et de nummis aliquot et ornamentis in Norvegia repertis. Christianiae. 1854. 1 vol. 8°.

— *L'Hôte Nestor.* Lettres écrites d'Egypte en 1838 et 1839. Paris. 1840 1 vol. 8°.

— *Humboldt Alex.* Sites des Cordillères et monuments des peuples indigènes de l'Amérique. Paris. 1869. 1 vol. 8⁰.

— *Jabornegg-Altenfels Michael.* Antiquarische Mittheilungen aus Kärnten 1 vol. 8⁰.

— *Jacquemart A.* Les merveilles de la Céramique. Paris. 1866 62. 2 vol. 8⁰.

— *Joinville Jean Sire.* Mémoire ou Histoire et chronique du très-chrétien roi Saint-Louis. Paris. 1859. 1 vol. 8⁰.

— *Kalina v. Jäthenstein Dr. Mathias.* Böhmens heidnische Opferplätze, Gräber u. Alterthümer. Prag. 1836. 1 vol. 8⁰.

— *Kanitz F.* Reise in Süd-Serbien u. Nord-Bulgarien. Wien. 1868. 1 vol. 8⁰.

— *Klausen R. H.* Aeneas u. die Penaten. Hamburg u. Gotha. 1839—40 2 vol. 8⁰.

— *Klemm Dr. G.* Handbuch der germanischen Alterthumskunde Dresden 1836. 1 vol. 8⁰.

— *Klemm Dr. G.* Die Werkzeuge u. Waffen, ihre Entstehung u. Ausbildung. Sondershausen. 1856. 1 vol. 8⁰.

— *Klenze Cl. A. C.* Philologische Abhandlungen. Berlin. 1839. 1 vol. 8⁰.

— *Köppen P.* Die dreygestaltete Hecate u. ihre Rolle in den Mysterien. Wien. 1823. 1 vol 4⁰.

— *Kővári László.* Erdély Építészeti Emlékei. Kolozsvártt. 1866. 1 vol. 8⁰.

— *Krammer G.* Ueber den Styl u. die Herkunft der bemahlten griechischen Thongefässe. Berlin 1837. 1 vol. 8⁰.

— *Krauss Dr. Fr. X.* Die christliche Kunst in ihren fruehesten Anfaengen. Leipzig. 1872. 1 vol. 8⁰.

— *Kurts Fr.* Allgemeine Mythologie. Leipzig 1869. 1 vol.. 8⁰.

— *Lajard Félix.* Recherches sur le culte public et les mystères de Mythra en Orient et en occident. Paris. 1867. 1 vol. 4⁰.

— *Lajard Félix.* Nouveles observations sur le grand bas-relief Mithriaque de la collection Borghèse actuellement au musée royal de Paris. Paris. 1828 1 vol 4⁰.

— *Lajard Félix.* Recherches sur le culte, les symboles, les attributs et les monuments figurés de Vénus en orient et en occident. Paris. 1837. I. II. (texte-atlas). 2 vol. 2⁰.

— *Lajard Félix.* Recherches sur le culte du Cyprès pyramidal chez les peuples civilisés de l'antiquité. Paris. 1854. (Texte, Atlas) 3 vol.

— *Lajard Félix.* Introduction à l'étude du culte public et des mystères de Mythra en orient et en occident. Texte. Paris. 1847. 1 vol. 4⁰. Atlas, 1 vol. 2⁰,

— *Lalanne L.* Curiosités biographiques. Paris. 1858. 1 vol. 8⁰.

— » Curiosités bibliographiques. Paris. 1857. 1 vol. 8⁰.

— *Langlès L.* Monuments anciens et modernes de l'Hindoustan. Paris. 1821. 2 vol. 2⁰

— *Langlois E. H.* Essai historique et discriptif sur la peinture sur verre, ancienne et moderne. Rouen. 1822. 1 vol. 8⁰.

— *Lanoye F.* L'Inde contemporaine. Paris. 1858. 1 vol. 8⁰.

— *Larenaudier et Lacroix.* Mexique, Guatemala, Pérou et Bolivie. Paris. 1843. 1 vol. 8⁰.

— *Lassen Chr.* Zur Geschichte der griechischen u. indoskythischen Könige in Baktrien, Kabul u. Indien. Bonn. 1838. 1 vol. 8⁰.

— *Lestcyrie Ferd.* Quelques mots sur la théorie de la peinture sur verre. Paris 1852. 1 vol. 8⁰.

— *Le Bas Ph.* Asie mineure. Paris. 1843. 1 vol. 8⁰.

— » » » Suède et Norvège. Paris. 1839. 1 vol. 8⁰.

— *Lelewel Joach.* Études numismatiques et archéologiques. Type gaulois ou celtique. Texte.—Bruxelles. 1841. 1 vol. 8⁰. Atlas 1840. 1 vol. 8⁰.

— *Lelewel Joach.* Réapparition du type gaulois dans le coin du moyen âge. Bruxelles. 1841. 1 vol. 8⁰.

— *Lemke L.* Handbuch der spanischen Litteratur. III Band. Leipzig. 1856. 1 vol. 8⁰.

— *Lenormant Ch.* Introduction à l'étude des vases peints. Première partie. Paris. 1845. 1 vol. 4⁰.

— *Lenormant Fr.* Recherches archéologiques à Eleusis. Paris 1862. 1 vol. 8⁰.

— *Léouzon Le Duc.* Le glaive runique. Paris. 1846. 1 vol. 8⁰.

— » » » La Finlande. Paris. 1845. 2 vol. 8⁰.

— *Lepic le Vicomte.* Les armes et les outils préhistoriques reconstitués. Paris. 1872. 1 vol. 4⁰.

— *Lerminier E.* Histoire des legislateurs et des constitutions de la Grèce antique. 1 vol. 8⁰.

— *Letronne M.* Lettres d'un antiquaire à un artiste. Paris. 1835. 1 vol. 8⁰.

— » Appendice aux lettres d'un antiquaire à un artiste. Paris. 1837. 1 vol. 8⁰.

— *Libloy Fr. Schuler.* Kurzer Überblick der Litteraturgeschichte Siebenbürgens. Hermannstadt. 1857. 1 vol. 8⁰.

— *Liebusch G.* Sckythika. Camenz. 1833. 1 vol. 8⁰.

— *Lilienkron R.* Zur Runenlehre. Halle. 1852. 1 vol. 8⁰.

— *Linas Charles.* Armures des hommes du Nord. Arras et Paris. 1869. 1 vol. 8⁰.

— *Lisle Lecomte.* Poèmes antiques. Paris. 1852. 1 vol. 8⁰.

— *Longpérier Adrien.* Antiquités de la Perse. Paris. 1853. 1 vol. 4⁰.

— *Loriquet Ch.* La Mosaique des promenades et autres trouvées à Reims. Reims. 1872. 1 vol. 8⁰.

— *Lubbock Sir John.* Les origines de la civilisation. Paris. 1853. 1 vol 8⁰.

— *Luciani.* Opera. Parisiis. 1840. 1 vol. 8°.

— *Luynes H* Numismatique et inscriptions cypriotes. Paris. 1852. 1. vol. 8°

— *Macario Hagioglypta.* Lutetiae Parisiorum. 1856. 1 vol. 8°.

— *Maffei Giuseppe.* Storia della letteratura italiana. Firenze. 1873. 2 vol. 8°.

— *Magnin Ch.* Histoire des marionnettes en Europe. Paris. 1862. 1 vol. 8°.

— *Martigny l'Abbé.* Dictionnaire des antiquités chrétiennes. Paris. 1868. 1 vol. 8°.

— *Matter M.* Une excursion gnostique en Italie. Strasbourg et Paris. 1865. 1 vol. 8°.

— *Matter Jacques.* Histoire critique du Gnosticisme. Paris. 1843-44. 1 vol. 8°.

— *Maury L. F. Alfred.* Exposé des progrès de l'archéologie. Paris. 1867. 1 vol. 8°.

— *Maury L. F. Alfred.* Les Académies d'autre fois. L'ancienne Académie des inscriptions et belles-lettres. Paris. 1864. 1 vol. 8°.

— *Mazois F.* Le palais de Scaurus. Paris. 1859. 1 vol. 8°.

— Mémoires de la société des antiquaires de l'ouest. T. II. Poitiers. 1837. 1 vol. 8°.

— *Menzel Wolfgang.* Zur deutschen Mythologie. I. Odin. Stuttgart. 1855. 1 vol. 8°.

— *Merimée Prosper.* Histoire de Don Pèdre Ier Roi de Castille. Paris. 1865. 1 vol. 8°.

— *Micali Giuseppe.* Storia degli antichi popoli italiani. Milano. 1836. 3 vol 8°.

— *Miklosich Dr. Franz.* Die slavischen Elemente im Neugriechischen. Wien 1870. 1 vol. 8°.

— *Mionnet T. E.* De la rareté et du prix des médailles romaines. Paris. 1847. 2 vol. 8°.

— *Mommsen Th.* Über das römische Münzwesen. 1 vol. 8°.

— » » Histoire de la monnaie romaine. Paris. 1865-70. 2 vol. 8°.

— *Monmerqué L. I. N.* Théâtre français au moyen âge. Paris. 1842. 1 vol. 8°.

— *Montelius Oscar.* Remains from the iron age of Scandinavia. Stockholm. 1869. 1 vol. 4°.

— *Mortillett Gabr.* Origine de la navigation et de la pêche. Paris. 1867. 1 vol. 8°.

— **Московская оружейная палата.** 1860. 1 vol. 8°.

— *Mousseaux.* Dieu et les Dieux. Paris. 1854. 1 vol. 8°.

— *Mueller Otfried.* Histoire de la littérature grecque jusqu'à Alexandre le Grand. Paris. 1865. 2 vol. 8°.

— *Mueller Carolus.* Aegineticorum liber. Berolini. 1817. 1 vol. 8°.

— *Munk S.* Palestine. Paris. 1845. 1 vol. 8°.

— *Nadailac le Marquis.* L'ancienneté de l'homme. Paris. 1870. 1 vol. 8°.

— *Niehbuhr. B. G.* Kleine historische u. philologische Schriften. Bonn. 1828-1843. 2 vol. 8°.

— *Nilsson Sven.* Les habitants primitifs de la Scandinavie, 1ère partie. L'âge de la pierre. Paris. 1868. 1 vol. 8°.

— *Oberleitner Karl.* Die Nordischen Runen. Wien. 1848. 1 vol. 4°.

— » » Die Runendenkmäler des Nordens. Wien. 1849. 1 vol. 4°.

— *Oldfield Ed.* Catalogue of select examples of ancient Ivory-Carvings in various collections London. 1855. 1 vol. 8°.

— *Otte Heinrich.* Archäologisches Wörterbuch. Leipzig. 1857. 1 vol. 8°.

— *Ouvaroff M.* Études de philologie et de critique. St. Petersbourg. 1843. 1 vol. 8°.

— *Overbek Dr. I.* Pompeji. Leipzig. 1856. 1 vol. 8°.

— *Ozanam A. F.* La civilisation chrétienne chez les Francs. Paris. 1861. 1 vol 8°.

— *Ozanam A. F.* Les Germains avant le christianisme. Paris. 1861. 1 vol. 8°.

— *Paciaudi P. M.* Diatribe qua graeci anaglyphi interpretatio traditur. Romae 1731. 1 vol. 4°.

— *Panofka Th.* Antiken-Kranz zum fünften Berliner Winkelmannsfest. Berlin. 1845. 1 vol. 4°.

— *Parthey G.* Zwei griechische Zauberpapyri des Berliner Museums. Berlin 1866. 1 vol. 4°.

Perthes Boucher. Antiquités celtiques et antédiluviennes. Paris. 1848–64. 3 vol. 8°.

— *Petersen Chr.* Über das Verhältniss des Broncealters zur historischen Zeit bei den Völkern des Alterthums. Hamburg. 1868. 1 vol. 4°.

Petit-Radel L. C. F. Notice sur les Nuraghes de la Sardaigne. Paris. 1826. 1 vol. 8°.

— *Petit-Radel L. C. F.* Recherches sur les monuments cyclopéens et description de la collection des modèles en relief. Paris. 1841. 1 vol. 8°.

— *Pichot A. P.* Le jardin d'acclimatation. Paris. 1873. 1 vol. 8°.

— *Pictet Ad.* Du culte des Cabires chez les anciens Irlandais. Genève et Paris. 1824. 1 vol. 8°.

— *Platrier R.* Les lectures publiques dans l'antiquité. 1 vol. 8°.

— *Lefebvre A.* Études sur les plombs ou enseignes de pélerinages et en particulier sur ceux de Notre-Dame de Boulogne-sur-mer. 1 vol. 8°.

— *Pollux I.* Onomasticon. Berolini. 1846. 1 vol. 8°.

— *Polybii* Historiarum reliquiae. Paris. 1859. 2 vol. 8°.

— Vases, armes et bijoux trouvés à Pouan en 1842. Troyes. 1842. 1 vol. 8°.

— *Preller, L.* Griechische Mythologie. Leipzig. 1854. 2 vol. 8°.

— *Le Prévost Aug.* Mémoires sur la collection de vases antiques trouvée en Mars 1830 à Berthouville. Caën. 1832. 1 vol. 4°.

— *Quatremère de Quincy.* Recueil de disertations archéologiques. Paris. 1836. 1 vol. 8°.

— *Quinet Ed.* La création. Paris. 1870. 2 vol. 8°.

— *Rafn C. C.* Inscription runique du Pirée. Copenhague, 1856. 1 vol 8°.

— *Rambaud Al.* De byzantino hyppodromo et circensibus factionibus. Paris. 1870. 1 vol. 8°.

— *Raymond X.* Afghanistan. 1 vol. 8°

— » Inde. 1 vol. 8°.

— *Riolacci Dr. D.* Anthropologie L'ancienneté de l'homme. Paris. 1873. 1 vol 8°.

Riolo G. Dell'artificio pratico dei mosaici antichi e moderni. Palermo 1870. 1 vol. 8°.

— *Ritter Carl.* Die Stupa's. Berlin. 1838. 1 vol. 8°.

— » » Die Vorhalle europäischer Völkergeschichten vor Herodotus. Berlin. 1820. 1 vol. 8°.

— *Raoul Rochette.* Lettres archéologiques sur la peinture des Grecs. Paris. 1840 1 vol. 8°.

— *Raoul Rochette.* Mémoires d'archéologie comparée asiatique, grecque et étrusque. 1er Mémoire. Paris. 1848. 1 vol. 4°.

— *Raoul Rochette* Second mémoire sur la croix ansée. Paris. 1846. 1 vol. 4°.

— » » Tableau des Catacombes de Rome. Paris. 1853. 1 vol. 8°.

— » » Question de l'histoire de l'art. Paris. 1846 1 vol. 8°.

— » » Lettres à Mr. Schorn. Paris. 1845. 1 vol. 8°.

— *Rosny H.* Godefroy de Bouillon. 1 vol. 8°.

— *Rossignol I. P.* Les métaux dans l'antiquité. Paris. 1863. 1 vol. 8°.

— *Roux H. ainé.* Herculanum et Pompéi. Paris. 1839—40. 8 vol. 8°.

» *de Lincy.* Essai sur les fables indiennes. Paris, 1838. 1 vol. 8°.

— *Rygh O.* La première période de l'âge de fer en Norvège. 1 vol. 8°.

— *Sacken Dr. Ed.* Bericht über die Gräber bei Bruck an der Leitha. 1 vol. 8°.

— *Sainte-Croix.* Recherches historiques et critiques sur les mystères du Paganisme. Paris. 1817. 2 vol. 8°.

— *Scherer H.* Histoire du commerce de toutes les nations. Paris. 1857. 2 vol. 8°.

— *Schlegel A. W.* Vorlesungen über dramatische Kunst u. Litteratur. Leipzig. 1846. 2 vol. 8°.

— *Schrader Aug.* Germanische Mythologie. Berlin. 1843 1 vol. 8°.

— *Schwenck K.* Die Mythologie der Slaven. Frankfurt. 1855. 1 vol. 8°.

— *Simon V.* Notice sur les sépultures des anciens. Metz. 1844. 1 vol. 8°.

» » Observations sur des sépultures antiques découvertes dans di-

verses contrées des Gaules et sur l'origine qui parait devoir leur être attribuée. Metz. 1851. 1 vol. 8⁰.

— *Simonin L.* Les pierres exquisses minéralogiques. Paris. 1869. 1 vol. 8⁰.

— *Spanno Giovanni.* Memoria sopra i Nuraghi de Sardegna. Cagliari. 1867. 1 vol. 8⁰.

— *Stephani Lud.* Nimbus u. Strahlenkranz in den Werken der alten Kunst. St. Petersburg. 1859. 1 vol. 4⁰.

— *Stephens G.* The Runic-Hall in the Danish old-Northern Museum. Cheapinghaven. 1868. 1 vol. 4⁰.

— *Steur Ch.* Ethnographie des peuples de l'Europe avant Jésus-Christ. Vol I. Bruxelles. Paris-Londres. 1872. 1 vol. 8⁰.

— *Müllerus C.* et *Dübnerus F.* Strabonis Geographica. Parisiis, 1853. 1 vol. 8⁰.

— *Gerlach Fr. Dor.* Tacitus Germania. Basel. 1837. 1 vol. 8⁰.

— *Texier Ch.* Asie mineure. Paris. 1862. 1 vol. 8⁰.

» *l'Abbé.* Dictionnaire d'orfévrerie, de gravure, et de ciselure chrétienne. Paris. 1857. 1 vol. 8⁰.

— *Thierry Am.* Nouveaux récits de l'histoire romaine au IV et V siècle. Trois ministres des fils de Théodose, Rufin-Eutrope-Stilicon. Paris. 1865. 1 vol 8⁰.

— *Thierry Am.* Tableau de l'empire romaine depuis la fondation de Rome jusqu'à la fin du gouvernement impérial en occident. Paris. 1862. 1 vol. 8⁰.

— *Thierry Am.* Récits de l'histoire romaine au V siècle. Derniers temps de l'empire d'occident. Paris. 1867. 1 vol. 8⁰.

— *Tissandier G.* Bibliothèque des merveilles. Les fossiles. Paris. 1875. 1 vol. 8⁰.

— *Troyon Fr.* L'homme fossile. Lausanne. 1867. 1 vol 8⁰.

— *Tyszkiewicza K. H.* O Kurhanach na Litwie Rusi Zachodniéj. Berlin. 1868. 1 vol. 8⁰.

— *Varro Terentius* De lingua latina, librorum quae supersunt. Lipsiae. 1833. 1 vol. 8⁰.

— *Vecellio C.* Costumes anciens et modernes. Paris. 1859. 2 vol. 8⁰.

— *Villemain M.* Essais sur le génie de Pindare. Paris. 1859. 1 vol. 8⁰.

— *Villemarqué H.* Barzaz Breiz. Chants populaires de la Bretagne. Paris. 1867. 1 vol. 8⁰.

— *Violet-le-Duc.* Dictionnaire raisonné du mobilier français d l'époque carlovingienne à la Renaissance. Paris. 1858—74. 3 vol. 8⁰.

— Antiquissimi Virgiliani codicis fragmenta et picturae ad priscas imaginum formas a Petro Sancte Bartholi incisae. Romae. 1741. 1 vol. 2⁰.

— *Vivien de Saint-Martin.* Étude sur la géographie grecque et latine de l'Inde. Paris. 1858. 1 vol. 5⁰.

— *Volney* Oeuvres complètes. Paris. 1852. 1 vol. 8⁰.

— *Wailly Natalis.* Eléments de Paléographie. Paris. 1838. 2 vol. 4⁰.

— *Walz Chr.* De religione Romanorum antiquissima. Particula I. Tubingae. 1845.

— *Wanner Dr. M.* Das alamannische Todtenfeld bei Schleitheim und die dortige römische Niederlassung. Schaffhausen. 1867. 1 vol 4⁰.

— *Waring I. B.* Stone monuments, tumuli and ornament of remote ages. London. 1870. 1 vol. 2⁰.

— *Warne Ch.* The celtic tumuli of Dorset. London. 1866. 1 vol. 2⁰.

— *Wattenbach W.* Deutschland's Geschichtsquellen im Mittelalter bis zur Mitte des dreizehnten Jahrhunderts. Berlin. 1866. 1 vol. 8⁰.

- *Weiss Herman.* Kostümkunde der Völker des Alterthums I. II. Stuttgart. 1860. 2 vol. 8⁰.

— *Weiss Hermann.* Kostümkunder (im Mittélalter) I. Stuttgart. 1862. 1 vol. 8⁰.

— *Welker Fr. G.* Die Aeschylische Trilogie; Prometheus u. die Kabirenweihe zu Lemnos. Darmstadt. 1824. 1 vol. 8o.

— *Welker Fr. G.* Nachtrag zu der Schrift über die Aeschylische Trilogie. Frankfurt. 1826. 1 vol. 8⁰.

— *Welker Fr. G.* Kleine Schriften zur griechischen Litteraturgeschichte. Bonn. 1844. 1 vol. 8⁰.

— *Welker Fr. G.* Der epische Cyclus oder die Homerischen Dichter. Bonn. 1835—49. 2 vol. 8⁰.

— *Welker Fr. G* Griechische Götterlehre. Göttingen. 1857—63. 3. vol. 8⁰

— *Wieseler Fr.* Der Hildesheimer Silberfund. Erste Abtheitlung. Goettingen. 1869 1 vol. 8⁰.

— *Wilhelmi K.* Beschreibung der vierzehn alten deutschen Todtenhügel. Heidelberg. 1830. 1 vol. 8⁰.

— *Wilkinson I. G.* A popular account of the ancient Egyptians. London. 1854. 2.vol. 8⁰.

— *Wilson H. H.* Ariana antiqua. London. 1841. 1 vol. 4⁰.

» *Daniel.* Prehistoric annals of Scotland. London. 1863. 2 vol. 8⁰.

— *Windischmann Dr. Fr.* Mithra. Leipzig. 1857. 1 vol. 8⁰.

— *Whittlesey Ch.* Description of ancient Works in Ohio. (Washington. 1850) 1 vol. 4⁰.

— *Wocel Ioh Erasmus.* Grundzüge der Böhmischen Alterthumskunde. Prag. 1845. 1 vol. 8⁰.

— *Wolf Fr. Aug.* Prolegomena ad Homerum. Halle. 1875. 1 vol. 8⁰.

— *Wordsworth Chr.* Athens and Attica. London 1855. 1 vol. 8⁰.

— *Worsaae I. I. A.* De quelques antiquités norvégiennes. 1 vol. 8⁰.

» » Sur l'importance des grandes trouvailles du premier âge de fer faites dans les tourbières dannoises. 1 vol. 8⁰.

— *Worsaae I. I. A.* The primeval antiquities of Denmark. London. 1859. 1 vol. 8⁰.

— *Worsaae I. I. A.* Sur quelques trouvailles de l'âge de bronze faites dans des tourbières. Copenhague. 1867. 1 vol 8⁰.

— *Worsaae I. I. A.* Nordiske Oldsager i det kongelige museum i Kjöbenhavn. Kjöbenhavn. 1859. 1 vol. 8°.

— *Wright Th.* The Celt, the Roman and the Saxon. London. 1841. 1 vol. 8°.

— *Wylie N. M.* Fairford graves. Oxford. 1842. 1 vol. 4°.

— *Xenophontis* scripta quae supersunt. Parisiis. 1847. 1 vol. 8°.

— *Zell Carolus.* Legum XII tabularum fragmenta Friburgi. Brisgoviae. 1825. 1 vol. 8°.

— *Zosimus* ex recognitione Immanuelis Bekkeri. Bonnae. 1837. 1 vol. 8°.

— *Documente* privitóre la istoria Românilorŭ. Estracte din Raporturile ambasadorilorŭ Venețienĭ la Constantinopole. în epoca de la 1563—1634, procurate din Archivele Veneției. 1 vol 2° 537 pagine.

CONCURSURILE

După decisiunile luate de Academia Română, în sesiunile de până la anulŭ 1882, concursurile propuse de Academiă suntŭ cele următóre :

I. *Premiulŭ Năsturelŭ-Herescu* de 4,000 leĭ Seria B, se va decerne în cursulŭ sesiuniĭ generale din Martie-Aprilie 1883, uneĭ cărțĭ scrise în limba română cu conținutŭ de orĭ-ce natură, care se va judeca maĭ meritoriă printre cele publicate de la 1 Ianuariŭ, până la 31 Decembriŭ 1882.

II. *Premiulŭ Statuluĭ, Heliade-Rădulescu*, de 5,000 leĭ, se va decerne în cursulŭ sesiuniĭ generale din Martiŭ-Apriliŭ 1883, uneĭ cărțĭ scrise în limba română, cu conținutŭ literarŭ, care se va judeca maĭ meritoriă printre cele publicate de la 1 Ianuariŭ până la 31 Decembriŭ 1882.

NB. Concurințiĭ la aceste premiĭ vorŭ binevoi a trimete la cancelaria Academieĭ Române în Bucurescĭ — Palatulŭ Universitățiĭ— operele lorŭ, carĭ vorŭ fi în condițiunile de timpŭ aci însemnate, în câte două-spre-dece exemplare, până la 31 Decembriŭ 1882.

III. *Marele premiŭ Năsturelŭ-Herescu* din Seria B, în sumă 12.000 leĭ, se va decerne în cursulŭ sesiuniĭ generale din Martiŭ-Aprilliŭ 1885 uneĭ cărțĭ scrise în limba română, cu conținutŭ de orĭ-ce natură, care se va judeca maĭ meritoriă printre cele publicate de la 1 Ianuariŭ 1881 până la 31 Decembriŭ 1884.

NB. În privința premielorŭ «*Năsturelŭ-Herescu*», de sub N-iĭ I și III, se punŭ în cunoscința publiculuĭ următórele disposițiunĭ din codicilele reposatuluĭ întru fericire C. Năsturelŭ-Herescu:

«*B. Premie pentru opere publicate.*

«În totŭ anulŭ Societatea Academică Română va avé a premia, «din veniturile fonduluĭ *Năsturelŭ*. o carte tipărită originală, în limba «română, care se va socoti de către Societate ca cea maĭ bună pu«blicațiune apărută în cursulŭ anuluĭ.

«Aceste premie vorŭ fi de dóue specie:

«1. În treĭ anĭ consecutivĭ, d'a rêndulŭ, se va decerne câte unŭ «premiŭ de patru miĭ leĭ, No. 4000 L. n. *minimum*, la cea maĭ bună «carte apărută în cursulŭ anuluĭ espiratŭ;

«2. Iară în alŭ patrulea anŭ, se va decerne câte unŭ premiŭ «fixŭ de leĭ 12,000, carele se va numi «*Marele premiŭ Năsturelŭ*, o«pereĭ, care va fi judecată ca publicațiunea de căpetenia ce va fi a«părutŭ în cursulŭ celorŭ patru anĭ precedințĭ. Acestŭ premiŭ nu «se va decerne uneĭ lucrărĭ, care va fi obținutŭ deja unulŭ dintre «premiele anuale, de câtŭ defalcândŭ dintr'însulŭ valórea premiuluĭ «precedinte.

«Operele carĭ se voiŭ recompensa cu acéstă a doua seriă de premie, «vorŭ tracta cu preferință despre materiele următóre:

«*a)* Scrierĭ seriόse de Istoria și sciințele accesoriĭ ale istorieĭ, pre«ferindu-se cele atingĕtóre de istoria țĕrilorŭ române;

«*b)* Scrierĭ de Religiunea ortodoxă, de Morală practică și de «Filosofiă;

«*c)* Scirierĭ de Sciințe politice și de Economia socială;

«*d)* Tractate originalĭ despre Sciințele esacte;

«*e)* Scrierĭ enciclopedice, precum Dicționare de istoriă și geografiă, «în carĭ să între și istoria și geografia Românieĭ; Dicționare generale «séŭ parțiale de sciințe esacte, de arțĭ și meseriĭ, de administrațiune «și jurisprudență, și alte aseminĭ lucrărĭ utile și bine întocmite;

«*f)* Cărțĭ didactice de o valóre însemnată ca metodŭ și ca «cuprinsŭ;

«*g)* Dicționare limbistice în limba românéscă, maĭ alesŭ pentru «limbele antice și orientale, adică limba latină, elenă, sanscrită, e-«braică, arabă, turcă, slavona vechiă, și altele;

«*h)* Publicațiunĭ și lucrărĭ artistice de o valóre seriósă, adică re-«lative la arțile plastice, architectură, pictură, gravură și chiar o-«pere musicale serióse, pe carĭ aceste tóte Societatea Academică «Română le va putea apreția atuncĭ cându-șĭ va întinde activitatea «eĭ și asupra tuturorŭ materielorŭ de Bele-Arțĭ;

«*i)* Scrierĭ de pură literatură română, în prosă și în versurĭ, «precum poeme, drame și comediĭ serióse,—maĭ alesŭ subiecte na-«ționale, — și orĭ-ce alte opere de înaltă literatură. Acestora maĭ cu «sémă așĭ dori să se acorde *Marele «Premiŭ Năsturelŭ»*, când vorŭ «fi judecate ca avêndŭ unŭ meritŭ cu totulŭ superiorŭ, spre a se «da astŭ-felŭ o încuragiare maĭ puternică desvoltăriĭ literatureĭ naționale.»

La acestea se maĭ adaogŭ următórele disposițiunĭ luate de Societatea Academică:

1. La concursurile acestorŭ premie se potŭ presinta și opurĭ prenoite în nóue edițiunĭ, carĭ se vorŭ fi retipăritŭ în cursulŭ anuluĭ de autorĭ în viéță.

2. După cuprinderea chiar a testamentuluĭ, traducțiunile din limbĭ străine sunt escluse de la concursŭ; se va face însă esceptiune pentru acele traducțiunĭ de pe opurĭ străine clasice, carĭ:

a) saŭ prin dificultățile învinse ale uneĭ perfecte reproducerĭ în versurĭ românescĭ, vorŭ constitui adevĕrate opurĭ literare ale limbeĭ române;

b) saŭ prin anexarea de elucidărĭ și de note sciințifice, cu totulŭ proprie traducĕtoruluĭ, 'șĭ vorŭ fi însușitŭ meritele unorŭ lucrărĭ originale în limba română.

3. Cărţile premiate de Academia Română din alte fondurĭ ale sale saŭ cele tipărite din iniţiativa şi cu spesele eĭ, nu potŭ intra la concursŭ pentru premiele Năsturelŭ din seria B.

4. Premiele Năsturelŭ din seria B, se potŭ acorda nu numaĭ unorŭ opurĭ complete, ci şi părţiĭ unuĭ opŭ tipăritŭ în cursulŭ anuluĭ, cu condiţiune însă, ca acéstă parte să fiă de valórea şi de întinderea unuĭ volumŭ şi nu de ale uneĭ simple făscióre, (mininum 400 pag. formatŭ în 8⁰, garmondŭ).

5. Premiarea uneĭ părţĭ a unuĭ opŭ la unŭ concursŭ anualŭ nu împedică premiarea uneĭ alte părţĭ a aceluĭaşĭ opŭ la unŭ concursŭ posteriorŭ.

6. Opurile anonime şi pseudonime vorŭ puté fi admise la concursulŭ cărţilorŭ tipărite, ĭar' autoriĭ lorŭ, spre a primi premiele acordate, vorŭ trebui să justifice proprietatea lorŭ.

IV. *Premiulŭ Năsturelŭ*, Seria A, de 5,000 de leĭ, se va acorda în sesiunea generală a anuluĭ 1883, celeĭ maĭ bune disertaţiunĭ în limba română asupra următoruluĭ subiectŭ :

«*Istoria tipografieĭ la Românĭ.*»

Întinderea lucrăriĭ va fi de 15—20 cóle de tiparŭ, în 8⁰ ordinarŭ cu litere *cicero*. Termenulŭ presentăriĭ manuscriselorŭ la concursŭ va fi 31 Decembriŭ 1882.

V. *Premiulŭ Statuluĭ, Lazărŭ*, de 5,000 leĭ, se va decerne în sesiunea generală a anuluĭ 1883 celeĭ maĭ bune disertaţiunĭ, scrisă în limba română asupra următoruluĭ subiectŭ :

« *Studiŭ asupra agricultureĭ, industrieĭ şi comerciuluĭ în România.*»

Lucrarea va trata despre starea actuală a acestorŭ treĭ ramure de producţiune şi despre mijlócele de a le ameliora. O ochire asupra istorieĭ economice a Românieĭ în seculiĭ 17, 18 şi 19 va precede acestuĭ studiŭ. Studiulŭ va fi făcutŭ din punctulŭ de vedere economicŭ şi technicŭ. Manuscrisulŭ trebue să cuprindă materiă pentru celŭ puţinŭ 300—400 pagine de tiparŭ în 8⁰ *garmond*. Termenulŭ presentăriĭ manuscriselorŭ la concursŭ va fi până la 31 Decembriŭ 1882.

VI. *Premiulŭ Alecsandru Iónŭ Cuza*, de 4,000 leĭ, se va decerne în sesiunea generală din primăvéra anuluĭ 1883, celeĭ maĭ bune disertaţiunĭ în limba română asupra următoruluĭ subiectŭ:

«*Istoria Românilorŭ în Dacia Traiană, de la Aurelianŭ până la fundarea principatelorŭ Moldova şi Ţéra Românéscă.*»

Intinderea operatuluĭ va fi de 20 cóle de tiparŭ în 4⁰ micŭ seŭ 8⁰ ordinarŭ, cu litere *cicero*. Termenulŭ presentăriĭ manuscriselorŭ va fi 31 Decembre 1882.

Manuscrisele relative la premiele sub N-riĭ IV, V şi VI se vorŭ presinta anonime, purtândŭ o devisă, care va fi reprodusă pe unŭ plicŭ sigilatŭ conţinêndŭ numele concurinteluĭ.

Academia -şi reservă dreptulŭ de a tipări în publicaţiunile sale disertaţiunea ce se va premia.

VII. *Premiulŭ Asociaţiuniĭ Craĭovene pentru desvoltarea învĕţămêntuluĭ publicŭ*, în sumă de leĭ 1,500, se va decerne în sesiunea generală din primăvéra anuluĭ 1883, celeĭ maĭ bune cărţĭ didactice în limba română din câte se vorŭ fi tipăritŭ cu începere de la 1 Iuliŭ 1879 până la 31 Decembriŭ 1882. Acéstă dată este şi termenulŭ extremŭ alŭ depuneriĭ la cancelaria Academieĭ, în 12 exemplare, a cărţilorŭ propuse pentru concursŭ.

PERSONALULŬ

ACADEMIEI ROMANE

ÎN ANULŬ 1882.

MEMBRIĬ ACADEMIEĬ.

I. SECȚIUNEA LITERARIA

1.	D.	**Romanu** *Alexandru*,	numitŭ	la	anulŭ	1866.
2.	»	**Cipariu** *Timoteu*,	»	»	»	»
3.	»	**Caragiani** *Iónu*.	»	»	»	»
4.	»	**Sbiera** *Iónu*,	»	»	»	»
5.	»	**Alecsandri** *Vasile*,	»	»	»	»
6.	»	**Maiorescu** *Titu*,	»	»	»	1867.
7.	»	**Sion** *George*,	alesŭ	la	anulŭ	1868.
8.	»	**Fontaninŭ** *George M.*	»	»	»	1870.
9.	»	**Hasdeu** *Bogdanŭ P.*,	»	»	»	1877.
10.	»	**Quintescu** *Nicolae*,	»	»	»	»
11.	»	**Chițu** *George*,	»	»	»	1879.
12.	»	**Negruzzi** *Iacobŭ*,	»	»	»	1881.

II. SECȚIUNEA ISTORICA.

1.	D.	**Baritiu** *George*,	numitŭ	la	anulŭ	1866.
2		**Babesiŭ** *Vincentiu*,	»	»		»
3.	»	**Urechiă** *Vasile A.*,	»		»	

4. D.ʳ **Ionescu** *Nicolae*, numitŭ la anulŭ 1867.
5. » **Kogălniceanu** *Michailŭ*, alesŭ la anulŭ 1869.
6. » **Melchisedechŭ** *P. S. S. Episcopŭ*. » 1870.
7. » **Odobescu** *Alexandru*, alesŭ la » »
8. » **Sturdza** *Dimitrie A.*, » » » 1871.
9. » **Maniu** *Vasile*, » » » 1876.
10. » **Papadopolŭ Calimachŭ** *Alex.* » » »
11. » **Marianu** *Simeonŭ Fl.* » » » 1881.
12. » **Marienescu** *Atanasie*, » »

III. SECȚIUNEA SCIINȚIFICA

1. D. **Kretzulescu** *Nicolae*, alesŭ la anulŭ 1871.
2. » **Fĕtu** *Anastasie*, » » » »
3. » **Aurelianŭ** *Petre S.*, » » » »
4. » **Ghica** *Ion*, » » » 1874.
5. » **Stefănescu** *Grigorie*, » » » 1876.
6. » **Fălcoianu** *Stefanŭ*, » » » »
7. » **Bacaloglu** *Emanoilŭ*, » » » 1879.
8. » **Brandza** *Dimitrie*, » » » »
9. » **Poni** *Petre*, » » » »
10. » **Felix** *Iacobŭ*, » » » »
11. » **Teclu** *Nicolae*, » » » »
12. » **Florianu** *Porciu*, » » » 1882.

MEMBRII ONORARI

1. M. S, CAROL I, *Regele Românieĭ*

Protector alŭ Academieĭ Române,

Preşedinte Onorariŭ.

2. M. S. **ELISAVETA,** *Regina Românieĭ,* **(Carmen Sylva).**
3. D. **Cretzulescu** *Constantinŭ,* (Bucurescĭ).
4. » **Adrianŭ** *generalŭ George,* (Bucurescĭ).
5. » **Ioannide,** *George,* (Bucurescĭ).
6. » **Polyzu,** *doctoru G.,* (ibid.)
7. » **Grădiştéнu,** *Grigorie,* (Bucurescĭ).
8. » **Popea,** *Archimandritu Nicol*, (Sibiŭ).
9. » **Puscariu,** *Caval. Ioanu,* (Pesta).
10. » **Silasi,** *Dr. Grigor.,* (Clujŭ).
11. » **Muresianu,** *Iacobŭ,* (Braşovŭ).
12. » **Gonata,** *Stefanŭ,* (Basarabia).
13. » **Câmpénu,** *Petre,* (Iaşĭ).
14. » **Cihacŭ** *Iacobŭ* (Elveţia).
15. » **Veghezzi Ruscalla,** (Turinŭ).
16. » **Capellini,** *Caval. Giov.,* (Bolonia).
17. » **Biondelli,** *Caval. E.,* (Milanŭ).
18. » **Ascoli,** *Graz. Isaia,* (Milanŭ).
19. » **Egger,** *Emile,* (Paris).
20. » **Longperrier,** *Adrien de* (Paris).
21. » **Desjardins,** *Ernest,* (ibid.)
22. » **Frœhner,** *Wilhelm,* (ibid.)
23. » **Bataillard,** *Paul,* (ibid.)
24. » **Linas,** *Charles de* (Arvas).
25. » **Ubicini,** *A.,* (Paris).
26. » **Avril,** *Bar. Adolphe d'* (Santiago de Chili).
27. » **Stanley of Alderley,** *Lord Henry* (Londra).
28. » **Grant-Duff,** (ibid.)

31. D. **Müler,** *Max*, (Oxford.)
32. » **Steenstrup,** *I. S.*, (Copenhaga).
33. » **Lepsius.** *Richard*, (Berlin).
34. » **Tobler,** *Adolf*, (Berlin).
35. » **Schuchardt.** *Hugo.* (Gratz).
36. » **Bock.** *Dr. Franz.* (Aquisgrane).
37. **Uvaroff,** *Comite Alexi*, (Moscua).
38. » **Picot,** *Emile*, (Paris),
39. » **Mommsen,** *Teodor*, (Berlin)
40. » **Miklosich,** *Franz*, (Viena).
41. » **Diefenbach,** *Lorenz*, (Darmstadt).
42. » **Torma,** *Carolŭ* (Pesta)
43. » **Creţianu,** *George.* (Bucurescĭ).

MEMBRII CORESPONDINŢĬ

pentru Secţiunea Literarŭ

1. D. **Lauriauŭ,** *Dem.*, (Bucurescĭ).
2. » **Boiŭ,** *Zaharia*, (Sibiiŭ).
3. » **Popescu,** *Ioan*, (ibid.)
4. » **Romanu,** *Visarion*, (ibid.)
5. » **Densuşianu,** *Aron.* (Iaşĭ).
6. » **Vulcanu.** *Iosif* (Oradea-mare).
7. » **Rosny,** *Prunol Léon de* (Paris).
8. » **Iarnik,** *Ioan Urban.* (Viena).
9. » **Ganea** *N.* (Iaşĭ).

pentru Secţiunea Istoricŭ.

10. D. **Tocilescu,** *Grigorie* (Bucurescĭ).
11. » **Densuşianu,** *Nicolau* (ibid)
12. » **Moldovanu,** *Ioanu*, (Blau).
13. » **Popŭ,** *Gavrilŭ* (Lugos).
14 » **Legrand,** *Emile*, (Paris).
15. » **Jung,** *Dr. Iulius*, (Praga)
16. » **Slavici,** *I.* (Bucurescĭ).

17. D. **Vizanti**. *Andreĭ*, (Iașĭ)
18 **Goldisiu**, *Ioan*, (Aradu)

pentru Secțiunea Sciințifică.

19. D. **Cuciurénu**, *Dr*. (Iașĭ).
20. » **Ionescu**, *Ion*, (Bradŭ)
21. » **Obedenaru**, *Dr. M. G.* (Roma).
22. » **Robescu**, *C. F.* (Bucurescĭ).
23. » **Haretu**, *Spiru*, (ibid.)
24. » **Hepites** *Stefan* (ibid.)
25. » **Ianca** *Victorŭ*, (Pesta)
26 » **Kanitz** *Aug*. (Clujŭ).

MEMBRIĬ DECEDAȚĬ

De la 1867—1882.

1. D. **Cozacovicĭ** *C.*
2. » **Demetrovicĭ** *Al.*
3. » **Hasdeŭ** *A.*
4. » **Hodosiŭ** *I.*
5. » **Hurmuzachi** *A.*
6. » **Hurmuzachi** *E.*
7. » **Laurianŭ** *A. T.*
8. » **Massimŭ** *I. C.*
9. » **Munteanu** *G.*
10. » **Mocioni** *A.*
11. » **Negruzzi** *C.*
12. » **Papiŭ Ilarianŭ** *A.*
13. » **Poiănariu** *P.*
14. » **Rădulescu** *I. H.*
15. **Străjescu** *I.*
16. » **Stamate** *C.*
17. **Vasiciu**, *Dr. P.*

OFICIELE ACADEMIEĬ ROMÂNE PE ANULŬ 1882-1883.

A. PERSONALULŬ DELEGAŢIUNIĬ

Preşedinte alŭ Academieĭ Române. . . . . . . D-lŭ **Sturdza** *D. A.*
Asesorĭ (Vice-Preşedinţĭ) : din *Secţiunea Literară*. **Maiorescu** *Titu.*
din *Secţiunea Istorică* . . P.S.S. **Melchisedecŭ** *Episcop*
din *Secţiunea Sciinţifică* . D-lŭ **Aurelianu** *Petre S.*
Secretarŭ generalŭ (pe 7 anĭ. 1881 – 1888) . **Urechiă** *Vasile A.*

B. PERSONALULŬ SECŢIUNILORŬ

I. SECŢIUNEA LITERARĂ

Preşedinte. . . . . D-lŭ **Alecsandri** *Vasile* (Mircescĭ).
Vice-preşedinte . . . . **Sion** *George* (Bucurescĭ).
Secretarŭ (pe 7 anĭ 1879-1886) . . » **Hasdeŭ** *B. P.* (ibid.).

Membriĭ : D-lŭ **Caragiani** *Ionu* (Iaşĭ), **Chiţu** *George* (Craiova), **Cipariu** *Timoteŭ* (Blaşŭ), **Fontaninŭ** *George M.* (Craiova). **Maiorescu** *Titu* (Bucurescĭ), **Negruzzi** *Iacobŭ* (Iaşĭ), **Quintescu** *Nicolae* (Bucurescĭ), **Romanu** *Alexandru* (Pesta), **Sbiera** *Ionŭ* (Cernăuţĭ).

II. SECŢIUNEA ISTORICĂ

Preşedinte . . . . D-lŭ **Baritiu** *George* (Sibiiŭ).
Vice-preşedinte. . . . . » **Urechiă** *V. A.* (Bucurescĭ).
Secretarŭ (pe 7 anĭ 1880-1887) . . . . » **Maniu** *Vasile* (ibid.).

Membriĭ : D-lŭ **Babesiu** *Vincenţiŭ* (Pesta), **Ionescu** *Nicolae* (Iaşĭ), **Kogălniceanu** *Mihailŭ* (Bucurescĭ), **Marianŭ** *S. Fl* (Siretŭ), **Marienescu** *A. M.* (Pesta), **Melchisedecŭ** *P. S. S. Ep.* (Romanŭ), **Odobescu** *Alex*, (Paris), **Papadopolu-Calimah** *Al.* (Tecuciŭ), **Sturdza** *Dimitrie A.* (Bucurescĭ).

III. SECŢIUNEA SCIINŢIFICĂ

Preşedinte. . . . . D-lŭ **Bacaloglo** *Emanoilŭ* (Bucurescĭ)
Vice-preşedinte . . . . **Fălcoianu** *Stefanŭ* (Bucurescĭ).
Secretarŭ (pe 7 anĭ 1877-1886) . . . **Stefănescu** *Grigore* (ibid.).

Membriĭ : D-lŭ **Aurelianu** *Petre S.* (Bucurescĭ). **Brândză** *Dimitrie* (Bucurescĭ). **Felix** *Iacobŭ* (Bucurescĭ), **Fĕtu** *Anastasie* (Iaşĭ). **Florianŭ** *Porcius* (Rodna), **Ghica** *Ionŭ* (Londra), **Kretzulescu** *Nic.* (Petropole). **Poni** *Petre* (Iaşĭ). **Teclu** *Nicolae* (Viena).

C. PERSONALULŬ COMISIUNILORŬ

I. *Comisiunea permanintă a Bibliotecei :*

Membriĭ : D-lŭ **Hăsdeŭ** *B. P.*. secretarŭ alŭ Secțiuniĭ literare.
» **Maniu** *Vasile*. secretarŭ alŭ Secțiuniĭ istorice.
» **Stefănescu** *Grigore*, secretarŭ alŭ Secțiuniĭ sciințifice.

II. Membru conservatorŭ alŭ Colecțiuniĭ Numismatice : D-lŭ **Sturdza** *Dim. A.*

III. Comisiunea pentru cercetarea cărțilorŭ tipărite intrate la concursŭ pentru :

Premiulŭ *Năsturelŭ-Herescu* Seria B, de 4000 leĭ, destinatŭ celeĭ maĭ bune cărțĭ în limba română cu conținutŭ de orĭ ce natură, tipărită de la 1 Ian. 1881 până la 31 Dec. 1882; și

Premiulŭ Statuluĭ *Heliade-Rădulescu* de 5000 leĭ, pentru cea maĭ bună carte scrisă în limba română, cu conținutŭ literarŭ și tipărită în timpŭ de la 1 Ianuariŭ 1882 și până la 31 Decembriŭ 1882.

Membriĭ :

din Secțiunea literară : D-lŭ **Alecsandri** *Vasile*, **Maiorescu** *Titu*, **Negruzzi** *Iacobŭ*.
din Secțiunea istorică : » **Baritiu** *George*, **Ionescu** *Nic.* P.S S. **Melchisedecŭ** *Ep.*
din Secțiunea sciințifică : » **Aurelianu** *P S.* **Felix** *Dr. Iacobu*, **Stefănescu** *Gr.*

IV. Comisiunea pentru cercetarea celeĭ maĭ bune disertațiunĭ în limba română presintate la concursŭ pentru :

Premiulŭ *Năsturelu-Herescu*, Seria A, de 5000 leĭ : Istoria Tipografieĭ la Românĭ; și pentru

Premiulŭ *Alexandru Ioanŭ de 4000 leĭ :* Istoria Românilorŭ în Dacia Traiană, de la Aurelianu până la fundarea principatelorŭ Moldova și Țéra-românéscă.

Membriĭ : D-lŭ **Sturdza** *D. A.* P.S.S. **Melchisedecŭ** *Episcopulŭ*, **Hasdeŭ** *B. P.*

V. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilorŭ presintate la concursŭ pentru :

Premiulŭ *Statuluĭ, Lazarŭ*, de 5000 leí : Studiŭ asupra agricultureĭ, industrieĭ și comerciuluĭ în România.

Comisiunea se va alege în sesiunea generală a Academieĭ din 1883.

VI. Comisiunea pentru cercetarea celeĭ maĭ bune cărțĭ didactice tipărite de la 1 Iuliŭ 1879 până la 31 Dec. 1882 presintate la concursŭ pentru :

Premiulŭ *Societățiĭ Craiovene* pentru desvoltarea învĕțămentuluĭ publicŭ, de 1500 leĭ.

Membriĭ : D-lŭ **Romanu** *Al.* **Marianu** *S. Fl.* **Poni** *P.*

TABLA MATERIILOR MAI INSEMNATE.